Ветхото пръмина

Серия девета

София 1931 год.

Ветхото прѣмина

За то, ако е нѣкой въ Христа, той е създание ново; ветхото прѣмина, ето, всичко стана ново". *)

Ветхото и новото по отношение на човѣка прѣдставя обширенъ и дълбокъ въпросъ отъ биологическа важность. Ние употрѣбяваме тукъ думата биология по нѣмане друга по-подходна дума. Биологията, като наука, се занимава съ разрѣшение проблемата за живота, като се започне отъ живота на най-малкитѣ сѫщества, съзнанието на които още не е пробудено, и стигне до човѣка, съзнанието на когото едва е започнало да се пробужда. Въ това отношение човѣкъ може да се разглежда като малка клѣтка, чието съзнание е започнало да се пробужда. Съврѣменният човѣкъ, въ формата, която днесъ виждаме, не е въ състояние да дойде до ясна, абсолютна прѣдстава за живота. Защо?—Защото той е заобиколенъ съ редъ прѣдмети, отъ които придобива най-разнообразни впечатления. Тия многобройни впечатления пъкъ прѣпятствуватъ за неговото право мислене. Даже видни писатели и философи нѣматъ днесъ ясна прѣдстава за живота. Животътъ не е нѣкаква физическа форма, която може да се изрази математически.

Да допуснемъ, запримѣръ, че нѣкой човѣкъ изпадне въ особено душевно състояние. Кой съврѣменъ човѣкъ може да опише и обясни причината на това особено разположение или неразположение на духа и на душата? Гледате нѣкой човѣкъ днесъ е веселъ, засмѣнъ, маха съ ржцѣ нагорѣ—надолу, като актьоръ, послѣ взима перото, съчинява стихове, проповѣдва на хората, казва имъ: тъй трѣбва да се живѣе! Не се минава

---

*) II Коринтяномъ 5:17.

дълго врѣме, гледате този човѣкъ изпадналъ въ нѣкакво противорѣчие, намира се прѣдъ едно изпитание и не знае вече, какво да прави, забравя всичката си философия. Какво е станало съ него? Коя е причината за тази промѣна на състоянието му?—Нѣкой писалъ въ вѣстницитѣ нѣщо лошо по неговъ адресъ, което уронва достоинството му, като човѣкъ отъ новото учение. На другия день пакъ пишатъ въ вѣстницитѣ, че писаното не се отнасяло за него, но за другъ нѣкой, съ сжщото име. Наистина, не сж единъ Драгановъ или Ивановъ въ свѣта. И този човѣкъ отново се успокоява. Питамъ: какво лошо има въ това, че нѣкой съ черно мастило написалъ нѣщо по адресъ на твоето име въ вѣстницитѣ? Каква сила се крие въ черното мастило, че може да произведе такава пертурбация въ ума на човѣка? Често съврѣменнитѣ хора се спиратъ върху дреболиитѣ на живота, а пропущатъ важнитѣ моменти, като казватъ: това сж малки работи, тѣ не заслужаватъ нашето внимание. Казвамъ: малкитѣ работи, обаче, сж докарали живота до едно неестествено положение. Вслѣдствие на тази неестественость отъ хиляди години насамъ хората не могатъ да заживѣятъ нормаленъ животъ. Съврѣменнитѣ хора живѣятъ повече съ старитѣ си разбирания и пъшкатъ подъ тѣхния хомотъ, грижатъ се, какъ ще завършатъ живота си, старинитѣ си. Защо човѣкъ трѣбва да мисли за старинитѣ си? Днесъ никой не мисли за младинитѣ си, но все мислятъ за старинитѣ си, какъ ще ги прѣкаратъ, кой ще ги гледа на старини и т. н. Да мисли човѣкъ за старинитѣ си въ смисълъ, че има нѣкому да дължи и трѣбва да изплати дълга си, разбирамъ; да мисли човѣкъ за старинитѣ си, въ смисълъ, че е грѣшенъ човѣкъ и трѣбва да изправи живота си, разбирамъ. Обаче, да мисли за старинитѣ си, въ смисълъ, че е чиновникъ, работилъ е около 15 — 20 години и скоро ще се пенсионира, ще се осигури, ще води щастливъ животъ, това не разби-

рамъ. Покажете ми единъ чиновникъ, който слѣдъ пенсионирането си да води щастливъ животъ! Да мисли човѣкъ постоянно за пенсията си, дали ще се увеличи и съ колко ще се увеличи, като работи повече години, то е все едно да извади една скомрия отъ водата и да я тури на скарата, да се пече на огъня. Тя ще цъцри на огъня и все една и сжща пѣсень ще пѣе. Като наблюдавате живота, ще видите, че днесъ всички хора работятъ, за да се пенсиониратъ: учительтъ иска да се пенсионира, свещеникътъ иска да се пенсионира, писательтъ иска да се пенсионира. Каква идея има въ пенсионирането? Има редъ статистики, отъ които се вижда, че всѣки, който мечтае за пенсия, щомъ постигне това, става вече неспособенъ за живота. Като говоря за пенсионирането, азъ не се спирамъ върху буквата на въпроса, но казвамъ, че тази идея разрушава ума на човѣка. Като говоря за старостьта, не разбирамъ въпроса буквално, но казвамъ: започне ли човѣкъ постоянно да мисли, че ще остарѣе, че трѣбва да се осигури, тази идея вече разрушава неговия умъ.

И тъй, не мислете за бѣднотията, защото тази идея е въ сила да ви разруши. Не мислете за богатството, защото и тази идея може да ви разруши. Не мислете нито за сиромашията, нито за богатството! Сиромашията и богатството сж двѣ различни състояния: сиромахътъ е разтоварено добиче, а богатиятъ човѣкъ е натоварено добиче.

Вземете, напримѣръ, какво може да се случи съ нѣкой знаменитъ милиардеръ, за богатствата на когото всички говорятъ. Нѣкой день можа да го настигне автомобилъ, да го удари въ ребрата и едно отъ тѣхъ да се счупи. Отъ натоварено добиче той може да се прѣвърне въ разтоварено. Тъй щото, когато се говори за величието, за богатството на нѣкой човѣкъ, трѣбва да се разбира неговото сърце, неговия умъ, неговата воля, а не паритѣ, които той има. Единъ човѣкъ е великъ дотолкова, доколкото той е въ връзка съ живитѣ сили на

природата и доколкото тѣ могатъ да му бждатъ въ услуга. Когато часовникарьтъ направи единъ часовникъ и тури всѣка вилица, всѣко колелце на своето мѣсто, въ какво седи важностьта на часовника: въ неговитѣ части, или въ часовникаря, който го е направилъ? Слѣдователно, всѣки човѣкъ прѣдставя единъ малъкъ винтъ отъ общия великъ организъмъ, и той е почитанъ и уважаванъ, докато е на мѣстото си. Ако е на мѣстото си, цѣлиятъ организъмъ върви правилно, напусне ли мѣстото си, и организмътъ прѣстава да работи, или неправилно работи. Докато човѣкъ мисли, че трѣбва да го пенсиониратъ, че трѣбва другъ да го замѣсти въ работата му, а той да излѣзе и да поживѣе щастливо, живогътъ на общия организъмъ ще куца. Вижте какво става съ земледѣлскитѣ рала, които не работятъ. Щомъ не се работи съ тѣхъ, тѣ ръждясватъ. Въ този смисълъ пенсионеритѣ сж ръждясали рала. Най-голѣмото нещастие въ свѣта сж пенсионеритѣ. Значи, не трѣбва да има пенсионери въ свѣта. Писательтъ трѣбва да умре съ перо въ ржка; ученикътъ трѣбва да умре съ книга въ ржка; свещеникътъ трѣбва да умре съ епатрихилъ на врата; орачътъ трѣбва да умре съ рало въ ржка; майката трѣбва да умре съ дѣтето си въ ржка, а да не се оставя, дѣцата ѝ да я носятъ. Такива хора изисква бждещето! Какво виждаме сега? Бащитѣ гледатъ да се пенсиониратъ, да си изкаратъ една малка пенсия и да легнатъ на гърба на синове и на дъщери, на внучки и внучета. Горко на онзи баща, който очаква на дѣцата си да го гледатъ! Какъвъ е този баща, когото синътъ трѣбва да гледа? Това сж болезнени явления въ живота, а дѣто има болести, тамъ не може да има щастие. Това всички трѣбва да знаятъ! Слѣдователно, болеститѣ сж само поводъ за вжтрѣшна връзка между хората, да се примирятъ, да се опознаятъ.

Прѣди нѣколко дни дойде една госпожа при мене и се оплаква отъ сиромашията си, отъ тежкото положение, въ което се намира. Разправя, че живѣела въ влажна, тъмна стая, вслѣдствие на което страда отъ ревматизъмъ и ме запита, какво да прави, за да се излѣкува. Казвамъ ѝ: прѣди всичко, както познавамъ нѣщата, причината за ревматизма не е влажната стая. Ако влагата бѣше причина за тази болесть, тогава, какъ ще си обясните заболѣването на една богата госпожа софиянка, отъ сжщата болесть, която живѣе въ II етажъ, при комфортна обстановка? И богатата госпожа дойде при мене и ми се оплака отъ своя ревматизъмъ. И тя искаше да ѝ се даде методъ, начинъ да се лѣкува. Истината седи въ това, че и бѣдната, и богатата госпожи не изпълняватъ Божия законъ. Всички болести въ свѣта сж резултатъ на неизпълнение Божия законъ. Слѣдователно, и двѣтѣ жени сж заболѣли отъ ставенъ ревматизъмъ, вслѣдствие на неизпълнение на Божия законъ. Ако болестьта е прѣдизвикана отъ влагата, тогава бѣдната жена трѣбва да се прѣмѣсти въ суха, здравословна стая; щомъ се прѣмѣсти въ суха стая, ревматизмътъ трѣбва да изчезне. Така ли става въ дѣйствителность? Както виждате, тукъ, при двѣ различни обстановки, при различни материални условия, се явява една и сжща болесть. Слѣдователно, причината на болестьта не е въ влагата. Сжщото нѣщо виждаме и на фронта, между войницитѣ: много войници лежатъ въ единъ и сжщъ окопъ, обаче, едни отъ тѣхъ се простудяватъ, а други не се простудяватъ. Защо едни се простудяватъ, а други не? — Първитѣ иматъ нечиста кръвь, а вторитѣ иматъ чиста кръвь. Едни отъ войницитѣ се заразяватъ отъ холера, а други нищо не ги хваща. Защо?—Защото кръвьта на послѣднитѣ е чиста. Ще кажете, че влагата е причина за простудяването на войници, които сж имали по-слабъ организъмъ. Не, грѣховетѣ на хората внасятъ отрова въ кръвьта имъ, и съ това ста-

ватъ причина за простуда, за зараза и т. н. Ето защо, за да се избегнатъ болеститѣ и страданията, трѣбва да се подържа добриятъ животъ. Мнозина мислятъ, че само Богъ живѣе чистъ и свегъ животъ, защото е съвършенъ, и затова казватъ: ние сме слаби, не можемъ да живѣемъ като Бога, но Той ще уреди нашия животъ. Казвамъ: както Богъ живѣе, по сѫщия начинъ и ние можемъ да се ржководимъ отъ Неговитѣ закони и да ги изпълняваме. Богъ не се влияе отъ нашитѣ разбирания, но като гледа на нашитѣ прѣстѫпления и грѣхове, Той казва: не правете тѣзи прѣстѫпления, понеже ще заболѣете отъ ставенъ ревматизъмъ; не правете тѣзи прѣстѫпления, понеже въ стомаха ви ще се яви нѣкакъвъ туморъ; не правете тѣзи прѣстѫпления, понеже ще заболѣете отъ артериосклероза и ще остарѣете преждеврѣменно. Заболѣе ли човѣкъ отъ артериосклероза, той започва да вика лѣкари. Дойде единъ лѣкарь, дойде втори, трети, всички го сѫвѣтватъ, какво трѣбва и какво не трѣбва да яде. Не, първото нѣщо: заболѣе ли човѣкъ отъ артериосклероза, ще яде по възможность малко и проста, чиста храна. Той трѣбва да се храни съ варено жито, съ варенъ оризъ, като истински калугеръ.

Въ Нова-Загора единъ старъ човѣкъ, на около 60 години заболѣ, отъ коремъ. Боли го коремътъ, нищо не може да яде. Чуди се, какво да прави. Седи, мисли, говори си: Е, Георги, Георги, цѣлъ животъ яде прасенца, агънца, това-онова, но видѣ ли, до какво положение дойде? Пита ме: какво да правя сега? Казвамъ: ще започнешъ да постишъ, да ядешъ по-малко. Всѣка сутринь ще изпиваш по една чаша дървено масло и по една чаша гореща вода. Слѣдъ това ще излагашъ корема си на слънце, да се печешъ по 2—3 часа на день. Този човѣкъ изпълни, каквото му казахъ, и се подобри. Съврѣменнитѣ хора сами се тровятъ отъ храната, която употрѣбяватъ. Нѣкой казва:

азъ живѣя чисть животъ. Питамъ: чиста ли е кръвьта ти?—Не е чиста, но това нѣма нищо общо съ чистия животъ.—Не, чистиятъ животъ подразбира чиста кръвь. Слѣдователно, искашъ ли да живѣешъ чистъ животъ, абсолютно ще прѣчистишъ кръвьта си. Организъмътъ на съврѣменнитѣ хора е заразенъ отъ месо, отъ вино и отъ редъ още храни. Духовното имъ тѣло пъкъ е заразено отъ алчность, злоба, умраза и т. н. Запримѣръ, вие обичате нѣкого, но щомъ ви каже той нѣкоя обидна дума, вие веднага го намразявате. Защо трѣбва да го намразите? Знаете ли, какво внася умразата въ васъ? Тя е цѣла отрова за организма ви. Въ дадения случай вие пакостите на себе си, но не и на него. Други хора пъкъ се тровятъ отъ гордость. Тѣ искатъ да се осигурятъ, да станатъ пенсионери, да прѣкаратъ щастливъ животъ.

Апостолъ Павелъ, като разглежда старата култура, казва: „Всичко старо, всичко ветхо трѣбва да прѣмине“. И съврѣменнитѣ хора искатъ да живѣятъ споредъ старата култура. Казвамъ: живѣете ли по старата култура, въ каквито кжщи и да живѣете, какго и да спите, какго и да се храните, ставниятъ ревматизъмъ неизбѣжно ще дойде. Дойде ли ставниятъ ревматизъмъ, и смъртьта ще дойде, като естествено негово послѣдствие. Казватъ, че нѣкой ученъ открилъ въ киселото млѣко нѣкакъвъ бацилъ, който продължавалъ живота. Азъ пъкъ зная едно особено млѣко, което не само че продължава, но увѣковѣчава живота. Въ сжщность киселото млѣко може да продължи живота съ 10—20 — 30 години, не повече. Споредъ статистиката, нѣма човѣкъ въ България, който да е живѣлъ повече отъ 150 години. При това, малко българи сж доживѣли до 150 години, макаръ че сж се хранили повече съ кисело млѣко. Въ Англия пъкъ имало единъ англичанинъ, който живѣлъ повече отъ 250 години. Питамъ: този човѣкъ съ кисело млѣко ли се е хранилъ? Не,

той не е употрѣбявалъ кисело млѣко, но други сж причинитѣ, които продължили неговия животъ. Прѣзъ неговия животъ се смѣнили на прѣстола 12 крале. Тъй щото, продължителността на живота у българитѣ не се дължи на употрѣбяването на киселото млѣко. То е само едно съвпадение. Ако въпросътъ е за изстудяване на стомаха, когато човѣкъ има нѣкакво възпаление, киселото млѣко може да помогне, но що се отнася за продължение на живота отъ киселото млѣко, това не е още доказано. Отъ чисто биологическо и научно гледище, продължителността на живота зависи отъ развитието на една жлѣза, която се намира задъ ушитѣ въ човѣка. Ако тази жлѣза не е развита, човѣкъ може и 20 години наредъ да се храни съ кисело млѣко, и пакъ нѣма да живѣе дълго врѣме. Тогава и кокошки, и агънца да яде, пакъ нѣма да се продължи живота му. Развита ли е тази жлѣза у него, той може да живѣе повече отъ 100 години. Това сж мои наблюдения. По тази жлѣза и по редъ още признаци може да се прѣдскаже на човѣка, колко врѣме ще живѣе. Казвате: какъ се опрѣдѣля това? Когато азъ правихъ своитѣ научни изслѣдвания по френология, срещнахъ единъ познатъ въ Варна и му казахъ: слѣдъ двѣ години, еди-кой си мѣсецъ и день ти ще прѣминешъ едно прѣмеждие: ако съзнанието ти не е будно въ този день, ти ще паднешъ и ще счупишъ лѣвия си кракъ. Той ми каза: ти искашъ да ме плашишъ. Какъ ще стане това? Отдѣ познавашъ? — Ще видишъ. Ти трѣбва да бѫдешъ буденъ, да избегнешъ това прѣмеждие. И наистина, слѣдъ двѣ години стана това, което му бѣхъ прѣдсказалъ. Казвате: какъ може да се гадаятъ тѣзи работи?—Това не е гадание, то е прѣдсказание, което почива на чисто математически изчисления. Какъ се правятъ тѣзи изчисления, сега нѣма да обяснявамъ, но казвамъ: азъ мога да направя точни изчисления, слѣдъ колко врѣме ще се свършатъ вѫглищата въ машината на нѣкой маши-

нистъ и да му кажа, че слѣдъ 150 клм., напримѣръ, машината ще спре. Мога да опрѣдѣля точно и мѣстото, дѣто машината ще спре. Машинистътъ казва: ти гадаешъ по нѣщо. Гадая, разбира се. Азъ взимамъ прѣдъ видъ, колко вѫглища има той на разположение, по колко се изгаря на часъ и колко пѫть му прѣдстои да измине. Като имамъ тѣзи данни на разположение, азъ правя своитѣ изчисления и прѣдсказвамъ, какво може да стане.

И тъй, всѣки, който иска да живѣе дълъгъ животъ, той трѣбва да има нѣкакъвъ запасъ. Остане ли да живѣе на нѣкакво подаяние, да се моли на Бога, да се продължи живота му, неговата работа е свършена. Ние трѣбва да се молимъ на Бога не да продължи живота ни, но да ни научи, какъ да спазваме законитѣ, за да разработимъ и увеличимъ онзи капиталъ, който ни е даденъ отъ прѣди хиляди години, отъ памти-вѣка още. Има хора, които въ физическо отношение сѫ много деликатни, нѣжни. Достатъчно е да ги лъхне и най-малкиятъ вѣтрецъ, за да се простудятъ. Ако такъвъ човѣкъ седи при отворенъ прозорецъ, той се страхува отъ течение и казва: ще се простудя. Не се минаватъ 2—3 часа, и той, наистина, се простудява. Нѣкои хора съ години живѣятъ при отворени прозорци и не истиватъ. Защо? Тѣ иматъ изобилно животъ въ себе си, тѣ иматъ имунитетъ; тѣ сѫ облѣчени съ магнетическа риза, която не се пропуква. Истиването зависи отъ мисъльта на човѣка. Каквото мисли човѣкъ и въ каквото вѣрва, това става.

И тъй, първото нѣщо, което се изисква въ новия животъ, това е новата вѣра. Новата вѣра подразбира, да вѣрва човѣкъ въ Бога, че въ Него е Вѣчниятъ животъ. Който вѣрва въ Вѣчния животъ, той не мисли за смъртъ, нито за осигуряване, нито за богатство или за сиромашия, нито за наука. Той мисли само за едно, че трѣбва да учи. Който не вѣрва въ Вѣчния животъ, той

мисли за смъртьта—какъ ще умре, какъ ще го закопаятъ, какво ще кажатъ хората за него, какъвъ надгробенъ камъкъ ще му турятъ, какъвъ надписъ ще поставятъ и т. н. Какво ще пищатъ хората за такъвъ човѣкъ? Тѣ ще напишатъ: тукъ почива еди-кой си пенсионеръ, който живѣелъ честно и почтено, получавалъ е по 6,000 лв. мѣсечна заплата. Значи, той е костувалъ на държавата 72,000 лв. годишно. Казвамъ: не е въпросътъ за паритѣ, но важно е, какво ще занесе човѣкъ, като отиде на онзи свѣтъ? Господъ ще го пита: какво прави на земята?—Работихъ цѣли 30 години за своето отечество, получавахъ шесть хиляди лева мѣсечна заплата и сега ида тукъ малко на разходка. Не, този човѣкъ е бракуванъ вече на земята; тамъ не допущатъ, че той е живъ, и всички казватъ: Богъ да прости този великъ българинъ! Той пъкъ отъ своя страна вижда, че е живъ, прѣпоржчва се навсѣкждѣ като добъръ, почтенъ човѣкъ, който е живѣлъ на земята цѣли 45 години и работилъ за благото на своя домъ и своето отечество. Значи, тукъ се явяватъ двѣ различни положения: хората мислятъ за него, че е умрѣлъ, а той се вижда живъ. Обаче, отъ небето му казватъ: ние не искаме мъртви хора. Ти ще се върнешъ пакъ въ България, ще убѣдишъ българитѣ, че си живъ и като дойдешъ повторно тукъ, тогава ще ти дадемъ нужния приемъ. Ние приемаме само живи хора. Живи хора наричаме тѣзи, които и на земята, и на небето сж живи. Сега, ще прѣведа тѣзи думи на вашъ езикъ: всѣки човѣкъ, който умира на земята, трѣбва отново да се върне тамъ, да уреди всички недоразумения, коитоималъ съ хората. Кому каквото зло е направилъ, ще го изправи. Той трѣбва да се примири съ всички хора, съ всички животни и, като нѣма вече съ кого да се примирява, ще остави всичкото си богатство на земята. Освободенъ отъ всички задължения и връзки на земята, той ще замине за небето, ще влѣзе въ новия животъ, дѣ-

то ще получи лавровъ вѣнецъ за добрѣ изпълнената отъ него работа на земята. Тогава всички ще кажатъ: ето единъ достоенъ гражданинъ на българската държава, когото Богъ може да приеме при себе си!

Това е новото, което иде сега въ свѣта. То носи възвишени идеи и казва на хората, че Богъ не е въ старото, не е въ миналото, но Той е въ настоящето. Едва сега човѣкъ ще започне да съзнава, че въ свѣта, въ който живѣе, той прѣдставя богатъ прѣдметъ за проучаване. Вие можете да проучавате и разнитѣ философи, които говорятъ за психологията на човѣка, но нито единъ философъ още не е изучилъ човѣшкия мозъкъ съ всичкитѣ му способности. Тѣ разискватъ върху ума, сърцето и волята на човѣка, но това още не е човѣкътъ; това сж само нѣкои отъ проявитѣ на човѣка. Тъй щото, обществото, въ което живѣете, противорѣчията, които срѣщате въ живота си, добритѣ и лошитѣ хора, всичко това трѣбва да бжде прѣдметъ за изучване не само отъ страна на философитѣ, но и отъ всѣки човѣкъ поотдѣлно. За това се изисква работа, усилия. Вземете, напримѣръ, рудокопачитѣ, които търсятъ съ години скжпоцѣнни камъни въ земята. Тѣ знаятъ, че ще намѣрятъ нѣкждѣ голѣми скжпоцѣнни камъни, и затова работятъ непрѣстанно, докато най-послѣ развиятъ въ себе си тънко чувство, съ което лесно намиратъ леговището на тѣзи богатства. Така трѣбва да работи всѣки човѣкъ, ако иска въ грубата материя да намѣри скжпоцѣннитѣ камъни. И наистина, ще срещнете хора на видъ груби, но достатъчно е да ги пипнете на нѣкое чувствително мѣсто и ще видите, че въ тѣхъ се криятъ отлични качества. Въ лицето на такъвъ човѣкъ вие ще имате единъ добъръ, честенъ и почтенъ приятель, на когото напълно можете да разчитате. И обратно, ще срещнете хора културни, съ образование, на които не може да се разчита. Направете опитъ, да видите, на колко отъ софийскитѣ

граждани, съ висше образование, ако дадете 100,000 лева на заемъ, ще могатъ да ги върнатъ слѣдъ двѣ години, споредъ както сте уговорили. Единъ богатъ американецъ направилъ такъвъ опитъ и видѣлъ, че паритѣ му пропаднали. Само единъ човѣкъ се намѣрилъ, който призналлъ дълга си и върналъ паритѣ на врѣме. Мнозина отъ тѣхъ използували теорията за прѣраждането и казали: ние нѣмаме никакви задължения къмъ този човѣкъ. Той ни дължи отъ миналото и днесъ изплаща дълга си. Казвамъ: този човѣкъ нищо не ви дължи, защото той доброволно ви даде тѣзи пари. Ако той ви дължеше, законътъ щѣше да го хване. Едно трѣбва да се знае: човѣкъ, който живѣе въ духа на новото учение, той нѣма никакви връзки, никакви взимания—давания. Въ този смисълъ подъ „новъ човѣкъ“ разбирамъ онзи, който има само една връзка—съ Първичната Причина. Тази връзка е направена още отъ създаването му. Слѣдователно, когато човѣкъ се освободи отъ сждбата, или отъ кармата си, споредъ както индуситѣ я наричатъ, отново ще се възстанови връзката му съ Бога, която сжществува отъ памти-вѣка, и човѣкъ ще бжде напълно свободенъ. Съврѣменният човѣкъ не е свободенъ, защото върху тази първа връзка, той е направилъ още редъ връзки, които сж го ограничили и заробили. Богъ е направилъ човѣка свободенъ и го е пратилъ на земята да учи. Обаче, вмѣсто да учи, той започва да се удоволствува, да ходи по забавления, да странствува, но като нѣма срѣдства за това, отъ този банкеръ взима 10—15 хиляди лева, отъ онзи 10—15 хиляди лева, това залага, онова залага, докато най-послѣ съвсѣмъ загази, намѣри се въ трудно положение и казва, че животътъ нѣма смисълъ. Питамъ: кой постави човѣка въ това положение—Богъ, или той самъ, съ своитѣ неестествени желания? Какво придобива човѣкъ отъ такъвъ животъ? Мислите ли, че банкеръ̀тъ, който ви дава пари на заемъ, ви прави

нѣкаква услуга? Мислите ли, че има нѣкаква придобивка въ залагането на своитѣ цѣнни нѣща? Не, да залагашъ нѣщата, това не е наука.

Една млада мома, бѣдна, но много спретната и красива, отива при единъ богатъ графъ съ слѣдната молба: господине, отъ извѣстно врѣме майка ми е болна, азъ искамъ да я лѣкувамъ, но нѣмамъ никакви срѣдства, затова, моля Ви, дайте ми 20,000 лв. на заемъ, срѣщу които мога да заложа нѣкаква скжпоцѣнна вѣщь, или пъкъ слѣдъ врѣме да ги върна. Той ѝ казалъ: азъ не искамъ нищо да залагашъ, но ще ми позволишъ да те цѣлуна, или пъкъ ти да ме цѣлунешъ. Тъй щото, едно отъ двѣтѣ ще изберешъ: ако ми позволишъ да те цѣлуна, ще ти дамъ 20,000 лева; ако пъкъ ти ме цѣлунешъ, пакъ ще ти дамъ 20,000 лева. Питамъ: ако вие бѣхте на мѣстото на тази мома, какво щѣхте да направите? Тази мома е била чиста; тя до това врѣме нито е цѣлувала нѣкого, нито е била цѣлувана. Тя се спрѣла за моментъ и започнала да размишлява въ себе си, слѣдъ което отговорила: азъ ще ви цѣлуна. Тази мома разрѣшила въпроса правилно. Щомъ се отправила къмъ него да го цѣлуне, графътъ казалъ: не, нѣма нужда да ме цѣлувате! Той разбралъ, че тази мома има идея и е готова по-скоро да даде, отколкото да вземе. Тя си помислила: понеже този графъ ми дава, и азъ трѣбва да съмъ готова да дамъ нѣщо, да го цѣлуна. Графътъ продължилъ: азъ не искамъ да ви поставя на изкушение да ме цѣлунете. Понеже разрѣшихте въпроса правилно, вземете тѣзи 20,000 лева и си услужете. Когато ви се яви нужда, пакъ елате при мене, вие всѣкога ще имате моето съдѣйствие. Това наричамъ азъ човѣкъ на новото учение. Той билъ разуменъ, не искалъ да съблазни тази душа, но пожелалъ да види, какъ ще се прояви възвишеното и благородното въ тази мома.

Сжщиятъ законъ сжществува и въ свѣта. Силнитѣ хора трѣбва да цѣлуватъ, а слабитѣ трѣ-

бва да бѫдатъ цѣлувани. Грѣшникътъ трѣбва да бѫде цѣлуванъ, а праведниятъ, който е завършилъ развитието си, трѣбва да цѣлува. Въ този смисълъ свѣтлината не е нищо друго, освѣнъ енергия на възвишени, велики сѫщества, която минава покрай хората, цѣлува ги и си заминава съ свѣткавична бързина. Значи, ние, хората, сме израсли само отъ цѣлувки. Нѣкой казва: азъ цѣлунахъ и се изцапахъ. Казвамъ: щомъ си се изцапалъ, ти не си свѣтлина. Свѣтлината, която се движи съ бързина 300,000 клм. въ секунда, минава покрай всички живи сѫщества, цѣлува ги и си заминава, пакъ тъй чиста, непокварена, каквато е дошла. Когато нѣкой пита, да цѣлуне ли, или да се остави да го цѣлунатъ, казвамъ: ако си праведенъ човѣкъ, ти трѣбва да цѣлунешъ; ако си грѣшенъ, тебе ще цѣлунатъ. Обаче, този законъ има обратно разбиране и тълкуване въ свѣта. Защо?—Защото го разглеждатъ само външно. Азъ не говоря за външнитѣ му прояви, но за вѫтрѣшнитѣ, като великъ вѫтрѣшенъ законъ, който дѣйствува въ душитѣ на хората и ги подига.

И тъй, всички дарби и способности у човѣка могатъ да се развиятъ само при красиви мисли и чувства. Редъ статистики ни показватъ, че единъ поетъ, художникъ, проповѣдникъ, учитель, майка или баща може да стане великъ, виденъ въ свѣта, само ако има поне една душа, която да го обича, да милѣе за неговия успѣхъ, като за свой. Не може човѣкъ да се подигне, ако нѣма поне една близка душа до себе си, която да разбира нѣщата правилно. Съмнявате ли се въ вашия приятель, нито вие сте неговъ приятель, нито пъкъ той може да ви бѫде приятель. Мислите ли за приятеля си лошо, никаква връзка не може да сѫществува между васъ. Нови хора могатъ да се нарекатъ тѣзи, въ душата на които не може да се зароди никакво съмнѣние. Двама души могатъ да бѫдатъ приятели само тогава, когато тѣ не се

използуватъ. Тѣ сж свързани помежду си съ взаимно почитание и любовь и сж готови да жертвуватъ живота си за великата идея, за благото на човѣчеството. Човѣчеството, това сж свободнитѣ души. Тѣзи приятели иматъ взаимна обичь помежду си. Нѣкой казва: хората на земята криятъ своята любовь. Така е на земята, но казвамъ: скрититѣ нѣща на земята сж открити на небето. Когато единъ актъ се извършва на земята тайно отъ очитѣ на хората, на небето той е прѣдставенъ ясно, като на сцена, дѣто ангелитѣ го наблюдаватъ и слѣдятъ, дали дѣйствуващитѣ лица играятъ ролитѣ си правилно, или не.

Днесъ всички съврѣменни хора говорятъ за Любовьта Христова, както и за своята любовь къмъ Христа. И апостолъ Павелъ казва, че всички сме свързани съ съзнанието на Христа. Питамъ: ако, наистина, ние обичаме Христа и сме свързани съ Него, не държимъ ли смѣтка, какъ се отразяватъ върху Него всички наши недоразумения, отмъщения, умраза, гнѣвъ, завистъ и редъ още анормалности? Както мравитѣ, комаритѣ хапятъ нашитѣ тѣла и прѣдизвикватъ малки ранички, сжщо така и нашитѣ отрицателни прояви прѣдизвикватъ безброй такива ранички върху тѣлото на Христа. Въ този смисълъ Христосъ и досега още не е свободенъ отъ страдания. Всѣки моментъ той трѣбва да прави грамадни усилия и да се лѣкува, и то отъ близкитѣ си. Когато се казва, че Христосъ дойде между своитѣ, и тѣ не Го приеха, не се подразбира свѣтътъ, но се подразбиратъ вѣрващитѣ, които Го очакваха и казваха: Господи, като дойдешъ между насъ, ние всичко ще направимъ заради Тебе. Обаче, дойде Христосъ между тѣхъ, и тѣ взеха отъ Него всичко, съ каквото Той разполагаше, разпнаха Го и казаха: ние не можемъ така лесно да се подобримъ; по еволюционенъ пжть ще подобримъ живота си. Подъ думата „еволюция“ азъ разбирамъ развитие, което продължава цѣлъ животъ. Истинското развитие

подразбира разумно качване и слизане безъ падане. Прѣдставете си, днесъ вие имате добро разположение на духа, но дойде нѣкой, вземе отъ васъ 20,000 лева на заемъ и не ги върне. Вие веднага се сърдите, дигате цѣль скандалъ, отказвате се отъ Христа, отъ Бога, че нѣкой ви излъгалъ. Какво е виновенъ тукъ Христосъ? Съ този скандалъ вие си причинявате по-голѣма пакость, отколкото съ загубата на тѣзи 20,000 лева. Не можете ли и вие, като Йова, да кажете: Богъ далъ, Богъ взелъ. Ето защо, като хора, вие трѣбва да обърнете внимание върху малкитѣ си погрѣшки, върху малкитѣ противорѣчия въ вашия животъ, които другитѣ хора не виждатъ. Съврѣменнитѣ хора сж въ постоянно смущение, въ постоянни тревоги. Защо? — Защото между Бога и тѣхъ нѣма хармония. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ се моли, но молитвата му не е приета. Защо? Той се гнѣви на хората, сърди се, мисли, че тѣ сж причина за неговитѣ неуспѣхи. Не, причината е въ самия него. Той трѣбва да възстанови връзката си съ Първичната Причина. Ама този човѣкъ искалъ да уреди живота си. Уреждането на живота е послѣдна работа. По този начинъ, съ пари, съ богатства животътъ не се урежда. Нека той се помоли на Бога по слѣдния начинъ. Нека се обърне къмъ Бога и каже: Господи, досега живѣхъ нередовенъ, неправиленъ животъ, никога не съмъ говорилъ Истината, баща си и майка си не почитахъ, съ брата си и съ сестра си постоянно се карахъ, приятелитѣ си изнудвахъ и каквито обѣщания Ти давахъ, нищо не изпълнихъ. Помогни ми да изправя живота си, да вървя напрѣдъ. Не дойде ли човѣкъ до това самопризнание въ себе си, между Бога и него не може да има никаква връзка, той не може да се надѣва на Божието благословение. Така трѣбва да постжпи всѣки, който иска да бжде новъ човѣкъ и който иска да се освободи отъ ограниченията на живота. Ще вземе

нѣкой да се хвали, че нѣкога билъ голѣмъ герой. Чудни сж тѣзи едноврѣмешни герои!

Дѣдо Първанъ се хвалилъ, че нѣкога, на млади години, билъ голѣмъ герой, прѣскачалъ трапове, 10 м. широки. Казватъ му: щомъ си билъ нѣкога герой, и сега трѣбва да си такъвъ. Хайде, прѣскочи този трапъ! Засилва се той, и хопъ въ трапа долу. Да, на млади години не бѣша така, но его, какво прави старостьта. Като се пооглежда насамъ-натамъ и вижда, че никой нѣмаоколо него, той си казва тихичко: какъвто съмъ днесъ, такъвъ бѣхъ и на младини. Законъ е: щедриятъ човѣкъ и на младини, и на старини е щедъръ. Напримѣръ, какъ можете да познаете, кое дете е щедро? Когато нѣкоя майка даде на дѣтето си една ябълка и то веднага я сподѣли съ свое братче, или съ свое другарче, това дѣте е щедро. Не е ли готово да раздѣли ябълката си съ нѣкое близко нему дѣте, то не е щедро. Такова дѣте не само че не е щедро, но често обича и да пооткрадва по малко. Причината за това се дължи на едно чувство, силно развито у човѣка, чувството на любостяжение. Центърътъ на това чувство се намира задъ ушитѣ.

Новото учение е потрѣбно днесъ за всички хора, за да се създадатъ благоприятни условия, при които мозъчнитѣ центрове да се развиватъ нормално. За тази цѣль тѣ трѣбва да приложатъ въ живота си закона на Любовьта. Дойде ли Любовьта въ човѣка, най-първо той трѣбва да си създаде идеалъ, образъ, къмъ който да се стреми. Послѣ, той трѣбва да развие здраво физическо тѣло и най-послѣ да създаде отъ себе си моралeнъ типъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да има прѣдъ себе си тѣзи нѣколко картини, които трѣбва да нарисува въ своя животъ. Сега какво правятъ хората? Тѣ поставятъ въ църквитѣ образа на свети Никола и на други нѣкои светии, на които се кланятъ. Каква светость има въ тѣзи образи? Отъ френологическо гледище художникътъ не е прѣд-

ставилъ нѣкаква светость въ тѣзи образи. Щомъ тѣ не прѣдставятъ тѣзи възвишени образи, какъвъ смисълъ иматъ тогава? Ако бѣха идеални светии, свѣтътъ поне на половина трѣбваше да се подобри. Старитѣ гърци създадоха красиви форми, но тѣзи образи бѣха лишени отъ мораленъ устой. И парижанитѣ създадоха красива мода въ облѣклата, но тази мода бѣше лишена отъ истинската хигиена. Запримѣръ, колко трѣбва да бѫде откритъ гръдния кошъ на жената? Послѣ, колко дълги трѣбва да бѫдатъ ръкавитѣ на роклитѣ? Истинска красота въ модитѣ е тази, която има прѣдъ видъ естетиката и хигиената, която природата налага. Кръстътъ на човѣка, както и гърдитѣ му, трѣбва да бѫдатъ добрѣ запазени. Съврѣменнитѣ хора излагатъ, именно, тѣзи части най-много. Срѣщате екскурзианти, на които колѣнѣтѣ сѫ съвършено открити. И тукъ има неправилность. Тѣ излагатъ на рѣзки атмосферни промѣни тъкмо тия части, които най-лесно се простудяватъ. И това сѫ все културни хора, които говорятъ за наука, за хигиена. И слѣдъ това сѫщитѣ тия хора казватъ: какъвъ смисълъ има физическиятъ животъ, или какъвъ смисълъ има духовниятъ животъ? Топлината указва влияние върху доброто разположение на човѣка. Човѣкъ не може да пише хубаво, нито да размишлява правилно, ако не му е топло. Движенията на тѣлото трѣбва да бѫдатъ така свободни, че всички органи въ него да функциониратъ правилно. За да се реформира днесъ българинътъ, той трѣбва да се откаже отъ овчитѣ шапки. Едно врѣме българинътъ е билъ много упоритъ, затова е трѣбвало да носи калпаци отъ овча кожа, да стане по-мекъ. Такава е била неговата философия, но понеже врѣмената сега сѫ други, той трѣбва да замѣсти калпака отъ овча кожа съ шапка отъ памукъ или отъ мека вълна, малко по-рѣдко изтъкана, за да може въздухътъ да прониква прѣзъ косата му. Освѣнъ това, българинътъ употрѣбява навои на краката си. И тѣхъ трѣбва да намали

малко, да не увива толкова много краката си, за да могатъ поригѣ на краката му свободно да приематъ въздухъ отвънъ. Ако отидете на нѣкоя нива, дѣто българинъ оре, ще видите, че като дойде врѣме за почивка, той не лѣга на браздата, която оралъ, но ще отиде подъ нѣкоя круша и подъ сѣнката ѝ ще заспи. Послѣ казва, че го хванало уроки. Казвамъ: ако не искашъ да те хване уроки, почини си на браздата, която си оралъ, а не подъ сѣнката на крушата. Ако пъкъ ожаднѣешъ, не пий студена вода, но пий отъ стомна, която е седѣла нѣколко часа на слънце. Пиете ли студена вода, съзнанието ви трѣбва да бжде будно. Много болести се раждатъ отъ бързото пиене на студена вода. Когато човѣкъ пие студена вода, той трѣбва да мисли, съзнанието му трѣбва да вземе пълно участие въ сладчината на водата и въ нейната температура. Бързате ли, когато пиете вода, вие ще изгубите послѣ повече врѣме, докато се излѣкувате отъ послѣдствията на водата, отколкото, ако бѣхте употрѣбили една-двѣ минути, докато изпиете водата.

Съврѣменнитѣ хора ядатъ, безъ да мислятъ; пиятъ вода, безъ да мислятъ; лѣгатъ, ставатъ, безъ да мислятъ. Ставатъ пенсионери, безъ да мислятъ; учени хора ставатъ, безъ да мислятъ; богати хора ставатъ, безъ да мислятъ. И ще видите, нѣкой свършилъ гимназия и не знае, какво да прави. Прѣди години единъ младежъ свършва гимназия и започва да търси служба. Отива въ едно, второ, въ трето министерство, никждѣ не намира служба. Най-послѣ се отчайва, дохожда му мисъльта да се самоубие, но си казва: защо трѣбва да се самоубивамъ? Това е безчестие отъ моя страна! Тогава той отива при единъ свой приятель и му казва: моля ти се, дай ми 200 лева на заемъ! Приятелътъ му дава 200 лева, и той си купува едно точило, на което въ рамка туря дипломата си отъ гимназията и тръгва да точи ножове. Слѣдъ единъ мѣсецъ той спечелва малко пари и

изплаща дълга си за точилото. Срѣщатъ го по улицитѣ нѣкои отъ началницитѣ въ министерствата, дѣто ходилъ да търси служба, и казватъ: какъ не го е срамъ, този младъ, ученъ човѣкъ да точи ножове! Не, герой е този човѣкъ! Той точи ножове, но не се самоубива. Това е човѣкъ отъ новото учение, който не се спъва отъ мжчнотиитѣ на живота. Като дойде нѣкоя мжчногия, тя натиска човѣка, души го. Мжчнотията не е мъртва, тя е живо нѣщо.

Днесъ всички християни казватъ: прѣди 2000 години Христосъ дойде да спаси свѣта, но Го разпнаха, затова втори пжть трѣбва да дойде на земята, да оправи свѣта. И сега всички очакватъ Христа, да слѣзе отъ небето. Що е небето?— Небето прѣдставя разумния животъ, разумнитѣ закони, които трѣбва да се знаятъ. Разбира се, тѣзи закони не могатъ всички да ги знаятъ, както не могатъ всички еднакво да разбиратъ това, което сега ви говоря. Пъкъ и азъ не искамъ всички да ме разбиратъ еднакво. Това, което ви говоря, мога да изнеса въ строго научна форма, въ научни формули, но тѣ ще бждатъ още по-трудни за разбиране. Отъ всичко говорено има общи въпроси, които сж еднакво понятни и полезни за всички. Запримѣръ, между единъ професоръ и едно малко дѣте може да се образува връзка. Ще кажете: възможно ли е това? Ако между една високопоставена дама, която гледа съ прѣзрѣние на низкостоещитѣ около нея хора, и нейното малко кученце може да се образува връзка, колко повече може да сжществува връзка между професора и дѣтето. Богатитѣ американки, особено, си водятъ по едно малко кученце, вързано съ синджиръ. Това е похвално, това е права постжпка. Питамъ: ако между една богата дама и едно малко кученце може да има такава връзка, че тази дама сама да кжпе това кученце, да го храни, да го разхожда, защо тогава между богатитѣ и сиромаситѣ да не могатъ да се създадатъ отношения,

да се обичатъ? Единъ день Господъ ще извика богатитѣ хора и ще ги пита: какъ можахте вие, богатитѣ, да направите толкова нѣщо за вашитѣ кученца, а нищо не можахте да направите за вашитѣ бѣдни братя? На сжщото основание вие можете да се грижите и за вашитѣ бѣдни братя и сестри. Кога? Нѣкой ще каже, че тази богата дама не се грижи за всички кученца, но само за това, което тя обича. Да, мода е това. Въ Америка, по едно врѣме, имаше и друга мода: дамитѣ носѣха на синджирче закачено живо жабче, като игла. Гледашъ, нѣщо живо мърда по нея, току протака и свива крачката си. Вечерь дамата сваля жабчето, туря го въ чинийка съ вода, дава му храна, а сутринь, като излиза изъ града, пакъ го закачва на врата си. Казвамъ: това е отлична постжпка, която показва, че сж възможни любовни отношения между всички живи сжщества. Тази дама, като погледне къмъ жабчето, казва му: ти при мене ще се учишъ на нова култура, на новъ животъ.

Сега, прѣнесете тѣзи велики идеи въ вашия умъ. Дръжте въ ума си на почетно мѣсто бѣднитѣ, страдащитѣ хора, туряйте ги на врата си, вмѣсто иглички, а вечерь ги туряйте въ паница съ вода и хлѣбъ, да се нахранятъ. На другия день пакъ ги закачете на врата си. Ще видите, че нѣма да мине дълго врѣме, и бѣднитѣ ще станатъ културни, като васъ. Слѣдователно, още при сегашнитѣ условия на живота всички можемъ да направимъ една малка жертва, безъ да измѣнимъ хода на общия животъ. Всѣки човѣкъ си има една велика идея, отъ която той не трѣбва да се отклонява. Обаче, има и една обща велика идея въ живота, отъ която никой не може да се отклони. Вървите ли по този пжть, вие ще дойдете до положението на новия човѣкъ. Обаче, не е достатъчно само да се създаде новъ човѣкъ, но той трѣбва да расте и да се развива. Не е досатъчно само да имашъ едно плодно дърво, но то трѣбва да бжде доброкачествено; послѣ, ти трѣбва да

знаешъ, какъ да го гледашъ, за да може правилно да расте и да се развива: трѣбва да се натори, да се полива наврѣме, да се гледа и пази, както казватъ българитѣ — като зеницата на очитѣ.

Като наблюдавамъ, какъ хората сж невнимателни къмъ растенията и дърветата, виждамъ, че тѣ сж сжщо така невнимателни и къмъ себе си. Тѣ обичатъ своята личность, както и личността на другитѣ хора, но не обичатъ своята душа, нито душата на своитѣ близки. Обаче, личността не е човѣкътъ; личността, това е тѣлото на човѣка, т. е. физическиятъ човѣкъ.

Първото нѣщо, което се изисква отъ човѣка, е да обича душата си. Тъй щото, когато човѣкъ обикне себе си, т. е. своята душа, той ще може да образува правилна връзка и съ всички хора. Само по този начинъ, въ всички свои близки човѣкъ ще види души, които страдатъ като него и ще може да имъ помага. Значи, между личността и душата на човѣка има голѣма разлика. Личността се занимава съ дребнави работи, а душата се занимава съ възвишени работи. Разумниятъ, Божествениятъ животъ е животъ на душата, дѣто всѣко нѣщо се извършва на своето врѣме. Затова, именно, и Соломонъ е казалъ: „За всѣко нѣщо има опрѣдѣлено врѣме“. Има опрѣдѣлено врѣме за раждане, има опрѣдѣлено врѣме за умиране. Човѣкъ може да се роди само на врѣмето, което Богъ му е опрѣдѣлилъ. По сжщия законъ човѣкъ умира, само когато му е опрѣдѣлено. Ако знаеше законитѣ, той би прѣскочилъ врѣмето, което му е опрѣдѣлено да умре. Случва се човѣкъ да дойде до една точка на замръзване въ своя животъ, дѣто непрѣменно трѣбва да умре. И въ природата има извѣстни мѣста, дѣто силитѣ сж въ равновѣсие, въ абсолютенъ покой. Ако човѣкъ попадне въ едно отъ тия мѣста, неговиятъ пулсъ непрѣменно ще спре. Разправяше единъ учитель отъ варненско подобна своя опитность: както вървѣлъ,

попадналъ въ едно отъ тия мѣста на абсолютенъ покой и забѣлѣзалъ, че пулсътъ му започналъ да спира. Единъ свещеникъ и други нѣкои хора ръзбрали, че съ този човѣкъ става нѣщо и започнали да го разтъркватъ, да прѣдизвикватъ изкуствено дишане, отъ което той се съживилъ. Ако тѣзи хора не бѣха му се притекли на помощь, той щѣлъ да умре. Той е попадналъ въ мъртва зона. Така сжщо и въ всѣки градъ и село има улици, прѣзъ които мнозина не обичатъ да минаватъ. Нѣкой ще каже, че това е нѣкакво самовнушение или суевѣрие отъ страна на тѣзи хора. Това се дължи на трептенията на почвата въ тия мѣста. Трептенията не сж хармонични, не съотвѣтствуватъ на трептенията на минувачитѣ. Щомъ забѣлѣжите такова нѣщо, не минавайте прѣзъ улици, трептенията на които не сж хармонични съ вашитѣ. Сжщото нѣщо се забѣлѣзва и при яденето, и при спането. Има хора, които едни храни обичатъ, други не обичатъ. Послѣ, нѣкои хора обичатъ да спятъ въ една стая, а не обичатъ да спятъ въ друга. Всичко това има свои дълбоки причини, затова не бързайте, добрѣ обмисляйте нѣщата. Яжте храна, която обичате! Спете въ стая, която обичате! Това сж идеи, които трѣбва дълбоко да залегнатъ въ ума ви. Като знаете това, не трѣбва да се плашите, но у васъ трѣбва да се зароди силно желание да изпълните великата воля Божия и да знаете, че свѣтътъ е разумно създаденъ.

Често съмъ обръщалъ внимание на това, какъ трѣбва да ставате сутринь. Повечето хора скачатъ веднага отъ леглото си, безъ да размислятъ, дали слизатъ отъ лѣвата или отъ дѣсната страна на леглото си. Ако нѣкой стане сутринь отъ лѣвата страна на леглото си, прѣзъ цѣлия день той ще има несполуки. Човѣкъ трѣбва да знае сутринь отъ лѣвата или отъ дѣсната страна на леглото си да слиза. Нѣкога той може да слѣзе отъ лѣвата страна, а нѣкога отъ дѣсната, затова не трѣбва да бърза. Мнозина, като не раз-

биратъ този законъ, казватъ: защо е необходимо да се спазватъ тия правила при ставане сутринь? Ако човѣкъ не спазва тия правила, съ това той нарушава равновѣсието въ природата. Сжщо така има правила и при спането. Важно е, дали човѣкъ спи на дѣсната си страна, или на лѣвата, дали на гърба, или на корема си. Много майки не знаятъ на коя страна да поставятъ дѣцата си да спятъ. Ако биха знаели, какъ да поставятъ дѣцата си да спятъ, тѣ биха могли донѣкждѣ да урегулиратъ тѣхния животъ.

Казвамъ: човѣкъ трѣбва да обърне внимание и на своитѣ мисли, чувства и желания. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ иска да обича, но той трѣбва да знае, че за да обича, желанията му трѣбва да бждатъ чисти, кристални, като диамантъ. Защо? — Понеже има желания, които, слѣдъ като се изпълнятъ, умиратъ и оставятъ у човѣка извѣстенъ родъ утайки, наслоявания, които прѣдизвикватъ гниене. Въ този смисълъ кжщитѣ на съврѣменнитѣ хора сж пълни съ такива мъртви мисли и желания. Човѣкъ желае едно, друго, трето, но като постигне тѣзи желания, тѣ умиратъ, и най-послѣ той казва: свърши се всичко! Не мога повече да живѣя, остарѣхъ. Не, човѣкъ всѣкога може да бжде младъ, всѣкога може да живѣе, всѣкога може да люби. Прѣди всичко, вие още не сте любили, както трѣбва. Апостолъ Павелъ казва: „Обезумѣхме отъ любовьта Христова“. Да, човѣкъ като се влюби, безуменъ става. Разправятъ за Мохамедъ II, че когато минавалъ прѣзъ Балканския полуостровъ, той се влюбилъ въ една гъркиня толкова много, че забравилъ задълженията си къмъ войниците, вслѣдствие на което тѣ започнали да се бунтуватъ срѣщу него и го наричали обезумѣлъ. И днесъ още, когато срѣщаме човѣкъ, който люби, ние го наричаме безуменъ. Ако сжщият човѣкъ убие десетина души, считатъ го герой. Когато нѣкой троши камъни, наричатъ го герой; ко-

гато сѫщия човѣкъ направи нѣщо хубаво, тогава не е герой. Каква е тази логика?

Истинскиятъ животъ се заключава въ творчеството. Това, което Богъ е вложилъ въ човѣка, трѣбва да се развива. Човѣкъ никога не трѣбва да се обезсърдчава. Нѣкой се обезсърдчи, казва: едно врѣме знаехъ повече, имахъ повече вѣра, повече любовь. Да се говори за едно врѣме, това е старото врѣме. Сега е новото врѣме, за него говорете. Сега ще обичате, както свѣтлината обича; ще се движите съ нейната бързина: ще минете, ще заминете, безъ да кажете нѣкому, че обичате. Който иска да знае нѣщо за Любовьта, той трѣбва да се движи съ бързината на свѣтлината. Ето какъ азъ бихъ прѣпоръчалъ на хората да се обичатъ. Млади, момъкъ и мома, се обичатъ, но родителитѣ имъ не се съгласяватъ да се оженятъ, и тѣ рѣшаватъ да забѣгнатъ въ Америка. Не трѣбва да бѣгатъ въ Америка, но азъ ги съвѣтвамъ да се повдигнатъ къмъ слънцето, да се отдалечатъ съ милиони километри отъ земята. Нѣкой мѫжъ взима жената на своя приятель и отива въ нѣкой хотелъ. И тѣхъ съвѣтвамъ да се повдигнатъ къмъ слънцето, а не да се криятъ по хотелитѣ. Ако влѣзете въ Божествения свѣтъ, тамъ сѫществува слѣдния законъ: на земята човѣкъ може да обича само едного; обича ли повече, той върши прѣстѫпление. На небето пъкъ законътъ е обратенъ: тамъ човѣкъ трѣбва да обича всички; обича ли само едного, той върши прѣстѫпление. Било е врѣме, когато на земята единъ мѫжъ еималъ много жени, или една жена е имала по нѣколко мѫже. Това сѫ били култури, които днесъ вече сѫ залѣзли. Това сѫ били неестествени положения, вслѣдствие на което и тѣзи култури сѫ изчезнали. Законътъ на земята въ това отношение е слѣдниятъ: на единъ мѫжъ една жена. Обаче, и това положение е прѣходно, врѣменно. Сѫществата, които живѣятъ на небето, нѣматъ такива нужди, каквито иматъ хората на земята, зато-

ва законитѣ тамъ сж различни отъ тѣзи на земята. Апостолъ Павелъ казва: „На небето нито мжжъ за жена отива, нито жена за мжжъ“.

Сега, истинскиятъ животъ се заключава въ това, да се образуватъ правилни отношения между братя и сестри, между господари и слуги, между мжже и жени, между приятели, между вѣрващи, и всички хора да се научатъ да говорятъ Истината. Въ погледа на онзи, който носи великата Истина въ себе си, нѣма абсолютно никаква лъжа. Когато се ржкуващъ съ нѣкого, или когато цѣлунешъ нѣкого, или когато кажешъ нѣщо нѣкому, въ всичко това да нѣма обсолютно никаква лъжа. Докато човѣкъ живѣе въ старото, ще обича само едного; щомъ влѣзе въ новия животъ, той ще обича всички, понеже тѣ съставляватъ едно тѣло. Дойдете ли до тази любовь, всички ще бждете свободни и щастливи. При сегашнитѣ условия, както живѣе човѣкъ, на земята всѣкога ще има скърби и страдания: единъ заминалъ, другъ се осакатилъ, трети се разболѣлъ и т. н. Пари можете да имате, но щастие не очаквайте. Искате ли да бждете щастливи, стремете се да приложите въ живота си Христовото учение, да се свържете съ Бога, Той да живѣе у васъ, че дѣто и да се намирате, всѣкога да чувате Неговия тихъ гласъ, да ви говори и напжтва. Работишъ нѣкждѣ по осемь часа на день, но удари часовникътъ, и Богъ отвжтрѣ ти казва: спри! Чуешъ ли гласа Му, веднага спри, не завършвай работата си. Проповѣдвашъ нѣкждѣ, но чуешъ гласа Му, който казва: спри! Послушай гласа Му и спри, безъ да довършишъ изречението си. Шиешъ нѣкаква дреха, но чуешъ ли гласа Му, спри, не довършвай работата си. Правишъ кжща, чувашъ гласа на Бога пакъ спри. Нека останатъ нѣкои работи недовършени.

Ще приведа единъ примѣръ за потвърждение на послѣдната мисъль. Прѣди повече отъ 20 години при Варненската мжжка гимназия имаше

единъ учитель, гръкъ, който строеше по това врѣме втори етажъ на кжщата си. Една вечерь сънува, че нѣкой му казва да не довършва кжщата си, защото ще умре. Той повѣрва на съня си и издигна нагорѣ една постройка, която приспособи за гължбарникъ, а самъ той остана да живѣе въ първия етажъ на кжщата си. Другаритѣ му се смѣеха, наричаха го суевѣренъ, и най-послѣ, слѣдъ 12 години, той се убѣди да изпжди гължбитѣ отъ кжщата и издигна втори етажъ. Щомъ свърши етажа, той умрѣ. Казвамъ: ако той искаше да бжде живъ, не трѣбваше да изгонва гължбитѣ отъ кжщата си. Имате ли една свещена идея въ ума си, не я изгонвайте навънъ. Искате, напримѣръ, да учите. Не изпжждайте тази свещена идея отъ ума си, ако искате да живѣете. Или, искате да работите за своето здраве. Не казвайте, че това не може да се постигне и да отложите тази идея за друго врѣме. Не отлагайте реализирането на вашитѣ свещени идеи, нито ги изгонвайте вънъ отъ своя умъ. Тѣ прѣдставятъ гължбитѣ, които трѣбва да живѣятъ въ вашата кжща. И тѣ могатъ да живѣятъ въ вашата кжща, и вие можете да си живѣете. Това е новото учение. Ако оставитѣ гължбитѣ да живѣятъ въ вашата кжща, Господъ на друго мѣсто ще съгради кжща за васъ.

Днесъ отъ всички съврѣменни хора се изисква разумно сърце, свѣтълъ умъ и силна воля, за да могатъ да се насърдчаватъ. Само така човѣкъ може да се освободи отъ личния елементъ въ себе си. Запримѣръ, като ви говоря, вие често мислите, че имамъ нѣкого прѣдъ видъ. Да се мисли така, това е проява на личностьта. Ние не се интересуваме отъ грѣшкитѣ и прѣстжпленията на хората; ние имаме прѣдъ видъ винаги доброто у човѣка. Като срещна нѣкой човѣкъ, колкото и лошъ да минава за другитѣ, азъ гледамъ да намѣря въ него една добра чърта. Намѣря ли такава, радвамъ се, защото тази чърта единъ день ще

се развие и ще побѣди лошото въ него. Научете човѣка да се храни добрѣ, и той ще стане здравъ; научете го да мисли добрѣ, и той ще стане уменъ; научете го да прави добро, и той ще стане добръръ. Видите ли, че нѣкой човѣкъ направи най-малкото добро, насърдчете го, дайте му възможность да се проявява въ правене на добро. Не убивайте идеитѣ въ себе си! Колкото и да сж малки днесъ, тѣ единъ день ще се развиятъ. Насърдчавайте, както въ себе си, така и въ другитѣ, и най-малкитѣ добри прояви. Богъ е въ малкото, въ незабѣлѣзаното, въ невъзможното. Нѣкой казва: отъ мене човѣкъ нѣма да стане.—Именно въ тази невъзможностъ Богъ ще се прояви. — Азъ съмъ слабъ, хилавъ човѣкъ.—Именно въ тази слабость Богъ ще се прояви. Ако искате да знаете, въ силата седи нещастието на човѣка. Едно врѣме вие бѣхте малки бръмбарчета, плачехте и се молихте да станете голѣми сили. Ангелитѣ ви казваха, че ще дойде врѣме да станете голѣми, силни, да ви облѣкатъ въ хубави дрехи. И наистина, дойде това врѣме. Вие станахте голѣми, силни сжщества, но пакъ сте недоволни, пакъ сте въ положението на малки бръмбарчета. Ангелитѣ по сжщия начинъ ви утѣшаватъ, че ще ви извадятъ отъ тѣзи условия и ще ви поставятъ въ подобри: ще ви извадятъ, като риба, отъ нѣкоя малка локва, и ще ви турятъ въ нѣкое чисто, кристално езеро, или ще ви турятъ, като птици, въ нѣкоя райска градина, или най-послѣ, като човѣкъ, ще ви поставятъ въ нѣкоя хубава кжща, да се учите да свирите, да пѣете или да рисувате. Всѣкиму ще дадатъ това, което желае. Така постжпва разумната природа. Нѣма да остане едно красиво желание въ човѣшката душа, което Богъ да не задоволи. Тогава всички хора ще бждатъ радостни и весели.

Сега, благодарете, че сте дошли до това положение. Старото прѣминава, и новото иде. Всички ще бждатъ млади, ще се движатъ съ бързи-

ната на свѣтлината. Дрехитѣ ви ще бѫдатъ отъ бѣла коприна, а лицата ви свѣжи, безъ бръчки; очитѣ и ушитѣ ви ще бѫдатъ отворени, да можете съ очитѣ да възприемате свѣтлината, а съ ушитѣ — да слушате правилно. Езикътъ ви ще бѫде развързанъ, да прѣдава разумното Слово Божие.

Казвамъ: всичко това иде вече. Старото, ветхото прѣминава, новото иде. Щомъ дойде новото, земята ще се освободи отъ своя товаръ и отвсѣкѫдѣ ще се чуватъ най-хубавитѣ пѣсни. Концертитѣ, театритѣ нѣма да бѫдатъ като сегашнитѣ. Актйоритѣ ще играятъ на сцената по съвсѣмъ новъ начинъ. Съврѣменнитѣ актйори не прѣдставятъ още послѣдната дума на изкуството. Днесъ, въ стария животъ, всѣки може да стане актйоръ. Въ новия животъ, напротивъ, само възвишенитѣ хора ще даватъ прѣдставления. Живи прѣдставления ще бѫдатъ тѣ. И въ тѣхъ ще се проявява Великиятъ Законъ на Любовьта.

---

25 недѣлна бесѣда, държана отъ Учителя на 3 априлъ, 1927 г. въ г. София.

Двама синове.

„Нѣкой си человѣкъ имаше двама синове“. *)

„Нѣкой си человѣкъ имаше двама синове“. Защо този човѣкъ имаше двама, а не единъ синъ? Изобщо, човѣшкиятъ животъ започва съ принципа на числото двѣ. Двойката прѣдставя човѣка, изразенъ на физическия свѣтъ. Двамата синове прѣдставятъ цѣлото човѣчество. Отъ памти-вѣка тѣ се ширятъ по земята. Единиятъ се обѣщава да изпълни волята на баща си, но не я изпълнява, другиятъ пъкъ отрича да я изпълни, а послѣ се разкайва и я изпълнява. Главното е, че този баща ималъ двама синове. Единиятъ синъ прѣдставя творческия принципъ въ човѣшката душа; този принципъ твори. Другиятъ синъ прѣдставя съграждащия принципъ, т. е. принципътъ, който гради. Слѣдователно, когато животътъ не се развива правилно, когато се явява нѣкакво затягане въ него, това се дължи на факта, че тѣзи два принципа не дѣйствуватъ едноврѣменно.

Сега, ако нѣкой отъ съврѣменнитѣ проповѣдници би говорилъ върху този стихъ, той би обърналъ внимание главно върху послушанието. Обаче, когато Христосъ е изказалъ този стихъ, Той е говорилъ още много нѣща, които не сж писани въ Евангелието. Проповѣдникътъ ще каже, че единиятъ синъ послушалъ баща си, обѣщалъ да изпълни волята му, но не я изпълнилъ; другиятъ не послушалъ баща си, отрекалъ се да изпълни волята му, но послѣ се разкаялъ и изпълнилъ. Той ще развие тази тема по всичкитѣ правила на хомелетиката, т. е. по всички правила на науката за проповѣдване. Споредъ съврѣменнитѣ проповѣдници, който не е училъ хомелетиката, той нищо не знае.

*) Матея 21:28

И тъй, тѣзи двѣ положения — на послуша. ние и на непослушание—сѫществуватъ въ човѣка• Тѣ сѫ. двѣ мощни разположения, двѣ мощни състояния, присѫщи на човѣшкото съзнание. Въ този смисълъ човѣшкото съзнание често се раздвоява. За такъвъ човѣкъ се говори и въ Писанието: „Двоеумниятъ човѣкъ е непостояненъ въ всичкитѣ си пѫтища“. Значи, подъ думата „двоеуменъ“ се разбира човѣкъ, който е раздвоенъ въ съзнанието си. Какво лошо има въ това, човѣкъ да бѫде раздвоенъ? Да се раздвои човѣкъ въ съзнанието си, това подразбира да разпрѣдѣли работата си. Запримѣръ, ако единъ учитель прѣподава по музика и минава за добъръ музикантъ, той едноврѣменно не може да прѣподава добрѣ и рисувание. Слѣдователно, единъ учитель не може едноврѣменно да прѣподава два прѣдмета по единъ и сѫщъ начинъ. Ако по единия прѣдметъ е специалистъ, другиятъ прѣдметъ ще бѫде по-слабо застѫпенъ. Има прѣдмети, които не си съответствуватъ. Може ли, напримѣръ, учителятъ по музика да прѣподава еднакво успѣшно и по земледѣлие, или обратно — учителятъ по земледѣлие да прѣподава музика? Може ли той да оре и да свири еднакво добрѣ? Орачътъ не може да бѫде музикантъ. Овчарьтъ, обаче, може да бѫде музикантъ. Той върви цѣлъ день подиръ овцитѣ и свири, и пѣе. Азъ употрѣбявамъ думата „овчарь“ и въ прѣносенъ смисълъ. У човѣка има мисли, които мязатъ на овцитѣ. И ако той знае, какъ да ги пасе, тѣ ще му донесатъ голѣми богатства.

Съврѣменнитѣ хора иматъ материалистически разбирания за живота. Тѣ очакватъ всички блага да имъ дойдатъ отвънъ, да капятъ прѣдъ тѣхъ като круши. Обаче, човѣкъ трѣбва да знае, че всички пло дове, които капятъ отъ дърветата, не сѫ здрави. Всѣки плодъ, който самъ окапва, той или не е узрѣлъ, или е червивъ. Здравъ плодъ е този, който и вѣтъръ да го брули, пакъ не окапва, но чака да дойде господарьтъ му, и

самъ да го откжсне. Всички други плодове, които окапватъ отъ дървото, прѣди още да е дошълъ господарьтъ, сж хилави. На сжщото основание всѣки човѣкъ, който пада на земята отъ най-малкия вѣтрецъ, и той е хилавъ. Нѣкой казва: азъ имамъ идеалъ, вѣрвамъ въ Бога. — Въ Бога вѣрва, но при най-малката буря на земята се сънаря. Питамъ: какъ е възможно, ти, този великъ герой, който едно врѣме седѣше отгорѣ на дървото и разискваше, сега се търкаляшъ на земята? Азъ говоря на научен езикъ, не говоря по форма. Разбиране се изисква сега отъ хората. Днесъ едни хора се занимаватъ съ минералогия, други съ боганика, трети—съ зоология, четвърти—съ антропология и т. н. Питамъ, обаче: какви сж, напримѣръ, дълбокитѣ разбирания на минералога за скжпоцѣннитѣ камъни? Нѣкой минералогъ ще каже, че забѣлѣжителното у скжпоцѣннитѣ камъни е това, че тѣ се явяватъ въ хубави кристални форми. Може ли този минералогъ да каже, коя е била интимната замисъль на природата, когато е образувала кристалитѣ? Той ще каже, че природата не е имала никаква интимна мисъль при образуване на кристалитѣ. Тѣ сж се образували по силата на нѣкакви външни, механически условия. Не е така. Въ живата разумна природа има не само механически, но и разумни сили. Казвате: възможно ли е минералозитѣ да не знаятъ тѣзи въпроси? Да питате така, то е все едно да мислите, че и свинята, която яде окапалитѣ плодове, знае, кой е създалъ самитѣ плодове. Свинята взима плода отъ земята, изжда го и нито знае, нито се интересува, кой го е създалъ, какъ го е създалъ и т. н. Свинята казва: който е създалъ плода, той да му мисли. Моята работа е само да ямъ. Питамъ: каква е била интимната мисъль на природата, когато е създавала растенията? Каква е била интимната мисъль на природата, когато е създавала животнитѣ? И най-послѣ, каква е била интимната мисъль на природата, когато е създавала човѣка? Това е зада-

ча на философията, отъ която зависи живота на хората. Ако хората бѣха разбрали, какво нѣщо е минералогията, тѣ биха избегнали много нещастия въ своя животъ. Ако тѣ бѣха разбрали, какво нѣщо е ботаниката, зоологията, и редъ още науки, тѣ биха избѣгнали много нещастия въ живота си и много блага биха спечелили. Ако тѣ бѣха разбрали, какво нѣщо е психологията, великата наука за човѣшката душа, тѣ биха избегнали много нещастия въ живота си. Питамъ: защо природата, като е създала скжпоцѣннитѣ камъни, ги е заровила така дълбоко въ земята, а не ги е турила нѣкждѣ на повърхностьта? Ще кажете, че това е нѣкаква случайность. Обаче, случайностьта е законъ на ирационалнитѣ числа. Тъй щото, случайностьта е рационално число. което седи извънъ границитѣ на земния животъ. Случайностьта е движение, което не се опрѣдѣля отъ законитѣ на земята. Тя излиза отъ орбитата на земята, а сжщеврѣменно влиза въ нея, както нѣкоя отсѣчка излиза отъ линията и пакъ влиза въ нея. Отсѣчката излиза отъ орбитата на нѣкоя линия, а вие казвате за нея, че тя случайно е попаднала въ дадената линия.

Какъ е възможно да е попаднала случайно? Какъ ще си обясните тогава слѣднитѣ научни положения: има комети, които всѣки день минаватъ прѣзъ слънчевата система; има други категории комети, едни отъ които минаватъ прѣзъ слънчевата система само по единъ пжть прѣзъ 2,000, или 3,000, или 10,000, или 100,000 години, а нѣкои минаватъ дори само единъ пжть прѣзъ милионъ години. Какво ще отговорите за тѣзи научни данни? Ще кажете, че тѣ сж прѣдположения. Възможно е да сж прѣдположения, но и математиката си служи съ прѣдположения, съ допущения. Запримѣръ, нѣкой математикъ иска да докаже, че дадено число е функция на друго число. И той прѣдполага едно, прѣдполага друго, докато най-послѣ

докаже това, което го интересува. Така и въ живота прѣдполагатъ, че нѣкой човѣкъ е простъ, или не е простъ, или че нѣкой човѣкъ е уменъ, или не е уменъ и най-послѣ се убѣдятъ въ това, което ги интересува.

Сега, въпросътъ не се отнася до познанието. Познанието прѣдставя сѣнки на живота. Хубаво нѣщо сж и сѣнкитѣ, но тѣ прѣдставятъ голѣми изненади за влюбенитѣ хора. Каква по-голѣма изненада има за хората отъ тази, когато сънуватъ, че сж намѣрили голѣми богатства, съ които могатъ да разполагатъ, както искатъ, а сутринята, като се събудятъ, виждатъ, че всичкото богатство прѣдъ тѣхъ изчезва? Прѣзъ нощьта тѣ сж били радостни, весели, богати, а на сутриньта ставатъ тжжни, бѣдни. Казвате: кой създаде тази илюзия? Илюзията е законъ на случайностьта, и затова, понеже не спада къмъ земния животъ, тя е реалность на единъ възвишенъ животъ. Ако наричатъ музиката илюзия, тя е такава за рибата, напримѣръ, която не може нито да свири, нито да пѣе. Слѣдователно, невъзможното за рибата е възможно за разумния човѣкъ. Нѣкой мисли, че като стане сутринь и се изправи на краката си, той има право вече да разрѣшава важния въпросъ за сжществуването на Бога и да се произнася, че Богъ сжществува, или не сжществува, или пъкъ, че нѣкои нѣща сжществуватъ на земята, а други не сжществуватъ. Възможно е извѣстни идеи да не сжществуватъ въ границитѣ на човѣшкия животъ, но тѣ сжществуватъ извънъ границитѣ на човѣшкия животъ.

Сега, като се говори за кристалитѣ, да допуснемъ, че всѣки кристалъ прѣдставя великъ законъ за оформяване или проявяване на човѣшкото съзнание на земята. Щомъ е така, трѣбва да приемемъ, че всички закони сж нагласени споредъ кристалитѣ; оттукъ ние си обясняваме, защо едни хора обичатъ едни скжпоцѣнни камъни, други хора обичатъ други и т. н. Отъ обичьта и разполо-

жението на човѣка къмъ единъ или другъ отъ скжпоцѣннитѣ камъни се сжди за произхода на неговото съзнание, или за степеньта на развитието на неговото съзнание. Чрѣзъ скжпоцѣннитѣ камъни вие ще намѣрите, кой човѣкъ, нѣкога въ миналото. е билъ бащата на вашето съзнание. Какъ ще докажете, коя е била ваша майка, или кой е билъ вашъ баща? Нѣкой казва: знаете ли, че азъ съмъ наслѣдникъ на еди-кои си родители? — Какъ ще докажешъ това? Ти трѣбва да докажешъ това така, както когато дойде синътъ, наслѣдникъ на нѣкой великъ царь, каже: азъ съмъ синъ на еди-кой си царь, имамъ такива и такива документи, провѣрете това. Често и природата поставя особени бѣлѣзи на човѣка, било задъ ушитѣ, било на ржцѣтѣ, или другадѣ, когато иска да отбѣлѣжи за нѣкого, чий наслѣдникъ е този човѣкъ. И тогава тя казва: ако у нѣкоя майка, или у нѣкой баща сжществува сжщиятъ бѣлѣгъ, както у нѣкое дѣте това дѣте е тѣхно. Не само по тия бѣлѣзи може да се различаватъ хората, но и по строежа на порите. Какъвто е строежътъ на порите у майката, такъвъ е и у сина. Порите на нѣкои хора иматъ правилни геометрически фигури; освѣнъ това, линиите между една пора и друга иматъ точни математически размѣри. За да се опрѣдѣлятъ и измѣрятъ линиите, както и формата на самите фигури, дали сж петожгълници, шестожгълници или други нѣкакви, за тази цѣль си служатъ съ специални за това инструменти.

И тъй, когато се изучаватъ кристалите отъ окултно или отъ Божествено гледище, ние не се интересуваме само за произхода на кристалитѣ, но ги разглеждаме като пергаменти, върху които е написана цѣлата история за развитието на човѣшкото съзнание. Отъ тия пергаменти бждещитѣ минералози ще учатъ. Знаете ли, колко ситно сж написани тѣзи научни факти! Знаете ли, какви сложни математически и геометрически формули на велики учени се криятъ въ тия кристали! Го-

лѣми съкровища се криятъ въ кристалитѣ. И слѣдъ всичко това нѣкой ще каже: изхвърлете навънъ тия скжпоцѣнни камъни! Човѣкъ не трѣбва да се украсява съ тѣхъ. Не, ние трѣбва да носимъ скжпоцѣннитѣ камъни и вжтрѣ въ себе си, а не само външно, и да разберемъ тѣхното съдържание и тѣхния смисълъ.

Сега ще направя едно сравнение. Прѣдставете си, че срѣщате човѣкъ, който се е научилъ да чете и пише, разбира знацитѣ на нѣкоя отъ съврѣменнитѣ азбуки, била тя българска, или латинска и отъ тия букви може да съставя цѣли думи и изречения и да разбира тѣхния смисълъ. Прѣдставете си, обаче, че срѣщате друго сжщество, което не познава буквитѣ външно, по тѣхнитѣ знаци, но ги познава само по размѣритѣ имъ и така си съставя понятие за тѣхния смисълъ. Послѣдното сжщество си служи съ инструменти за измѣрване на буквитѣ. Питамъ: кой начинъ за четене е по-лесенъ — да познаваме буквитѣ по тѣхнитѣ външни бѣлѣзи, или да ги измѣрваме чрѣзъ инструменти? По втория начинъ постжпватъ и нѣкои отъ съврѣменнитѣ учени. Отъ 8,000 години насамъ тѣ измѣрватъ буквата А, разискватъ върху нея, изучаватъ я. Това значи: съврѣменнитѣ учени знаятъ, че човѣкъ се е изправилъ на два крака и е започналъ да мисли. Въ мисъльта си той се е раздѣлилъ на два лагера: едни хора вѣрватъ, че Богъ е създалъ човѣка и за създаването му има нѣкаква причина; други вѣрватъ, че човѣкъ е създаденъ самъ по себе си. Първиятъ процесъ е механически: Богъ взелъ пръсть, вдъхналъ дихание въ нея и направилъ човѣка. И другиятъ процесъ е механически: човѣкъ самъ се е създалъ. И двѣтѣ теории сж правилни. Теорията, че Богъ създалъ човѣка, е обективна. Когато разумнитѣ хора подържатъ теорията, че човѣкъ самъ се е създалъ, тѣ схващатъ великата идея, че Богъ се проявява, именно, чрѣзъ този човѣкъ. И слѣдъ всичко това, ще се намѣри нѣкой да критикува тия

хора, които казватъ, че човѣкъ самъ се е създалъ. Той ще каже, че е грѣшно да се мисли така. Питамъ: тогава не е ли грѣшно отъ страна на нѣкой човѣкъ, който подържа теорията, че Богъ го е създалъ, пъкъ той да ходи да краде, да лъже, да създава неправилни закони и т. н.? Дѣ е правилността на тази теория? Ако, наистина, азъ съзнавамъ, че Богъ ме е създалъ, трѣбва всичко, което върша, да е по Бога. Всѣки, който вѣрва, че Богъ го е създалъ по механически начинъ, той мяза на нѣкое малко дѣте, на което майката дава ябълки да яде, и като ги изяде, отива само да си вземе още ябълки, да си пооткрадне. Онзи пъкъ, който вѣрва, че човѣкъ самъ се е създалъ, по механически начинъ, мяза на онова малко дѣте, което само си е посадило нѣкои плодни дървета, но слѣдъ това чака наготово да му донесатъ плодове. Да чакате наготово да ви даватъ, това не е никаква наука. Като говоря по този начинъ, вие трѣбва да разглеждате научната страна на въпроса.

Казватъ за нѣкого: този човѣкъ развратн свѣта. Питамъ: кога свѣтътъ не е билъ развратенъ? Казано е въ Писанието: „Въ грѣхъ ме зачна майка ми“. Значи, всички хора сж родени въ грѣхъ, а при това казватъ, че еди-кой си развратилъ младото поколѣние. Ако единъ човѣкъ може да развратн цѣло поколѣние, той трѣбва да е мощенъ човѣкъ, или нѣкакво божество. Не, това е криво разбиране на въпроса. Никой никого не може да развратн. Човѣкъ самъ се развращава. Който допусне въ себе си мисъльта, че нѣкой може да го развратн, той е билъ играчка въ ржцѣтѣ на този човѣкъ. Ако единъ писатель, или единъ свещеникъ, или една жена могатъ да ви развратятъ, това показва, че вие сте били играчка въ тѣхнитѣ ржцѣ. Въ нѣкои мжжки монастири считатъ за срамъ и грѣхъ да държатъ около себе си нѣкое женско животно, било куче, котка или друго. При това, въ този монастиръ сжществува голѣмъ развратъ. Нѣкой казва: азъ

не искамъ да трупамъ пари. Тѣ не съставятъ идеалъ въ моя животъ. Обаче, сжщиятъ човѣкъ по цѣлъ день мисли, колко повече пари да събере. Лѣга, става, все за пари мисли и единъ день, като види, че наближава краятъ на живота му, той казва: Господи, заминавамъ вече отъ този свѣтъ, но идеитѣ ми не се сбжднаха. За какви идеи говори този човѣкъ? Той не еималъ никаква друга идея, освѣнъ паритѣ.

Казвамъ: това, което сега говоря се отнася за ония хора, които живѣятъ въ свѣта на плоскоститѣ. Всѣки, който отъ научно гледище разсжждава извънъ врѣмето и пространството, той се намира на хлъзгава почва, той нѣма основа подъ краката си. Такъвъ човѣкъ се намира въ свѣта на плоскоститѣ, дѣто има изкушения, дѣто има илюзии. Въ праволинейния свѣтъ нѣма изкушения, нѣма илюзии; тамъ има само отношения между двѣ сжщества. Значи, праволинейнитѣ хора могатъ да се споразумяватъ по-лесно помежду си. Питамъ: кои сжщества сж праволинейни въ съзнанието си? — Растенията. Съзнанието на растенията се движи само въ права линия, затовам ежду тѣхъ нѣма борба. Тѣ се събиратъ по много на едно мѣсто. Отъ милиони години насамъ растенията изучаватъ науката на събирането, и днесъ тѣ учатъ хората на това учение. Растенията винаги се събиратъ, тѣ никога не се изваждатъ. И затова, когато кажатъ за нѣкого, че не разсжждава здраво, това показва, че този човѣкъ живѣе въ свѣта на илюзиитѣ. Прѣдставете си сега единъ конусъ, високъ 10 метра, и го поставете въ свѣта на плоскоститѣ, между сжщества, които иматъ съзнание на двѣтѣ измѣрения; вмѣсто конусъ, въ тѣхния свѣтъ ще се яви единъ малъкъ кржгъ. Колкото повече прониква конусътъ въ тѣхния свѣтъ, толкова по-вече се разширява съзнанието на тия сжщества. Ще кажете, че тѣзи явления нѣматъ нищо общо съ съзнанието на човѣка. Не е така. Ако тия кржгове се разглеждатъ отъ едно съзнание на тритѣ

измѣрения, тѣ ще съставятъ едно цѣло. Ако прѣкарате една цѣвь, която има цилиндрична форма, въ свѣта на двѣтѣ измѣрения, тамъ ще се види само единъ малъкъ кржгъ, началото на цилиндъра. Краятъ на цилиндъра, обаче, нѣма да се види. Ако нашарите този цилиндъръ съ различни цвѣтове — червени, зелени, сини, виолетови — и го прѣкарате пакъ въ двуизмѣрния свѣтъ, тамъ ще се види въ видъ на кржгъ, който постоянно промѣня цвѣта си, като става ту червенъ, ту синъ, ту зеленъ и т. н. Сжществата отъ този свѣтъ ще кажатъ за кржга: на какво се дължи свойството на този кржгъ, да промѣня цвѣтоветѣ си? Не. кржгътъ не се измѣня, това е илюзия на съзнанието.

Казвамъ: по сжщия законъ и хората често изпадатъ въ такива илюзии. Изпаднете ли въ нѣкаква илюзия, ще знаете, че сте въ двуизмѣрния свѣтъ и прѣдъ васъ е миналъ единъ цилиндъръ съ различно боядисани кржгове. Ставате сутринь, създадете цѣла фантасмагория въ себе си, но не се минаватъ 2—3 часа, всичко изчезва. Защо? — Показали сж ви единъ нашаренъ цилиндъръ, който послѣ сж отстранили отъ съзнанието ви. Слѣдъ 2—3 дни поставятъ другъ такъвъ цилиндъръ прѣдъ васъ. Казвате: кои сж причинитѣ, заради които природата е поставила този кржгъ прѣдъ мене? Казвамъ: никакви дълбоки причини нѣма затова, но нѣкое сжщество отъ триизмѣрния свѣтъ е поискало да ви направи едно прѣдставление, да се пошегува малко съ васъ. Това може да стане съ всички сжщества, които живѣятъ въ двуизмѣрния свѣтъ.

И тъй, растенията живѣятъ въ едноизмѣрния свѣтъ. Каква разлика има между рибата и човѣка? Рибата се движи въ плоскость. Тя има плавателенъ мѣхуръ, съ помощьта на който се регулира движението ѝ нагорѣ и надолу. Въ това отношение човѣкъ е една голѣма риба, която се движи перпендикулярно на плоскостьта на земята.

Заднитѣ перки на рибата съотвѣтствуватъ на краката у човѣка, а прѣднитѣ—на ржцѣтѣ, съ които той плува въ въздуха. Въ това отношение по съзнание човѣкъ е триизмѣрна риба. Коя е причината, задѣто човѣкъ се е изправилъ на два крака, и по този начинъ днесъ се различава толкова много отъ рибата? Това се дължи на неговото триизмѣрно съзнание. Когато е живѣлъ въ първото измѣрение на съзнанието и изучавалъ закона на събирането, съзнанието му е излѣзло вънъ отъ своя творчески центъръ. Тогава той е вървѣлъ само въ дължина. Животнитѣ пъкъ сж учили закона на изваждането. Човѣкъ е научилъ този законъ отъ животнитѣ, които се занимавали съ него хиляди години. При събирането съзнанието има двѣ посоки на движение: едната е къмъ центъра на земята, а другата—къмъ центъра на слънцето. И затова, когато човѣкъ постави въ себе си този великъ законъ на движение, едното движение ще бжде по посока на коренитѣ, т. е. по посока на своето възвишено азъ, на своята възвишена душа. Другото движение ще бжде по посока на слънцето, т. е. къмъ Бога. Ако човѣкъ се движи правилно въ тѣзи двѣ посоки, той ще води благороденъ, възвишенъ животъ. Въ своето обикновено съзнание хората иматъ само една посока на движение. Тѣ се съобщаватъ направо.

Съврѣменният човѣкъ едва сега е започналъ да изучава закона на умножението. Умножението е законъ на човѣшкото съзнание, законъ на триизмѣрния свѣтъ. Въ свѣта на плоскоститѣ нѣма умножение. Умножение може да става само въ тризмѣрния свѣтъ. Нѣкои може да оспорватъ това положение, но то още нищо не значи. Да спори човѣкъ, това значи да мисли. Човѣкъ може да мисли по различни начини. Мнозина твърдятъ, че умножението може да се извършва и въ двуизмѣрния свѣтъ, въ свѣта на илюзиитѣ, на сѣнкитѣ. Напримѣръ, спишъ, сънуващъ нѣщо хубаво, но като станешъ сутринята, нищо не остава отъ този

хубавъ сънъ. Защо.—Защото ти си билъ въ свѣта на животнитѣ. Животнитѣ, като седатъ, мислятъ за хубави, за приятни нѣща: вълкътъ мисли за нѣкоя овца; лисицата—за нѣкоя кокошка. Обаче, това не е дѣйствителность, това е сънъ. Отъ единия до другия край на живота си тѣ само сънуватъ. Азъ не говоря за външния човѣкъ, нито за неговата форма, но имамъ прѣдъ видъ неговото съзнание. Човѣкъ е догогава човѣкъ, докато съзнанието му е будно за всичко онова, което върши; не е ли будно съзнанието му, и той прѣстава да е човѣкъ. Слѣдователно, докато човѣкъ е въ съзнанието си, той може да се движи по права линия, по плоскость и по перпендикуляра на плоскостьта. Значи, той може да се движи въ три направления. Всички неразрѣшени въпроси се криятъ въ умножениего. Растенията дойдоха до заключение, че чрѣзъ събирането не могатъ да разрѣшатъ живота. Тѣ могатъ само да бждатъ граници на разумния животъ, но подобрението на живота не може да стане чрѣзъ тази граница. И животнитѣ дойдоха до заключение, че чрѣзъ изваждане, чрѣзъ свѣта на плоскостьта животътъ не може да се разрѣши. Поставите ли плоскостьта за основа, върху която животътъ може да се разрѣши, вие ограничавате живота. Това ограничение е врѣменно. Ето, и Богъ се ограничава, но Той всѣкога може да махне границитѣ на това ограничение. Слѣдователно, разуменъ човѣкъ е онзи, който самъ може да прѣмахне границитѣ на своя животъ.

И тъй, когато съврѣменнитѣ хора изработватъ извѣстни закони, тѣ сами себе си ограничаватъ. Защо? — Защото разглеждатъ въпроси на плоскоститѣ. Ако мислятъ, напримѣръ, че всѣки може да има земя, тѣ се лъжатъ; ако мислятъ, че всѣки, който проникне дълбоко въ земята и узнае нейнитѣ тайни, ще бжде доволенъ, тѣ пакъ се лъжатъ. И всичкитѣ тайни да знае, човѣкъ пакъ ще бжде недоволенъ. Въ този смисълъ се казва, че знанието не задоволява, защото то е отъ двуиз-

мѣрния свѣтъ; то е сѫщество, което има широчина и дължина, но нѣма дълбочина. По сѫщия начинъ много религиозни хора, които вървятъ въ единъ праволинеенъ свѣтъ, мислятъ, че сѫ създали свѣтъ, който не сѫществува другадѣ, освѣнъ въ тѣхнитѣ умове. Вѣрно е, има идеи, които сѫществуватъ само въ ума на единъ, или на другъ човѣкъ, но има идеи, които сѫ общи за всички хора. И сега, когато се говори за Божествени идеи, за разумни идеи и за разумни хора, ние подразбираме идеи и хора, които живѣятъ въ триизмѣрния свѣтъ. Когато се говори за ангелитѣ, подразбиратъ се сѫщества, които живѣятъ въ четириизмѣрния свѣтъ. Да се говори за триизмѣрно, за четириизмѣрно съзнание, това е много лесно, но да се обяснятъ, да се разбератъ тѣзи понятия и да почне човѣкъ да функционира споредъ тѣхъ, това е особено вѫтрѣшно благо за човѣка.

Казвамъ: всички трѣбва да започнете съ изучаване на камънитѣ, на твърдата почва, за да имате поне една твърда, опорна точка. Опорнитѣ точки сѫ центрове, които не се движатъ. Въ свѣта сѫществуватъ много такива опорни центрове. За да може човѣкъ да съгради нѣщо, или да успѣе въ нѣщо, той трѣбва да има най-малко двѣ опорни точки, отъ които нито едно сѫщество да не е въ състояние да го измѣсти. Първата опорна точка ние наричаме Богъ. Евреитѣ сѫ наричали Бога Иох-хей-вай. Втората опорна точка е Духътъ. Едната опорна точка е горѣ въ Козмоса, а другата—въ човѣшкия животъ, въ човѣшката душа. Човѣкъ пъкъ е по срѣдата между тѣзи двѣ точки. Благодарение на тѣзи двѣ основи той мисли. Животнитѣ нѣматъ дълбока мисъль, благодарение на тѣхното двуизмѣрно съзнание. За да може животното да мисли, не е достатъчно само да има съотвѣтни органи, но неговото съзнание трѣбва да се движи въ триизмѣрния свѣтъ. Казватъ за нѣкого: ние не можемъ да разберемъ този човѣкъ. За да го разберете, вие трѣбва да имате триизмѣрно,

или четириизмѣрно съзнание. Ако този човѣкъ говори за оране, за садене на лукъ, на чесънъ, всѣки ще го разбере, защото и животнитѣ отдавна знаятъ да орятъ. Напримѣръ, къртътъ отдавна знае да прави тунели въ земята. Защо прави тѣзи тунели?—За прѣхраната си. Защо човѣкъ прави тунели?—За по-удобни съобщения, за по-лесно прѣнасяне на хранитѣ. Съврѣменнитѣ хора сж културни. тѣ сж хора на яденето и пиенето. Една отъ важнитѣ задачи, която човѣчеството трѣбва да разрѣши по закона на умножението е въпросътъ за яденето. Когато се ограничаваме, ние влизаме въ четириизмѣрното съзнание, въ свѣта на щастието и благото, въ свѣта на ангелитѣ. Дойде ли човѣкъ до този свѣтъ, той ще знае, какъ да постави законитѣ и въ своя свѣтъ.

Всички елементи, които съврѣменната химия познава, сж на брой около 80. Обаче, старитѣ алхимици сж раздѣлили всички дотогавашни елементи на четири категории: въздухъ, вода, огънь и земя. Тѣзи четири елемента сж символи и показватъ различнитѣ видове материя, отъ която човѣкъ е направенъ. Въ тѣзи елементи има съзнание, животъ. Слѣдователно, отъ това гледище, ако човѣкъ привлѣче съ мислитѣ си извѣстенъ родъ материя, той ще придобие и съотвѣтни на материята състояния и настроения. Ако съ мислитѣ си той привлѣче твърда материя, и въ него ще стане извѣстно втвърдяване. Често стари хора се безпокоятъ, какво ще стане съ тѣхъ на стари години, кой ще ги гледа, вслѣдствие на което привличатъ къмъ себе си твърдата материя и започватъ да се втвърдяватъ: артериитѣ имъ се втвърдяватъ и заболѣватъ отъ артериосклероза. Тази болесть се явява отъ безвѣрие. Старитѣ хора сж голѣми безвѣрници, а дѣцата иматъ голѣма вѣра. Да обърнешъ старъ човѣкъ къмъ Бога, това значи главата да ти побѣлѣе. Той казва: синко, ти ли ще ме учишъ сега? Азъ съмъ вече 80 годишенъ, голѣма наука имамъ. Казвамъ: никаква наука нѣ-

ма този дѣдо. Само онзи дѣдо има опитность, който може още приживѣ да разрѣши въпроса: има ли животъ слѣдъ смъртьта, или нѣма? Нека остави той настрана идеята за Бога, или идеята за душата, но да разрѣши въпроса, може ли човѣкъ слѣдъ смъртьта на земята, да продължава да живѣе. Тъй щото, като казваме, че човѣкъ слѣдъ смъртьта си пакъ живѣе, ние подразбираме, че той може да живѣе при извѣстни условия. Въ това отношение само разумниятъ човѣкъ може да живѣе, а глупавиятъ всѣкога умира. Човѣкъ всѣки день умира. Кога? — Когато изгуби съзнанието си. Чудни сж съврѣменнитѣ хора, когато казватъ, че като умрѣатъ, всичко се свършва. Не, това още не подразбира смърть. Да умре човѣкъ, това значи да се намѣри при най-неблагоприятни условия за развитие. По-страшна смърть отъ тази нѣма. Това, че ще се прѣкрати съзнанието на човѣка за земния животъ, ние не можемъ още да го наречемъ смърть. Що се отнася до прѣкратяване на съзнанието, това е нѣщо възможно. Кой може да прѣкрати съзнанието на човѣка? — Природата. Ако разумната природа е създала праволинейното съзнание, ако е създала съзнанието на плоскоститѣ, ако е създала тиизмѣрното съзнание и най-послѣ, ако е създала съзнанието на тесаракта, т. е. четириизмѣрното съзнание, може ли нѣкой да реагира срѣщу нейнитѣ закони и да се освободи отъ нейнитѣ обятия?—Не може. Всичко можете да направите, но никой не може да се противопостави на нейния замисълъ. Както вашитѣ ржцѣ, крака, очи или уши не могатъ да се освободятъ отъ васъ, докато вие не ги отрѣжете, или извадите отъ себе си, така и вие сами не можете да се освободите отъ връзкитѣ на природата, ако тя сама не ви откжсне отъ себе си. И хиляди царвули да скжсате отъ усилия, вие сами нищо не можете да направите.

Сега ще ви приведа единъ анекдотъ за дявола, който скжсалъ много царвули, докато ус-

пѣлъ най-послѣ да изкуси единъ ученъ философъ. Този виденъ философъ билъ изпратенъ отъ невидимия свѣтъ да подобри положението на свѣта чрѣзъ разумность. Идва при него дяволътъ и му казва: ти си най-умният, най-ученият човѣкъ, но ако ме послушашъ и станешъ мой асистентъ, ще ти дамъ единъ добъръ съвѣтъ, чрѣзъ който изведнъжъ ще наложишъ волята си, и свѣтътъ моментално ще се подобри. За тази цѣль дяволътъ изнесълъ своята идея прѣдъ философа и започналъ да му я доказва съ редъ математически изчисления на рационалнитѣ числа. Философътъ го изслушалъ, убѣдилъ се, че е така, но въ скоро врѣме разбралъ, че се излъгалъ. Обаче, дяволътъ успѣлъ да го докара до бѣсилката. Въ деня, когато трѣбвало да го бѣсятъ, дяволътъ дошълъ прѣдъ бѣсилката и казалъ на философа: погледни въ пространството и ми кажи, какво виждашъ тамъ? Философътъ погледналъ прѣдъ себе си и видѣлъ три магарета натоварени съ скжсани царвули. — Какво виждашъ?— Виждамъ три магарета, натоварени съ скжсани царвули.— Това сж царвулитѣ, които скжсахъ, докато те доведа на бѣсилката. Когато скжсамъ още толкова царвули, тогава и ти ще подобришъ положението на свѣта. Слѣдъ това дяволътъ дръпналъ бримката на вжжето, и философътъ увисналъ на него. Той дошълъ и втори пжть на земята, но вече не се излъгалъ.

И въ съврѣменния животъ често казватъ: много царвули ще скжса този момъкъ, докато вземе красивата мома. — Да, той ще скжса много царвули, но послѣ и тя ще кжса царвули. Съ скжсани царвули не се придобива красивата мома. Нѣкой казва: колко царвули скжсахъ, докато завършихъ образованието си! Съ кжсане на царвули не се свършва гимназия или университетъ. Азъ наричамъ ученъ човѣкъ този, който прѣзъ всичкото врѣме на своето учение не е скжсалъ нито единъ чифтъ царвули: както е влѣзълъ въ училището,

така е излѣзълъ. Птицитѣ разбиратъ този законъ и живѣятъ споредъ него. Макаръ и да живѣятъ въ двуизмѣрния свѣтъ, създадатъ ли си веднъжъ дреха, тѣ си отиватъ съ нея. При това и краскитѣ на дрехитѣ имъ не се мѣнятъ. Кой човѣкъ има такива шарени и такива чисти дрехи като птицитѣ? Въпросътъ не е до външния животъ, но до съзнанието на човѣка. Да имашъ съзнание, значи да имашъ различни цвѣтове, съ които да си служишъ. Цвѣтътъ е пасивна, а не творческа, съграждаща сила. Дойде ли човѣкъ до нѣкакво помрачаване на съзнанието, това показва, че той е попадналъ въ гжста материя. За да излѣзе отъ това състояние, той трѣбва да внесе въ себе си извѣстни цвѣтове, като мощни сили, съ които да разчисти съзнанието си, да се освободи отъ своитѣ криви разбирания. Не е въпросътъ въ това, да се спира човѣкъ, какво мисли Евангелската, или друга нѣкаква църква, но той трѣбва да разчисти всички облаци отъ съзнанието си и да дойде въ съгласие съ законитѣ на живата природа.

Казвамъ: всички живи сжщества сж въ контактъ съ законитѣ на живата природа. Нѣкой казва: азъ се държа здраво за природата, за Бога. Не, не се държите вие, но Богъ ви държи. Напримѣръ, вие обичате нѣкой човѣкъ. Добрѣ е да се обичате, но знаете ли, коя е причината за тази обичь? Да допуснемъ, че вашето съзнание се намира въ свѣта на плоскоститѣ, но имате желание да влѣзете въ триизмѣрния свѣтъ. Търсите нѣкой да ви помогне, не намирате. Най-послѣ срѣщате едно сжщество, което живѣе въ този по-високъ свѣтъ, и то ви поема. Това сжщество ви помага, и затуй вие го обиквате. Слѣдователно, Любовьта въ този случай е движение въ обемъ. Вие можете да обичате само това сжщество, което разширява съзнанието ви. Не разширява ли съзнанието ви, не можете да го обичате. Тъй щото, онзи, когото обичате, той ви въвежда въ единъ новъ свѣтъ. Не ви ли въвежда въ този свѣтъ, никаква лю-

бовь не може да се развие помежду ви. Ако съзнанието на нѣкой човѣкъ е достигнало до триизмѣрния свѣтъ, той непрѣменно трѣбва да обикне нѣкое сѫщество съ по-високо съзнание, отъ четириизмѣрния свѣтъ, което да го внесе въ този по-високъ свѣтъ.

Нѣкой момъкъ обиква една мома и казва: ангелско сѫщество е тя! Тя ще ме подигне въ повисокъ свѣтъ. И той колѣничи прѣдъ нея. Ако го види нѣкой отвънъ, ще му се смѣе. Не е въпросътъ въ това, че момъкътъ колѣничилъ. Той колѣничи, защото изказва любовьта си, но едно е важно при любовьта: човѣкъ придобива свѣтлина и разширение на съзнанието си, което му дава мощь и сила въ живота. Движенията иматъ смисълъ, когато човѣкъ придобива нѣщо отъ тѣхъ. Напримѣръ, въ Индия има факири, които седатъ неподвижно съ рѫцѣ нагорѣ или надолу, като истукани. Така прѣкарватъ по цѣли дни, по цѣли мѣсеци, безъ да мърдатъ. Покрай тѣхъ минаватъ тигри, лъвове, змии, кобри, но не ги докосватъ. Още отдалечъ, като ги зърнатъ, тѣ обикалятъ, правятъ голѣми кръгове и ги поглеждатъ съ благоговѣние. Защо? — Тия факири иматъ будно съзнание, тѣ сѫ въ връзка съ Бога. Затова и животнитѣ, които ги обикалятъ, отправятъ молбата си къмъ тѣхъ: молимъ ви да ни изнесете нагорѣ къмъ Бога, защото животътъ ни на земята е много тежъкъ.

Питамъ: какво правятъ съврѣменнитѣ хора, като видятъ насрѣща си нѣкое опасно животно? Тѣ веднага вадятъ ножъ или пушка и стрѣлятъ. Казвамъ: ножъ и точило не могатъ да оправятъ свѣта. Тѣ могатъ да оправятъ лозата и дърветата, но свѣта не могатъ да оправятъ. На първо врѣме ножътъ се изостря, а послѣ изхабява; точилото постепенно се смалява. Въ края на краищата и ножътъ си заминава, и точилото си заминава. Казвате: какво да правимъ тогава? Ще бѫдете точило, което трѣбва да се остри отвѫтрѣ навънъ; и ще бѫдете ножъ, който се точи отвѫтрѣ навънъ.

Вашиятъ ножъ трѣбва да бѫде изработенъ отъ мислитѣ на вашия умъ, за да може право да рѣже. Вашето точило, което се изглажда отвѫтрѣ навънъ, трѣбва да бѫде смекчаващъ законъ.

Слѣдователно, що се отнася до здравето, казвамъ: здравето зависи отъ съзнанието на човѣка. Не търсете здравето въ силата! Силата е резултатъ. Мирътъ, здравето, мощьта, добритѣ чувства и всички сили, изобщо, които сѫществуватъ въ човѣка, произтичатъ отъ неговото съзнание. Не мислете, че илюзиитѣ, които прѣживявате, влизатъ въ областьта на съзнанието. Областьта на съзнанието прѣдставя опрѣдѣленъ свѣтъ, съ опрѣдѣлени, хармонични величини. Който живѣе въ областьта на своето съзнание, и безъ петь пари въ джоба си да е, той е спокоенъ, отъ нищо не се плаши. Той концентрира мисъльта си къмъ възвишения свѣтъ, да му помогнатъ. Не се минава половинъ часъ даже, и помощьта дохожда: хлѣбътъ пристига, колата пристига. Този човѣкъ, обаче, е разуменъ. Той никога не злоупотрѣбява съ силитѣ и способноститѣ, които притежава. Нѣкой казва: да имамъ тѣзи сили, свѣтътъ бихъ оправилъ! Свѣтътъ не се нуждае отъ оправяне. Ако трѣбва нѣщо да се изправи, това е свѣтътъ на съзнанието. Съврѣменнитѣ хора трѣбва да знаятъ, какъ да изправятъ съзнанието си; тѣ трѣбва да знаятъ, че всѣки день минаватъ прѣзъ състоянията на кристалитѣ, на растенията и на животнитѣ, затова трѣбва да изучаватъ тѣхния произходъ. Ако погледнете съ силно увеличително стъкло на вашето тѣло, ще видите, че прѣдставяте конгломератъ отъ всички досега сѫществуващи растения и животни. Човѣшкото тѣло е обрасло съ гори отъ различни дървета, прѣдпотопни и сега сѫществуващи; сѫщо така въ човѣка живѣятъ всички животни, голѣми и малки, отъ прѣдпотопни врѣмена до днесъ. Значи, погледнато на човѣка, съ окото на ясновидеца, той прѣдставя съвокупностъ отъ всички минерали, прости

и скжпоцѣнни камъни, отъ всички растения и дървета, отъ всички животни, птици и риби, докато се дойде най-послѣ и до човѣка. Всички тия сжщества живѣятъ въ съзнанието на човѣка и се стремятъ да развиятъ и своето съзнание. Ето защо, човѣкъ нѣма право да прѣкжсва стремежа имъ. Който лишава другитѣ отъ животъ, той унищожава своето сжществуване. Нѣкой казва: да убиемъ тѣзи сжщества! Убивате ли тѣхъ, вие убивате и себе си. Вие трѣбва да мислите добрѣ за тѣхъ, ако искате да не спрете и своята еволюция. Мислите ли добро, правите ли добро на другитѣ, безъ да ви подозиратъ даже въ това, вие подигате своята еволюция. Ако съ една красива дума можете да спасите нѣкого, защо да не му я кажете?

Въ древностьта единъ царь билъ жестоко гоненъ и прѣслѣдванъ отъ неговитѣ неприятели, и той билъ принуденъ да се скрие въ дупката на единъ овчарь. Овчарьтъ го приелъ при себе си и се съгласилъ да му помогне. Кото дошли неприятелитѣ му да търсятъ царя, овчарьтъ казалъ: не видѣхъ такъвъ човѣкъ де е минавалъ оттука. Той трѣбва да е миналъ прѣзъ другъ пжть. Така той спасилъ царя отъ явна смърть. Обаче, когато царьтъ отново се върналъ на прѣстола си, овчарьтъ билъ единъ отъ облагодѣтелствуванитѣ хора въ царството. Такова щастие носи за човѣка и всѣка велика идея, която е гонена и прѣслѣдвана отъ хората. Запримѣръ, нѣкоя идея иде отъ Божествения свѣтъ, минава прѣзъ много свѣтове, но никой не я приема. Нѣкой я възприеме, държи я извѣстно врѣме въ себе си и послѣ я захвърля. Нѣкой религиозенъ човѣкъ чете Библията, възприеме оттамъ една хубава, висока идея, подържи я малко врѣме въ ума си, докато единъ день каже: що ми трѣбва тази идея? Тя не е за мене, други да я възприематъ и прилагатъ.—Това не е убѣждение. Ако трѣбва да живѣете духовенъ животъ, това е само за васъ, за вашето развитие. Духовниятъ животъ прѣдставя велика наука за изуча-

ване. Който изучава законитѣ на този свѣтъ и ги разбира, той не може да се съмнява. Който се съмнява въ другитѣ хора, ще се осъмни и въ себе си.

Нѣкой казва: азъ не се съмнявамъ. Всѣки обикновенъ човѣкъ може да се усъмни. Какъ? Ако той каже, че вѣрва въ себе си, въ своитѣ сили, дайте му да дигне единъ чувалъ съ тежесть отъ 100 клгр. Той започва да го дига оттукъ-оттамъ, пъне се, пъшка и най-послѣ казва: слабъ човѣкъ съмъ билъ, не знаехъ това. Обаче, силниятъ човѣкъ, който разбира законитѣ на съзнанието, може да дигне и 100, и 200, и 300, и 1,000, и 100,000 килограма тежесть. Казвате: възможно ли е това? — Възможно е. По този начинъ се държи и нашата земя въ пространството. Земята се държи отъ мислитѣ на милиони разумни сѫщества. Тѣхнитѣ мисли я заставятъ да върви напрѣдъ. Ако разумнитѣ сѫщества прѣстанатъ да я държатъ съ мислитѣ си, тя ще се спре въ своето движение, ще се разглоби, ще отиде нѣкждѣ въ пространството, дѣто ще стане само на прахъ и пепель. Веднъжъ създадена земята и ние върху нея, това показва, че сме обектъ на единъ разуменъ животъ. Тѣзи възвишени сѫщества слѣдятъ живота на хората, виждатъ тѣхнитѣ грѣшки, но прощаватъ, като отъ врѣме на врѣме само ги удрятъ малко по главата. Отъ този ударъ тѣ падатъ на земята, но като станатъ, започватъ да се молятъ на Бога. Съ този ударъ разумнитѣ сѫщества искатъ да кажатъ: слушайте, главитѣ ви трѣбва повечко да мислятъ! Научихте ли събирането, изваждането и умножението?

Съврѣменнитѣ хора сѫ въ процесъ на разширение на съзнанието. Тѣ трѣбва да се домогнатъ до всички идеи, които сѫ необходими за съграждане на тѣхния животъ. Едва сега хората започватъ съзнателно да градятъ. Нѣкои казватъ: хайде, да започнемъ градежа! Питамъ: въ кой свѣтъ искате да градите—въ едноизмѣрния, въ двуизмѣрния, или въ триизмѣрния? Ако градите въ

«свѣта на илюзиитѣ, всичко ще се разпръсне и нѣма да остане слѣда отъ този градежъ.

Казва се, че нѣкой бащаималъ двама синове. Кой е този баща? Бащата е разумното начало, което всѣки день иде въ човѣка и го пита: какво правишъ, синко, събирашъ ли, изваждашъ ли, умножаваш ъ ли? Да умножаваме, това подразбира да прѣдаваме великитѣ идеи, които възприемаме, и на окржжаващитѣ. Умножението е процесъ, който става въ единъ възвишенъ свѣтъ. На земята може да се стигне най-много до умножението, понагорѣ не може да се отиде. Когато се отдѣлимъ отъ тѣлото си, тогава можемъ да отидемъ въ повъзвишенъ свѣтъ отъ земния. За този възвишенъ свѣтъ; именно, Павелъ говори: „Има домъ нержкотворенъ. И ако земнитѣ ни кжщи се разрушатъ, ще отидемъ въ този нержкотворенъ свѣтъ.“ Това е велика наука, която ще се приложи въ бждеще. Тя е за хората, които искатъ да работятъ разумно. Сегашнитѣ хора сж много промѣнчиви. Вижда те, че нѣкой се разгнѣвилъ и не знае, какво говори. Той казва: азъ се заблудихъ. Щомъ си се заблудилъ, ти не си за новото учение. Ние нѣмаме работа съ хора, които се заблуждаватъ, или които не могатъ да мислятъ право. Тѣзи хора сж за университетитѣ, за разнитѣ колегии, за гимназиитѣ. Тѣ търсятъ старото. Обаче, ние вижда ме, че старото, което досега се проповѣдваше, което досега се пишеше, не можа да спаси свѣта. Въ сжщность ние не отричаме и успѣхитѣ на досегашнитѣ врѣмена. Тази велика дѣятелность е подготовка за единъ мощенъ животъ, който едва сега започва. Нѣкой казва: защо трѣбва да живѣя? — Ще живѣешъ, за да разширишъ съзнанието си и да научишъ закона на умножението. И за дарбитѣ, които се криятъ въ тебе, както и за блага та, които ти се даватъ, ще благодаришъ на Бога, ще благодаришъ на цѣлото човѣчество, че разполагашъ съ условия да разрѣшишъ векиката задача на живота. И тогава, като

човъкъ, прѣдъ тебе ще се яви великата перспектива, която ще те въведе въ слѣдната стѫпка, въ свѣта на дѣлението.

И когато Христосъ казва, че трѣбва да напуснемъ земята, ние разбираме, че трѣбва да прѣминемъ въ по-горенъ свѣтъ — въ свѣта на дѣлението. Дѣлението не сѫществува на земята. Истинското богатство се заключава въ човѣшкитѣ мисли и чувства; истинското богатство се крие въ човѣшката душа и въ човѣшкия духъ. Отъ тѣзи богатства човѣкъ трѣбва да се самоотрече и да ги раздаде на сиромаситѣ. Това богатство е като богатството на земледѣлеца, който раздава всичко и се радва на своитѣ богатства. Нѣкой казва: азъ ще раздамъ всичкото си богатство на сиромаситѣ. Да, но паритѣ умъртвяватъ. Дадешъ ли нѣкому пари, дай ги отъ дълбочината на душата си; дадешъ ли нѣкому една книга, тази книга да не бѫде обикновена, но да е свещена.

И тъй, иска ли човѣкъ да върви въ духовния пѫть, той не трѣбва да бърза, отъ нищо не трѣбва да се плаши. Нѣкой се страхува да влѣзе въ нѣкоя отъ съврѣменнитѣ черкви. Не е въпросътъ да се влѣзе въ една каменна черква. Черквата не е въ зданието. Човѣкъ може да влѣзе и въ една, и въ друга черква и пакъ да остане вѣренъ на това, което Богъ е вложилъ въ душата му. Трѣбва ли човѣкъ, като облѣче мантията на царската дъщеря, която е прокажена, да стане и той прокаженъ? Какво се проповѣдва въ съврѣменнитѣ черкви?—Да се вѣрва въ Бога. Това вѣрую, поправя ли живота? Днесъ и мѫже, и жени, вѣрватъ въ Бога, но съзнанието имъ е въ едноизмѣрния свѣтъ. Нѣкоя жена мечтае за кристали, иска отъ мѫжа си да ѝ купи пръстенъ съ хубавъ камъкъ. Той нѣма петь пари въ джоба си, а тя иска пръстенъ съ камъкъ. Той нѣма петь пари въ джоба си, а тя иска кѫща. Казвамъ: тази жена е малко дѣте, нека мѫжътъ ѝ купи пръстенъ, макаръ съ стъкленъ камъкъ. Нека ѝ направи кѫща.

Кѫщата показва, че тази жена живѣе въ двуизмѣрното съзнание. Кѫщата може да е отъ дъски, а за въ бѫдеще може да се направи и отъ мряморъ. Изобщо, отъ научно гледище не трѣбва да се противодѣйствува на съзнанието. Никой нѣма право да реагира срѣщу Божествения редъ на нѣщата.

Казвамъ: всички трѣбва да се насърдчавате въ работата си. Срѣщате единъ човѣкъ, който носи на гърба си чувалъ, 100 килограма тежъкъ. Не го пигайте, защо се е нагърбилъ съ такава тежесть. нито го съвѣтвайте да търси чужда помощь, но кажете: щомъ си взелъ този чувалъ на гърба си, ще го прѣнесешъ полека; пъкъ и за другъ пѫть ще можешъ да правишъ подобни опити. Който се обезсърдчава, той е въ двуизмѣренъ свѣтъ. Нѣкой се заеме за нѣкаква велика работа, но скоро се обезсърдчи и казва: сега ще отложа тази работа, но единъ день, като дойде Духътъ, Той ще ме научи, какво да правя. Този човѣкъ има механическо разбиране за Духа. Духътъ е машинистътъ на трена. Щомъ дойде, Той запалва огъня и пуща тренътъ напрѣдъ. Нѣкой седи, чака да дойде Господъ, Той да подкара неговия тренъ. Нѣма какво да очакваш на Господа, отвънъ нѣкждѣ да дойде. Ти трѣбва да се вдълбочишъ вѫтрѣ въ себе си, дѣто Богъ е вложилъ умъ, сърце, воля, душа и духъ, които всѣкога могатъ да ти помагатъ. Само по този начинъ ти можешъ да се освободишъ отъ всички дисаги на живота. Запримѣръ, ти дължишъ 100,000 лева на 20 души. Тѣзи кредитори дохождатъ въ дома ти, хлопатъ, викатъ, искатъ да имъ изплатишъ дълга си. Трѣбва ли да имъ разправяшъ, че ти нѣмашъ срѣдства, че не спишъ по цѣли нощи; че постоянно страдашъ, че имашъ задължения къмъ майка си и баща си? Не, ти трѣбва да имъ кажешъ: моля ви се, извинете ме, сега не разполагамъ съ срѣдства, почакайте ме още малко, и като се улесня, ще платя на всички ви и то не по 10 на сто, както сме уговорили, но даже и по 20

на сто лихва. Кажешъ ли така, и Господъ ще те чуе, ще ти помогне, защото си готовъ да изплащашъ дълговетѣ си.

Това е наука! По тази наука живѣятъ всички разумни хора и я прилагатъ въ живота си. Всѣки човѣкъ може да приложи тази наука. Ще кажете: тя е отвлѣчена наука, не може да се приложи. Има, наистина, отвлѣчени науки, но тази, за която говоря, е една отъ най-лесно приложимитѣ науки въ живота. Запримѣръ, нѣкой има малки познания по математика и казва: съ много смѣтане работа не става. Не е така. Божествената наука изисква хора съ умове, които изведнъжъ да смѣтатъ, да знаятъ, кои нѣща сж прави и кои не, кои сж добри и кои не. Дойде ли човѣкъ до тази наука, той не се сърди на злото, но го кани дома си, да му гостува. Разумниятъ човѣкъ, още като стане сутринь, удари звънеца, покани доброто и злото, разговори се съ тѣхъ, нахрани ги добрѣ и послѣ ги изпрати да си вървятъ. Злото и доброто сж два ангела, хубаво, богато облѣчени и мжчно могатъ да се различатъ единъ отъ другъ. Разумниятъ човѣкъ, обаче, ги различава по миризмата имъ. Щомъ си отидатъ, той започва работата си. Не приемете ли така учтиво тѣзи два ангела, тѣ цѣлъ день ще ви безпокоятъ. Ангелътъ на злото ще запали кжщата ви отъ четири страни. Затова е казано и въ Писанието: „Не противи се на злото!“ Тъй щото, поканете тѣзи два принципа на гости въ себе си, нагостете ги и не се мжчете да ги примирявате. Тѣ сж въ отношение, подобно на отношението, което сжществува между овцата и вълка. Ако сте адептъ, който живѣе въ четириизмѣрното съзнание, принципътъ на злото още отъ далечъ ще ви познае, ще има всичката почитание и уважение къмъ васъ, като къмъ човѣкъ, който дълбоко мисли и разбира великитѣ закони на живота и природата.

„Нѣкой си человѣкъ ималъ двама синове". Сега, азъ желая, като се върнете дома си, да поканите у васъ на гости двамата синове—онзи, който обѣщалъ, че ще отиде на лозето и не изпълнилъ обѣщанието си, и онзи, който се отказалъ да отиде, но се разкаялъ и свършилъ работата. Двамата синове прѣдставятъ тия два ангела — на доброто и на злото. Злото всѣкога обѣщава и нищо не върши; доброто никога не обѣщава, а всичко върши. Смѣшно е да отидете при единъ изворъ и да го питате: обѣщавашъ ли да ми дадешъ отъ твоята вода да пия? Той нищо нѣма да ти обѣщае, но ще ти даде. Ти можешъ да си почерпишъ вода отъ него, колкото искашъ. Когато казвамъ, че доброто не обѣщава, азъ уподобявамъ доброто на изворъ, който постоянно тече. Злото пъкъ уподобявамъ на прѣсъхналъ изворъ, който едва прокапва, едва тече. Той помни, че нѣкога е давалъ, но днесъ вече не може да дава нищо, не тече. Хора, които само обѣщаватъ и не изпълняватъ, мязатъ на щерни, пълни съ дъждовна вода; тѣ лесно прѣсъхватъ и казватъ: сухо е това мѣсто, вода нѣма. Дойдете ли до това положение, вие трѣбва да имате магическата пръчка на Мойсея, и като ударите съ нея по канаритѣ, да потече вода.

И тъй, ставате ли сутринь рано, сложете хубавъ обѣдъ на двамата синове. Тогава ще кажете на единия: синко, иди да работишъ на нивата! Той ще обѣщае да отиде, но нѣма да изпълни. Ще кажете на втория: синко, иди да работишъ на нивата! Той ще откаже, но послѣ ще се разкае и ще свърши работата. Вечерьта, като се върне бащата дома си, ще види обратни резултати. Каквито и да бждатъ резултатитѣ, не се смущавайте. Пакъ поканете двамата синове, нагостете ги добрѣ и ги накарайте да работятъ. Тази е найдобрата философия, която можете да приложите

въ вашия животъ. Ако постжпвате така въ продължение на една година само, бждете увѣрени, че най-малко 50 % отъ вашитѣ мжчнотии и несгоди ще се разрѣшатъ. Да разрѣшите 50 % отъ вашитѣ мжчнотии, това не е малко нѣщо. Само по този начинъ вие можете да бждете бодри, свѣжи, радостни и съ свѣтли мисли за живота.

---

26 бесѣда отъ Учителя, държана на 10 априлъ, 1927 г. въ г. София.

Рабъ и синъ.

„Всѣки, който прави грѣхъ, рабъ е на грѣха. И рабътъ не остава вѣчно въ кжщата; а синътъ вѣчно пребжда“. *)

„Всѣки, който права грѣхъ, рабъ е на грѣха. И рабътъ не остава вѣчно въ кжщата; а синътъ вѣчно пребжда“. Този стихъ, прѣведенъ въ нова форма, може да се изрази съ думитѣ „отъ смъртъ въ животъ“. Смъртьта и животътъ сж двѣ състояния на човѣшкия духъ. Въ смъртьта духътъ на човѣка се намира въ ограничения, въ вързано състояние. Това показва, че смъртьта се явява въ гжстата материя. Съврѣменнитѣ учени се стремятъ да обяснятъ, какво нѣщо е материята, но и досега не сж успѣли да опрѣдѣлятъ нейната сжщность. Материята, сама по себе си, е инертна реалность. Тя съдържа всичко въ себе си, но не може да се разширява. Ученитѣ твърдятъ, че материята се разширява, но въ сжщность материята не се разширява.

Сега, ще обясня тази мисъль съ слѣдния примѣръ. Прѣдставете си, че вие развивате единъ топъ платно. Казвате: разшири се това платно. Питамъ: какво ново придоби този топъ платно при развиването си? Нищо ново не придоби. Слѣдователно, отъ физическо гледище, когато материята се разширява, това подразбира, че въ нея се внасятъ нѣкакви нови качества. Не се ли внасятъ нови качества въ нея, тя не се разширява. Отличителни бѣлѣзи между материята и духа сж слѣднитѣ: материята не се разширява, а духътъ не се дѣли. Щомъ духътъ се облѣче въ материя, въ послѣдната се явява желание да го обсеби, да го раздѣли. Вслѣдствие на това желание на материята, да обсеби духа, между тѣхъ се явява борба. По сж-

*) Иоана 3:34,35.

щия начинъ и вълкътъ, като хване една овца, започва да я дѣли на парчета, за да я обсеби. Когато човѣкъ туря храна въ устата си, и той я дѣли на малки парченца. Защо я дѣли? Той иска да вземе отъ нея това, което е потрѣбно за неговия организъмъ. Тази е причината за борбата между двата гиганта въ свѣта—духътъ и материята. Материята иска да обсеби, да раздѣли духа, а духътъ иска да се освободи отъ нея. Сжщото нѣщо виждаме въ всѣки човѣкъ. Той се усѣща ограниченъ, иска да се освободи. И ще чуете всѣки да се оплаква, че Иванъ, или Петко, или Драганъ го стѣснявалъ. Не, никой никого не може да стѣснява, но материята ограничава духа, а той се бори да се освободи. Казватъ за нѣкой човѣкъ, че е станалъ материалистъ. Какво означава думата материалистъ? Думата материалистъ подразбира човѣкъ, който е навлѣзълъ дълбоко въ материята. Прѣди всичко вие трѣбва да знаете, че материята е обхванала всичкото пространство, тъй щото нѣма мѣсто за никого. Щомъ нѣма празно мѣсто въ материята, тогава дѣ ще влѣзе човѣкъ? За да се освободи отъ обятията на материята, духътъ си служи съ хитрость — създава си друга форма, въ която отново се облича. Материята казва: сполучихъ да раздѣля духа. Тя пакъ започва да обсебва духа, като се стреми да разчупи това ново яйце, да види, какво особено се крие въ тази нова форма. Ако материята успѣе да счупи това яйце, настжпва състояние, което наричатъ смъртъ. При смъртьта духътъ пакъ се освобождава, пакъ създава нова форма и така борбата между него и материята се продължава непрѣкжснато. Добрата страна на тази борба е, че материята заставя духа постоянно да създава нови форми, все по-усъвършенствувани едни отъ други.

Слѣдователно, съврѣменната човѣшка форма е създадена отъ духа, а индивидуалностьта на духа е създадена отъ материята. Материята, като не е успѣла да раздѣли духа, тя поне го е индиви-

дуализирала. Духътъ, като се е индивидуализиралъ, той изпада въ заблуждение, да мисли, че е разширилъ материята и затова казва: азъ владѣя живота. Всички мислятъ, че могатъ да измѣнятъ материята, но каквото и да правятъ съ нея, тя все си остава сѫщата материя, все ще се изхлъзне отъ рѫцѣтѣ ви. Слѣдователно, човѣкъ не може да стане господарь на великото въ себе си, на материята, която не се разширява. Разширението е качество на духа. Само духътъ може да се разширява, а въ материята, която по естество е инертна, нѣма никакво разширение. Когато духътъ влѣзе въ материята, той внася животъ. Материята безъ духа е мъртва. Когато духътъ влѣзе въ нѣкоя форма, споредъ законитѣ, които познава, той се стреми да обнови материята, да я направа пластична, удобна.

И тъй, когато материята прѣобладава, ражда се смъртьта; когато духътъ прѣобладава, ражда се вѣчниятъ животъ. Прѣодоляващето състояние на материята създава смъртьта, понеже материята има желание постоянно да трупа, да събира. Много хора мислятъ, че като натрупатъ повече материя въ себе си, като напрявятъ тѣлото си по-голѣмо, съ повече мазнини, ще иматъ повече животъ. Животътъ не се заключава въ многото, но въ малкото. Въ условията, при които сега живѣемъ, голѣмото тѣло прѣдставя излишенъ баластъ за човѣка, съ който той трѣбва разумно да се справя. Ако сравнимъ по тегло тѣлото на единъ съврѣменен човѣкъ съ тѣлото на единъ ангелъ, ще видимъ, че отъ тѣлото на човѣка могатъ да се направятъ най-малко хиляда ангели. Обаче, ангелътъ, съ своето малко тѣло, е толкова мощенъ, че може да носи цѣлото човѣчество на гърба си, когато човѣкътъ едва може себе си да носи. Човѣкъ едва ли може да дигне 100 клгр. на рѫката си, когато единъ ангелъ може да дигне единъ милиардъ хора на рѫката си.

И тъй, силата на човѣка седи въ неговия духъ. Когато духътъ се въплоти въ материята, той я разредява, защото тя нѣма схващания за безграничното пространство, тя нѣма никакви стремежи. Тъй щото, когато казваме, че материята не се разширява, подразбираме, че тя нѣма идея за нѣкакъвъ стремежъ. Тя е спяще сѫщество. Когато човѣкъ се нахрани добрѣ, той изпитва извѣстно удоволствие отъ това и започва да дрѣме. Дрѣмката, сънътъ, това сѫ състояния, присѫщи на материята. Като се събуди отъ сънъ, човѣкъ си спомня смѫтно, че е сънувалъ нѣщо, ходилъ е нѣкѫдѣ, но дѣ—не помни; разговарялъ се е съ нѣкого, но съ кого и какво—и това не помни. Нѣкои отъ съврѣменнитѣ физиолози казватъ, че естественото състояние за човѣка, когато спи, е да не сънува нищо. Това е сънъ на мъртвитѣ. Човѣкъ трѣбва да сънува, но не лоши, тежки сънища, като напримѣръ, че го гонятъ, че пада въ пропасти, че кѫщата му гори и т. н. Тѣзи сънища сѫ резултатъ на анормалности, на отклонения въ живота. Нормалниятъ животъ се придружава съ приятни сънища. Сънътъ е най-приятната почивка. Има хора, които знаятъ закона на почивката, и тѣ могатъ съзнателно да излизатъ и влизатъ въ тѣлото си. Прѣзъ врѣме на своето излизане, тѣ оставятъ тѣлото си на по-низкостоещитѣ отъ тѣхъ сѫщества, тѣ да се грижатъ за него, да го обновятъ, да го прѣчистятъ и слѣдъ като се прѣчисти, тогава се връщатъ. Тѣ не се безпокоятъ за живота си, понеже сѫ увѣрени въ Великото Начало, което регулира и ржководи живота.

„Отъ смъртъ въ животъ“. Вие трѣбва правилно да разбирате тѣзи два закона, а не механически. Не мислѣте, че ако вѣрвате днесъ, а утрѣ не правите усилия, вашата вѣра ще расте сама по себе си. Сѣмето само по себе си не може де расте. Нѣкой казва: като сме повѣрвали веднъжъ въ Господа Исуса Христа, Той ще ни спаси. Това е така, но то дѣйствува врѣменно. Въ сѣме-

то има зародишъ на животъ, но върху този зародишъ трѣбва да дѣйствува слънцето, въздуха, влагата и почвата—редъ разумни фактори. Всѣки день човѣкъ трѣбва да прави нови усилия; всѣки день той трѣбва да придобива нови разбирания за живота. Ще бжде смѣшно, ако, откато сме се родили, докато умремъ, имаме едни и сжщи схващания за живота. Нѣкои казватъ: защо трѣбва да учимъ? Такива хора мязатъ на турцитѣ, които казватъ: „Всичко е седемь ката нагорѣ и седемь ката надолу. Повече отъ това нѣма какво да мислимъ“. Какво разбиратъ тѣ подъ тия думи „седемь ката нагорѣ и седемь ката надолу“? И съврѣменнитѣ биолози изпадатъ въ догматизъмъ по отношение проблемата на живота. Като сж взели клѣтката на протоплазмата, тѣ я надуватъ, като сапуненъ мѣхуръ, докато изкаратъ отъ нея човѣка. Не, човѣкъ не излиза отъ клѣтката, както и кокошката не излиза отъ яйцето. Това твърдение може да ви се вижда противорѣчиво, но е фактъ. Смѣшно е, ако човѣкъ, като слѣзе отъ нѣкой вагонъ, си въобрази, че е произлѣзълъ отъ вагона. Той влиза и излиза отъ вагона, но не е произлѣзълъ отъ него. На сжщото основание и кокошката не е произлѣзла отъ яйцето, но врѣменно е на почивка въ него. Тя седи скрита въ яйцето, като въ бомба. Щомъ бомбата се пукне, и тя излиза вънъ отъ нея. Слѣдъ това казватъ, че кокошката излѣзе отъ яйцето. Да се твърди такова нѣщо, то е равносилно на това, да се казва, че растенията произлизатъ отъ земята. Растенията растатъ въ земята, но не произлизатъ отъ нея.

Питамъ: отдѣ иде животътъ? Да ви задавамъ такъвъ въпросъ, това подразбира да имамъ механическо схващане за живота. Животътъ не иде отникждѣ. Дѣто духътъ се вселява, тамъ животътъ се явява като непрѣривенъ процесъ, като постоянно течение. Дѣто духътъ прѣодолява, тамъ и животътъ тече. Казано е въ писанието: „Изпращща Духа си, и тѣ оживяватъ; отнима духа си,

и тѣ умиратъ". Слѣдователно, животътъ се отличава по това, доколко духътъ се проявява въ нашитѣ тѣла. Често въ умоветѣ на хората се раждатъ съмнѣния, но тѣ не сж продуктъ на тѣхния духъ. Запримѣръ, мнозина се съмняватъ въ реалностьта на сънищата и казватъ, че тѣ сж илюзорни нѣща, прѣдизвикани отъ външни причини. Ако на краката на нѣкой човѣкъ турятъ топло желѣзо, или гореща тухла и така заспи, има възможность, той да сънува, че ходи по нагорещени вжглени. Тогава, какъ ще си обясните съня на човѣкъ, който сънува, че е станалъ голѣмъ богаташъ, милионеръ? Съ какво сж го нагорещили, за да сънува такъвъ сънъ? Кой е външниятъ стимулъ за този сънъ? Наистина, топлината произвежда и извѣстни анормалности не само въ врѣме на сънъ, но и въ будно състояние. Обаче, какъ се създаватъ толкова многобройни сънища, безъ да се постави нѣщо горещо на краката на човѣка?

И тъй, смъртьта всѣкога произтича отъ прѣобладаващето състояние на материята. Като резултатъ на това състояние се явяватъ редъ анормални желания, които запушватъ кръвоноснитѣ сждове въ човѣшкия организъмъ. Отъ прѣяждане пъкъ се явява задръстване на нервната система, вслѣдствие на което кръвообръщението въ човѣка не става правилно, мозъчната енергия не изтича и не приижда правилно. Тогава настава процесъ на втвърдяване на артериитѣ, при което тѣ губятъ своята пластичность. Най-послѣ човѣшкиятъ духъ се принуждава да напусне тѣлото. Това състояние се нарича смърть. Или, въ духовно отношение ние наричаме това състояние прѣкжсване съобщението съ Бога. Усъмни ли се човѣкъ, той веднага ще се намѣри въ процеса на смъртьта. При най-малкото съмнѣние въ Бога, смъртьта туря вече своето начало; това значи, че материята е взела надмощие надъ духа. И затова, който иска да стане силенъ, мощенъ, не външно, но вжтрѣшно, и да осмисли живота си, той не трѣбва

да допуша дълбоко въ душата си абсолютно никакво съмнѣние. За това се изискватъ герои хора. Съмнѣнието може да дойде отвънъ, но сѫщеврѣменно човѣкъ трѣбва да различава въ себе си двѣ състояния: едно състояние постоянно, неизмѣнно, както Богъ е неизмѣненъ; друго състояние —измѣнчиво, както човѣкъ се измѣня. И тогава, чувствителниятъ човѣкъ ще изпитва състоянието на хората. Ако единъ чувствителенъ човѣкъ влѣзе между хора, които иматъ желание да станатъ богати, и въ него ще се яви желание за богатство; ако влѣзе между хора, които иматъ желание да станатъ музиканти, и у него ще се яви сѫщото желание; ако попадне между весели хора, и той ще стане веселъ; ако попадне между скръбни хора, и той ще стане скърбенъ; ако попадне между учени хора, и той ще има желание да стане ученъ; ако се намѣри между болни хора, и той ще се почувствува боленъ; ако влѣзе въ нѣкое религиозно общество, и той ще стане религиозенъ. Обаче, той трѣбва да знае, че това не произтича дълбоко отъ неговата душа. Това сѫ натрупвания, наслоявания въ съзнанието, които идатъ нѣкѫдѣ отвънъ. Тѣзи състояния сѫ подобни на състоянието на парче желѣзо, което се поставя въ огънь. То се нагорещява и започва да свѣти, но това състояние не е свойствено на желѣзото. Щомъ желѣзото се извади отъ огъня, то истива и придобива първоначалния си видъ. Слѣдователно, има една топлина въ живота, която е подобна на тази на нагорещеното желѣзо. Обикновено хората мѣрятъ температурата на болнитѣ, и като видятъ, че тя се е подигнала до 41 °, плашатъ се. И наистина, ако температурата не спадне, болниятъ заминава за онзи свѣтъ, и всички казватъ: Богъ да го прости, замина за онзи свѣтъ! Освѣнъ тази топлина, има и друга, която не може да се измѣрва. Тя е сѫщинската топлина на живота, която не е физическа. Тя е мека, приятна топлина и се равнява на хиляди градуси. Тази топлина е

толкова силна, че въ нея могатъ да се разтопяватъ ония елементи на материята, които при никаква друга топлина не се топятъ. Тя разлага материята и я реформира. Съврѣменнитѣ учени знаятъ, че температурата на човѣшкото тѣло е 36—37°. Физическата топлина на човѣка е 37°, но когато се говори за духовната топлина, тя е много висока. При това, отношението между физическата и духовната топлина е обратно пропорционално: когато духовната топлина се намалява, физическата се увеличава; когато духовната топлина се увеличава, физическата се намалява. Това е провѣрено съ редъ опити. На хора, които ставатъ проводници на духовния свѣтъ, краката и ржцѣтѣ истиватъ. Много хора се плашатъ отъ това, защото знаятъ, че когато ржцѣтѣ и краката на човѣка истиватъ, смъртьта настжпва. Обаче, това не е всѣкога така. Човѣкъ може да се изстуди и да излѣзе отъ тѣлото си, но слѣдъ 48 ч. пакъ може да се възвърне естествената му топлина. Индуситѣ, които сж изучавали тия закони, могатъ шесть мѣсеца слѣдъ смъртьта на нѣкой факиръ да го извадятъ отъ гроба и да възстановятъ неговата топлина. За това тѣ иматъ начини, които старателно криятъ отъ европейцитѣ. Когато говоря за ученията, не мислете, че не оцѣнявамъ знанието, което е придобито въ науката. Знанието е резултатъ на усилията на човѣшкия духъ. Има лъжливо знание, но има и знание, което е придобито чрѣзъ опитностьта на цѣлото човѣчество. Това знание, именно, се прѣдава отъ родъ въ родъ, отъ раса въ раса, отъ човѣчество на човѣчество. Това знание изпжква естествено надъ всички други нѣща. Какъ ще си обясните, напримѣръ, изкуството на паяка да тъче своята мрѣжа? Кой го е научилъ на това изкуство? Съврѣменнитѣ тъкачи още не сж придобили това изкуство. Пчелата пъкъ отдѣ е научила изкуството да прави медъ и да се организира по такъвъ разуменъ начинъ? Вземете пеперудитѣ, напримѣръ, какви добри хирурзи сж, какъ майстор-

ски правятъ операциитѣ си. Когато наближи врѣме на какавидата да излѣзе отъ пашкула си, тя бодва внимателно пашкула и излиза вънъ, като пеперуда. Много учени хора биха завидѣли на изкуството на тия малки сѫщества. Дѣ сѫ се учили тѣ? Нѣкои ще кожатъ, че Господъ ги е училъ на това изкуство. Не, това не е работа на Господа.

На сѫщото основание трѣбва да се заключи, че Господъ е училъ хората да правятъ топове, съ които да се убиватъ едни-други. Да се мисли, че Господъ учи хората да правятъ 42 сантиметрови орждия въ диаметъръ, за да се убиватъ, това сѫ дѣтински размишления. Богъ никога не се е занимавалъ съ такива работи. Тѣ сѫ изобрѣтения на хората, които постѫпватъ като малки дѣца. Ще видите, какъ малки дѣца си правятъ пукала отъ свирки и си въобразяватъ, че това е топъ. Казвамъ: да разрушаващъ, това не е наука; да живѣешъ непорядъченъ животъ, това не е наука; да живѣешъ охоленъ животъ, това не е наука; да искашъ всѣкога радостенъ да бѫдешъ, и това не е наука; да мислишъ само за себе си, безъ да обръщашъ внимание на страданията на другитѣ, и това не е наука. Това е смъртъ. Всичко, което съврѣменнитѣ хора вършатъ, въ по-голѣмата си часть, прѣдставя условия за съграждане на своитѣ ковчези. Месото, което закачатъ на куки да седи по нѣколко дни и послѣ го ядатъ, носи неизбѣжна смъртъ за хората. Българи, които сѫ свършили въ Германия, разправятъ, че германцитѣ имали нѣкакви особени методи, чрѣзъ които оставяли месото да ферментира и тогава го употрѣбявали за ядене. Прѣпоръчватъ го за много вкусно. Казвамъ: по-голѣма глупость отъ тази нѣма. Американцитѣ пъкъ считатъ за правило, всѣки мѫжъ да бѫде безъ мустаци и брада, за по-голѣма чистота. И въ това нѣма никаква наука. То е необмислена работа. Да бръснатъ мустацитѣ си, все още се търпи, но да бръснатъ брадитѣ си, това е врѣдно. Като бръснатъ брадитѣ си, тѣ

излагатъ гърлото си на простуда. И ще забѣлѣжите, че американцитѣ, мѫжетѣ, разбира се, много често заболяватъ отъ бронхитъ. Причината за тѣзи чести заболявания се дължи, именно, на това безогледно бръснене на брадитѣ. Освѣнъ това, колкото по-често се бръсне брадата, космитѣ ставатъ по-дебели, отъ което и самиятъ човѣкъ започва да огрубява. Други пъкъ стрижатъ коситѣ си до дъно, по военному, но и това не е правилно. Положителна, истинска наука е нужна на хората! Щомъ природата е създала космитѣ на човѣка, тя е вложила нѣкакъвъ смисълъ въ тѣхъ. Отъ насъ се изисква да ги регулираме, да знаемъ, какъ да направляваме своитѣ мисли и чувства. Вмѣсто да се бръснатъ и стрижатъ, хората трѣбва да кажатъ на брадата си: позволявамъ ти да изникнешъ най-много до единъ сантиметъръ, не повече. У нѣкои хора брадата е дълга почти до пръститѣ на ржцѣтѣ, както коситѣ на нѣкои жени сѫ толкова дълги, че могатъ да ги обвиятъ 2—3 пѫти около себе си. И дългитѣ коси не сѫ лошо нѣщо. Тѣ сѫ признакъ на дълъгъ животъ, на изобилие. Когато косата на нѣкой човѣкъ почне да пада, за него казватъ, че той е ученъ. Не е така. Когато пъкъ цѣлото лице на човѣка се покрие съ косми, това показва, че този човѣкъ се е върналъ къмъ своето първобитно, диво състояние. Обаче, когато главата на човѣка почва да оголява, и това е лошъ признакъ, който говори не за ученость, а за умствено подиряване. Причината за оголяването на главата се дължи на голѣмото натрупване на млѣчна киселина около космитѣ. Млѣчната киселина изкоренява космитѣ. Азъ уважавамъ онзи човѣкъ, на когото главата е оголѣла отъ трезва, възвишена мисъль за подобрение на човѣчеството, но нѣма такива случаи. Космитѣ окапватъ и отъ тежки болести, каквато е, напримѣръ, тифусътъ. Тъй щото, човѣкъ трѣбва да се пази отъ лъжливи заключения.

„Отъ смъртъ въ животъ“. Смъртьта, тежкитѣ състояния, които човѣкъ прѣкарва, сж неприятни за него. Понѣкога човѣкъ се усѣща уединенъ, изоставенъ отъ майка, отъ баща, отъ приятели, никой не го обича, и той не може никждѣ да си намѣри мѣсто, ходи натукъ-натамъ, лута се отчаянъ, търси помощь. Това състояние е смъртъ. Това показва, че ние живѣемъ още въ неразумния свѣтъ. Възможно ли е човѣкъ да живѣе въ разуменъ свѣтъ и да изживява такива тежки състояния? Не е възможно. Значи, всѣки трѣбва да даде възможность на съзнанието си да внесе въ него начатъкъ на Вѣчния Животъ. За постигане на този животъ има вече съотвѣтна материя, която е одухотворена, прогресирала. Духътъ е успѣлъ да подигне, да събуди съзнанието на тази материя, отъ която ще се създаде въ бждеще новото тѣло на човѣка. Само въ такова тѣло човѣкъ може да живѣе разуменъ животъ. При сегашното състояние, въ което човѣкъ се намира, както и тѣлото, въ което сега живѣе, той всѣка минута е осжденъ на смъртъ. И затова, човѣкъ трѣбва да се моли най-малко по десеть пжти на день, ако иска да бжде запазенъ животътъ му. Казано е въ Писанието: „Непрѣстанно се молете!“ Като яде човѣкъ, той може да се задави и да умре; като минава покрай нѣкоя кжща, може да падне керемида върху главата му и да го убие; отива въ гостилница, яде нѣщо, което е отровно, той пакъ може да изгуби живота си; запали мангалъ, внесе го неразгорѣлъ въ стаята си, но отъ образувалия се вжглероденъ окисъ, той може да се отрови. Всѣка минута животътъ на човѣка е изложенъ на опасность.

Казвамъ: животътъ изисква дълбоко вжтрѣшно разбиране и изучаване. Разумнитѣ и духовнитѣ хора трѣбва да изучаватъ живота, безъ да се подаватъ на врѣменни, прѣходни състояния въ себе си. Трѣбва ли човѣкъ да се подава на нѣкакво неразположение? Тъй както разбирамъ Бога,

Той всѣкога е разположенъ, всѣкога е тихъ и спокоенъ. Въ Него нѣма никакво безпокойствие. Какъ е възможно тогава, човѣкъ, който вѣрва въ Бога, да се безпокои? Възможно ли е синътъ, който е въ дома на своя богатъ баща, да живѣе въ сиромашия? Това е немислимо. Такъвъ законъ не сжществува въ природата. Отъ разумна майка и отъ разуменъ баща всѣкога се раждатъ разумни дѣца. Това е правилното положение. Отъ глупава майка и отъ глулавъ баща, се раждатъ и глупави дѣца. Отъ добра майка и отъ добъръ баща се раждатъ добри дѣца. Щомъ едно дѣте е родено отъ добъръ и мораленъ баща и отъ добра майка, никой не е въ състояние да го развали. Нѣкой казва: човѣкъ не може да не се подаде на нѣкаква слабость. Казвамъ: това, което наричатъ човѣшка слабость, това е дяволска слабость. Дойде дяволътъ въ него и му казва: безъ грѣхове не може.— Тази е дяволска мисъль. — Безъ пари не може. — И тази е дяволска мисъль. Може безъ пари. Какво разбирамъ подъ думитѣ „може и безъ пари“? Само синътъ може да работи безъ пари, а робътъ, както и всички хора, които умиратъ, които мислятъ само за този свѣтъ, да ядатъ и пиятъ, тѣ работятъ съ пари. Тѣ сж роби на грѣха и трѣбва да работятъ съ пари. Когато казвамъ, че синътъ може да работи безъ пари, подразбирамъ, че той служи на великия законъ на Любовьта, която е погълнала изцѣло неговия умъ, неговото сърце и неговата воля. Любовьта ражда живота. Защо евреитѣ и досега страдатъ? Когато Яковъ бѣгаше отъ брата си Исава, той легна на едно мѣсто да си почине и тамъ заспа. Въ съня си видѣ една стълба, висока до небето, отъ която слизаха и възлизаха ангели. Той каза: това е Божие мѣсто. Тукъ ще направя олтарь на Бога. Послѣ той се обърна къмъ Бога съ слѣднитѣ думи: Господи, ако ми помогнешъ да разбогатѣя и ме благословишъ да се върна при брата си забогатѣлъ, отъ всичкото си богатство ще отдѣля де-

сятъкъ и за Тебе. Така разбиралъ Яковъ, и така се молилъ на Господа. Оттогава и досега евреитѣ сж все сжщитѣ. Нѣкои казватъ: евреинъ е този човѣкъ! Питамъ: кой човѣкъ днесъ не е евреинъ? Обаче, евреитѣ и до днесъ даватъ десятъкъ за Бога отъ своитѣ печалби, когато християнитѣ не даватъ нищо. Ако запитатъ българина, какъ вървятъ работитѣ му, има ли берекетъ, той казва: не го бива тази година. Рѣдко ще срещнете българинъ да отговори: слава Богу, добрѣ върви. Българинътъ се страхува да каже, че има добъръ берекетъ, защото съзнава, че трѣбва да даде десятъкъ. Отдѣ се яви у евреитѣ идеята за десятъкъ? Какъ дойде на ума на Якова тази идея, да каже на Господа, че ако разбогатѣе, ще Му даде десятъкъ отъ своитѣ богатства? Тази е дълбока мисъль, която има приложение и въ самата природа.

„Отъ смъртъ въ животъ“. Често въ хората се събужда вжтрѣшниятъ животъ, и тѣ поставятъ своята надежда ту въ църквата, ту въ своя народъ, ту въ Бога, но всичко това е външно. Обаче, виждаме, че макаръ и външно, тѣзи идеи отчасти сж помогнали. Това не показва, че хората нѣматъ и нѣщо хубаво, нѣщо дълбоко въ себе си. Тѣ иматъ вдъхновение, иматъ посѣщение на Духа, но скоро изгубватъ тѣзи хубави състояния. Много хора сж имали хубави опитности, но сж ги изгубили. Много поети сж изгубили своето вдъхновение; много хора на изкуството сж изгубили своето изкуство; много хора на красотата сж изгубили своята красота; много хора съ добродѣтели сж изгубили добродѣтелитѣ си. Питамъ: дѣ отидоха всички тия нѣща? Изгубиха се, хората ги заложиха. Днесъ има хора, които залагатъ съвѣстьта си за 10—100,000 лева. Други пъкъ продаватъ свободата си. Повечето жени днесъ сж продали свободата си, като сж се оженили съ цѣль да има кой да ги гледа на старини. И мжжътъ продава свободата си, за да има кой да го гледа на старини. Питамъ тогава: кой кого ще

гледа? Тази идея днесъ не може да се реализира. Като седнатъ на два отдѣлни кревата, какво ще правятъ? Положението на съзрѣменнитѣ мѫже и жени мяза на това, въ което се намирали двама инвалиди въ болницата. Единиятъ билъ съ единъ кракъ, а другиятъ—безъ крака и безъ една ржка. Първиятъ казва на втория: стани малко отъ леглото, да ми помогнешъ! Той му отговорилъ: стани ти, че и на мене да помогнешъ! Нали виждашъ, че азъ съмъ безъ крака и безъ ржка, а ти поне единъ кракъ имашъ?—Азъ пъкъ патерица нѣмамъ, не мога да ти помогна. Патерицата прѣдставя знание на законитѣ. Значи, съврѣменнитѣ хора не знаятъ законитѣ, не знаятъ, какъ да постѫпятъ.

Слѣдователно, сега се изисква отъ всички хора трезва мисъль. Хората мислятъ, че животътъ може лесно да се уреди. Така мислятъ обикновенитѣ хора. Както тѣ мислятъ, животътъ не може да се уреди. Нѣкой казва: не ни трѣбва много философия! Не, трѣбва ни философска мисъль.—Много богатство не ни трѣбва.—Много богатство ни трѣбва, но не външно; вѫтрѣшно богатство ни трѣбва! Истинского богатство още не е дошло.—Много красота не ни трѣбва.—Трѣбва ни красота, но не само външна; вѫтрѣшна красота ни трѣбва! —Много сила не ни трѣбва.—Трѣбва ни и сила, но главно вѫтрѣшна. Подъ сила азъ не разбирамъ външна, механическа сила. Да се разчита на машини, това не е право. Утрѣ машинитѣ ще се разваляъ. Какво ще се прави тогава? Казватъ, че човѣчеството било напрѣднало. Колко е напрѣднало? Единъ авторъ изчислилъ, че мухата, или нѣкой бръмбаръ може да се движи съ бързина около 1300 километра въ часъ. Питамъ: кой университетъ въ Европа. или въ Америка е успѣлъ да създаде такъвъ моторъ, който да се движи съ бързина, равна на бързината на мухата? При това, тази бързина не е най-голѣмата. Сѫщиятъ авторъ казва, че има друга муха, която се движи съ

бързина 5,000 клм. въ часъ. И тази бързина още не е нищо. Дойдемъ ли до земята, тя се движи съ още по-голѣма бързина и то въ продължение на милиони години непрѣкжснато. Отдѣ черпи земята тази енергия, за да може да се движи толкова бързо? Има тѣла, които се движатъ съ бързина още по-голѣма отъ тази на земята. Колкото повече се увеличава бързината на движението на едно тѣло, толкова повече се увеличава и неговата интелигентность. Земята не е отъ най-бързитѣ тѣла. Въ невидимия свѣтъ има сжщества съ напрѣднала интелигентность, които се движатъ съ бързина по-голѣма отъ тази на свѣтлината. Ако едно отъ тѣзи сжщества би дошло при насъ, ние бихме казали, че то има около шесть милиона крила, всѣко отъ които развива грамадна енергия. Каква интелигентность се крие въ сжщество, което може да си служи съ толкова крила! Сегашнитѣ цепелини иматъ по 5—6 крила, по 4—5 мотора, и всички казватъ: грамадно нѣщо е този цепелинъ! Какво нѣщо прѣдставятъ ангелитѣ съ своитѣ шесть милиона крилѣ, това хората не могатъ да го помислятъ.

Сега, азъ обръщамъ внимание на съотношението, което сжществува между бързината на движението и интелигентността. Нѣкои отъ съврѣменнитѣ учени знаятъ причинитѣ за интелигентността; тѣ знаятъ, отъ какво произтича Вѣчния Животъ, но не смѣятъ още да изнесатъ своитѣ знания въ свѣта. Въ окултната наука, напримѣръ, се говори, при какви условия човѣкъ може да придобие Вѣченъ Животъ. Старитѣ алхимици, напримѣръ, сж се занимавали съ откриване на жизнения елексиръ, отъ който се придобива Вѣчниятъ Животъ. Достатъчно е да се тури малка капчица отъ тази течность въ чисто вино, или въ чиста вода и да се изпие, за да се получи за хиляди години вѣченъ животъ. Който веднъжъ придобие този животъ, той и да иска, не може да се освободи отъ него. Ако човѣкъ е страдалъ отъ

нѣкаква тежка, неизлѣчима болесть, като туберкулоза, ракъ, проказа и други, една капка отъ жизнения елексиръ е въ състояние да прѣдизвика моментална реакция въ него: да го съживи, да го подмлади и да го направи новъ човѣкъ. Който не разбира този законъ, той ще каже, че това е приказка отъ 1001 нощь. Самъ Христосъ на врѣмето си още е говорилъ на ученицитѣ си върху темата „Отъ смъртъ въ животъ“.

„Отъ смъртъ въ животъ“. Това подразбира: който вѣрва въ Бога, въ Великия Законъ, ще придобие Вѣчния Животъ. Азъ не говоря за физическия животъ, защото животътъ не се заключава само въ физическото тѣло. За да се подържа красивиятъ, Божественията животъ, прѣди всичко необходимо е чиста и хубава храна, която навсѣкждѣ може да се намѣри. Мнозина мислятъ, че такава храна не може да се намѣри навсѣкждѣ и е скжпа. Не, най-хубавата храна е най-евтина, и тя навсѣкждѣ може да се намѣри. Нѣкои казватъ, че сто лева не имъ стигатъ на день за храна. Чиста храна, обаче, можете да си доставите само срѣщу петь лева. Въ врѣмето на кръстоносницитѣ походи живѣлъ нѣкакъвъ пустинникъ, който цѣли 40 години прѣкаралъ върху единъ пънъ и се хранилъ само единъ пжть на седмицата. Питамъ: съ биф-теци, съ баници, или съ прѣсно масло се хранилъ този човѣкъ? Той се хранилъ съ много проста, но чиста храна. Хората отъ цѣлата околность се събирали около него, и той имъ помагалъ, като имъ проповѣдвалъ, цѣрѣлъ ги и т. н. Той минавалъ за светия. Този човѣкъ разбиралъ закона на вѣрата. Не само вѣрвалъ, но вѣрата му имала приложение. Тъй щото, ако ние приложимъ въ храненето християнството, като наука, ще имаме добри резултати.

Второто положение, на което трѣбва да се обърне внимание, е музиката. Днесъ навсѣкждѣ се чува музика. Въ това отношение тя е прѣдвѣстникъ, глашатай, който оповѣстява на всички идва-

нето на новото човѣчество. Музиката облагородява и развива чувствителността на човѣка. Тоновѣтѣ въ музиката се отличаватъ съ три измѣрения. Тѣ иматъ дължина, широчина и дълбочина. Истинскитѣ музиканти различаватъ въ музиката и тонове на вдъхновение. Нѣкои пѣвци пѣятъ само по тоновѣтѣ на продължението, други пѣятъ само по тоновѣтѣ на разширението, а малко засѣгатъ тоновѣтѣ на дълбочината. Що се отнася до вдъхновението, срѣщатъ се малко пѣвци или музиканти, които пѣятъ или свирятъ съ вдъхновение. Въ свѣта има велики адепти на музиката. Ако човѣкъ присѫтствува само единъ пѫть на единъ отъ тѣхнитѣ концерти, този концертъ ще остане за него паметенъ прѣзъ цѣлия му животъ. Не само това, но каквито слабости е ималъ този човѣкъ, въ единъ мигъ тѣ ще изчезнатъ отъ него. Това показва, че въ музиката има запалки, както музикални, така и физически.

И тъй, когато човѣкъ е гнѣвенъ, той не иска да пѣе. Затова, именно, музиката може да се използува като възпитателно срѣдство. Нѣкое дѣте се разсърди, започва да плаче, да вика, да удря. Майката не трѣбва да го бие, но нека го застави да изпѣе една пѣсень, каквато дѣтето пожелае. Нѣкой ученикъ се раздразнилъ, ядосалъ се отъ нѣщо, не може нито да мисли, нито да внимава. Учительтъ не трѣбва да му се кара, но нека го застави да изпѣе една пѣсень. Ако ученикътъ изпѣе пѣсеньта, и мисъльта му ще почне правилно да функционира. Какво правятъ повечето съврѣменни учители? Влѣзе учительтъ въ класъ, изгледа строго ученицитѣ си, и тѣ замръзнатъ на мѣстата си. Каквото сѫ знаели, всичко забравятъ. Нека учительтъ накара най-напрѣдъ ученицитѣ си да изпѣятъ една пѣсень, а послѣ да започне работата си. Знанието, което съврѣменнитѣ ученици придобиватъ било въ гимназиитѣ, или въ университета, тѣ го изгубватъ скоро, като влѣзатъ въ живота. Само това знание остава за

дълго врѣме въ живота, което почива на истинската музика и на правилното хранене. Докато мисълта е музикална, тя е мощна; докато чувството е музикално, то е мощно. Изгубятъ ли вашитѣ мисли и чувства музикалността си, тѣ вече нищо не прѣдставятъ. Тогава чавѣкъ прѣстава да се моли. Има ли човѣкъ нѣкакво неразположение, нека, изпѣе една пѣсень, или да изсвири едно парче на нѣкакъвъ инструментъ и неразположението му ще изчезне. Нѣкой се отчаялъ отъ живота, иска да се самоубие. Прѣди да пристжпи къмъ реализиране на това си желание, нека изпѣе една пѣсень за послѣденъ пжть. Щомъ изпѣе пѣсеньта, ще си каже: ще поживѣя още малко. Откаже ли се отъ това желание, всички мрачни мисли ще го напуснатъ, и той ще изтрезнѣе.

„Огъ смъртъ въ животъ“. За да се подържа животътъ, всѣки трѣбва да знае методитѣ, чрѣзъ които се постига това. Всѣки трѣбва да се стреми да сѣчини една пѣсень. Една наша позната заболѣла доста сериозно, имала силна кашлица, висока температура, вслѣдствие на което била принудена да легне. Като размишлявала извѣстно врѣме върху болестьта си, най-послѣ дохожда ѝ мисълта, да сѣчини една пѣсень за своята болесть. Тя сѣчинила слѣдната пѣсень: нѣмамъ вече кашлица, нѣмамъ вече температура. Така пѣла тя на болестьта си около една седмица, и духътъ ѝ започналъ да се ободрява, да се подига. Слѣдъ една седмица тя била съвсѣмъ здрава. За човѣкъ, който пѣе, дѣйствително нѣма кашлица, нѣма температура. За онзи, който не пѣе, и кашлица има, и температура има. За онзи, който пѣе, и сиромашия нѣма. Трѣбва ли бѣдниятъ човѣкъ да подава ржка за помощь? Нека поработи върху гласа си, да го развие и послѣ да излѣзе на главната улица и да пѣе. Веднага около него ще се събератъ много хора, ще искатъ да го чуятъ. Който е постигналъ това изкуство, трѣбва ли много да мисли, какъ да разрѣши задачитѣ на жи-

вота? Ще пѣешъ и нищо повече. — Ама пѣвецъ ли ще ставамъ? — По-добрѣ ли е да ходишъ отъ министерство на министерство да се молишъ за нѣкаква служба?

Прѣди нѣколко дни вървя по една изъ софийскитѣ улици и виждамъ край пжтя седналъ старъ човѣкъ, на около 60 години, съ цигулка въ ржка и свири. По всичко се вижда, че сега започва да се учи. Хваналъ цигулката по особенъ, своеобразенъ начинъ и стърже ли стърже съ лжка върху струнитѣ. Кой какъ мине покрай него, поспре се, засмѣе се и си замине. Спира се една дама, усмихва се, навежда се къмъ паничката на земята и хвърля нѣщо. Минаха още нѣколко души, всички му подхвърлиха по нѣщо. Поспрѣхъ се и азъ да го послушамъ, но нищо не му дадохъ. Ако бѣхъ му далъ нѣщо, щѣхъ да опорочa неговото изкуство. Никой музикантъ досега не ми е правилъ такова приятно впечатление, както този старъ човѣкъ съ своята цигулка. Той ме поглежда и като че казва: на стари години и азъ се заехъ да уча. Да бѣхъ по-младъ поне! — Нищо, и сега не е късно. — Желалъ бихъ хубаво да свиря, да спра вниманието на тия хора. — И това ще бжде нѣкога.

Казвамъ: и ние сега трѣбва да се поучимъ отъ този старецъ. Така и животътъ се придобива. Животътъ, самъ по себе си, е музика. Който пѣе, или който свири за самата музика, или за самия животъ, той ще влѣзе въ Божественото пѣние и въ Божествената музика, дѣто истинскиятъ животъ започва. Който пѣе или свири правилно, той е правдивъ човѣкъ. Който има широчина въ тоноветѣ си, той е пластиченъ човѣкъ и лесно може да се приспособи къмъ всички условия на живота. Каквито мжчнотии и да срещне, той ги прѣодолява. Който има дълбочина въ тоноветѣ си, той съзнателно може да се справи съ мжчнотиитѣ въ своя животъ.

Сега, азъ разглеждамъ музиката не само въ

външната, но и въ вѫтрѣшната ѝ страна. Когато човѣкъ мисли и чувствува правилно, той е доволенъ, понеже мислитѣ и чувствата му се нареждатъ споредъ законитѣ на музиката. Писателътъ не може да пише, ако не е музикантъ. Художникътъ не може да рисува добрѣ, ако той не е музикантъ. Между краскитѣ на боитѣ и между музикалнитѣ тонове има извѣстно съотношение. Не се ли спазва това съотношение, едни линии излизатъ по-кѫси, отколкото трѣбва, а други — по-дълги. Това нарушава общата хармония на картината. Като наблюдавате картина, въ която нѣма музика, ще видите, че въ нея е изразено и състоянието на художника. Като разглеждате лицата на хората, като картини, рисувани отъ нѣкой художникъ, ще познаете, дали майката е пѣла, когато е раждала своето дѣте, или е била скръбна. Усилията, които духътъ прави, се отпечатватъ върху нашитѣ бѫдещи тѣла, върху нашитѣ бѫдещи дарби, върху бѫдещитѣ ни мисли и чувства. И тогава, щомъ човѣкъ се обърне къмъ Бога, нему се даватъ вече условия да се развива. Обърнатъ веднъжъ къмъ Бога, той започва да се учи. Тъй щото, не е достатъчно само човѣкъ да се обърне къмъ Бога. Казватъ за нѣкого: този човѣкъ влѣзе въ Царството Божие. Щомъ влѣзе въ Царството Божие, той ще мине прѣзъ великия процесъ на ученето, ще почне да учи.

„Отъ смърть въ животъ“. Ако вѣрвашъ, ще влѣзешъ въ безсмъртието; ако изгубишъ вѣрата си, ще се върнешъ къмъ смъртьта. Ако любишъ, ще влѣзешъ въ безсмъртието; ако изгубишъ любовьта си, ще умрешъ. Ако придобиешъ свѣтлина, знание и мѫдрость, ще влѣзешъ въ безсмъртието, въ вѣчния животъ; ако изгубишъ свѣтлината, знанието и мѫдростьта си, ще влѣзешъ въ смъртьта. Ако обичашъ Истината, ще влѣзешъ въ живота; ако се подхлъзнешъ и нарушишъ първото правило на Истината, като кажешъ, че безъ лъжа не може да се живѣе, ще влѣзешъ въ

смъртьта. Това е приложението. Искате ли да постигнете Вѣчния Животъ, ще изхвърлите грѣха вънъ отъ душата си, а въ душата си ще поставите великия идеалъ на безсмъртието. За лошитѣ, за страничнитѣ мисли и чувства, които идатъ отвънъ, вие не сте отговорни. Азъ говоря за онова, което е скрито дълбоко въ душата. То не трѣбва да се разклаща отъ нищо. Човѣкъ трѣбва да има свещена, велика идея за Бога, да не мисли, че Богъ е подобенъ на него и желае да го използува. Това никога не е било и нѣма да бжде! Богъ постоянно дава животъ отъ себе си на всички сжщества. Богъ никога не бърза, никога не се безпокои. Той не се интересува нито отъ радоститѣ, нито отъ скърбитѣ на хората. Обърнете ли се къмъ Бога съ молба за нѣщо, Той ще ви отговори. Богъ има слѣдното качество: Той е готовъ да помогне на всички безъ изключение, но при извѣстни условия. Ако чакате Богъ да дойде при васъ, Той никога нѣма да ви се отзове. Искате ли нѣщо отъ Него, вие ще хлопате на вратата Му 99 пжти. Който не хлопа на вратата на Бога, а чака Богъ да отиде при него, той е горделивъ човѣкъ, той е величие. Нѣкой казва: ако иска Богъ, Той ще ми помогне, Той ще ме успокои. Да, ако Богъ иска, Той може и да те умъртви. Обаче, това не е разрѣшение на въпроса. Смирение се иска отъ хората! Всички велики хора сж били смирени. Смирението прѣдставя Божествена долина, въ която растатъ всички безсмъртни плодове. Смирението е райска градина. Който не е смиренъ, той нѣма рай въ себе си. Дѣто има смирение, има и високи върхове. Смиреният човѣкъ има и достоинство въ себе си. То ще заговори въ него, ще му каже: и ти си човѣкъ, и въ тебе има духъ и душа, и въ тебе има високи върхове. Отъ тѣзи високи върхове, обаче, влагата слиза въ долината на неговия животъ и освѣжава и напоява всички плодове, всички живи сжщества. Въ долината на живота пъкъ растатъ всички безсмъртни пло-

дове. Тъй щото, който не е смиренъ, той не може да бжде и горделивъ човѣкъ. Азъ взимамъ гордостьта въ правъ, въ хубавъ смисълъ. Гордостьта безъ смирениего е болезнено състояние на човѣшкия духъ. Самоуважението пъкъ е качество присжще на човѣка, да съзнава, че заради своята честь, заради своята душа и заради своя духъ, той никога не трѣбва да изневѣрява на онзи великъ принципъ, върху който е съгрѫденъ неговия животъ. Дойде ли до този принципъ, той трѣбва да е готовъ да приеме всички страдания, отколкото да стане робъ. Той трѣбва да прѣдпочете свободата прѣдъ робството, живота прѣдъ смъртьта.

Нѣкои казватъ: да умремъ е по-добрѣ, отколкото да живѣемъ. Добрѣ е да се умре, но да се прѣмине отъ смърть въ животъ. Други казватъ: каквото има, тука е всичко, на онзи свѣтъ нѣма нищо. Сега азъ нѣма да ви убѣждавамъ, дали сжществува другъ свѣтъ, или не, но казвамъ: който вѣрва, че има другъ животъ, за него дѣйствително има; който не вѣрва, за него нѣма другъ свѣтъ. Който вѣрва, че има душа, духъ, за него и животъ има. Който губи духа си, нито животъ има за него, нито бждеще има.

Христосъ казва: „Всѣки, който прави грѣхъ, робъ е на грѣха“. Робството пъкъ е ограничение. Сега всички хора трѣбва да пожелаятъ дълбоковъ душата си да придобиятъ вжтрѣшни добродѣтели, които да ги освободятъ отъ грѣха. Азъ не говоря за обикновения грѣхъ, който всички хора виждатъ, но говоря за онзи прѣфиненъ грѣхъ, който се таи дълбоко въ човѣка, че и той самъ не го подозира. Докато този грѣхъ не се е проявилъ и никой не го вижда, човѣкъ е добъръ, но щомъ го поставятъ на голѣми изпитания, тогава може да се познае, какъвъ е, дали е добъръ, или не. Когато рѣката излѣзе отъ своя изворъ, тя е чиста, но въ пжтуването си, тя се опетнява. Влѣзе ли въ морето, започва се борба между вълнитѣ на морето и новия животъ на рѣката, докато

най-послѣ нечистоиитѣ, които по-рано тя е съдържала, се утаяватъ, и тя отново става чиста. Слѣдователно, и човѣкъ, като рѣката, въ началото и въ края на своя животъ е чистъ, а въ срѣдата е каленъ, защото ограниченията въ живота му внасятъ тази каль. Отдѣ иде тази каль? Ти се оженишъ, родишъ дѣца, дъщери и синове. Дъщеря ти иска да се ожени, но нейниятъ възлюбенъ иска 100,000 лв. зестра. Ти имашъ кжща, но зетъ ти иска да припишешъ кжщата на негово име, за да вземе дъщеря ти за жена. При всички тия положения на живота ти се каляшъ, правишъ грѣхове, падашъ-ставашъ, докато най-послѣ заминешъ отъ този свѣтъ. Питамъ: защо трѣбва да родишъ такава дъщеря, за оженването на която трѣбва да приписвашъ кжщата си? У циганитѣ пъкъ обичаятъ е точно обратенъ: тамъ момъкътъ плаща за момата. И колкото по-скжпо плаща за нея, толкова повече ще я използува послѣ, като я праща да проси. Той казва: много пари дадохъ за своята жена, но имамъ голѣмъ приходъ отъ нея. Питамъ: циганитѣ ли мислятъ по-право, или българитѣ?—Нито еднитѣ мислятъ право, нито другитѣ.

Сега, азъ не искамъ да засѣгамъ никого, не искамъ да ви ограничавамъ, но казвамъ: това сж традиции, влѣзли въ живота, съ които хората взаимно се възпитаватъ. Това не е учение по Бога. Хората трѣбва да знаятъ, че женитбитѣ не ставатъ на земята. Въ свѣта нѣма женитби, но има съчетания на разумни души, които Богъ е изпратилъ на земята. Това, което хората наричатъ женитба, не е нищо друго, освѣнъ прѣстжпление. Защо? — Защото тѣ първо ги вѣнчаватъ, а послѣ ги развѣнчаватъ. Писанието казва: „Това, което Богъ е съчеталъ, човѣкъ да не го разлжчва“. Тъй щото, когато говоримъ за женитба, ние разбираме вжтрѣшната връзка. Любовь може да сжществува само между двѣ разумни души. Между единъ разуменъ и единъ глупавъ човѣкъ никаква любовь

не може да сѫществува. Между тѣхъ може да има отношения само, като между господарь и слуга. Човѣкъ не може да обича единъ мъртавъ камъкъ. Той не може да обича едно мъртво куче. Любовьта сѫществува само между разумни души. Тази любовь не мяза по нищо на любовьта на стържелитѣ. Въ нея нѣма ревность, нѣма подозрѣние. Любовьта между разумнитѣ души е широка; тя е Божията Любовь, която обхваща цѣлия свѣтъ. Въ своята Любовь Богъ ни оставя свободни, да се проявяваме, както разбираме. Въ тази свобода ние правимъ и добро, и зло. Нѣкой казва: защо грѣшимъ? — Защото Богъ ни обича и ни оставя свободни. Защо правмъ добро? —Защото Богъ ни обича и ни оставя свободни. Той казва: и при доброто, и при злото вие сте свободни. И когато нѣкой казва, че други го заставили да грѣши, то лъже. Можете ли да заставите умрѣлия човѣкъ да яде? Само живиятъ човѣкъ иска да яде. Дайте, обаче, горчива храна на този човѣкъ, и вижте, можете ли да го заставите да яде отъ нея. Щомъ хапне отъ нея, той веднага ще я повърне. Никой никого не може да застави да върши зло или добро.

Единъ българинъ се връщалъ отъ града с селото си, като водилъ и своето магаре. Той билъ доста пиянъ, защото, дѣто ходилъ на гости, пилъ много, ту за хатъра на едного, ту за хатъра на другиго. Като видѣлъ чешма на пѫтя, то се отбилъ да напои магарето си. Магарето се напило добрѣ и се дръпнало отъ чешмата. Господарътъ му казалъ: хайде пий още малко, за хатъра на господаря си! — Не, азъ не пия за никакъвъ хатъръ повече, отколкото трѣбва. Затова, нѣма да пия и за хатъра на господаря си. Свободно е магарето, никой не може да го застави да напрати това, което не иска. На сѫщото основание и ние сме свободни. Тази мисъль трѣбва да влѣзе въ умоветѣ на всички хора, както и въ умоветѣ на младото поколѣние. Нѣкой казва: условията такива, човѣкъ е роденъ така и т. н. Не, ние вси

ки сме свободни. Никой не може да ни застави да направимъ това, което не искаме. Отъ хиляди години насамъ биятъ магарето, но то си остава пакъ магаре. Магарето прави това, което си знае. То казва: трѣбва да знаете, че азъ имамъ воля, свобода имамъ. Може да ме биятъ, каквото искатъ да правятъ съ мене, но азъ ще устоявамъ на своето. Магарето не е щестлавно, но горделиво. То казва: азъ съмъ магаре, но на врѣме ставамъ, на врѣме лѣгамъ, на врѣме пия и рева, но ако моятъ господарь не живѣе добрѣ и не разбира законитѣ, главата му ще оголѣе. Когато магарето върви прѣдъ овчаря, то всѣкога му показва, кога ще дойде вълкъ. Понѣкога магарето върви напрѣдъ, понѣкога назадъ. Върви ли магарето прѣдъ камилитѣ, и ти върви, не бой се. Остане ли магарето задъ камилитѣ, и ти се обърни назадъ. Слушай магарето! Докато пѣтлитѣ пѣятъ въ двора ти, не бой се, и ти върви. Всичко ще се оправи тогава, и здраве ще имашъ. Прѣстанатъ ли пѣтлитѣ ти да пѣятъ, напусни тази кжща. Докато кучетата ти лаятъ денемъ, не бой се; прѣстанатъ ли да лаятъ и избѣгатъ, и ти избѣгай отъ тази кжща. Това сж закони. Когато горитѣ изсъхватъ, когато изворитѣ се прѣсушаватъ, напусни тази мѣстность.

И тъй, докато магаретата вървятъ напрѣдъ, докато кучетата лаятъ денемъ, докато пѣтлитѣ пѣятъ, докато горитѣ растатъ, докато изворитѣ текатъ, не бойте се! Внесете сега тѣзи символи на своето мѣсто. Турете магарето на своето мѣсто; турете кучето на своето мѣсто; турете пѣтела на своето мѣсто; турете гората на своето мѣсто турете извора на своето мѣсто! По този начинъ ще имате една математическа задача, едно уравнение, съ което ще можете да работите. Рѣшите ли тази задача правилно, ще пѣете съ разширение, съ дължина, съ дълбочина, съ вдъхновение. Кажете ли, обаче, кучетата да лаятъ, а жерванътъ да си върви, вие не сте разрѣшили за-

дачата правилно. Умнитѣ кучета не лаятъ кервана. Поговорката: „Кучетата, нека лаятъ, а кервanътъ да си върви“ е изопачена. Умнитѣ кучета лаятъ на мѣсто; умнитѣ пѣтли кукуригатъ на мѣстото си; умното магаре върви прѣдъ камилитѣ. И умниятъ ученикъ трѣбва да постжпва по сжщия законъ. Ако кучето лае на врѣме, ако пѣтелътъ пѣе на врѣме, ако изворътъ извира на врѣме, ако дървото расте на врѣме, питамъ тогава: ние, разумнитѣ хора, които имаме зачатъка на духа, можемъ ли да останемъ назадъ? Не, възможността за разуменъ, за възвишенъ животъ у насъ е хиляди пжти по-мощьна, по-силна.

И тъй, казвамъ ви сега: „Отъ смъртъ въ животъ“

27 недѣлна бесѣда отъ Учителя, държана на 17 априлъ, 1927 г. въ г. София.

Изостаналитѣ укрухи.

И като се наситиха, казва на учениците си: „Съберете изостаналитѣ укрухи, за да се не изгуби нищо.“*)

Азъ ще се спра върху думитѣ: „Да се не изгуби нищо.“ Въ живата природа, както и въ живота на човѣка има три важни момента. Първиятъ моментъ е да давашъ—качество, свойствено на Бога. Вториятъ моментъ е да приемашъ—качество, свойствено на човѣка и на всѣко живо сѫщество. Третиятъ моментъ е да задържашъ—качество, свойствено на разумния човѣкъ. Умниятъ, мѫдриятъ, добриятъ човѣкъ се отличава по това, че той може да задържа.

„Да се не изгуби нищо“. Кое не трѣбва да се изгуби? Цѣнното у човѣка не трѣбва да се загуби. Не е достатъчно човѣкъ само да добие нѣщо, било знание, богатство, красота или животъ, но важниятъ въпросъ въ свѣта е да не изгуби човѣкъ това, което е придобилъ, т. е. да задържи това, което е спечелилъ. Всички нещастия въ съврѣменната култура било въ личния, било въ сѣмейния, било въ обществения животъ или най-послѣ и въ самото човѣчество се дължатъ на загубитѣ. Адамъ бѣше великъ човѣкъ, поставенъ отъ Бога въ райската градина, при най-добри условия, като прие Божието благословение, но и той изгуби всичко това. Ева сѫщо така прие Божието благословение, но и тя го изгуби. Тя бѣше една отъ най-красивитѣ жени, каквито свѣтътъ е познавалъ нѣкога, но изгуби и красотата си. Когато Адамъ я видѣ, той я хареса и каза: отлична е моята другарка! Тя ще се нарече Ева—начатъкъ на всѣка култура, на всѣко добро. Ева или Иехова, почти една и сѫща дума, показва, че жената съдържа въ себе си всички творчески сили, които могатъ да се разработятъ. Слѣдователно, подъ ду-

*) Иоана 6:12.

мата жена се разбира зародишъ, който съдържа въ себе си всички сили въ потенциално състояние и чакатъ момента на своето развитие. Подъ думата мжжъ пъкъ се разбира сжщество, което започва да се развива. Какво нѣщо е жената? Жената е зрънце, поставено въ хамбаря, или скжпоцѣненъ камъкъ, поставенъ въ нѣкоя каса, или въ нѣкое скривалище.

Питамъ: какво ще се ползува скжпоцѣнниятъ камъкъ, ако се извади отъ дълбочинитѣ на земята? Ползува се нѣщо. Колко сълзи е пролѣлъ той прѣзъ течение на хилядитѣ години, които е прѣкаралъ въ земята, докато стане красивъ! Нѣкои отъ съврѣменнитѣ геолози казватъ, че скжпоцѣннитѣ камъни сж се образували отъ газоветѣ въ земята. —Скжпоцѣннитѣ камъни сж минали прѣзъ газоветѣ, но не сж образувани отъ тѣхъ. Тѣ коренно се различаватъ отъ газоветѣ. Други учени пъкъ казватъ, че диамантътъ, напримѣръ, не е нищо друго, освѣнъ чистъ вжглеродъ. Не, диамантътъ не е вжглеродъ. Както човѣшката душа е облѣчена въ тѣлото, така и диамантътъ е облѣченъ въ материята на вжглерода, но самъ по себе си той не е вжглеродъ. Въ това отношение всѣки скжпоцѣненъ камъкъ има свое тѣло, но ако речемъ да говоримъ, отъ какво е направенъ той, не можемъ положително да се произнесемъ. Едно трѣбва да се знае, че тѣлото на скжпоцѣнния камъкъ не е самиятъ камъкъ. Той е само неговото външно облѣкло. Значи, скжпоцѣнниятъ камъкъ прѣдставя единъ затворенъ животъ, който очаква своето бждеще развитие. И когато питатъ, защо хората обичатъ скжпоцѣннитѣ камъни, знаемъ вече причината. Хората обичатъ скжпоцѣннитѣ камъни, защото тѣ криятъ въ себе си сили въ потенциално състояние, които очакватъ своето развитие. Тъй щото, и въ скжпоцѣннитѣ камъни има нѣщо Божествено. Тѣ не сж прости сжщества, както ги виждаме външно. Казвате: защо съврѣменнитѣ учени не ни обясняватъ нѣщата, както трѣбва?

За да ви обясня, защо ученитѣ не изнасятъ Истината, както трѣбва, ще ви приведа единъ анекдотъ изъ арабския животъ. Двама арабски дервиши живѣли дълго врѣме въ пустинята. Постариятъ отъ тѣхъ билъ изложенъ на голѣми нещастия и страдания. Страданията го слѣдѣли непрѣкжснато едно слѣдъ друго. Той употрѣбилъ срѣщу тѣхъ всичкото си знание, всички методи, но не могълъ да се избави: страданията не прѣставали да посѣщаватъ неговата колиба. Той си казвалъ: навѣрно Аллахъ е недоволенъ нѣщо отъ мене, но не зная, коя е причината за това. По четири-петь пѫти на день се молилъ, помагалъ на хората, викалъ ги да имъ говори, да имъ проповѣдва за Бога, правилъ добрини, но нищо не помагало. Единствената утѣха въ живота му била неговата магарица, която му прислужвала въ всичко. Като нѣмалъ на кого да се оплаче, разговарялъ се съ нея. Тя му била единствената другарка въ живота. По едно врѣме случило се, че магарицата заболѣла и умрѣла. Дервишътъ си казалъ: и туй трѣбваше да ме сполети! Това животно ми бѣше единственятъ другарь въ живота, но ето, и него изгубихъ. Той плакалъ, страдалъ за нея и най-послѣ рѣшилъ да я погребе тържествено, като избралъ за цѣльта най-хубавото мѣсто въ околностьта на своята колиба. Той избралъ мѣсто при единъ голѣмъ изворъ, дѣто изкопалъ нейниятъ гробъ и тамъ я заровилъ. Погребалъ я съ най-голѣми почести, каквито могълъ да измисли. Отъ това врѣме той не прѣстаналъ да я посѣщава и да мисли за нея. Когато минавали кервани край това мѣсто, всички се спирали и се чудѣли на този хубавъ гробъ. Тѣ си казвали: навѣрно тукъ трѣбва да е погребанъ нѣкой виденъ светия, защото и дервишътъ си е направилъ колиба до неговия гробъ. Кой какъ минавалъ, все се спиралъ, а мнозина нарочно идвали на това мѣсто, понеже го считали за свето. Обаче, дервишътъ си мълчалъ; той никому не казвалъ, кой е погребанъ

на това мѣсто. Защо не казвалъ Истината? Той знаелъ, че ако каже Истината, нещастията ще започнатъ да го слѣдватъ едно подиръ друго. Прѣведено на съврѣменен̀ъ езикъ това нѣщо подразбира: интереситѣ не ми позволяватъ да кажа това, което зная, защото то ще ме компрометира, ще изложи личностьта ми, както и моето общественo положение. Отъ човѣшко гледище този човѣкъ е правъ.

Сега, на мнозина се вижда чудно, какъ е възможно около гроба на едно животно да се вършатъ толкова чудеса? Ако отидете при източнитѣ народи, при нѣкой дервишъ, напримѣръ, тѣ ще ви обяснятъ това нѣщо добрѣ, но ако отидете при западнитѣ народи, тѣ не ще могатъ да ви обяснятъ това положение. То е неясно и на самитѣ тѣхъ. Азъ, обаче, нѣма да обяснявамъ този фактъ. Когато прѣдприемете едно пжтешествие до източнитѣ народи, тѣ ще ви обяснятъ, какви сж тѣхнитѣ вѣрвания. Азъ ви приведохъ този примѣръ, да видите, защо съврѣменнитѣ учени не искатъ да казватъ Истината. Защо дервишътъ не иска да каже Истината на хората? По сжщата причина и ученитѣ не искатъ да кажатъ Истината. Когато не искатъ да кажатъ Истината, все има нѣщо, което съзнателно криятъ. Ако единъ ученъ прѣмине цѣли 20—30 години прѣзъ редъ страдания и послѣ му се усмихне щастието, мислите ли, че ако той се нагъкне на нѣкаква лъжлива теория, ще се разправя съ нея? Той ще се държи само за онѣзи факти, които сж вѣрни и истинни, а за другитѣ, които не сж вѣрни и не сж още доказани, ще каже: нека съ останалитѣ факти и теории се занимава младото поколѣние. Нека единъ день то да се произнесе, кои факти сж вѣрни, и кои не. Трудно е да се опрѣдѣли, кое е вѣрно, и кое не. Истината и лъжата въ свѣта сж така прѣплетени, че мжчно могатъ да се разплетатъ.

И когато сж задали на Христа въпроса, що

е Истина, Той имъ отговорилъ съ слѣдната притча. „Уподоби се Царството небесно на человѣкъ, който посѣ добро сѣме на нивата си. Като спѣха человѣцитѣ, дойде неприятелътъ му, посѣ плѣвели между пшеницата и си отиде. Слугитѣ на домакина дойдоха и казаха му: Господине, не посѣ ли добро сѣме на нивата си; отдѣ се взеха плѣвелитѣ? А той имъ рече: враждебникъ человѣкъ е направилъ това. Слугитѣ му рекоха: искашъ ли да отидемъ да ги оплѣвимъ? Той имъ рече: не, за да не би, като плѣвите плѣвелитѣ, да изтръгнете заедно съ тѣхъ и пшеницата. Оставете да растатъ наедно и двѣтѣ до жетва; въ врѣмето на жетвата ще река на жетваритѣ: Съберете първо плѣвелитѣ и вържете ги на снопове за изгаряне, а пшеницата съберете въ житницата ми."

Отъ психологическо гледище тази притча подразбира, че не е добрѣ човѣкъ да се занимава съ грѣховетѣ и съ погрѣшкитѣ на хората. Защо? — Защото и когато обича, и когато мрази, человѣкъ се свързва съ грѣховѣтѣ и съ слабоститѣ на даденния человѣкъ. Когато обичате нѣкого, вие се свързвате съ този человѣкъ и придобивате неговитѣ качества. И когато мразите нѣкого, вие пакъ се свързвате и придобивате неговитѣ качества. Забѣлѣжете, напримѣръ, какъ пишатъ въ вѣстницитѣ противъ правителството, какъ изтъкватъ грѣшкитѣ и неправдитѣ, които то върши. Дойдатъ ли, обаче, тѣ на власть, веднага обръщатъ политиката. И като наблюдавате тѣхнитѣ постжпки, ще видите, че и тѣ вършатъ сжщото, каквото е вършило и прѣдишното правителство. Тѣ затварятъ тевтера, на който сж писали грѣшкитѣ на бившето правителство, и вървятъ по неговия пжть. Какво показва това? Че свѣтътъ не може да се изправи чрѣзъ критикуване. Да се говори, че нѣкой человѣкъималъ грѣхове, това и дѣцата могатъ да кажатъ. Нѣма защо да се разправя на человѣка, че е грозенъ. Дохожда при мене единъ человѣкъ и ме пита: харесвашъ ли ме? Казвамъ му: азъ не съмъ тол-

кова компетентенъ, не разбирамъ отъ това изкуство, но ако искашъ да знаешъ истината по този въпросъ, ето, вземи моето огледало, то е по-умно отъ мене. Огледай се въ него, и то ще ти каже истината тихо, мирно, безъ да те чуе нѣкой. Каквото ти каже то, ти трѣбва да го повѣрвашъ. Ако азъ ти кажа нѣщо, може да те обидя, а огледалото нѣма да ти каже нито една горчива дума, но ще знаешъ цѣлата истина. Огледалото прѣдставя Божествения Духъ у човѣка. Когато дойдемъ до Бога, Той никога не се нахвърля върху насъ, както правятъ другитѣ хора, но само ни показва, какви сме. И когато ние се обезкуражимъ, обезсърдчимъ, Той се приближава до насъ и ни казва: има единъ начинъ, по който можешъ да изправишъ грозотията си. Като дойдете до това огледало, вие ще разберете, че нито сте учени хора, нито музиканти, нито добри, както сте мислили дотогава. Обаче, огледалото ще ви покаже, че вие можете да бждете и учени, и добри, и музиканти. Освѣнъ, че ще ви покаже отрицателнитѣ страни, огледалото ще ви покаже едноврѣменно и пжтя, по който можете да постигнете Божествения животъ.

Слѣдователно, все трѣбва да се даде нѣщо на хората. Ако майката не може потенциално да вложи нѣкакви дарби въ душата на дѣтето си, отъ това дѣте нищо не може да стане. Ако градинарьтъ посажда сѣмена въ градината си и не ги полива, отъ тѣзи сѣмена нищо не може да излѣзе. Ако каменарьтъ не дѣла камънитѣ, които разчупва, отъ тѣхъ нищо не може да стане. Отъ неодѣлани камъни кжща не се гради.

Христосъ казва на ученицитѣ си: „Съберете изостаналитѣ укрухи, за да не се изгуби нищо!“ Съ този стихъ Христосъ е искалъ да постави единъ великъ законъ въ умоветѣ на своитѣ ученици. Той искалъ да имъ обърне внимание на силата Божия, която е въ състояние да увеличи хлѣбоветѣ. Слѣдъ това Той имъ каза: „Азъ съмъ хлѣбътъ на живота; който иде при мене, нѣма да

огладнѣе; и който вѣрва въ мене, никога нѣма да ожаднѣе.“ Споредъ мене, всички хора въ врѣмето на Христа, които ядоха отъ този хлѣбъ, сж щастливи, защото тѣ и до днесъ живѣятъ. Отъ тѣзи петь хиляди души, които сж яли отъ този хлѣбъ, и днесъ можете да намѣрите изъ цѣлия свѣтъ: и въ Америка, и въ Англия, и въ Германия, и въ България—навсѣкждѣ сж пръснати. Тѣ сами могатъ да ви кажатъ, че, наистина, сж яли отъ живия хлѣбъ на Христа. Отъ двѣ хиляди години насамъ тѣ още живѣятъ отъ този хлѣбъ. Може ли да умре човѣкъ, който се е хранилъ съ хлѣбъ, който излиза отъ Бога? Смъртьта е влѣзла въ живота по причина на това, че човѣкъ е прѣсталъ вече да се храни съ Божествения хлѣбъ. Храненето е процесъ на сърцето, а асимилирането, употрѣблението на храната, на хлѣба, е процесъ на човѣшкия умъ.

Въ съврѣменния свѣтъ често се говори за чувствата, и нѣкой казва: накърниха се моитѣ чувства. Ако въ духовния свѣтъ влѣзе човѣкъ съ накърнени чувства, той ще види, че неговитѣ чувства тамъ сж твърди, като камъни. Отъ такива твърди чувства може да се направи кжща. Питамъ: тогава какво понятие може да има човѣкъ за своитѣ чувства? И затова, когато се говори, че трѣбва да се възпитаватъ човѣшкитѣ чувства, разбираме, че тази твърда материя, каквато днесъ прѣдставятъ чувствата, трѣбва да се смекчи, да се впрегне въ работа. Възпитанието ще даде съотвѣтни методи. За тази цѣль трѣбва да се дойде до умствения свѣтъ. Както водата на физическия свѣтъ прѣдставя срѣда, която прѣнася необходимитѣ елементи за развитието на растенията, така и мисъльта въ духовния свѣтъ служи за срѣда, която доставя нужнитѣ елементи за растенето и развитието на чувствата. Ако човѣкъ мисли, само тогава той ще може да постави чувствата си въ правиленъ, хармониченъ редъ. Човѣкъ може да прояви Любовьта само чрѣзъ закона на мисъльта. Да чув-

ствуваш, това още не значи, че любишъ. То е само поставяне камъни при една постройка. Любовьта е процесъ, който подразбира растене, разширение на човѣшката душа въ всѣко направление. Да любишъ, значи дас е задоволяватъ вѣчнитѣ копнежи на човѣшката душа и на човѣшкия духъ. И ако човѣкъ не може да постигне своитѣ желания и копнежи на земята, причината за това е, че той изгубва добритѣ условия за тѣхното реализиране. На всички хора се даватъ добри условия, но тѣ ги изгубватъ. На коя майка не сж дадени дѣца? На всѣка майка се даватъ дѣца, но много майки сж изгубили дѣцата си. Кому не сж дадени приятели? На всички хора се даватъ приятели, но нѣкои изгубватъ приятелитѣ си, а нѣкои ги запазватъ. Кому не е дадена красота? На всѣки човѣкъ е дадена красота, но не се минаватъ 20—30 години, и човѣкъ изгубва красотата си. Кому не сж дадени знания? На всички сж дадени знания, но не се минава много врѣме, мозъкътъ на нѣкои хора се поврежда, и тѣ изгубватъ знанията си. Смисълътъ на живота седи въ това: каквото имаме, да не го изгубваме.

Сега ще задамъ единъ въпросъ на религиознитѣ хора: защо тѣ се съмняватъ? Съмнѣнието е една отъ голѣмитѣ слабости, която се срѣща, както въ религиознитѣ, така и въ свѣтскитѣ хора. Запримѣръ, нѣкой религиозенъ човѣкъ, слѣдъ като е вървѣлъ нѣколко години въ правия пжть, усъмни се нѣщо и се запитва: дали пжтьтъ, въ който вървя, е правъ? Докато човѣкъ е младъ, той има вѣра въ себе си, но като дойде на срѣдна възрасть, той започва вече да вижда, че старость иде и казва: ще изгубя силата си. Той повтаря тѣзи думи всѣки день въ ума си, докато най-послѣ се намѣри въ положение на безпомощенъ човѣкъ, взима тояжката си въ ржка, подпира се и търси помощь отъ малкитѣ дѣца. Хората, като го виждатъ подпрѣнъ на своята тояжка, казватъ: този човѣкъ се подпира, защото силитѣ му

вече го напущатъ. Не, той не се подпира, но търси нѣщо. Какво търси? Той търси изгубеното. И ако го пита нѣкой, какво е изгубилъ, той ще каже: изгубихъ здравето си, изгубихъ силата си, изгубихъ паметьта си. Много нѣщо имахъ, но всичко изгубихъ. Този дѣдо върви замисленъ, подпрѣнъ на тоягата, но изведнъжъ, нѣкое дѣте мине покрай него, хване го за джоба и го поразклати. Мине друго дѣте покрай него, хване го пакъ за джоба, потегли го. Дѣдото се поспре, погледне дѣцата и си казва: така е, дѣдовото, човѣкъ, като остарѣе, става посмѣшище на дѣцата. И турцитѣ иматъ подобна поговорка: когато вълкътъ остарѣе, става посмѣшище на кучетата.

Съврѣменнитѣ хора казватъ: ние трѣбва да имаме култура, да се развиваме.—Съгласенъ съмъ съ тѣхъ. Обикновенитѣ хора трѣбва да иматъ култура, трѣбва да иматъ цивилизация, но питамъ: това, което иматъ и което придобиватъ, могатъ ли да го запазятъ? Прослѣдете историята на българитѣ отъ хиляда години насамъ и ще видите, прѣзъ какви пертурбации сж минали. Какво е останало отъ България отъ врѣмето на Симеонъ Велики? Днесъ всички българи, всички европейски народи се хвалятъ все съ това, какво сж били едно врѣме. Гърцитѣ се хвалятъ съ Сократа, съ Платона, съ своята стара култура, но дѣ сж днесъ Сократъ и Платонъ? И Адамъ едно врѣме бѣше въ райската градина, но дѣ е днесъ? И Ева едно врѣме бѣше въ райската градина, но дѣ е тя днесъ? Днесъ Ева е въ своята кухня, съ прѣстилка и лъжица въ ржка, готви, недоволна отъ положението си, стара, като баба. Всички казватъ: какво бѣхме едно врѣме! Не е важно, какво сте били едно врѣме, важно е, какво сте сега. Ако отидете въ Италия, въ стария Римъ, ще кажатъ: едно врѣме какво бѣхме! Питамъ: дѣ е славата и величието на стария Римъ? И българитѣ казватъ: какво бѣхме едно врѣме! Не е важно, какво сте били едно врѣме, сегашниятъ моментъ е важенъ.

И въ Писанието е казано: „И ще създамъ нова земя и ново небе.“ Тамъ не е казано да вѣрвате въ това, което Богъ едно врѣме е създалъ. Занастъ не е важенъ миналиятъ моментъ, важенъ е сегашниятъ моментъ, какво можемъ да направимъ отъ това, което сега имаме. И Богъ казва: азъ създавамъ за васъ нова религия, нова мждрость, който вѣрва въ това, което сега създавамъ, той ще бжде благословенъ. И днесъ, който дойде при мене, все ще ми разправя, какъ сж живѣли едно врѣме светиитѣ. Не е важно, какъ сж живѣли светиитѣ едно врѣме; важно е, какъ вие живѣете днесъ. Азъ зная, че светиитѣ сж живѣли чистъ светъ животъ въ пустинитѣ; важно е, какво сте вие сега, какъ вие трѣбва да живѣете. Или ще ми разправятъ, какъ сж живѣли едно врѣме български. Не е важно това; важно е, какъ вие живѣете днесъ. Другъ пъкъ ще ми разправя: баща ми бѣше честенъ човѣкъ.— Остави, какъвъ бѣше баща ти. Кажи ми, ти честенъ човѣкъ ли си? — Баща ми бѣше добъръ човѣкъ. — За мене не е важно, какъвъ човѣкъ бѣше баща ти; азъ искамъ да зная, ти добъръ човѣкъ ли си.

Съврѣменнитѣ религиозни хора казватъ: ние вѣрваме въ Христа, който дойде на земята прѣди двѣ хиляди години. Знаемъ, че Той бѣше разпнатъ, погребанъ, на третия день възкръсна и отиде на дѣсно при Отца си. Да се вѣрва само въ този Христосъ, който е живѣлъ прѣди двѣ хиляди години на земята, това е заблуждение. Самъ Христосъ е казалъ на ученицитѣ си: „Идете и проповѣдвайте, и азъ ще бжда съ васъ до скончанието на вѣка“. Христосъ още тогава е говорилъ за себе си, не като личность, но като Духъ, който ще прѣбждва на земята прѣзъ всички врѣмена до скончанието на вѣка. Значи, Той подразбиралъ че ще бжде съ ученицитѣ си прѣзъ всички условия, прѣзъ врѣмената на насилието, на злото, които днесъ виждаме въ свѣта, т. е. до скончание на вѣка; слѣдъ това ще настане нова епоха, вр

ме на нова земя и на ново небе. Христосъ ималъ прѣдъ видъ новия день, когато хората нѣма да губятъ своя животъ. Които дочакатъ този день, ще получатъ новия животъ. Изгубеното трѣбва да се възвърне. Сега настава епоха, когато ние трѣбва да намѣримъ изгубеното. Казвате: какъ ще намѣримъ изгубеното? Мислите ли, че вие ще намѣрите изгубеното въ университета? Ако изгубеного може да се намѣри въ университетитѣ, азъ бихъ повикалъ всички видни европейски професори, да ни покажатъ, какъ може да се намѣри изгубеното, а сжщеврѣменно да ни покажатъ начинъ за спасение. Ако пъкъ изгубеного може да се намѣри въ черквитѣ, и това може да се провѣри. Нека всички свещеници, владици и проповѣдници отъ разнитѣ черкови, били тѣ православна, протестантска, католическа, мохамеданска, будическа или каква и да е, дойдатъ и кажатъ: този е пжтьтъ на спасението! Ние веднага ще' тръгнемъ подиръ тѣхъ. За Истината ние сме готови на всичко—достатъчно е да се намѣри нѣкой да ни покаже пжтя къмъ нея. Ако дѣцата могатъ да ни покажатъ Истината, ние и на тѣхъ ще благодаримъ. Ние не се считаме унижени, ако едно дѣте ни посочи пжтя. Ако единъ турист се заблуди въ пжтя си и срещне едно малко дѣте, което може да го оправи, той ще счита ли това за унижение, че дѣтето го е упжтило? Туристътъ трѣбва да каже: благодаря на Бога, че ми показа пжтя, макаръ и чрѣзъ това малко дѣте. Не е достатъчно само човѣкъ да тръгне въ правия пжть, както не е достатъчно само студентътъ да слуша лекции въ университета, но изисква се единъ вжтрѣшенъ процесъ на разбиране, къмъ който всѣки трѣбва да се стреми. Не е достатъчно само човѣкъ да придобива знание, но това знание изисква и приложение. Значи, въ живота трѣбва да се иматъ прѣдъ видъ два важни вжтрѣшни процеса: процесъ на разбиране и процесъ на приложение. Напримѣръ, съврѣменнитѣ християни посто-

янно говорятъ за Любовьта Христова, но тази Любовь нито е разбрана отъ тѣхъ, нито е приложена. Изкуство е да се приложи Любовьта въ живота!

Казвате: какъ може да се приложи Любовьта въ живота? За да се приложи Любовьта, изисква се прѣди всичко човѣкъ да се освободи отъ своето минало. Подъ „минало“ ние разбираме съвокупность отъ редъ човѣшки прѣдубѣждения и заблуждения. Знаете ли, защо съврѣменнитѣ хора пропадатъ въ всички свои изпити?—Защото не вѣрватъ въ Христа, не вѣрватъ и въ Бога. Коя е причината, че тѣ не вѣрватъ въ Бога? Адамъ, напримѣръ, стана безвѣрникъ, откакъ Богъ му даде жена. Той повѣрва въ жена си, а изгуби вѣрата си въ Бога. Жената го съблазни. И Ева стана безвѣрница, откакъ видѣ змията, която я съблазни. Змията започна да говори хубаво, убѣдително, и Ева, като я слушаше, каза: значи, не само Богъ може да говори така хубаво; и змията може да говори краснорѣчиво и убѣдително. Азъ мога да вѣрвамъ и на нея. И съврѣменнитѣ хора, като четатъ книгитѣ на разни учени и професори, казватъ: ето какво казва еди-кой си професоръ за човѣка. Какво казва този професоръ? Той казва, че човѣкъ, като умре, се разлага на множество частици. Питамъ: този професоръ знае ли, какво прѣдставя въ сжщность разлагането? Професоритъ казва, че всички нѣща, слѣдъ като се разложатъ, започватъ да миришатъ, понеже отъ тѣхъ се отдѣлятъ миризливи газове. Не, при този процесъ миризмата още не подразбира разлагане, както професоритъ разбира. Миризмата е резултатъ на извѣстни дисонанси, които се прѣдизвикватъ отъ срѣщането на противоположни мисли или чувства въ човѣка. Тѣзи противоположни мисли и чувства се отличаватъ по бързината на трептенията или на вибрациитѣ си и, вслѣдствие на това различие, тѣ се отразяватъ неприятно върху нашата нервна система. Миризмата показва още, че и окржжаващата срѣда, въ която живѣемъ, е дисхармонична. Въ този сми-

сълъ ние считаме и умрѣлитѣ хора за живи.

Питамъ: каква е разликата между умрѣлия и живия човѣкъ? Когато човѣкъ е живъ, той е единъ, а когато умре, става на милиарди. Докато човѣкъ е живъ, ние го познаваме подъ разни имена—Иванъ, Драганъ, Петко и т. н., като единица, но като умре, отъ него се образуватъ единъ и половина милиарда хора. Тогава той става множество. Отъ единицата се образуватъ много човѣчета, които се наричатъ съ сжщитѣ имена, каквито единицата имала и всички се питатъ: кой е този, който ни роди? Тѣ го търсятъ и никждѣ не могатъ да го намѣрятъ. Нѣкои ще кажатъ, че тази теория е невъзможна, не може да се приеме. Питамъ: теорията на Кантъ — Лапласа за създаването на свѣта, права ли е? Тамъ ли бѣха Кантъ и Лапласъ, когато Богъ създаваше свѣта? За да повѣрваме въ теориитѣ на съврѣменнитѣ учени, ние трѣбва да имаме картини, съ които да ни убѣдятъ въ истината. Въ природата сжществуватъ картинитѣ за създаването на свѣта, но ние трѣбва да насочимъ фотографиитѣ си срѣшу тѣзи картини и послѣ да ги прѣдставимъ на свѣта. Дѣ е била фотографията на Лапласа, съ която да увѣри днесъ хората въ своята теория за създаването на свѣта? За сътворението на свѣта ученитѣ създадоха една приблизително вѣрна картина, но тя още не е истинска картина. Всички тия теории, обаче, не сж въ ущърбъ на науката. Тѣ сж допринесли нѣщо за развитието на човѣчеството. Казвамъ, обаче: официалната и сжщинската наука сж двѣ различни нѣща. Азъ не разглеждамъ, какво говори официалната и какво истинската наука за създаването на свѣта, но казвамъ, че истинска наука е тази, която осмисля нѣщата и дава стремежъ на човѣшкия духъ да търси Истината. Знанията пъкъ на официалната наука, за да станатъ истински, положителни, тѣ трѣбва да минатъ прѣзъ Божествения огънь, та всичко скжпоцѣнно

да излѣзе отъ тѣхъ, а да остане само сгория, която ще се изхвърли навънъ.

Казвамъ: въ умоветѣ и въ сърцата на съврѣменнитѣ хора има много материали, натрупани отъ вѣковетѣ, които днесъ трѣбва да минатъ прѣзъ Божествения огънь, за да се прѣчистятъ. Ощe старитѣ алхимици сж казвали, че всѣки човѣкъ трѣбва да има въ себе си такава една пещь, въ която всичко непотрѣбно да се постави на изгаряне. Питамъ съврѣменнитѣ християни: въ какво вѣрвате? —Ние вѣрваме въ Господа Исуса Христа. — Радвамъ се, че вѣрвате въ Христа, но даде ли ви Христосъ планъ за тази свещена пещь?—Не.— Идете тогава при Него, да ви даде планъ за тази Божествена пещь. Послѣ, даде ли ви Той планъ, какъ да си палите огъня на свещеното огнище? —Не ни е далъ още такъвъ планъ. — Даде ли ви Христосъ свещеното кандило, което, като запалите веднъжъ, никога да не изгасва?—За него дори и не сме сънували. Разправятъ нѣкои, че сжществува такова кандило, но ние нѣмаме още.—Онѣзи, които имать свещеното кандило, тѣ разбиратъ, какво говоря, и затова при тѣхъ нѣма защо да се спирамъ. Онѣзи пъкъ, които имать свещената пещь, ще ми кажатъ, какво остава въ пещьта, слѣдъ като изхвърлятъ сгорията навънъ.

Тъй щото, отъ това гледище, страданията въ живота не сж нищо друго, освѣнъ свещенията огънь, който изважда скрититѣ богатства, дълбоко заровени въ нашата земя. Ето защо, безъ страдания човѣкъ не може да стане гениаленъ; безъ страдания той не може да стане и светия; безъ страдания отъ човѣка не може да излѣзе нищо добро. Единственото велико нѣщо въ живота на хората, това сж страданията, които сж направили човѣка великъ. Щомъ минатъ страданията, ще дойде периодътъ на Любовьта. Страданията приготвятъ пжтя на великата Любовь. Който не е миналъ прѣзъ страданията, кракътъ му не може да стжпи въ Любозьта, да опита всички нейни велики блага.

Който не е миналъ още прѣзъ пжтя на страданията, той мисли само за ядене и пиене, и казва: пари, пари ми дайте! Нека този човѣкъ отиде въ Америка, или въ Русия, да намѣри тамъ милиардериѣ и да ги пита, щастливи ли сж? Срѣщате въ вѣстницитѣ, че нѣкой князь се самоубилъ. Защо се самоубилъ?—Намиралъ, че животътъ нѣма смисълъ. Това сж хора, които не искатъ да страдатъ. Който казва, че иска да умре, това подразбира, че този човѣкъ иска да се освободи отъ страданията. Той търси лесния пжть въ живота. На такива хора казвамъ: ако искате да влѣзете въ свещения пжть на Любовьта, вие трѣбва да се освободите отъ страданията, т. е. да прѣминете прѣзъ тѣхъ. Тѣ ще отворятъ пжтя ви по-нататъкъ; тѣ ще отворятъ очитѣ ви да виждате и да разбирате нѣщата. Като говоря, че човѣкъ трѣбва да мине прѣзъ страдания, азъ не подразбирамъ, че Богъ иска да мжчи хората. При сегашнитѣ разбирания на хората, страданието е най-великиятъ учитель; то е Божественъ процесъ, който отваря очитѣ на хората. Безъ страдания животътъ нѣма смисълъ. Питамъ: Богъ, който създаде толкова свѣтове, не можа ли да намѣри другъ начинъ да спаси човѣчеството, но трѣбваше да изпрати единствения си синъ на земята, да бжде битъ и поруганъ отъ хората? Не можаха ли римскитѣ войници да не го биятъ? Защо трѣбваше, именно, Христосъ да пострада? Значи, Христосъ трѣбваше, по този начинъ именно, да се изпита, да се види, доколко може да издържи. Силата и величието на Христа седи въ страданията, които Той понесе. Нѣкои казватъ, че Христосъ не е страдалъ толкова много. Други пъкъ казватъ, че страданията на Христа били толкова голѣми, че потъ отъ кръвь текла по лицето Му. Това говори за голѣмото напрѣжение, за силната мисъль, коятоималъ Христосъ. Този е пжтьтъ на героитѣ, както и на великитѣ хора. Тъй щото, ако човѣчеството иска да се избави отъ злото, непрѣменно трѣбва да прѣмине прѣзъ го-

лѣми страдания. Ако човѣкъ разбере страданията, той ще разбере и смисъла на живота.

Сега, азъ не говоря за обикновенитѣ страдания. Азъ имамъ прѣдъ видъ вжтрѣшното недоволство, вжтрѣшнитѣ страдания на човѣка. Човѣкъ може да се намира при голѣми удобства въ живота, да има най-добри условия, но пакъ да се чувствува самотенъ, неразбранъ отъ никого. Той чете тази, онази книга, но пакъ е незадоволенъ, вижда, че нѣма кой да го упжти. Той търси вече истинския пжть, къмъ който само Учительтъ може да го напжти. Забѣлѣжете, напримѣръ, сега чувате навсѣкждѣ да се говори за прѣраждането, за теософско движение и за редъ още нови мисли и положения, но при всичко това и тия хора на новото пакъ чакатъ да дойде единъ великъ Учитель, да ги научи. На какво ще ги научи? Има нѣщо, което и тѣ не знаятъ. Нѣкой ученъ ще каже едно, другъ ученъ ще каже друго, но въ края на краищата, и тия учени очакватъ нѣщо. Има нѣща, които и тѣ не знаятъ. Тѣ виждатъ нѣщо, но въ това виждане сж като въ затворъ. Виждатъ една запалка, но сж ограничени, не могатъ да се доближатъ до нея и да я запалятъ.

Ще ви приведа единъ примѣръ, да видите, какъ дѣйствува тази запалка върху душата на човѣка. Срѣщате единъ младъ момъкъ, който и въ гимназията, и въ университета билъ извѣстенъ, като най-лошия, най-несржчния; никой не е смѣелъ да се доближи до него. Каквато пакость се направи въ гимназията или въ университета, все той билъ виновенъ. Каквато разпря стане, все той ще се бие: пусналъ пояса си, никой не може да мине, да се приближи до него. Майка си не слуша, баща си не слуша, учителитѣ, професоритѣ сжщо така не слуша, свещеницитѣ не слуша, никой не може да поговори съ него, като съ човѣкъ. Двѣ думи не могълъ да размѣни спокойно, все билъ готовъ на скандали и на бой. Най-малкото недоразумение той уреждалъ съ ножъ. Единъ

ень, както вървѣлъ на улицата, срѣща една мла-
а, красива мома, която го поглежда, усмихва му
се и си заминава. Изведнъжъ той слага оржжието
си, спуща кобуритѣ и тръгва подиръ нея. Отъ то-
зи моментъ той става мекъ, внимателенъ къмъ
всички. Кой каквото му каже, все слуша. Майка
му каже нѣщо, той е готовъ веднага да го из-
пълни. Всички се чудятъ, какво е станало съ то-
зи младъ момъкъ. Нѣкои си говорятъ: какво ще
е станало? Навѣрно нѣкоя млада мома го е сре-
щнала и му е запалила чергата. Майката пъкъ
казва: Господъ му е обърналъ нѣкакъ ума. Ка-
звамъ: не се е запалила чергата му, но сърцето
му се е запалило, запалила се е неговата пещь и
сега гори, чисти, отдѣля цѣнното отъ сгорията!
Седи ли, ходи ли, той все момата носи въ ума си
и казва: само съ тази мома мога да бжда щаст-
ливъ! Този голѣмъ, страшенъ юнакъ сега омекна,
на всичко се съгласява и прѣдъ всичко отстжпва,
само да може момата да постигне. Кой професоръ
го научи на тази обхода? Кой проповѣдникъ го
обърна къмъ Бога? Нито професорътъ го е нау-
чилъ, нито проповѣдникътъ го е обърналъ къмъ
Бога, но тази мома, съ нѣкаква магическа сила
можа да смекчи неговото сърце, да направи отъ
страшния човѣкъ кротко агне. Тази магическа си-
ла е Любовьта.

Трѣбва ли слѣдъ това хората да казватъ, че тази мома му омотала ума, или че това сж мла-дежки работи? Нито момата му е омотала главата, нито можемъ да наречемъ това младежка работа, но казвамъ: има единъ великъ законъ, който ра-боти въ свѣта. И моментътъ, въ който този за-конъ работи, е Божественъ. Въ този моментъ, именно, Богъ срѣща младия момъкъ и му казва: знаешъ ли, защо те изпратихъ на земята? Знаешъ ли, защо ти дадохъ животъ?—Не зная. Тръгни то-гава подиръ мене. И момъкътъ тръгва. Богъ го-вори на този момъкъ чрѣзъ момата. Богъ го пи-та: ти човѣкъ ще станешъ ли? Момата се усми-

хва. Той тръгва подиръ момата и се бои, да не би най-малко нѣкакъ да се намръщи тя, да се разсърди. Защо?—Бога е срещналъ той. Въ лицето на младата мома той вижда Бога и затова тръгва подиръ нея. Иначе, не може да се обясни, какъ този пехливанъ момъкъ, който внушава страхъ на всички свои познати и близки, да тръгне подиръ една мома. Ще кажете: истина ли е всичко това? Това е Истина, това сж обяснения, каквито дервишътъ далъ на минувачитѣ въ пустинята. И затова, когато ние не искаме да кажемъ Истината, като този дервишъ, казваме: това е магнетическо, или особено психическо състояние, което замотава главата на момъка. Не, вие трѣбва да говорите Истината, да кажете: Богъ бѣше въ сърцето на младата красива мома, и затова, като го срещна, тя му се усмихна, погледна го и му каза: животътъ има другъ смисълъ отъ този, който ти търсишъ и разбирашъ. Не е този пжтьтъ, по който трѣбва да вървишъ, за да се издигнешъ и да те обичатъ хората. Отъ погледа и усмивката на момата той намѣри смисъла на живота, намѣри пжтя, който душата му търсѣше и тръгна подиръ нея. Това наричамъ азъ събуждане на човѣшкото съзнание.

Казвате: какъ ще се оправи свѣта? — Като дойде Господъ и ви погледне съ очитѣ си и ви се усмихне. Единъ день Господъ ще срещне всички хора, ще имъ се усмихне, ще ги погледне и ще имъ посочи пжтя, който трѣбва да слѣдватъ. Казвате: какъ ще стане това? — То може да стане и въ сънъ, и въ будно състояние.

Сега ще ви прѣдамъ една арабска приказка, да видите, какъ ставатъ нѣщата въ сънъ. Една царска дъщеря била много недоволна отъ живота си, станала вече на 22 години и не могла да намѣри човѣкъ, когото да обича. Тя постоянно плакала, не могла да се примири съ положението си. Въ цѣлото царство не могла да намѣри нѣкой младъ, красивъ момъкъ, когото да обикне. Една

вечерь тя сънувала, че вижда този, когото търси, и сутриньта станала рано, но вече доволна, щастлива, че поне на сънъ видѣла този, когото обича и когото душата ѝ търси. Тя си казала: не го видѣхъ въ дѣйствителность, но щомъ го видѣхъ на сънъ, ще го видя и въ будния си животъ.

Питамъ: какъ ще си обясните туй нѣщо? Това показва, че нѣщата най-първо ставатъ на сънъ, а послѣ и наявѣ. Първо човѣкъ си мечтае това-онова, но което си мечтае, то става и въ будния животъ, т. е и въ дѣйствителность. Подъ думата мечта ние разбираме онова, което става въ истинския животъ, а не и въ онзи животъ, който се е проявилъ, защото Любовьта не се изразява въ цѣлувки, въ прегръдки, въ подаръци, въ писане на писма и т. н. Любовьта се изразява чрѣзъ неизказанитѣ нѣща, чрѣзъ ненаписаното и чрѣзъ нѣщата, които се чувствуватъ, но не се изказватъ. Който има Любовьта въ себе си, той духомъ не може да падне; той има дълбокъ миръ въ себе си, какъвто другитѣ нѣматъ. Човѣкътъ на Любовьта може да носи тягоститѣ на цѣлия свѣтъ. И въ лицето на Христа ние виждаме, именно, такава Любовь. Христосъ издържа страданията, защото въ душата Му цари Божията Любовь.

И тъй, когато говоримъ за страданията, ние подразбираме онѣзи страдания, съ които можемъ да се удостоимъ, да влѣземъ въ свѣта на Любовьта и да видимъ нейното лице. Псалмопѣвецътъ казва: „Когато видя лицето Ти, Господи, азъ ще бжда задоволенъ“. Сега, кой отъ васъ не иска да бжде красивъ? По колко пжти на день се оглеждате въ огледалото? Добрѣ е да се оглеждате, но вие сами виждате, доколко сте красиви и казвате: нѣма го още този образъ. Единъ день, когато всѣки се огледа въ огледалото и види образа на Господа, ще каже: азъ вече съмъ човѣкъ. И всѣки, който може да каже съ положителность за себе си: азъ мисля, азъ чувствувамъ, азъ дѣйствувамъ, азъ виждамъ, това показва, че

Богъ се е проявилъ въ ума, въ сърцето и въ волята на този човѣкъ. Да кажешъ, че любишъ, това значи, че Господъ се е проявилъ въ твоето сърце. Да кажешъ, че мислишъ, това значи, че Господъ се е проявилъ въ твоя умъ. Да кажешъ, че имашъ душа, това значи, че Господъ се е проявилъ въ твоята душа. Да кажешъ, че имашъ духъ, това значи, че Господъ се е проявилъ въ твоя духъ. Докато нѣмате тази опитность, вие можете да се съмнявате въ Господа.

Казвамъ: онѣзи, които сж изгубили нѣщо, нека търсятъ изгубеното, да го намѣрятъ. Онѣзи пъкъ, които сж го намѣрили, нека го пазятъ, да не го изгубятъ, защото то е свещеното у тѣхъ. Какво трѣбва да пазите? Пазете да не изгубите страданието. То е свещеното за човѣка. Докато имате страдания, радвайте се. Нѣкои искатъ да избегнатъ страданията, но ако ги избегнатъ, единъ день тѣ нѣма въ какво да се облѣкатъ. Страданието е най-хубавата дреха, каквато човѣкъ може да има. Тя не е скжсана дреха, но хубава, здрава, отъ най-цѣнна материя. По-красива дреха отъ тази на страданието досега не съмъ виждалъ. Тя е дреха, като на райската птица.

Сега ще ви приведа единъ митъ, който се отнася до създаването на Адама. Когато Богъ създалъ Адама, пратилъ нѣкои отъ птицитѣ да се произнесатъ за него. Най-напрѣдъ изпратилъ гаргата, тя да се произнесе, харесва ли Адама. Като минала покрай него, тя плюла отгорѣ му и си заминала, безъ да каже нѣщо. Затова, именно, гаргата и до днесъ носи черна дреха. Слѣдъ нея Богъ изпратилъ враната, и тя да си каже мнѣнието. Като минала покрай Адама, враната си затворила очитѣ и казала: нищо особено не прѣдставя. Тя даже не забѣлѣзала, че гаргата плюла върху Адама. Най-послѣ Богъ изпратилъ лебеда, и той да се произнесе за Адама. Като миналъ покрай човѣка, лебедътъ забѣлѣзълъ, че нѣкой плюлъ върху него и затова се спрѣлъ и внимателно из-

чистилъ плюнката. Като видѣлъ постжпката на лебеда, Богъ му казалъ: понеже ти извърши една хубава постжпка, азъ ще ти дамъ бѣла дреха. Единъ день лебедътъ прѣкаралъ голѣмо нещастие: случило се, че едно отъ крилцата на хубавата му дреха се счупило, и той започналъ да плаче. Като го видѣлъ тжженъ, Господъ му казалъ: не плачи, понеже ти прояви такава хубава постжпка по отношение на своя господарь, азъ ще те възнаградя, като дамъ добра служба на твоето перо. Отъ тозъ моментъ съ него ще се пишатъ велики и красиви работи. Лебедътъ се зарадвалъ и успокоилъ.

Кое положение искате да имате: положението на гаргата, на враната или на лебеда? И още, кое отъ двѣтѣ положения искаге да заемате: положението на счупеното перце отъ крилото на лебеда, или положението на здравото перо? Слѣдователно, всички велики и красиви нѣща се дължатъ на страданията. Страданията прѣдставятъ падналото крило отъ лебеда, съ което се пишатъ най-великитѣ и красиви поезии въ живота.

Сега, за този Великъ день и азъ пожелавамъ на всички да бждете такива пера, съ които да се пишатъ най-красивитѣ поезии!

---

23 бесѣда отъ Учителя, държана на 24 априлъ, 1927 година
г. София

Сто пенязи.

Но щомъ излѣзе този слуга, намѣри едного отъ служителитѣ си, който му бѣ длъженъ сто пенязи, улови го, та го давѣше и казваше: „Плати ми това, що си ми длъженъ“*)

Въ прочетения стихъ важни сж думитѣ „улови го“. Защо го улови?—Защото имаше ла му дава. Като се наблюдава, докждѣ е достигналъ съврѣменният културенъ свѣтъ, вижда се, че неговитѣ морални устои сж разколебани. Съврѣменният свѣтъ нѣма изработена мѣрка, съ която да опрѣдѣля, кое е право и кое не, или кое е идеално и кое не. Вземете, напримѣръ, съврѣменнитѣ учени и философи говорятъ за идеалъ, но запитайте кого и да е отъ тѣхъ, какво нѣщо е идеалъ, и тѣ не могатъ да отговорятъ положително. Нѣкои отъ тѣхъ могатъ да ви кажатъ редица неразбрани нѣща относно идеала, но какво нѣщо въ сжщность е самиятъ идеалъ, нѣма да засегнатъ. Попитайте ги, какво нѣщо е Любовьта, и за нея не могатъ да ви кажатъ нѣщо положително. Въпрѣки това, всички хора говорятъ за любовь. Всички казватъ, че трѣбва да се любимъ, но защо трѣбва да се любимъ, и тѣ не могатъ да отговорятъ. Нѣкой казва: трѣбва да обичаме този човѣкъ, защото е красивъ. Не, красотата не може да служи като поводъ за любовь. Други казватъ: този човѣкъ трѣбва да се обича, защото е богатъ. И богатството не може да служи като поводъ за любовь. Еди-кой си човѣкъ е жизнерадостенъ, затова трѣбва да се обича. И това качество на човѣка не може да служи като поводъ за любовь. Питамъ тогава: кое може да послужи като поводъ за любовь? Въ Писанието се казва за Бога: „Въз-

---

*) Матея 18.28

любилъ Си Истината у човѣка". Слѣдователно, човѣкъ не може да бжде обичанъ, ако Истината не е въ него. Значи, само Истината може да послужи като поводъ за любовь. Който може, нека се опита да оспори това твърдение. Питамъ: може ли да се обича умрѣло куче, паякъ или свиня? Тъй щото, когато се казва, че нѣкой човѣкъ се обича за красотата, и това е вѣрно, защото красотата е външенъ изразъ на Истината. Мнозина разглеждатъ въпроса за красотата, но що се отнася до етиката на красотата, нашето мнѣние коренно се различава отъ мнѣнието на съврѣменнитѣ учени. Истинската красота не развращава човѣка. Красота, която развращава човѣка и събужда алчность въ него, не е красота. Красота, която не събужда истинска любовь, не е красота.

Съврѣменнитѣ хора говорятъ за нѣкакви идеали, че трѣбвало да се слѣзе при простата маса, при бѣднигѣ, при страдащитѣ хора и да се работи за тѣхното подигане. Така сж говорили много философи и писатели, като Толстоя и други; така говорятъ и сега въ България много видни мжже и жени, като обясняватъ, защо е необходимо да се работи всрѣдъ простата маса. Питамъ: ако, наистина, бѣднитѣ, страдащитѣ хора сж идеалъ за съврѣменното човѣчество, какво търсятъ хората изъ университетитѣ, както и изъ домоветѣ на изкуствата? Не е ли по-добрѣ, вмѣсто нѣкоя хубава картина, да се изложи ралото на нѣкой български земледѣлецъ, една биволска кола, единъ снопъ жито, нѣколко връзки царевица, или единъ остенъ и т. н.? Обаче, сжщитѣ тѣзи хора идеализиратъ простия народъ въ ума си, поставятъ го като идеалъ въ своя животъ, но сжщеврѣменно го наричатъ маса, тълпа, простаци. Какъ е възможно отъ една страна да ги наричатъ маса, тълпа, а отъ друга страна да ги идеализиратъ и считатъ за идеалъ въ живота си? Какъвъ идеалъ може да бжде бѣдният човѣкъ? Тѣзи хора, които поставятъ като идеалъ въ живота си поди-

ганего на бѣднитѣ, на страдащитѣ, мязатъ на онзи турчинъ, който по цѣлъ день ходилъ съ торбата си да обира гяуритѣ. Дѣто отивалъ, по нѣколко пѫти на день се молѣлъ, четѣлъ всички молитви, дадени отъ Мохамеда, и прѣдъ всѣка молитва си миелъ рѫцѣтѣ, но щомъ му паднѣло, не се спиралъ да обере нѣкой гяуринъ. Като го запитвали, какъ е възможно да се моли на Бога, да вѣрва въ Мохамеда, а сѫщеврѣменно да прави толкова обири, той казвалъ: да се моля на Бога, това е мой дългъ, а да обирамъ гяуритѣ, това е мой занаятъ. Той се стараелъ да примири дълга си къмъ Бога съ занаята си да обира, главно гяуритѣ.

Сега азъ нѣма да се спирамъ върху въпроса за бѣднитѣ и за страдащитѣ, да цитирамъ, какъ философитѣ и поетитѣ разглеждатъ сѫщия въпросъ, защото прѣди всичко въ цѣлата европейска литература азъ не съмъ срещналъ досега ни-то единъ философъ или писатель, който да е засегналъ този въпросъ обстойно и правилно. Дѣто и да отидете, даже въ Индия, и тамъ върху този въпросъ нѣма нищо положително и основно писано. Защо нѣма нищо положително по този въпросъ?—Защото, още на врѣмето си, когато е билъ подигнатъ, той е билъ повѣренъ на просветени хора. Само просветени хора на врѣмето си сѫ работили и познавали този свещенъ въпросъ, вслѣдствие на което тѣ не сѫ счели за нужно да го напишатъ на книга, но сѫ го написали само въ сърцето си. Който е написалъ този въпросъ въ сърцето си, той го е занесълъ съ себе си. Кои сѫ тѣзи сѫщества, които искатъ да слѣзатъ и слизатъ при бѣднитѣ и страдащитѣ? Това сѫ онѣзи съвършени сѫщества, които прѣди милиони години още сѫ завършили своето развитие и сѫ придобили такива грамадни богатства, каквито едва ли фантазията на автора на приказкитѣ 1001 нощь може да си прѣдстави. Тѣзи сѫщества иматъ възможность да достигнатъ до положението на бо-

жества, каквито умътъ на съврѣменнитѣ хора едва ли може да си прѣдстави. Тѣзи божества, които се наели да помагатъ на своитѣ бѣдни братя, сж достигнали такива грамадни богатства, че сж рѣшили да слѣзатъ на земята, да помагатъ на бѣднитѣ, на страдащитѣ хора и заедно съ тѣхъ да се подвизаватъ. И когато нѣкой поетъ или пѣвецъ възпѣва положението на бѣднитѣ хора, въ сжщность тѣ сж изразъ на онѣзи възвишени и напрѣднали въ развитието си сжщества, които очакватъ съ нетърпѣние момента на своето слизане на земята между тѣзи бѣдни хора, да видятъ, какво могатъ да научатъ отъ тѣхъ и въ какво могатъ да имъ помогнатъ. Всѣки народъ има по единъ или по двама отъ тѣзи сжщества, изпратени на земята, да работятъ за бѣднитѣ и страдащитѣ. Колкото повече сж тия сжщества между хората, толкова по-добрѣ е за тѣхъ. Тѣ работятъ главно за истински бѣднитѣ, а не за онѣзи бѣдни, които никому нищо не сж дали, а само гледатъ, какъ да забогатѣятъ, да си създадатъ положение, да излъжатъ този-онзи. Нѣкои отъ тѣзи бѣдни отиватъ въ университета да учатъ, да разработятъ ума си повече, та да могатъ лесно да извъртватъ Истината. И слѣдъ това ще казватъ, че тѣзи хора били учени. Тъй щото, при това разбиране на хората, бѣднитѣ днесъ не могатъ да бждатъ тѣхенъ идеалъ. Защо?—Защото нѣма съвършени хора, които да работятъ за тѣхното подигане.

И тъй, всѣки, който иска да има идеалъ, трѣбва да стане съвършенъ. Който не е съвършенъ, не може да бжде обичанъ. Мжжетѣ и женитѣ трѣбва да изхвърлятъ отъ ума си лъжливата идея, че могатъ да се обичатъ, безъ да бждатъ съвършени. Докато човѣкъ не бжде съвършенъ, никой не може да го обича. Жената се оплаква, че мжжътъ ѝ я оставилъ; мжжътъ се оплаква, че жената го оставила; майката се оплаква, че дъщеря ѝ я оставила и т. н. Да, докато

хората добиятъ възвишенъ идеалъ, да жертвуватъ всичко, мѫжътъ ще оставя жена си, жената—мѫжа си; дъщерята ще оставя майка си, майката—дъщеря си; бащата ще оставя сина си, синътъ—баща си; господарьтъ ще оставя слугата си, слугата ще оставя господаря си. И слѣдъ това ще проповѣдватъ на хората, че тѣ трѣбва да обичатъ отечеството си и да се жертвуватъ за него. Ние знаемъ, защо хората обичатъ религията, науката, или Бога. Какво значи човѣкъ да обича Бога? Да обичате Бога, това подразбира, Той да бѫде идеалъ за васъ и да сте готови при всички условия на живота си да жертвувате всичко заради Него. Нѣкой има фиктивна идея за Бога и за да се увѣри въ сѫществуването Му и да Го обикне, той чете философията на Канта, или на другъ нѣкакъвъ ученъ, да се убѣди, че наистина Богъ сѫществува. Че Богъ сѫществува, това е фактъ, но не е Истина; че слънцето грѣе, това е фактъ, но не е Истина; че земята се върти, това е фактъ, но не е Истина; че вие живѣете, това е фактъ, но не е Истина; че вие мислите, това е фактъ, но не е Истина; че вие се жените, това е фактъ, но не е Истина; че вие се изоставяте единъ-други, това е фактъ, но не е Истина; че умирате, че се раждате, това сѫ все факти, но не сѫ Истина. Слѣдователно, дѣто Истината не присѫтствува, тамъ нѣма любовь. Тогава, може ли да се говори за любовь тамъ, дѣто нѣма Истина? Любовьта е първиятъ потикъ къмъ Истината. Само Истината може да се люби. Любовьта е първиятъ лѫчъ, първиятъ потикъ, който прониква въ човѣшката душа. Щомъ Любовьта дойде, тя събужда великого, славното, красивото въ човѣшката душа, и човѣкъ става герой въ свѣта. Който люби, само той има Истината въ себе си; който има Истината, той може вече да бѫде обичанъ. Сѫщото нѣщо е и въжи-вога. Когото любимъ нѣкого, ние му придаваме Божествени качества, катоказваме, че той е благороденъ човѣкъ, че има такива и такива добродѣте-

ли и т. н. Докато имаме тази Истина въ себе си, и докато виждаме доброто въ човѣка и го държимъ въ ума си, ние го обичаме. Намѣримъ ли, обаче, единъ малъкъ дефектъ въ него, и любовьта ни къмъ него отслабва. Защо не признаемъ Истината? Защо не обичаме човѣка такъвъ, какъвто е? Нека го обичаме съ неговитѣ недостатъци, но да обичаме въ него Божественото. Богъ е възлюбилъ Истината въ човѣка. Вслѣдствие на това, и въ най-лошия човѣкъ, при всички врѣмена и условия на неговия животъ, все има нѣщо, което може да се обича. Ако Истината не дойде и не обхване цѣлия свѣтъ, тогава и домоветѣ, и обществата, и цѣлата земя ще изчезнатъ. Изчезне ли всичко това, земята ще прѣдставя гробница на нѣкакво минало, на нѣкаква минала култура.

Мнозина казватъ: ние трѣбва да бждемъ свободни! Казвамъ: колкото и да се сили човѣкъ, той не може да бжде свободенъ. Казвате: какъ е възможно това? Ще ви докажа. Прѣдставете си, че вие сѣдате прѣдъ трапезата да ядете. Какво е положението ви въ този случай? Вие се намирате въ положението на слуга, комуто господарьтъ е далъ 32 чука на разположение, зжбитѣ, съ които той трѣбва да начука на малки парченца всичко онова, което е на трапезата прѣдъ него. И той, съ помощьта на тѣзи чукове, трѣбва да натроши тѣзи голѣми камъни, съ които да павира улицитѣ въ своята държава. Той чука, чука, докато свършши работата си и прѣдаде на господаря си всичко, което е счукалъ. Ако господарьтъ намѣри работата добра, той ще я приеме, но ако намѣри, че не е добра, не я счукалъ, както трѣбва, ще я повърне назадъ и ще каже: да се научишъ втори пжть да чукашъ добрѣ! Ако господарьтъ е доволенъ отъ него, той ще му заплати съ малка почивка. Почивката прѣдставя удоволствие въ живота. Ако почивката не води къмъ забрава, къмъ унасяне, тя е истинско удоволствие за човѣка.

Ще ви прѣдамъ единъ малъкъ разказъ, да

видите, че почивка, която води къмъ забрава, не разрѣшава въпроситѣ на живота. Единъ пѫтникъ, като минавалъ прѣзъ пустинята, билъ подгоненъ отъ голѣмъ, страшенъ бикъ. Като бѣгалъ и търсилъ мѣсто да се скрие отъ него, попадналъ въ единъ дълбокъ, сухъ кладенецъ, и тамъ се приютилъ. По едно врѣме, той вижда въ кладенеца, близо до него, една змия. Съ това положението му се влошило повече: отгорѣ седѣлъ бикътъ, а отдолу змията. Като се намѣрилъ при двѣ голѣми злини, най-послѣ успѣлъ да се хване за една шубръка, на която забѣлѣзалъ малко медъ, отъ който започналъ да си поблизва. Така той се успокоилъ малко, починалъ си, и по този начинъ забравилъ, че отгорѣ седи бикътъ, а отдолу — змията. Обаче, забравянето още не разрѣшава въпросигѣ. Така и хората понѣкога близватъ малко медецъ отъ щастието, но това е само близване, отгорѣ пакъ ги чака бикътъ, а отдолу—змията. Питамъ: дѣ е вашиятъ идеалъ? Има ли поне единъ човѣкъ, когото обичате, както трѣбва? Въ своитѣ изслѣдвания изъ България азъ не срещнахъ нито една фамилия, въ която мѫжътъ или жената да не сѫ казали една лоша дума единъ за другъ. Дѣ сѫ тѣхнитѣ идеали? Не само за мѫже и жени мога да кажа това, но и досега още азъ не съмъ срѣщалъ нито единъ свещеникъ или владика, който да вѣрва въ Христа, както трѣбва. Това може да се каже не само за българитѣ, но и за чужденцитѣ: нито въ странство съмъ срѣщалъ истински хора, които да сѫ послѣдователни въ своитѣ идеи.

Нѣкой казва: що е Любовь? Що е Истина? Когато човѣкъ се намѣри прѣдъ най-голѣми сътресения и изпитания въ живота си, и сърцето, и умътъ му не се разколебаятъ и разклатятъ, казваме, че този човѣкъ има Любовь, има Истина въ себе си. Най-малкото смущение въ сърцето на човѣка и най-малкото колебание въ неговия умъ показватъ, че той живѣе още въ свещения егоизъмъ.

и мисли само за себе си. Значи, животътъ започва отъ онзи великъ актъ, да съзнае човѣкъ Истината. Животътъ, съ който разполагатъ съврѣменнитѣ хора, може лесно да имъ се отнеме, което показва, че той още не е тѣхенъ; този животъ принадлежи на нѣкое напрѣднало въ развитието си сѫщество, и щомъ рече да си замине, тѣ изгубватъ този животъ. Може да се направи изчисление, отъ прѣди колко милиона години е започналъ вашиятъ животъ. Нѣкога вие сте били мъртви, но нѣкои отъ тия възвишени сѫщества, които сѫ завършили своето развитие, като минавали покрай васъ, дали сѫ ви отъ изобилието на своя животъ, съ което помогнали и на вашата по-нататъшна еволюция. Казвате: кои сѫ тѣзи сѫщества? Нѣкога вие сте ги знаели, но послѣ сте ги забравили и сте почнали да живѣете по стария начинъ. И като не помните нищо отъ тѣзи врѣмена, вие пакъ наново запитвате, какво нѣщо е Истината. Истината е обектъ на Любовьта. Единственятъ обектъ, безъ който никаква любовь не може да се прояви, това е Истината; единственятъ обектъ, безъ който никаква свѣтлина не може да се прояви, това е Истината; единственятъ обектъ, безъ който никаква свобода не може да се прояви, това е Истината. И ако сегашнитѣ общества и народи търсятъ свобода безъ Истината, тѣ се самоизмамватъ. Свобода безъ Истина не може да сѫществува. Кажете ми едно общество или единъ народъ, който да еималъ свобода безъ Истина. Нѣкой ще каже, че римската империя имала свобода. Не, римскитѣ затвори и сега, и на врѣмето си сѫ били пълни съ затворници и съ роби. Ако отидете сега въ Америка, въ Англия, въ Франция, въ Германия, както и въ малката България, навсѣкждѣ ще намѣрите затворитѣ пълни съ затворници. Не само затворитѣ, но и домоветѣ сѫ пълни съ затворници.

Нѣкой казва: дотегна ни вече да слушаме духовни бесѣди, както и разни поучителни сказки.

Питамъ: не ви ли дотегна да ходите по театри и по концерти? Какво особено има въ театритѣ? Ще отидете въ единъ театъръ, дѣто на сцената прѣдставятъ убийството на нѣкой човѣкъ, и цѣлата публика се трогва отъ положението му, плаче, че станало нѣкакво нещастие. Казвамъ: когато хората виждатъ на улицата да убиватъ човѣкъ, като нѣкое куче, тогава тѣ не плачатъ и не се трогватъ, а като отидатъ въ театъра, плачатъ за сждбата на нѣкакъвъ фиктивенъ герой. Този герой или тази героиня, за които вие плачете, въ дѣйствителность не сжществуватъ. Има смисълъ да ходите и на театъръ, но слѣдъ като излѣзете оттамъ, трогнати отъ неправдитѣ и насилията въ живота, като срещнете нѣкой страдалецъ, бѣденъ човѣкъ, да го заведете у дома си, да се разговорите съ него, да го нахраните и облѣчете. Какво правятъ съврѣменнитѣ хора? Тѣ ходятъ тукъ-тамъ за удоволствие и послѣ гледатъ да се наредятъ, да си направятъ кжща, да се осигурятъ. Казвамъ: хиляди кжщи да съградите, пакъ сжщи ще си останете; хиляди дѣца да родите, пакъ сжщи ще си останете; и първи мѣста да заемате, пакъ ще си останете сжщитѣ. Външната обстановка не измѣня положението на нѣщата. Това сж само врѣменни забавления. Нѣкой станалъ владика, това е забавление за него; другъ станалъ проповѣдникъ, това е забавление за него; трети станалъ поетъ, написалъ нѣколко стихотворения, това е забавление за него; четвърти станалъ актьоръ, и това е пакъ забавление. Истински поетъ е само онзи, който, слѣдъ като завърши своето развитие, слѣзе на земята, за да напише само единъ стихъ, отъ който цѣлото човѣчество да се подигне; истински философъ или ученъ е този, който, слѣдъ като завърши своето развитие, слѣзе на земята, за да напише само една мисъль, която да подвижи цѣлото човѣчество напрѣдъ. Доказателства трѣбва да имаме отъ онѣзи хора, които можемъ да наречемъ поети, философи, учени, музиканти

или художници въ свѣта. Ако нѣмате такива разбирания въ живота си, вие ще се развивате бавно, постепенно, при което 5—10 години ще вѣрвате въ Бога, а послѣ ще се усъмните и ще мислите, че сте се измамили. Такъвъ животъ е животъ на самоизмама, животъ на забавления. Казвамъ: сегашнитѣ вѣрвания на хората въ Бога, съдържатъ самоизмама; сегашнитѣ религии съдържатъ самоизмама; сегашната наука съдържа самоизмама. Това не сж принципи, на които човѣкъ може да се опре. Съврѣменнитѣ хора нѣматъ доблестьта да кажатъ Истината, вслѣдствие на което виждаме всички тия нещастия и страдания въ живота.

Сега ще поговоря малко върху координация на човѣшкитѣ органи, мисли и чувства. Въ всѣки домъ, въ всѣко общество, въ всѣка държава, въ всѣка религия или въ наука трѣбва да има координация. Който иска да знае точното значение на думата координация, може да я намѣри въ нѣкой рѣчникъ. Да се координиратъ нѣщата, това подразбира, да се хармонират, да се подведатъ подъ онзи основенъ законъ, при който всички органи могатъ взаимно да си помагатъ. Напримѣръ, всички органи въ човѣшкия организъмъ трѣбва така да се координиратъ, че всѣки поотдѣлно да помага на другитѣ, като всѣки отъ тѣхъ да изпълнява самостоятелно своята служба, безъ да се мѣси въ работата на другитѣ. Това е истинска наука! Науката на бждещето човѣчество, която е наука на шестата раса, ще започне, именно, съ закона на координацията. Всѣки органъ въ човѣка трѣбва да се координира съ всички останали органи. Напримѣръ, ако нѣкой човѣкъ заболѣе отъ разстройство на корема си, той непрѣменно трѣбва да знае, коя е причината на това разстройство. Щомъ човѣкъ заболѣе отъ нѣкакво стомашно или коремно разстройство, това се дължи на двѣ противоположни чувства, които сж се сблъскали въ него. Тѣзи двѣ противоположни чувства внасятъ нарушение въ координацията на органитѣ.

Когато пъкъ се яви нарушение въ координацията на мускулитѣ, тя се дължи на нѣкакъвъ страхъ, който се явява въ човѣка. Запримѣръ, нѣкой се страхува, какъ ще завърши живота си. Вслѣдствие на този страхъ, въ органитѣ, които иматъ прѣдназначение да извършватъ извѣстна служба, се явява едно лъжливо положение, че тѣ не могатъ да извършатъ тази служба и постепенно отпадатъ. Съ тѣзи мисли, съ този страхъ човѣкъ дава криво направление, крива посока на службата на своитѣ мускули. По закона на координацията на човѣка е опрѣдѣлено да изминава дневно 2—3—5—10 километра пѫть. Ако той се уплаши и не изпълни това, което природата му е опрѣдѣлила, нѣма да се мине дълго врѣме, и тя ще му наложи глоба за неизпълнение на нейнитѣ закони. Послѣ, природата е опрѣдѣлила на човѣка да се храни съ чиста и проста храна. Веднъжъ изпратила човѣка на земята, тя е прѣдвидила, съ каква храна трѣбва да се храни. Слѣдователно, човѣкъ самъ трѣбва да си избере храната, прѣдвидена за него отъ самата природа. Не избере ли тази храна, не се ли подчини на законитѣ на природата, тогава и другитѣ органи въ неговия организъмъ нѣма да се координиратъ съ стомаха му и ще настане нарушение въ общия ходъ на организма. Освѣнъ това, опрѣдѣлено е на човѣка, по колко пѫти трѣбва да диша въ минута. Днесъ съврѣменнитѣ хора почти не дишатъ правилно и равномѣрно. Нѣкои поематъ въздухъ безразборно, дишатъ неравномѣрно, вслѣдствие на което нѣма координация и между другитѣ органи. И при яденето сѫщо така трѣбва да се спазватъ законитѣ на разумната природа. Нѣкои хора ядатъ много бързо, гледатъ да се нахранятъ часъ по-скоро, за да продължатъ работата, която ги чака отвънъ. Вслѣдствие на бързото ядене пакъ се нарушава координацията на органитѣ. Когато човѣкъ яде, той не трѣбва да бърза; въ яденето трѣбва да има извѣстна пластичность. Въ дъвканего трѣбва да взиматъ учас-

тие всички мускули, за да има пълна координация и между тѣхъ. Нѣма ли пълна координация между всички органи, както и между всички мускули на тѣлото, ще се образува извѣстно противодѣйствие, вслѣдствие на което пъкъ ще се родятъ редъ болезнени състояния.

Религиознитѣ учители на миналото, за да възстановятъ тази координация, сж давали на ученицитѣ си редъ правила и методи, едни отъ които се отнасятъ до храненето, други до правилното дишане, трети до правилнитѣ отношения, както и до човѣшкитѣ мисли и чувства. Тѣ сж прѣпоржчвали на ученицитѣ си молитвата, като методъ за възстановяване пълна хармония, пълна координация на органитѣ. Прѣди всичко, когато човѣкъ започне да яде, той трѣбва да бжде напълно убѣденъ, да приеме ли храната, която му прѣдлагатъ неговитѣ близки, или не; той трѣбва да знае, дали тази храна ще му се отрази добрѣ върху организма. Ако нѣкой човѣкъ, още като тури първата хапка въ устата си, каже, че жена му не е сготвила добрѣ, той трѣбва да прѣстане да яде. Който пъкъ иска да завърши добрѣ храненето си, той трѣбва да вземе една хапка хлѣбъ, да я потопи въ соль и да я глътне. Така той ще ликвидира съ яденето и сжщеврѣменно съ всѣкакво недоволство, което се е породило въ него прѣзъ врѣме на яденето. Ако човѣкъ се храни и изпитва недоволство отъ нѣщо, това недоволство ще прѣдизвика нѣкакво разстройство въ мозъка. Недоволството внася лъжливи мисли и чувства въ човѣка. Напримѣръ, ако нѣкой мжжъ е недоволенъ отъ яденето, което жена му е сготвила, той ще започне да мисли, че тя е нѣщо недоволна отъ него, че не е внимателна, не му обръща внимание, не се интересува, не мисли за него и т. н. Тѣзи лъжливи мисли сж вече на пжть да внесатъ разногласие и между вжтрѣшнитѣ органи на този човѣкъ, което пъкъ се отразява върху правилната имъ служба.

Слѣдователно, първата работа, която се изисква отъ човѣка, е да въдвори извѣстна координация въ своитѣ мисли и чувства. Тази координация ще регулира и правилната служба на неговитѣ органи. Напримѣръ, нѣкой тръгва на пжть, иска да направи една екскурзия. Ако още притръгването си започне да мисли, че ще се умори, или че нѣма да издържи дълъгъ пжть, по-добрѣ нека спре, да не продължава по-нататъкъ пжтя си. Ако направи само една крачка слѣдъ като се разколебае, той ще си причини по-голѣма врѣда, отколкото, ако би продължавалъ да ходи. Спре ли се да обмисли, че тази разходка му е необходима, че тя ще му принесе голѣма полза, той ще координира своитѣ вжтрѣшни сили и ще може да продължи пжтуването си. Ако нѣкой каже, че има по-важна работа отъ екскурзията, по-добрѣ да не прѣдприема никакво пжтуване. Слѣдователно, при самовъзпитанието си, всички хора сж длъжни да координиратъ дѣятелността на своитѣ органи. Нѣкой ще каже: какъ е възможно да се координиратъ вжтрѣшнитѣ органи? Възможно ли е да имъ се заповѣдва? Не е въпросъ да се заповѣдва на органитѣ, но може да имъ се говори разумно. Органитѣ сж създадени отъ живи клѣтки, на които може да се говори, като на хора. Щомъ органитѣ се убѣдятъ въ това, което имъ се говори, тѣ започватъ взаимно да си помагатъ. Тази взаимна помощь създава координация на органитѣ. Наруши ли се координацията между клѣткитѣ, зараждатъ се разни болести, като разстройство на черния, на бѣлия дробъ, и вслѣдствие на това разстройство органитѣ прѣставатъ да си помагатъ едни на други. Отъ различнитѣ разстройства въ организма се явяватъ много отрови, много излишни вещества, каквато е, напримѣръ, пикочната киселина. Отъ тѣзи излишъци въ организма става втвърдяване на артериитѣ, втвърдяване на мускулитѣ, и хората губятъ своята пластичность, своята подвижность. Това пъкъ създава неправилности и

въ кръвообръщението, въ дишането, докато най-послѣ човѣкъ замине на онзи свѣтъ. И ние виждаме този сжщиятъ човѣкъ втвърденъ, вцѣпененъ, безъ всѣкакъвъ животъ. Това наричаме ние смъртъ. Всички хора, коиго сж заровени въ земята, се вцѣпеняватъ и се прѣвръщатъ на сухи мрамори. Много мрамори сж направени отъ живи хора. Даже най-хубавитѣ мрамори сж направени отъ най-виднитѣ философи на миналото.

Казвамъ: природата е създала човѣка върху разумна база. Той трѣбва да започне съ видимото, съ своето тѣло. Докато човѣкъ не координира органитѣ на своето тѣло, всички негови усилия, да въздѣйствува върху чувствата и върху мислитѣ си, ще отидатъ напразно. Човѣкъ може да започне съ ума си да координира своитѣ органи, но ако умътъ му не е въ състояние да извърши това, този човѣкъ е слабъ. Затова той трѣбва да намѣри другиго, който да координира органитѣ му. Затова, обаче, отъ човѣка се изисква смирение. Придобие ли човѣкъ координация на своитѣ органи, порйтѣ на тѣлото му ще се отворятъ, и дишането ще стане правилно. Тогава и въ ума, и въ сърцето на човѣка ще настане извѣстна лекота, и той ще схваща лесно онова, което природата му е прѣдначъртала. Често хората се безпокоятъ за нѣща, които не сж въ тѣхна компетентность да разрѣшатъ. Напримѣръ, тѣ не могатъ да разрѣшатъ въпроса, какъ ще живѣятъ. Животътъ на хората ще се изрази така, както е опрѣдѣленъ. Това, обаче, не е фатализъмъ. Чудни сж съврѣменнитѣ хора, като мислятъ, че тѣ могатъ да измѣнятъ своя животъ. Може ли котката да измѣни своя животъ? Може ли вълкътъ да измѣни своя животъ? Може ли овцата да измѣни своя животъ? Може ли ябълката да измѣни своя животъ? Може ли тигърътъ да измѣни своя животъ? Може ли китаецътъ да дойде въ Европа и да се приспособи на всички условия, при които европеецътъ живѣе? Или, може ли европеецътъ да отиде въ Китай и

да живѣе, както китайцитѣ живѣятъ? Може ли европеецътъ да се приспособи на условията, при които чернитѣ живѣятъ? — Не може. Нито мѫжътъ може да се приспособи на условията на жената; нито жената може да се приспособи на условията на мѫжа; нито братъгъ може да се приспособи на условията на сестрата; нито сестрата може да се приспособи на условията на брата. Казвате: който обича, той може да се приспособи. Който е разрѣшилъ този въпросъ, той трѣбва така да обича сестра си, напримѣръ, че да е готовъ на всички жертви за нея; той трѣбва да е готовъ да жертвува и живота си за нея. Който обича хората, той трѣбва да е готовъ да жертвува живота си за всички, а не само за едного. Нѣкой казва: азъ обичамъ сестра си и съмъ готовъ да се жертвувамъ за нея. Ако, наистина, обича жена си и сестра си, той трѣбва да е готовъ да се жертвува за всички жени, а не само за една жена. Ако една жена е готова да се жертвува само за единъ мѫжъ, или ако единъ мѫжъ е готовъ да се жертвува само за една жена, това е губене на врѣме. Така могатъ да постѫпватъ само ония хора, които се занимаватъ съ изучване смисъла на вѫтрѣшния животъ.

Казвате: тогава какъ може да се съгради домътъ? Ако единъ домъ се съгражда върху Истината, въ него нѣма да има никаква измама, никаква лъжа. Тогава, дѣто и да изпратите вашитѣ синове и дъщери, нѣма да се безпокоите за тѣхъ. Ако синътъ пише писмо на баща си искрено, чистосърдечно, въ което се чете дълбочината на душата, ще се разбере, че той прѣдава Истината, както тя е поставена въ неговата душа. Ако пъкъ синътъ пише едно, а върши друго, лесно ще се познае, че Истината отсѫтствува отъ неговата душа. Съврѣменният свѣтъ е пъленъ съ измами, а при това знаемъ, че той се нуждае отъ мекота. Мекотата е качество на Любовьта. За да обичашъ нѣкого, ти трѣбва да бѫдешъ мекъ. Мекотата пъкъ

ще внесе координиране на органитѣ въ тѣлото на човѣка. Има извѣстни органи въ човѣка, които сж прѣдназначени за изразяване на милосърдие; други сж прѣдназначени за търпѣнието; трети—за вѣрата; четвърти—за любовьта и т. н. Всѣко чувство въ човѣка има специфични органи, чрѣзъ които се прѣдава. Човѣкъ не може да прояви любовьта си чрѣзъ своя стомахъ. Рече ли да прояви любовьта чрѣзъ стомаха си, той ще си създаде най-голѣмото нещастие. Съврѣменнитѣ хора създаватъ нещастията си само чрѣзъ своята лакомия. Питамъ: какъвъ идеалъ може да има въ яденето? Нѣкой ще възрази: тогава какъвъ смисълъ има въ глада? Гладътъ е сила, внесена отъ самата природа за продължение на живота. Яденето пъкъ е факторъ, който трѣбва да прави връзки, съединение между Любовьта и живота. Тъй щото, който яде, той трѣбва да знае, че прави връзка между Любовьта и живота. При яденето връзката първо е само физиологическа, а послѣ и духовна. Това не е само идея, но дѣйствителенъ фактъ. Всѣки, който се е опитвалъ да яде по този начинъ, той ще види, че въ него умътъ се развива по единъ начинъ, а сърцето—по другъ начинъ, Слѣдователно, който иска да бжде силенъ и мощенъ, той трѣбва да възстанови координацията между своитѣ органи.

И тъй, хора, у които нѣма координация на органитѣ, или у които справедливостьта не е факторъ въ живота имъ, тѣ се намиратъ въ пълна дисхармония съ себе си. Тази дисхармония се забѣлѣзва главно въ пръститѣ на ржцѣтѣ имъ, а сжщо така и въ ноктитѣ имъ, които сж изкривени, деформирани. Казвате: красива е тази жена! Когато се произнасяте за една жена, че е красива, вижте първо, какви сж пръститѣ и ноктитѣ на ржцѣтѣ ѝ. Ако тѣ сж изкривени, въ нея липсва координация на органитѣ. Щомъ ѝ липсва тази координация, тя не може да бжде красива. Освѣнъ това гънкитѣ, линиитѣ, на ржцѣтѣ ѝ отвжтрѣ

трѣбва да бѫдатъ правилни, добрѣ съчетани. Когато се говори за красотата на една книга, тази красота изисква, щото книгата да бѫде хубава по съдържание. Сѫщото може да се каже и за човѣка, който въ това отношение е написана книга: колкото по-съдържателна е книгата, толкова и човѣкъ е по-красивъ. Цѣната на книгата седи въ това, което тя съдържа. Моята ржка е дотолкова важна, доколкото има съдържание въ нея; вашата ржка е дотолкова важна, доколкото има координация въ нея. Изгуби ли съдържанието си, тя вече се деформира и вмѣсто да принесе полза, тя причинява врѣда на човѣка. Напримѣръ, нѣкога искате да направите едно добро, но изведнъжъ се изплашите отъ това и си дръпнете ржката назадъ. Или, искате да дадете пари на нѣкой бѣденъ, но като погледнете въ кесията си, виждате, че нѣмате дребни и казвате: нѣмамъ дребни, не мога да му помогна.—Като нѣмате дребни, дайте му сто лева, които имате въ кесията си.—Ами защо трѣбва да се помага на бѣднитѣ?—За координиране на вашитѣ органи. Имате десеть хиляди лева въ джоба си, дайте ги на нѣкой бѣденъ. Има смисълъ да дадете тѣзи пари на нѣкой бѣденъ, ако можете да координирате органитѣ си. Ако можете да запазите Божествената координация, това струва повече, отколкото ако дадете всичкитѣ си пари на бѣдни. Да обичате себе си, значи да обичате Истината. Казвате: може ли човѣкъ да не мисли за себе си?—Който мисли за себе си, той мисли и за смъртьта. Покажете ми единъ човѣкъ, който, като е мислилъ прѣзъ цѣлия си животъ само за себе си, да е останалъ като образецъ на щастливъ човѣкъ за цѣлото човѣчество! Който мисли за себе си, и който не мисли за себе си, прѣдставятъ два противоположни характера. И двамата, обаче, сѫ еднакво виновни. Прѣди всичко, човѣкъ трѣбва да мисли за Истината. Откато стане сутринь, докато си легне, прѣзъ цѣлия день той трѣбва да мисли само за Истината. Нѣкой се оплак-

ва, че никой не го обича. Казвамъ: докато този човѣкъ не обича Истината, никой не може да го обича. Това значи: докато не държишъ Истината въ ума си, никой не може да те обича. На такъвъ човѣкъ може да се даде много нѣщо: може да го облѣкатъ, да му се дадатъ пари, да му се четатъ най-хубави поезии, да го учатъ, но всичко това още не е любовь. Любовьта е великото въ свѣта, което прави човѣка силенъ, мощенъ, благороденъ. Тя хвърля свѣтлина въ ума на човѣка. Който има любовь въ себе си, той вижда нѣщата.

Мнозина се интересуватъ да знаятъ, какво нѣщо е реалностьта. Нѣкои считатъ, че условията, въ които живѣятъ, прѣдставятъ истинската реалность. Да се мисли така, това значи да се намирате въ единъ свѣтъ пъленъ съ задушливи газове, които неизбѣжно ще ви уморятъ. Такова нѣщо прѣдставятъ мислитѣ и чувствата на повечето отъ съврѣменнитѣ хора, вслѣдствие на което, ако не излѣзатъ отъ този свѣтъ, тѣ неизбѣжно отиватъ къмъ смърть. Каква реалность има тогава въ този животъ? Доколко хората живѣятъ съ съмнѣния въ своитѣ мисли и чувства, се вижда по слѣдното: вървя съ единъ господинъ, разговарямъ се и изведнъжъ бъркамъ въ джоба си, вадя нѣщо. Той веднага се усмихва; леко съмнѣние минава прѣзъ ума му, че ще извадя нѣкакъвъ кобуръ отъ джоба си. Азъ веднага му подавамъ една малка, цѣнна книжка и му казвамъ: заповѣдайте! Мисля си: това е кобурътъ, отъ който вие се плашите. Казвамъ: отношенията, които сжществуватъ между хората, трѣбва да водятъ къмъ мисъльта, че всѣки човѣкъ е роденъ за нѣщо велико, а именно, той трѣбва да знае Истината, той трѣбва да възстанови координацията на своитѣ органи, за да се увѣри, че наистина, като човѣкъ, той е създаденъ по образъ и подобие Божие. Тогава, като срещнете нѣкого, ще видите, че въ неговия умъ, въ неговото сърце има нѣщо особено, което го поставя въ положението на истински човѣкъ. Че-

сто хората говорятъ за Бога. Обаче, тѣ не трѣбва само да говорятъ за Бога и да произнасятъ Неговото име напразно. Добрѣ е, човѣкъ да произнесе Божието име само единъ пѫть въ годината и като го произнесе, то да произведе извѣстенъ резултатъ. Сѫщо така и за Любовьта трѣбва да се говори малко: само единъ пѫть въ годината трѣбва да се произнесе името ѝ, и това да произведе нѣкакъвъ ефектъ.

Питамъ: отъ какво произтичатъ страданията? Страданията произтичатъ отъ отсѫтствието на Истината въ живота. Въ живота има и любовь, и мѫдрость, и правда, но Истината я нѣма. Обаче, дѣто има правда, има и безправие; дѣто има любовь, има и умраза; дѣто има животъ, има и смъртъ. Когато единъ животъ се прѣлива въ другъ, това става причина да се унищожи външната форма. Това състояние хората наричатъ смъртъ. Засега смъртьта сѫществува на земята, като нѣщо необходимо, но единъ день, когато настане пълна координация между органитѣ, тогава броятъ на хората, които се раждатъ, ще бѫде точно опрѣдѣленъ. Тогава ще се раждатъ само толкова хора, колкото сѫ потрѣбни. Ние нѣмаме нужда отъ много хора. Ако е въпросъ да се раждатъ хилави хора, по-добрѣ да не се раждатъ толкова много. Свѣтътъ нѣма нужда отъ хилави хора. Животътъ е училище, въ което малко хора могатъ да се родятъ, т. е. малко хора могатъ да се учатъ. Ако въ свѣта има малко болни, тѣ ще влѣзатъ между здравитѣ и ще оздравѣятъ. Здравъ човѣкъ може да ходи, но болниятъ може ли да ходи съ здравия? Здравиятъ трѣбва да носи болния. Нѣкой казва: безъ лъжа не може. Питамъ: правъ ли е този моралъ? Въ сѫщность безъ Истина не може, а безъ лъжа може. Казвате: безъ ядене не може. Не, безъ ядене може, а съ ядене не може. Наистина, храната носи животъ, но ако човѣкъ се координира, той може да приеме храната и по другъ начинъ, а не само чрѣзъ устата си. Ако чо-

вѣкъ координира своитѣ органи, той може да приеме храната и чрѣзъ въздуха, и чрѣзъ свѣтлината. Много хора се прѣпоржчватъ за скромни. Казвамъ: не се прѣпоржчвайте за скромни. Прѣди всичко съ вашия обѣдъ могатъ да се нахранятъ милиони пеперуди, или най-малко, съ вашия обѣдъ една пеперуда може да прѣкара цѣлъ животъ. Кой е по-скроменъ тогава? Сега, слѣдъ като сте яли и пили цѣлъ животъ, казвате: животътъ нѣма смисълъ. Щомъ намирате, че животътъ нѣма смисълъ, значи вие отричате и Бога, Който е създалъ живота. Щомъ отричате Бога и казвате, че нѣма никаква координация въ свѣта, това показва, че вие считате себе си за първо божество. Ако това е вѣрно, тогава вие дайте правила, по които може и трѣбва да се живѣе. Казвате: нѣма Правда въ живота.—Като казвате, че нѣма Правда, кажете тогава вие, каква трѣбва да бжде правдата въ живота?

Казвамъ: хората трѣбва да освободятъ ума си отъ всѣкакъвъ страхъ, за да бждатъ готови да говорятъ Истината. Азъ не подразбирамъ грубата истина, но имамъ прѣдъ видъ онази Истина, която освобождава човѣка. Нѣкой казва: азъ искамъ да кажа Истината, да изповѣдамъ своитѣ грѣхове. Да се изповѣда човѣкъ, подразбирамъ да изповѣда онзи първиченъ грѣхъ, който е причина за всички останали грѣхове, а не да изповѣда онѣзи грѣхове, които се явяватъ като послѣдствие на първичния грѣхъ. Затова, при възпитанието на хората въ духовно отношение, първо се изисква координация на органитѣ. Израждането на съврѣменната европейска култура се дължи, именно, на това, че хората сж изгубили съвършено координацията на органитѣ си, вслѣдствие на което се раждатъ редъ болести. Съврѣменнитѣ учени и лѣкари сж дошли дотамъ, че казватъ: ако въ развитието си хората въвѣтъ, както досега, броятъ на нервнитѣ болести ще се увеличи толкова много, че свѣтътъ ще се прѣвърне на болница отъ нер-

вно-болни, или на лудница. Азъ прѣвеждамъ: днесъ цѣла Европа е изгубила координирането на своитѣ органи, на своитѣ мисли и чувства. Вземете, напримѣръ, какво прѣдставятъ съврѣменнитѣ християнски народи, били тѣ православни, протестанти или католици. Между тѣхъ нѣма никаква координация, и затова дребнави въпроси, дребнави раздори или спорове ставатъ причина за внасяне умраза помежду имъ. Дѣ е Истината, дѣ е Любовьта между тѣзи хора? Нали тѣ трѣбва да проповѣдватъ Истината? Нали тѣ трѣбва да покажатъ на свѣта Великия Законъ на Любовьта? Когато се казва „не убий“, ние разбираме, че всѣки който убива, той не обича Истината. Истината изключва всѣкакво убийство. „Не убий“ — това подразбира да не се убива онази душа, въ която е вложено красивото, хубавото. Никой нѣма право да спре такава душа отъ нейния пѫть на развитие. Оставете всѣка душа да се развива така, както Богъ ѝ е опрѣдѣлилъ. Направите ли първото прѣстѫпление въ това отношение, върху васъ ще дойдатъ всички нещастия. И затова, който иска да върви въ правия пѫть, нека се поощрява отъ живота на старитѣ християни. Тѣ сѫ били доблестни: прѣтърпѣвали сѫ голѣми мѫчения, и всичко сѫ понасяли съ достоинство. Тѣ сѫ умирали съ доблестъ и самоотверженость. Съврѣменнитѣ християни, обаче, които се явяватъ носители на Истината, не могатъ да понесатъ и най-малката обида.

Често се казва за нѣкои хора: тѣзи хора се заблудили; тѣ вървятъ въ кривия пѫть. Казвамъ: покажете ми единъ философъ, който да не се е заблудилъ. Не е въпросътъ само да напишемъ едно съчинение и да мислимъ, че много нѣщо сме направили, но отъ това съчинение трѣбва слѣдъ врѣме хората да се ползуватъ. Ако азъ направя една кѫща съ нѣколко прозорци, за какво ще ми служатъ прозорцитѣ?—Да влиза прѣзъ тѣхъ свѣтлина. Слѣдователно, ние сме прозорци, прѣзъ кои-

то трѣбва да влиза свѣтлина, за да можемъ да се ползуваме отъ тази свѣтлина, както ние, така и нашитѣ ближни. Ние не сме дошли на земята само да ядемъ и да пиемъ. Нашитѣ органи сж удове на Бога, и затова трѣбва да координираме тия удове. Като казвамъ, че сме органи на Бога, разбирамъ, че сме органи на живата природа. Живата природа пъкъ отъ своя страна обича координацията. Когато вие се координирате, живата природа ще ви заговори на свой езикъ. Заговори ли ви живата природа, всички мжчения, всички страдания ще изчезнатъ въ единъ мигъ, въ една нощь или въ единъ день. Тъй щото, запитате ли, кога ще дойде възкресението на душитѣ, ще знаете, че възкресението на душитѣ ще стане само тогава, когато тѣ обикнатъ Истината. Нѣкой казва: азъ много обичамъ приятеля си. Питамъ: вашиятъ приятель има ли Истината въ себе си? — Не зная това, но и той много ме обича. — Щомъ мислите, че толкова много ви обича, кажете му да продаде кжщата си заради васъ.—Надали ще я продаде.—Щомъ не е готовъ на такава жертва, той не ви обича, както вие си мислите. Не е въпросъ да се налагате. Любовьта не търпи никакво налагане. Когато нѣкоя жена се ожени за единъ мжжъ и почне да му се налага, това да ѝ купи, или онова да ѝ купи, Любовьта си заминава, Истината си заминава, Мждростьта си заминава, и тѣ оставатъ съвършено празни. Докато хората се женятъ по този начинъ, както днесъ, докато въ женитбата и въ отношенията между мжже и жени има насилие и несъгласие, това показва, че отсжтствува координация споредъ законитѣ на живата природа.

Първоначално Богъ е казалъ: живѣйте споредъ закона на Любовьта, която ще внесе животъ между васъ. Които живѣятъ по този законъ, само тѣ могатъ да се нарекатъ женени. Хората трѣбва да живѣятъ съвмѣстенъ животъ, безъ да се женятъ. Какво става днесъ? Мжжътъ, като се ожени, още на другия день вижда дефектитѣ на же-

на си; жената, като се ожени, още на другия день вижда дефектитѣ на мѫжа си. Това не е женитба, това е поквара. Мойсей е казалъ на евреитѣ: това, което вие наричате женитба, то е разкриване на голотата. Съврѣменнитѣ хора сами разкриватъ своята голота и послѣ се ужасяватъ отъ това положение. Когато мѫжъ *или жена* се женятъ, въ това отношение тѣ трѣбва да иматъ Истината и да разкриятъ тази Истина прѣдъ себе си. Когато една жена се запознае съ нѣкой мѫжъ, тя трѣбва да си каже Истината. Нека каже: азъ не познавамъ този човѣкъ. Позналa съмъ едва една десета отъ него. — Това, обаче, което тя е позналa, прѣдставя човѣшкото, но не и Божественото въ човѣка. Нѣкой мѫжъ пъкъ казва: каквото и да мисли жена ми за мене, това не ме засѣга.— Ако мѫжътъ мисли така, утрѣ той ще каже сѫщото и за Бога: каквото и да мисли Богъ за мене, това не ме засѣга. Не е така. Ако мнѣнието на Бога за насъ не ни засѣга, ние ще умремъ; ако мнѣнието на нашитѣ ближни не ни засѣга, ние пакъ ще умремъ. Кои сѫ нашитѣ ближни? Нашитѣ ближни сѫ онѣзи съвършени сѫщества, които сѫ завършили своето развитие на земята. Ако нашитѣ ближни не мислятъ добрѣ за насъ, ние ще умремъ, нѣма да имаме кредитъ. Днесъ всѣки човѣкъ мисли за кредитъ, всѣки иска да го обичатъ. Питамъ: какво могатъ да си дадатъ двама болни хора? Въ Евангелието се казва, че длъжникътъ, на когото господарьтъ простилъ дълговетѣ, като срещналъ единъ отъ своитѣ длъжници, веднага го хваналъ за гушата и заповѣдалъ да го затворятъ.

Съврѣменнитѣ религиозни сѫ се спрѣли при едно положение и постоянно запитватъ, кой има по-правилни вѣрвания.? Кой е позналъ Истината? Нѣкои твърдятъ, че сѫ познали Истината. Питамъ: онѣзи, които казватъ, че сѫ познали Истината, готови ли сѫ да жертвуватъ *живота* си не само веднъжъ, но откакъ сѫ се родили, докато умратъ,

животътъ имъ да бѫде жертвоприношение? Да служи човѣкъ на Истината, това подразбира цѣлиятъ му животъ да стане жертвоприношение. Той трѣбва да счита това нѣщо за привилегия, както свещеникътъ или владиката счита за привилегия положението си, да се облѣче въ своитѣ най-хубави дрехи, да влѣзе въ олтаря и да изпълни своята служба. Когато видя нѣкой бѣденъ човѣкъ, азъ се радвамъ, че той разкрива душата си и му казвамъ: ти не си бѣденъ, но не си научилъ да живѣешъ, както трѣбва.—Ама азъ съмъ отчаянъ, обущата ми сѫ скѫсани. Не, азъ виждамъ, че обущата ти сѫ здрави, ти на друго мѣсто си скѫсанъ.—Ама хората не ме зачитатъ.—Много лесно могатъ да те зачитатъ. Достатъчно е да дамъ на твое име 200,000 лева въ банката, и всички хора ще се произнесатъ за тебе, че си почтенъ човѣкъ. Не, паритѣ не правятъ човѣка почтенъ. Има друго нѣщо въ душата на човѣка, което го подига въ очитѣ на хората. Това е обичьта къмъ Истината. Когато говоришъ на човѣка, въ душата му трѣбва да се зароди обичь къмъ Истината и желание да не лъже нито себе си, нито ближнитѣ си, нито Бога.

И тъй, казва се въ Писанието, че този човѣкъ, на когото господарьтъ простилъ дълга, като излѣзълъ оттамъ, срещналъ едного, който му дължалъ само сто пенязи, и му казалъ: плати ми дълга! Плати ми това, което ми дължишъ! Този стихъ е свързанъ съ закона на ксординирането. Този слуга, комуто господарьтъ простилъ десеть хиляди златни таланти, не билъ въ състояние да прости на своя длъжникъ само сто пенязи.

Казвамъ: ако искате, вие още днесъ можете да отворите новъ листъ. Мнозина казватъ: старата религия е вече проста работа; старата наука е проста работа; старият животъ е проста работа; всички стари нѣща сѫ все прости работи. Питамъ тогава: коя е новата религия? Новата религия е религия на Истината, религията на новия животъ.

Тази религия ще внесе свобода, свѣтлина, знание и животъ. Който има Истината въ себе си, и въ чутурата да го гурятъ, да го сгрухатъ, той пакъ ще стане. Човѣкътъ на Истината не могатъ да го убиятъ; човѣкътъ на Истината въ вода не се дави; човѣкътъ на Истината огънь не го хваща: и сто пѫти да го горятъ на кладата, той пакъ живъ остава. Той се скрива, смалява се. Тъй щото, когато се говори за закона на смирението, ние подразбираме закона на смаляването. Казвате: какво нѣщо е смирението? То е законъ на смаляване. Човѣкъ може толкова много да се смали, че никой да не го види. И послѣ, той може да стане толкова голѣмъ, че всички да го видятъ, но да не могатъ да го уловятъ. Като видите такъвъ голѣмъ човѣкъ, да ви обхване страхъ и трепетъ, да не можете да се приближите при него. Смирението съдържа въ себе си и милосърдие. Смиреният човѣкъ може да се смалява, да става невидимъ, но той може и да се увеличава, да стане толкова голѣмъ, че погледътъ на човѣка да не може да го обхване. Нѣкой казва: много малъкъ станахъ, много се смалихъ.—Колко се смали? Като бръмбаръ стана ли? Ако си станалъ като бръмбарче, ще трѣбва да станешъ още по-малъкъ, като микроба. Слѣдъ това ще станешъ още по-малъкъ, като атомъ, и най-послѣ ще станешъ още по-малъкъ, като йонъ. Станешъ ли като йонъ, ще можешъ да влѣзешъ въ главата, въ мозъка на нѣкой ученъ и ще научишъ всички тайни въ природата, ще научишъ, защо се смущавашъ. Послѣ пъкъ ще научишъ изкуството да се увеличавашъ, да ставашъ голѣмъ. Нѣкой казва: да мога да се увелича, че да бръкна въ нѣкоя каса. Щомъ бръкнешъ въ нѣкоя каса, ти ще станешъ видимъ и ще те уловятъ.—Искамъ да науча Истината. — Щомъ научишъ Истината, ти ще се зарадвашъ. Нѣкой студентъ казва: искамъ да свърша университетъ, но нѣмамъ срѣдства. Който е намѣрилъ Истината, той и срѣдства ще намѣри, да свърши не единъ,

за четири факултета. И каквато длъжность пожелае послѣ, той ще може да я вземе. — Искамъ да стана министъръ. И това не е мжчно.

Казвамъ: когато човѣкъ иска да стане министъръ, или да заеме нѣкаква почетна работа, която да подигне неговото реноме, това значи да изпадне въ смѣшно положение прѣдъ себе си. Да искате нѣкаква почетна служба само за извѣстно положение, то е равносилно да изпаднете на мѣстото на онзи българинъ, който свършилъ въ Америка и отишълъ при князъ Батембергъ да иска нѣкаква добра служба. Този българинъ билъ родомъ отъ Свищовъ. Князътъ го запиталъ: каква служба искате? Тойималъ прѣдъ видъ да го назначи пръвъ министъръ. — Искамъ да ме назначите директоръ на една отъ софийскитѣ гимназии. — Тогава ще отидете при министра на просвѣщението, той се занимава съ такива служби. Съврѣменнитѣ хора се намиратъ въ сжщото положение: Богъ иска да ги назначи министри, а тѣ искатъ да станатъ директори на нѣкоя гимназия, или градоначалници, или пристави, да носятъ по една звѣзда, да обръщатъ внимание на хората. И тогава Господъ казва: ще отидете при министра, той ще ви назначи на такава служба.

И сега, когато хората се запитватъ, има ли Господъ или не, това подразбира, че тѣ питатъ, има ли Истина или не, може ли да се намѣри Истината, или не може. Богъ сжществува само за онѣзи хора, които вѣрватъ въ Истината. Които не вѣрватъ въ Истината, за тѣхъ Богъ не сжществува, тѣ сами за себе си сж богове. Онзи, за когото има Богъ, той има вѣра, има религия. Не е въпросътъ за форматата на вѣрата и на религията. Важно е, че въ каквато форма и да признава религията, за него Богъ сжществува.

Често между хората се говори, че трѣбва да обичатъ държавата си, да зачитатъ обществения строй. Казвамъ: само този човѣкъ може да подържа обществения строй и да обича държавата

си, който има Истината въ себе си. Азъ не говоря за човѣка на насилието. Когато имамъ Истината въ себе си и минавамъ покрай нѣкой въоржженъ стражаръ или войникъ, тѣ веднага слагатъ оржжието си прѣдъ мене. Когато имамъ Истината въ себе си и минавамъ покрай затворитѣ, вратитѣ на затворитѣ се отварятъ, и затворницитѣ се пущатъ навънъ. И като срещна нѣкой затворникъ, азъ го питамъ: за Бога ли страдашъ, или за себе си? Ако каже, че страда за Бога, азъ му казвамъ: ти можешъ да отидешъ въ затвора, да проповѣдвашъ на хората за Бога. Който каже, че страда за себе си, той носи ножа си нагорѣ. На този човѣкъ казвамъ: ти трѣбва да имашъ въ ума си само една идея — идеята за Бога. Войникътъ, който върви слѣдъ затворника, въоржженъ съ своя ножъ, насоченъ нагорѣ, съ това иска да му каже: ако ти, като влѣзешъ въ затвора, бждешъ така смѣлъ като мене, който сега те карамъ, и ако твоятъ ножъ на Истината бжде така остъръ и насоченъ нагорѣ, ти ще бждешъ ангелъ-хранитель между всички затворници. Като влѣзешъ при своитѣ братя въ затвора, които сж обезсърдчени отъ човѣшки неправди, ти имъ кажи: иде день на вашето освобождение! Всички затворници могатъ да излѣзатъ отъ затворитѣ, обаче, важно е и за самитѣ тѣхъ, дали ще могатъ да изпълнятъ волята Божия. Още днесъ всички затворници могатъ да се освободятъ, но въпросъ е, дали като излѣзатъ отъ затвора, ще могатъ да изпълнятъ волята Божия. Ако не изпълнятъ волята Божия, тѣ могатъ повторно да сгрѣшатъ, и тогава наказанието имъ може да се удвои: намѣсто 20 години, да прѣкаратъ въ затвора 40 години. Днесъ всички затворници струватъ на България милиони. И ако тя би могла да ги пусне на свобода, какво по-добрѣ отъ това? Тѣ ще работятъ за нея, ще станатъ честни и почтени хора. Кога?—Само ако сж готови да изпълнятъ волята Божия. Какъ могатъ тѣзи хора да се обърнатъ? Религиознитѣ хора ка-

зватъ: ние трѣбва да се обичаме. Досега и азъ съмъ проповѣдвалъ на хората да се обичатъ едни други, но отсега нататъкъ оставамъ този въпросъ настрана и казвамъ: хората трѣбва да обичатъ Истината! Сега вече азъ проповѣдвамъ любовь, обичь къмъ Истината. Този е кардиналният въпросъ, който може да освободи хората отъ робство. Затова у всѣкиго трѣбва да се зароди желание да даде всичко, а не да даде само отъ изобилието на своята душа. Както онзи, който е раздалъ имането си на бѣдни, така трѣбва да постжпи и всѣки човѣкъ, който има обичь къмъ Истината. Ние не искаме това отъ бѣднитѣ, но отъ богатитѣ. И онѣзи отъ богатитѣ, които искатъ да служатъ на Истината, трѣбва да се върнатъ назадъ и да раздадатъ всичко, каквото иматъ. Които не искатъ да се върнатъ, нека продължатъ пжтя си, но поне да кажатъ това на онѣзи, които оставатъ да живѣятъ на земята, както и на онѣзи, които искатъ да дойдатъ отново на земята. Обичь къмъ Истината—това е бждещиятъ идеалъ, къмъ който всички трѣбва да се стремятъ.

Сега азъ искамъ право да ме разбирате, да не би нѣкои да кажатъ: много строга работа е тази. Значи, ние досега не сме вѣрвали въ нищо! Не, *въ много нѣща сте вѣрвали, но не сте обичали* Истината така, че да сте били готови да пожертвувате всичко за нея, и то не само за единъ моментъ, но прѣзъ цѣлия си животъ. При това, не *трѣбва да обичате само тѣзи, които ви сж приятели*, но да обичате всички и да сте готови, както Бога, да дадете своето благоволение на всички сжщества. И това трѣбва да направите не само за доброто на другитѣ хора, но за координиране на своята душа, на своето тѣло, да бждете въ съгласие съ великата Истина. Координирането е основенъ законъ, който всѣки трѣбва да знае. Координирането прѣдставя онази канализация, която трѣбва да се прѣкара въ човѣшката душа, за да може всѣки потикъ да прѣминава прѣзъ нея и

да дава ходъ на общото развитие на силитѣ въ човѣшкия организъмъ. Безъ тази канализация човѣкъ може да се пукне; щомъ се прѣкара тази канализация, тя ще даде пжть на Божието благословение да тече въ него. Опита ли се човѣкъ да спре тази Божествена енергия, той ще подпуши всички пжтища въ себе си, а съ това ще наруши координацията на силитѣ въ организма.

Казвате: човѣкъ не трѣбва да люби. — Вие още не сте любили. Човѣкъ не трѣбва да говори Истината. — Вие още не сте говорили Истината. Отъ опитностьта, която досега сте имали, по всичко се вижда, че вие още се намирате на границата между стария и новия животъ. На първо мѣсто вие искате да бждете здрави. На второ мѣсто вие искате да имате здравъ умъ и здраво сърце, за да можете да постигнете идеалитѣ на вашитѣ умъ и сърце. Зада постигне всичко това, човѣкъ трѣбва да има любовь къмъ Истината. Имате ли любовь къмъ Истината, вие ще можете да заемете и най-доброто положение. Тъй щото, искате ли да прокарате въ живота си великата идея—любовь къмъ Истината, вие трѣбва да иматъ любовь къмъ работата. Въ живота ще срещнете много граждани, които почти никакъ не работятъ; сжщеврѣменно ще срещнете много селяни, които работятъ извънредно много. И едното е прѣстжпление, и другото е прѣстжпление. И онзи, който много работи, се притѣснява, както и онзи, който не работи. Обаче, природата изисква да се впрегне на работа само толкова енергия, колкото е необходимо. При това, когато човѣкъ дава отъ себеси, той сжщо така трѣбва да получи нѣщо. Трѣбва да става правилна обмѣна. Казвамъ: човѣкъ трѣбва да води правиленъ религиозенъ животъ, или правиленъ духовенъ животъ. Нѣкой казва: смисълътъ на живота седи въ това, да пожертвува човѣкъ всичко. Така проповѣдватъ и владицитѣ, и свещеницитѣ, и проповѣдницитѣ. Кои владици, свещеници и проповѣдници говорятъ така? Така

говорятъ и сж говорили онѣзи, които заминаватъ и сж заминали за онзи свѣтъ. Живитѣ иматъ друго мнѣние. Като дойдатъ новитѣ служители на Бога, тѣ ще служатъ *по особенъ* начинъ, а не като сегашнитѣ. Прѣди всичко тѣ ще се обличатъ по съвсѣмъ другъ начинъ. Облѣклото на съврѣменнитѣ Божии служители не е нищо друго, освѣнъ парадиране. Докато човѣкъ парадира съ облѣклото си, той не може да бжде истински Божи служитель. И забѣлѣжете, когато човѣкъ започне да остарява, той започва и да се дигизира. Човѣкъ трѣбва да стане като малко дѣте. Вземете примѣръ отъ Христа. Той не се обличаше съ цѣль да парадира. Той носѣше римска тога, а на краката си имаше обуща, подобни на сегашнитѣ сандали. Христосъ имаше ли корона на главата си? —Нѣмаше. Азъ не съмъ противъ коронитѣ, но Истината трѣбва да бжде корона на главата на човѣка!

Казвамъ: трѣбва да ме разбирате правилно! Нѣкой *казва: значи, старата религия* трѣбва да се разруши. Питамъ: отъ осемь хиляди години насамъ кой е причина за разрушение на религията? Нѣкой отдавна е разрушилъ религията, но кой е той? Човѣкътъ, който говори Истината, и слънцето, което грѣе, не могатъ да рушатъ нѣщата, тѣ само ги разтопяватъ. И когато нѣщата се топятъ, това не става по наша воля, но законътъ е такъвъ. Понеже много хора искатъ да придобиятъ вжтрѣшния смисълъ на живота, питамъ: какъ ще се домогнатъ до това нѣщо? Запримѣръ, нѣкой иска да напише нѣщо много хубаво, но не може. Другъ иска да изсвири едно музикално парче много хубаво, но не може. Защо?—Защото въ цѣлия животъ, както и въ природата, отъ хиляди години има прѣповторение на нѣщата. Вземете, напримѣръ, каквото е казалъ Платонъ отъ толкова хиляди години, и до сега се повтаря. Всички говорятъ за обективенъ, за субективенъ свѣтъ, за субстанция, за понятия и т. н. Казвамъ: животътъ не се заключава въ понятията, но той се изразява чрѣзъ

тѣхъ. Прѣди всичко, когато двама души се срещнатъ, тѣ трѣбва да иматъ обща база на опознаване. Тази база осигурява правилнитѣ отношения, които се създаватъ между тѣхъ. Отношенията между тѣхъ трѣбва да бждатъ такива, както между окото и ухото. Какъ се запознаватъ окото и ухото помежду си? Окото гледа, а ухото слуша. Слѣдователно, между окото и ухото има извѣстно координиране. Окото може да покаже посоката, отдѣто иде гласътъ, а ухото може да схване, какъвъ е гласътъ, който се чува. И затова, когато тѣзи два органа могатъ да се координиратъ, между тѣхъ има обичь, любовь; не могатъ ли да се координиратъ, никаква любовь не може да сжществува и между тѣхъ. Въ такъвъ случай, ако двама души могатъ да се координиратъ, тѣ ще могатъ и да се обичатъ.

Сега, като слушате да се говори по този начинъ, мнозина ще се натъкнатъ на едно противорѣчие. Обаче, които могатъ да схванатъ дълбокия смисълъ на думитѣ ми, тѣ ще изпитатъ голѣма радость. Напримѣръ, говори се за самоотричане, за отказване отъ старого. Нѣкои ще кажатъ: какво ще стане съ насъ, ако се откажемъ отъ старото? Питамъ: когато човѣкъ умре, не се ли отказва отъ всичко? Нашитѣ дѣдо и баба не се ли отказаха отъ всичко? Тогава, не е ли по-добрѣ да се откаже човѣкъ доброволно отъ всичко старо още приживѣ, отколкото да чака смъртьта и тогава, иска не иска, да се откаже? Въ това отношение Толстой бѣше ясновидецъ. Той прѣдвиждаше, че този законъ ще се наложи, и затова прѣдварително казваше на жена си: хайде да се откажемъ отъ всичко старо, да се откажемъ отъ богатсвото си. Жена му, обаче, не се съгласяваше. Не мина много врѣме, дойдоха болшевицитѣ и наложиха този законъ насила. Казвате: страшно нѣщо сж болшевицитѣ! Да, страшни сж, но тѣ сж ангелитѣ на смъртьта, които дойдоха, и безъ да питатъ нѣкого, взеха всичко до стотинка. Че били владици,

попове или управляващи, тѣ насила наложиха този законъ. Казвате: кой ще ни избави отъ болшевицитѣ? Само Истината е въ състояние да спаси човѣчеството отъ болшевицитѣ, като внесе между тѣхъ законитѣ на Любовьта, Мждростьта, Правдата, Добродѣтельта, милосърдието, кротостьта, въздържанието, търпѣнието и т. н. Само Истината може да освободи човѣка, никакви други илюзии не трѣбва да си правите. Дойдатъ ли болшевицитѣ, тѣ ще ви хванатъ за гушата и ще ви поставятъ въ затворитѣ. Обаче, Истината ще освободи всички хора, ще ги извади отъ затворитѣ и ще ги пусне на свобода.

И тъй, обектъ на Любовьта е Истината. Човѣкъ не може да люби, докато нѣма Истината. Ако искате да любите и да ви любятъ, непрѣменно трѣбва да имате Истината въ себе си. Който люби, той търси Истината. Нѣкой казва: азъ любя. Значи, ти търсишъ Истината. Другъ казва: защо не ме любишъ?—Защото нѣмашъ Истината въ себе си. Казва се въ Писанието: „Възлюбилъ е Истината въ човѣка.“ На друго мѣсто се казва: „Богъ толкова възлюби свѣта, щото пожертвува своя единороденъ синь, за да не погине всѣки, който вѣрва въ Него. И отъ този стихъ се разбира пакъ сжщото. Истината у насъ, която Богъ е възлюбилъ, това е Любовьта. И тъй, подигнете се, вложете Истината въ себе си и не бивайте вече раби на миналото, на вашитѣ дѣди и прадѣди. Стжпете на нозѣтѣ си и кажете: отсега нататъкъ азъ ще търся само Истината! Когато намѣрите Истината, вие ще знаете вече да любите, но и васъ ще любятъ. Тогава и живогътъ ви ще се осмисли, и ще се освободите отъ всички болести и неджзи на миналото. И като говорите въ името на Истината, ще прѣстанете да се занимавате съ грѣховетѣ на другитѣ хора. Да се занимавате съ грѣховетѣ и прѣстжпленията на хората въ името на Истината, това значи да се цапате. Какво могатъ да ви интересуватъ умрѣли хора? Нека умрѣлитѣ

почиватъ въ гробоветѣ си! Нека богатитѣ почиватъ въ своитѣ богатства! Какво ще ме интересува това, че нѣкой умрѣлъ? Или, какво ще ме интересува това, че нѣкой писалъ нѣщо невѣрно за мене? Нека той бжде доволенъ отъ това, което е писалъ. Който има Истината въ себе си, той се радва и на малкитѣ блага, които Богъ му е далъ.

„Възлюбилъ е Богъ Истинатата въ човѣка". Това подразбира законъ на координация. Запримѣръ, заболѣеге отъ нѣкаква болесть. Първата работа е да намѣрите причината на тази болесть. Като намѣрите причината на болестьта, вие веднага ще се координирате и болестьта ще изчезне. Нѣкой ще каже: ами като се лѣкуваме сами, какво ще правятъ лѣкаритѣ? Нѣма защо да се грижите за лѣкаритѣ. Вие ще постжпвате, както сега правятъ испанцитѣ. Въ Испания при лѣкаритѣ не ходятъ само болни, но и здрави хора. Тамъ болнитѣ хора не плащатъ на лѣкаритѣ. Всѣки здравъ, обаче, внася въ една касичка по два лева за лѣкарь. Като се събератъ около стотина абонати, лѣкарьтъ събира тия пари. Дойде ли прѣдъ касичката и види, че въ нея нѣма нищо, той знае, че нѣкой боленъ е дошълъ да се лѣкува. Значи, докато сме здрави, ще плащаме на лѣкаритѣ за съвѣти, да не заболѣваме. Щомъ сме болни, нѣма да плащаме нищо на лѣкаритѣ. Слѣдователно, оттукъ виждаме, че добро може да прави само здравиятъ човѣкъ. Болниятъ човѣкъ не може да прави никакво добро. И затова, само здравиятъ човѣкъ може да плаща; болниятъ нищо не може да плаща на лѣкаря.

Сега, азъ ви поощрявамъ да плащате на лѣкаря си, докато сте здрави. Щомъ сте болни, нищо нѣма да плащате, ще се лѣкувате даромъ. Бждещиятъ ви идеалъ е да научите, какво нѣщо е Любовьта. Човѣкъ не може да обича, не може да бжде силенъ, докато нѣма Истината въ себе си. Не си правете илюзии, че безъ Истината можете да бждете силни хора. Казвате за нѣкого: този

човѣкъ може да заповѣдва на духоветѣ. Казвамъ: той не може да заповѣдва на органитѣ си, че ще заповѣдва на духоветѣ! За да може човѣкъ да заповѣдва на духоветѣ, той трѣбва да научи законитѣ на материята и да знае, какъ да я владѣе. Докато не научи законитѣ на материята, не само че не ще може да заповѣдва на духоветѣ, но тѣ ще си играятъ съ него. Духоветѣ сж ни научили на всички отрицателни прояви, на всички лоши занятия: на умраза, на кражба, на тунеядство и т. н. Рече ли нѣкой да работи, тѣ веднага ще му кажатъ: нѣма какво да работишъ, нека другитѣ работятъ за тебе. Съврѣменнитѣ хора се възпитаватъ отъ духоветѣ. Когато дойдатъ до положението да заповѣдватъ на духоветѣ, въ свѣта вече ще дойде нова култура—култура на великата Истина, която ще внесе свобода въ живота. Тогава всички хора ще бѫдатъ еднакво свободни; училищата ще бѫдатъ отворени за всички хора и ще имъ достатъ нужното знание, което води къмъ освобождение и просвѣта. Тогава всички хора ще придобиятъ живота, ще знаятъ, колко да живѣятъ; тѣ ще живѣятъ, колкото искатъ и ще бѫдатъ свободни да заминатъ, когато искатъ. Тази е новата религия, която ще дойде въ бѫдеще и по която ще може да живѣе всѣки, който търси Истината. Не казвамъ, че другитѣ хора трѣбва да се мразятъ. Прѣди всичко, умразата не разрѣшава въпроса. Любовьта разрѣшава всички въпроси. Казано е: „Да възлюбишъ ближния си, както себе си!“ Обаче, Любовьта чрѣзъ Истината носи правилното разрѣшение на въпроситѣ. И тогава, като обикнете нѣкого, вие ще знаете, защо го обичате. Обичате ли нѣкого, трѣбва да намѣрите въ него една чърта, на която напълно да разчитате: нито той да си играе съ васъ, нито вие да си играете съ него. Тази чърта ще прѣдставя истинската връзка помежду ви.

Сега азъ ви говоря за науката на Любовьта, както и за науката на Истината. Тази Любовь, и

тази Истина, за които ви говоря, тѣ не се проявяватъ отсега, тѣ сж проявени отъ хиляди години насамъ. Сега ние трѣбва само да си ги припомнимъ. Ако се обърнете къмъ вашето минало и си спомните за Любовьта, за Истината и ги приложите въ живота си, вие ще придобиете новата свѣтлина. Тогава всички хора ще се разбератъ. Ако не се приложи тази Любовь и тази Истина, въ живота на хората винаги ще има противорѣчия.

И тъй, не очаквайте свѣтътъ да се оправи по механически начинъ. Нѣма какво да се оправя свѣгътъ, той е оправенъ. Едно насърдчение ще ви кажа: вие трѣбва и можете да се оправите. Смъртьта никога нѣма да изчезне отъ живота, но насърдчителното за васъ е, че вие можете да станете безсмъртни. Лъжата никога нѣма да изчезне отъ живота, но вие можете да намѣрите Истината, която да ви направи свободни. Сиромашията никога нѣма да изчезне отъ живота, но вие можете да станете богати. Невѣжеството никога нѣма да изчезне отъ живота, но знанието може да бжде ваше достояние. Ето защо, казвамъ: не примирявайте противорѣчията въ живота, защото има сили вънъ отъ живота, които уреждатъ всички противорѣчия. Мравитѣ не уреждатъ живота, но тѣ могатъ да уредатъ само своитѣ мравуняци. Човѣкъ не може да се разпорежда съ себе си, има други сжщества, които уреждатъ живота. Когато дойдатъ културнитѣ ангели въ свѣта, тѣ правятъ съ хората сжщото, каквото хората правятъ съ дърветата. Тѣ казватъ: еди-кое си поле трѣбва да се окоси; съберете 20,000 левенти момъци и ги окосете като трѣва! Казвате: колко сж жестоки Тѣ сж жестоки, а когато вие рѣжете дърветата, това не е ли жестокость? Ще кажете, че това не е жестокость, а култура. Ако вашата дъщеря е въ нѣкое леко заведение и продава себе си, не е ли по-добрѣ тия културни сжщества да я откжснатъ отъ тази срѣда и да я занесатъ въ тѣхния свѣтъ? Не е ли по-добрѣ за единъ министъръ, който под-

писва смъртната присжда на 20 души, да замине за другия свѣтъ, между висшитѣ сжщества, прѣди да е подписалъ тази присжда? По-добрѣ е такива хора да се отрѣжатъ, като дърветата, отъ своята срѣда, и да се занесатъ на по-добро мѣсто. Ние не искаме хората да умиратъ, но да отиватъ въ онзи свѣтъ, да се учатъ.

И тъй, ние сме за разумния животъ. Казвате: какъвъ е смисълътъ на живота? Смисълътъ на живота седи въ това, да се възлюби Истината. Като възлюбите Истината, тя ще отвори всички врати, ще ви направи свободни. Това е проста задача, въ която всѣки за себе си, индивидуално, ще разрѣши слѣднитѣ важни въпроси: ще живѣете или ще умрете, богати ли ще бждете или сиромаси, умни ли ще бждете или прости. Разрѣшите ли тѣзи въпроси, ще намѣрите и смисъла на живота.

Писанието казва: „Богъ е възлюбилъ Истината въ човѣка". Щомъ Богъ е възлюбилъ Истината у васъ, тогава вие сте въ положението на онзи блаженъ човѣкъ, на когото господарьтъ прости дълга. Нѣма по-хубаво нѣщо за човѣка отъ това, да възлюби Истината.

Азъ желая сега Богъ да възлюби Истината, която е въ душитѣ ви, а вие да се радвате!

---

29 недѣлна бесѣда отъ Учителя, държана на 8 май, 1927 г. г. София

Ще ви се даде.

„Давайте, и ще ви се даде!“*)

При сегашния развой на живота, хората сж изучили само науката на взимане. Всички казватъ: взимай! Тъй щото, безсъзнателният животъ започва съ науката „взимай“, а съзнателният животъ започва съ науката „давай“! Това не подразбира, че единиятъ процесъ има прѣимущество надъ другия, но съ това се изнасятъ два процеса въ развитието на живота. Отъ знанието на тѣзи и на редъ още процеси въ живота се създава философия, съ помощьта на която могатъ да се примирятъ всички дѣйствия, които изглеждатъ противорѣчиви. Често страданията въ живота на хората произтичатъ отъ факта, че тѣ не разбиратъ интимнитѣ, побудителнитѣ причини въ природата. По-право казано, тѣ не разбиратъ интимнитѣ, побудителнитѣ причини на Бога. Когато се говори за Бога, съврѣменнитѣ хора иматъ особени понятия; когато се говори за живата природа, тѣ пакъ иматъ особени понятия. Обаче, каквито и да сж понятията имъ за живата природа или за Бога, единъ день тѣ все ще се изправятъ. Да се говори за морализиране, за възпитание, за изправяне или за просвѣта, това не е достояние на хората. Хората сж само носители на култура, но тѣ сами не създаватъ културата. Който иска да разбере смисъла на своя животъ, най-първо той трѣбва да разбере отношенията си къмъ живата природа и къмъ Бога. Той трѣбва да разбере себе си, т. е. да познае себе си. Какво прѣдставя човѣкъ самъ за себе си, т. е. каква е неговата отличителна чърта, това е единъ отъ важнитѣ въпроси. Той трѣбва да започне съ видимото. Казватъ: човѣкъ има умъ, сърце, воля. Умътъ е нѣщо отвлѣчено; сърцето е нѣщо отвлѣ-

*) Лука 6:38

чено; и волята е нѣщо отвлѣчено. Човѣкъ трѣбва да започне отъ себе си, отъ единъ конкретенъ фактъ. Кое е това „себе си" въ човѣка? — То е видимиятъ човѣкъ. Кое прѣдставя видимиятъ човѣкъ? — Това е неговото живо тѣло, върху което природата въздѣйствува, и то отвсѣкждѣ възприема нейнитѣ мисли, желания и дѣйствия. При това човѣкъ трѣбва да знае, коя е неговата най-важна часть отъ тѣлото му, т. е. коя е неговата опорна точка. Нѣкои мислятъ, че опорната точка въ тѣлото на човѣка сж краката. Не, опорната точка въ тѣлото на човѣка е неговата глава. Въ съврѣменната техника правятъ опити да създадатъ желѣзна кола, която да пжтува по една релса, а не както досега на двѣ релси. Тази кола ще бжде поставена на двѣ колелета и ще върви по права линия. На тази кола отгорѣ ще има една топка, която ще се върти. Докато топката се върти, и колата ще се движи по права линия. Прѣстане ли топката да се върти, и колата ще прѣстане да се движи, или пъкъ ще се прѣобърне. Колкото по-бързо се върти топката, толкова по-бързо ще се движи и колата. Ученитѣ отдавна сж забѣлѣзали сжщото нѣщо по отношение на човѣка: и човѣкъ се движи по права линия, на двѣ колелета и съ една топка отгорѣ. Двата крака прѣдставятъ двѣтѣ колелета. Човѣкъ се движи дотогава, докато и неговата глава мисли. Праволинейното движение въ свѣта е движение на правата мисъль. Трижгълникътъ е хармонично разпрѣдѣление на силитѣ въ духовния свѣтъ. Квадратътъ е хармонично разпрѣдѣление на силитѣ въ физическия свѣтъ. Точката пъкъ прѣдставя опора на мисъльта.

И тъй, човѣкъ трѣбва да има ясна прѣдстава за себе си. Ако ние имаме ясна прѣдстава за себе си, тогава и всички науки ще иматъ извѣстно съотношение къмъ насъ. Докато ние не познаваме себе си, и природата ще ни бжде чужда, и свѣтлината ще ни бжде чужда, и топлината ще ни бжде чужда; яденето, пиенето, приятелството, всичко ще ни бжде чуждо. Разберемъ ли се-

бе си, ще знаемъ, че ние никога не можемъ да умремъ. Напримѣръ, картината, която художникътъ е рисувалъ, може да се изгори и разруши; кжщата, въ която човѣкъ живѣе, и тя може да се изгори, но що се отнася до самия художникъ, до създателя на нѣщата, никой не може да го разруши, никой не може да посегне на него. Това е основна мисъль, която всички трѣбва да иматъ прѣдъ видъ. Мисли ли човѣкъ, че нѣкой може да го разруши, свѣтътъ за него вече нищо не струва. Мнозина мислятъ, че като умратъ, всичко ще се свърши. И затова тѣ казватъ: понеже слѣдъ смъртьта всичко се свършва, сега поне да ядемъ и да пиемъ, да си отживѣемъ. Щомъ тѣзи хора мислятъ така, ние нѣма какво да се разправяме съ тѣхъ. Тѣ сж свършили вече. На тѣзи хора ние пожелаваме да си взематъ своитѣ дипломи. На всички хора, които сж свършили университета на природата, тя дава дипломъ, като пише отдолу „дипломъ на смъртьта“. Защо?—Понеже тѣзи хора сж свършили всички науки на смъртьта: тѣ сж свършили науката на страданието; тѣ сж свършили науката на грѣха; тѣ сж свършили науката на лъжата; тѣ сж свършили науката на измамата; тѣ сж свършили науката на личностьта. Лъжата е велика наука: тя е наука на дипломацията. Като говоря за науката на лъжата, тя не е още тази, която хората познаватъ. Нѣкой казалъ нѣколко лъжливи думи, това още не е лъжа. Нѣкой бръкналъ въ касата или въ джоба на нѣкого и извадилъ нѣколко лева, сто лева, напримѣръ, това още не е кражба, то е само опитъ за кражба. Когато нѣкой прѣдставя извѣстни нѣща, като вѣрни, а въ сжщность не сж вѣрни, това още не е лъжа, то е само опитъ за лъжа. Когато човѣкъ се опитва да лъже, той изслѣдва само естеството на лъжата. Това е само опитъ до съзнанието на човѣка, да познае, дали въ даденъ случай той е казалъ Истината, или не. Слѣдователно, за да има човѣкъ постоянна мѣрка за нѣ-

щата, той трѣбва да познава себе си, да познава своитѣ отношения къмъ живата природа и къмъ Бога.

Сега, като говоря за познаването, азъ не разбирамъ обикновеното познаване, което ни доставя редъ страдания. Когато човѣкъ познае себе си, въ правия смисълъ на думата, тсй ще прѣстане да страда; когато човѣкъ познае себе си, въ правия смисълъ на думата, тсй ще прѣстане да грѣши; когато човѣкъ познае себе си, въ правия смисълъ на думата, той ще ликзидира съ невѣжеството; когато човѣкъ познае себе си, въ правия смисълъ на думата, той ще ликвидира съ безсилието; когато човѣкъ познае себе си, въ правия смисълъ на думата, той ще ликвидира съ смъртьта; когато човѣкъ познае себе си, той ще започне съ Истината, съ великото и славното въ живота. Човѣкъ не може да познае Истината и да запсчне съ нея, ако не познае себе си. Ако тсй не познае единицата, себе си, какъ ще започне съ тройката, т. е. съ Истината, съ Бога? Слѣдователно, човѣкъ, като единица, като козмически човѣкъ, трѣбва да излѣзе отъ своето инертно състояние. Допуснете, че въ природата има такова инертно състояние на материята, при което тя нито се дѣли, нито се умножава. Какво трѣбва да се направи съ нея? При това състояние материята трѣбва да се осмисли. Такова е състоянието на човѣка. И затова, за да се осмисли живота му, въ него трѣбва да се роди нѣкакво противорѣчие. Противорѣчието не се ражда въ Бога. То се ражда въ хората. Това противорѣчие се заключава въ познаване на материалното въ живота. То се явява като естествено послѣдствие на стремежа въ хората да опитатъ всички желания. Желанията пъкъ прѣдставятъ материала, съ който ние трѣбва да съградимъ нашето тѣло, главно външната страна на нашето тѣло.

Мнозина се спъватъ по въпроса за желанията и казватъ: защо ни сж желанията? Казвамъ:

въ живота на хората трѣбва да има много желания, за да съградятъ тѣлата си. Щомъ се съградятъ тѣлата, тогава ще се дойде до чувствата, които прѣдставятъ облѣкла на тѣлата. Слѣдъ това ще се дойде до вжтрѣшния процесъ, който прѣдставя мазилката на тѣлата. Затова, именно, Мойсей казва: „Не туряйте желанията въ сърцата си, понеже тѣ сж твърди и ще ги наранятъ. Като твърдъ материалъ, желанията трѣбва да останатъ вънъ, за да може съ тѣхъ само да се гради. Значи, всѣко желание трѣбва да се постави на своето мѣсто, да се използува като материалъ за градежъ на тѣлото. Щомъ дойдемъ до чувствата, човѣкъ вече трѣбва да има извѣстенъ теркъ, извѣстна форма, която да имъ прѣдаде. Обаче, при сегашнитѣ разбирания на живота, хората считатъ желанията като нѣщо много важно, вслѣдствие на което ги поставятъ въ сърцето си, и по този начинъ си създаватъ голѣми нещастия. Желанията, както и чувствата, сами по себе си, нѣматъ животъ. Както много дрехи трѣбва да се скжсатъ, докато се развие и израсне нашето тѣло, така и много чувства и желания трѣбва да се изтъркатъ, да умрагъ, докато се прояви живогътъ на душата. Чувствата сж най-хубавото облѣкло, съ което душата може да се облѣче. Нѣкой казва: моитѣ чувства сж скжсани.—Нищо отъ това. Ако днесъ се облѣчешъ съ една дреха, утрѣ можешъ да облѣчешъ втора, послѣ трета и т. н. Вие не трѣбва да се спъзаге отъ това, че вашитѣ чувства и желания се разрушаватъ. Тѣ трѣбва да се разрушатъ, да се направятъ на дребенъ материалъ, за да се поставятъ на своето мѣсто при градежа на тѣлото.

Сега трѣбва да се спра върху човѣка, главно върху неговата глава. Прѣди всичко той трѣбва да обърне внимание върху способноститѣ си. Защо? Групирането на нѣколко способности съставятъ силата на човѣка. Сжщо така и нѣколко желания, нѣколко чувства, сгрупирани на едно мѣсто, съставятъ потика на самия човѣкъ.

На първо мѣсто човѣкъ трѣбва да указва извѣстно влияние върху своитѣ способности. Той трѣбва да разграничава личнитѣ си чувства отъ висшитѣ. Личнитѣ чувства у човѣка не прѣдставятъ нѣкаква способность. Тѣ прѣдставятъ само потоци. Любовьта къмъ Бога сѫщо така не е способность, но чувство, което дава силенъ тласъкъ, потикъ въ живота на човѣка. Въпросътъ за способноститѣ пъкъ могатъ да се разрѣшатъ само тогава, когато се разрѣши Питагоровата теорема. Въпросътъ за способноститѣ може да се разрѣши само тогава, когато човѣкъ се научи да свири, да смѣта, да мисли за причинитѣ и послѣдствията на нѣщата. Тъй щото, дойдемъ ли до способноститѣ, ние трѣбва да разбираме причинитѣ на явленията, които сѫществуватъ въ природата, както и законитѣ, които сѫ свързани съ тѣхъ. Слѣдъ това трѣбва да разбираме и послѣдствията на тия причини. При това, забѣлѣзано е, че всѣка способность дава извѣстна пластичность на човѣшкото тѣло. Запримѣръ, силниятъ човѣкъ трѣбва да има добрѣ устроено тѣло. Като говоря за силенъ човѣкъ, азъ нѣмамъ прѣдъ видъ този, който може да се боксира, да надвива другитѣ въ физическо отношение. Споредъ мене, такъвъ човѣкъ още не е силенъ. Ако такъвъ силенъ човѣкъ се намѣри прѣдъ човѣкъ съ силна мисъль, послѣдниятъ може да го повали на земята. Човѣкъ, който има силна мисъль може да се бори и съ най-голѣмия юнакъ. Нѣкой голѣмъ юнакъ може да се бори съ 20—30 души, но той не може да устои на човѣкъ съ силна мисъль. Не е механическата или физическата сила, която побѣждава човѣка. Слѣдователно, има редъ сили въ живота, на които трѣбва да се знае естеството. Отъ непознаването на тѣзи сили произтичатъ страданията, които хората иматъ ежедневно. Една отъ тия сили е гнѣвътъ. Знае ли се, напримѣръ, отъ какво произтича гнѣва въ човѣка? И гнѣвътъ има свой произходъ. Той се е явилъ въ най-ранни врѣмена, когато у

човѣка се събудило желание да излѣзе отъ своето инертно състсяние и да произведе единицата. Обаче, явятъ ли се двѣ единици, ражда се злото въ свѣта, не както хората го разбиратъ, но злото, като творческа сила, като творчески принципъ. Адептитѣ отъ древнитѣ врѣмена още сж считали всички числа отъ 1 — 10 като реално добро, понеже произтичатъ отъ единицата. Всички числа пъкъ, които произтичатъ отъ двойката, тѣ сж считали за лоши числа, понеже иматъ лоши, фатални послѣдствия.

Днесъ, като се наблюдаватъ отношенията между мжжетѣ и женитѣ, мнозина казватъ: жената може да примири двама скарани мжже. Не, жената никсга не може да примири двама скарани мжже. По-скоро жената може да скара двама мжже, но не и да ги примири. Само майката е въ състояние да примири двама скарани мжже. Защо?—Понеже въ нея има сили, които дѣйствуватъ благотворно върху мжжетѣ. Тѣ иматъ любовъ къмъ нея. На сжщото основание и мжжътъ не може да примири двѣ скарани жени. Бащата само е въ състояние да примири двѣ скарани жени. Въ това отношение мжжътъ и жената прѣдставятъ страни въ единъ трижгълникъ. Тѣзи двѣ страни въ трижгълникъ се основаватъ на единъ вжтрѣшенъ принципъ, който дава потикъ на тѣхното движение. Мжжътъ и жената сж излѣзли отъ майката, или отъ онази равнодѣйствуваща Божествена линия, която лава потикъ на човѣка да мисли и да чувствува. Въ своето развитие, човѣкъ си поставя като идеалъ извѣстни идеи, които иска да постигне. Най-първо той иска да развие своето физическо тѣло, да създаде въ себе си добрѣ устроенъ стомахъ, добрѣ развити ржцѣ и крака, добрѣ развити очи и уши, правилно развити бѣли дробове и добрѣ разработенъ и развитъ мозъкъ. Човѣкъ знае, че като има добрѣ развито тѣло, отъ това зависи и неговото бждеще щастие. Слѣдъ като развие добрѣ физическото си тѣло, той има

желание да развие и разработи въ себе си, извѣстни добродѣтели. Запримѣръ, седне до васъ нѣкой човѣкъ, който не е досѣтливъ, и ще се доближи съ крака си толкова близо до васъ, че ще ви причини болка, но не се досѣща да се отстрани малко. Ако пъкъ до васъ седне нѣкой досѣтливъ човѣкъ, той ще запази извѣстно разстояние, ще седне най-малко единъ метъръ далечъ отъ васъ. Казвате: какво отъ това, че единиятъ човѣкъ е досѣтливъ, а другиятъ недосѣтливъ? Отъ голѣмо значение е това. Досѣтливиятъ човѣкъ на физическия свѣтъ ще бжде досѣтливъ и въ духовно отношение. Недосѣтливиятъ въ физическо отношение ще бжде недосѣтливъ и въ духовно отношение. Качествата на човѣка се прѣнасятъ отъ физическия свѣтъ въ духовния.

Христосъ казва: „Давайте и ще ви се даде!“ Какво трѣбза да дава човѣкъ отъ себе си? Човѣкъ трѣбва да даде всичко онова, което Богъ е вложилъ въ него. Слѣдователно, духътъ, който самъ по себе си, е недѣлимъ, трѣбва да слѣзе въ материята и да придобие отъ нея едно качество, каквого самъ не притежава. Напримѣръ, материята е инертна, тя се дѣли, но не може да се разширява. Обаче, духътъ не се дѣли, но се разширява. Въ разширението се заключава човѣшката еволюция. Слѣдователно, щомъ духътъ слѣзе въ материята, той ѝ придава това, за което, тя не е способна. Той започва да я разширява, да образува отъ нея множество форми. Създаването на много форми прѣдставя хубавата, красивата страна на живота. Това, именно, осмисля и самия животъ.

И тъй, докато даваме, нашиятъ животъ има смисълъ. Щомъ прѣстанемъ да даваме, тогава и бѣдността започва. Нѣма по-лошо нѣщо въ свѣта отъ това, да остане човѣкъ самъ, да ходи тукъ-тамъ, да очаква на хората да му даватъ. Казвате: какво имаме да дадемъ? Всѣки може да даде нѣщо. Когато ученикътъ влиза въ училището, и той може

да даде нѣщо на учителя си: първо той дава вниманието си къмъ учителя, като го слуша, а послѣ започва да работи върху уроцитѣ, които учительтъ му прѣподава. Правилно ли е, слѣдъ като учительтъ е прѣдавалъ уроци нѣколко часа наредъ, ученикътъ да каже: господинъ учителю, рѣши ми задачата! Ако учительтъ всѣки день рѣшава задачитѣ на своя ученикъ, въ края на краиша-та той нищо нѣма да научи. Учительтъ ще стане по-ученъ, а ученикътъ—по-голѣмъ невѣжа. Слѣдователно, първото нѣщо, което се изисква отъ човѣка е да знае, какво прѣдставя той, като човѣкъ. Човѣкътъ е първото число, единицата, която не се мѣни. Отъ единицата сж произлѣзли чувствата и способноститѣ въ човѣка. Тази единица постоянно радиира; тя е живата душа, отъ която е произлѣзло всичко въ свѣта. Азъ не говоря за тази единица, която може само да се напише на черната дъска или на хартия, но подъ единица подразбирамъ всеобемащето съзнание, което непрѣстанно изпуща отъ себе си лжчи. Всѣки лжчъ, който излиза отъ човѣка, се означава съ числата едно, двѣ, три, десеть, хиляда, до милиони; всѣки лжчъ има свое прѣдназначение. Въ този смисълъ всѣки човѣкъ включва, т. е. съдържа въ себе си единицата. Казвате тогава: да се обичаме, да говоримъ истината! Питамъ: какво нѣщо е обичьта? Какво нѣщо е Истината? Да се обичате, да говорите истината, това сж все още материални работи. Запримѣръ, вие сте хлѣбарь, продавате нѣкому хлѣбъ, и този човѣкъ ви пита: прѣсенъ ли е хлѣбътъ?—Прѣсенъ е. Тъй щото, да казвашъ, че обичашъ нѣкого, това подразбира да имашъ готовността и разположението да говоришъ съ него искрено, чистосърдечно, да го приемешъ дома си поне за двѣ-три вечери, да го нагостишъ добрѣ и т. н. Ако това чувство на обичь не може да се прояви отвжтрѣ навънъ, и мислитѣ на хората не могатъ да дѣйствуватъ.

Много отъ съврѣменнитѣ културни хора сж

слѣзли до най-низкото положение, вслѣдствие на което се намиратъ въ противорѣчие съ себе си. Каквото и да правятъ, въ края на краищата, тѣ казватъ: ние все ще умремъ единъ день, и всичко ще се свърши съ насъ. Като се натъкнатъ на нѣкой въпросъ за разрѣшение, тѣ казватъ: този въпросъ не е за насъ. Като дойдатъ до въпроса за Господа, тѣ пакъ казватъ: дали сжществува, или не сжществува Господъ, това ни най-малко не ни интересува. Като дойдатъ до въпроса за женитбата, тѣ казватъ: за насъ е важно да се оженимъ, а за каква жена ще се оженимъ и какви дѣца ще имаме, това не ни интересува. Каквито Богъ даде, такива ще бждатъ. Да, но тия хора трѣбва да знаятъ, че въ женитбата има и тжжни работи. Тогава, какъвъ смисълъ има такъвъ животъ? Да се разсжждава така, то е все едно човѣкъ да се намира въ положението на старитѣ турци, които иматъ обичай да женятъ младия, безъ той да знае, коя ще бжде неговата избранница. Младиятъ, като знае този тѣхенъ обичай, казва на своитѣ близки: щомъ искате, оженете ме. При това, той очаква, че тѣ ще му избератъ млада и красива мома. Единъ турски бей се оженилъ, споредъ този обичай, именно, и неговата избранница трѣбвало да си свали булото, едва слѣдъ оженването си. По този случай тя запитала своя мжжъ, на кого да се показва, и на кого да не се показва. Той ѝ казалъ: показвай се на когото искашъ, но само на мене не се показвай! Защо ѝ казалъ така?—Защото тя била много грозна. Питамъ: на какво се дължи нещастието, което сполетѣло този турчинъ? То произтича отъ обичаитѣ, които сжществуватъ въ живота. Споредъ обичаитѣ на турцитѣ този човѣкъ нѣмалъ право да си направи свободенъ изборъ. Понѣкога и ние се намираме въ сжщото положение: речемъ да се покажемъ прѣдъ хората, но съ това създаваме и на себе си, и на тѣхъ нещастие. Затова и ние трѣбва да запитваме: на кого да се показваме, и на кого да не

се показзваме? Обаче, при такъзъ въпросъ и на насъ ще отговорятъ: на когото искаге се показвайге, само на насъ не се показвайге. Ти имашъ една свещена идея въ себе си, и такъвъ, какъвто си грэзенъ, запитвашъ: на кого да се показвамъ? Тази идея ще ти отговори: на когото искашъ се показвай, само на мене не се показвай. Най-послѣ ти се чувствувашъ нещастенъ и казвашъ: азъ съмъ човѣкъ безъ идеи. Питамъ: на какво прилича човѣкъ безъ идеи? Или, на какво прилича човѣкъ, когото идеигѣ напущатъ? Той прилича на жена или на мѫжъ, колго сѫ напуснати—жената отъ мѫжа си, а мѫжътъ отъ жена си. Той прилича още и на жена вдовица, или на мѫжъ вдовецъ. Обаче, не е правилно да сѫществуватъ въ свѣта вдовици или вдовци. Да сѫществуватъ вдовици и вдовци, това е аномалия въ живэта. Споредъ великия законъ на живота, нито жена безъ мѫжъ може, нито мѫжъ безъ жена. Казвате: Господъ далъ, Господъ взелъ. Не е така. Човѣкъ не трѣбва да бѫде нито вдовецъ, нито вдовица. Ако дѣцата на нѣкоя майка измиратъ, това не е по волята Божия. Какво прѣдставя домъ безъ дѣца?

Сега, като говоря така, не трѣбва да се взима самэ външната страна на тия думи. Вие трѣбва да ги разглеждате въ тѣхния духовенъ смисълъ. Дѣцата прѣдсгавятъ нѣщо хубаво въ живота. Защо?—Защого дѣцата създаватъ най-хубавитѣ нэща. И тѣ прѣдставятъ извѣстна интелигентность отъ себе си. Тѣ сѫ тактични, знаятъ, какъ да постѫпватъ съ родителигѣ си. Често виждате нѣкое дѣте да влиза въ стаята на баща си. Бащата пише, работи нѣщо, а то дойде полека при него, приближи се, цѣлуне го и седи, чака. Какво чака тоза дѣте? То знае, че баща му е купилъ кутия съ локумъ и ще получи едно локумче. И наистина, бащага ще му даде едно локумче. Като получи локумчето, дѣтето си излиза. На другия день пакъ огива при баща си, цѣлуне го и чака. Така прави то всѣки день, докато кутията съ ло-

кумитѣ се изпразни. Щомъ кутията се изпразни, и дѣтето прѣстава да влиза въ стаята на баща си. Защо?—Локумъ нѣма въ кутията. Като пристигне нова кутия съ локуми, дѣтего пакъ започва да посѣщава баща си. Тѣзи нѣща сж обикновени, наистина, магериални работи, но тѣ стимулиратъ човѣка въ неговия пжть. Докато му трѣбва локумъ, той и при баща си ходи, и на църква ходи, и на Бога благодари; щомъ кутията се изпразни, и той прѣстава да ходи при баща си, прѣстава да ходи на църква и на Бога вече не благодари. Кажете: какво трѣбва да правимъ? Напълнете кутията съ локумъ и съ бонбончета, и бащата ще бжде посѣщаванъ отъ дѣцата си, и църквитѣ ще бждатъ пълни съ богомолци, и на Бога ще се благодари. Ето философия, която трѣбва да се приложи въ живота на хората. Църквата прѣдставя човѣшкото сърце, което трѣбва да се отвори.

Съврѣменнитѣ хора сж много невѣжи. Тѣ мислятъ, че като излъжатъ нѣкого, ще придобиятъ нѣщо. Не, срещне ли ви нѣкой човѣкъ и ви запита нѣщо, кажете му истината. Този човѣкъ ви пита, напримѣръ: кой е пжтьтъ за село Радневo? Ти не знаешъ пжтя за това село, но не искашъ да се изложишъ, че не знаешъ и обърkашъ човѣка. Щомъ не знаешъ пжтя, кажи си истината. Ако пъкъ искашъ да му услужишъ, намѣри нѣкой човѣкъ, който знае пжтя, и го помоли да му услужи. Или пъкъ тръгни заедно съ него, да търсите пжтя за това село. Вземете работата му присърце, като ваша. Ако човѣкътъ, който се е заблудилъ въ пжтя, е уменъ, всѣки ще бжде готовъ да му помогне. Послѣ срѣщате единъ бѣденъ човѣкъ, и той веднага започва да ви разправя за своето нещастие, за да го съжалите. Истински бѣдниятъ е уменъ човѣкъ. Още като ви срещне той, веднага ще ви прѣдложи своя трудъ. Ще вземе могиката заедно съ васъ и ще се опретне на работа. Като свърши работата си, ще се усмихне, съ което ще покаже своята добра воля, че всѣкога е готовъ на

работа. Тогава и този, при когото е работилъ, ще се усмихне, ще му благодари и добрѣ ще го възнагради. И двамата сж умни хора, а умнитѣ хора всѣкога могатъ да се споразумѣятъ. Бѣдният човѣкъ ще каже: знаешъ ли, защо съмъ дошълъ при тебе? Три дни съмъ гладувалъ. — Радвамъ се на този случай, защото той те застави да дойдешъ при мене, да се запознаемъ и да завържемъ добри, приятелски отнсшения. Сега вземи мотиката, да ми покажешъ, разбирашъ ли отъ това изкуство. Той взима мотиката, и азъ взимамъ мотиката; азъ му показвамъ, че разбирамъ отъ изкуството да обработвамъ земята, но и той го познава. Казвамъ: докато не научимъ єзика на мотиката, т. е. єзика на работата, ние нѣма да станемъ хора.

Нѣкой казва: азъ не обичамъ черния трудъ. Ние не говоримъ за черния трудъ, но за работата. Въ работенето съ мотика има извѣстни закони за възпитание на младото поколѣние. Който не разбира тѣзи закони, и азъ съмъ съгласенъ съ него, че нѣма по-тежка, по-грозна работа отъ работенето съ мотика. Да работишъ цѣлъ день съ оралото или съ мотиката, това е, наистина, черенъ трудъ; това е трудъ, който огрубява хората. Затова, именно, днесъ всички селяни бѣгатъ въ градоветѣ и казватъ: дотегна ни този черенъ трудъ, тази тежка, непоносима за силитѣ ни работа! Който разбира законитѣ, обаче, той ще намѣри въ този черенъ трудъ, както нѣкои го наричатъ, нѣщо особено, нѣкаква особена философия. Всѣка трѣвица, всѣко дръвче, които израстватъ, прѣдставятъ проводникъ на Божествената ингелигентность. Съзнаете ли това, всѣки отъ васъ ще се заеме да огради, да запази всѣко новоизрасло стръкче, да му даде условия да цъвне и да даде плодъ. Слѣдъ врѣме това стръкче, което е станало голѣмо дърво, ще каже: много ти благодаря, че бѣше така благороденъ да пожертвуваш единъ-два часа отъ врѣмето си за мене! Азъ ще се отплатя, като ти дамъ възможность да почер-

пишъ отъ мене, колкото енергия имамъ, било като топлина, било като храна и т. н.

Питамъ: знаете ли, какво прѣдставятъ всички цвѣтя и плодни дървета, които ви обикалятъ? Тѣ прѣдставятъ синове и дъщери на ангелитѣ. Тѣ сж слѣзли отъ небето съ единствената цѣль да помагатъ на съврѣменното човѣчество. Тъй щото, дѣцата на ангелитѣ днесъ ставатъ жертва за подигането на падналото човѣчество. И слѣдъ всичко това, ще дойде нѣкой и ще каже: дайте ми една брадва, да отсѣка това дърво! Не е така, приятелю. Ти ще вземешъ едно дърво, ще го отсѣчешъ, ще го изгоришъ, но ще знаешъ, че и ако днесъ хората страдатъ толкова много, това се дължи на изсичането на горитѣ. Всички изчезнали култури се дължатъ все на изсичането на горитѣ. Защо, напримѣръ, въ Сахара нѣма никаква култура? Въ растенията се крие извѣстна енергия, безъ която нито животинското, нито човѣшкото царства могатъ да прогресиратъ. Отъ това гледище, именно, обработването на земята е необходимо за хората. Безъ растенията нѣма никакъвъ прогресъ. Човѣкъ трѣбва да работи земята дневно поне отъ 2—10 часа и слѣдъ това да разпусне воловетѣ си на свобода. Колко килограма жито трѣбватъ на човѣка! Не е нужно човѣкъ да има пълни хамбари съ жито. При това и земята има свои особености. Тя казва на хората: доста вече сте ме мушкали съ своитѣ лопати и мотики! Какво искате отъ мене? Кожата ми съдрахте вече! Вие казвате: земята се радва, когато я копаемъ. Не, земята не се радва, тя не е доволна, когато хората я копаятъ и орагъ повече, отколкото трѣбва. Тя не обича много да я разораватъ. Ако хората обработватъ земята за прогреса на човѣчеството, изобщо, тя е доволна, но ако се оре и разкопава съ цѣль за разбогатяване, тя не иска да страда. Съврѣменнитѣ хора не искатъ да се убѣдятъ въ това, но милиони хора изплащатъ тази своя неразумность, като пълнятъ гробоветѣ.

Съ своя животъ тѣ изплащатъ неразумностьта си. Слѣдователно, врѣме е вече да се впрегне човѣшкага ингелигентность на работа, за да може той да се освободи отъ чрѣзмѣрния трудъ. Казвате: ние трѣбва да бждемъ богати, и затова трѣбва да работимъ повече. Вѣрно е, че богатството дава условия за развитие, но за това се изисква разумность. Само разумниятъ човѣкъ може да използува добрѣ своето богатство.

Сега ще направя аналогия между растителностьта въ природата и растителностьта въ човѣшкия организъмъ. Човѣкъ трѣбва да живѣе добрѣ! Защо трѣбва да живѣе добрѣ? Добриятъ животъ прѣдставя растителностьта въ човѣшкия организъмъ. Слѣдователно, отъ това гледище, човѣкъ постоянно трѣбва да върши добри дѣла, както земледѣлецътъ постоянно трѣбва да сади сѣмена въ своята градина, ако иска да придобива богатства. Добритѣ дѣла прѣдставятъ горитѣ въ човѣка, които привличатъ влага, необходима за неговия растежъ. Тѣ не могатъ да спасятъ човѣка, но му даватъ условия за растене. Така седи въпросътъ въ научно отношение. Тъй щото, ако нѣкой иска да знае, какво прѣдставятъ добродѣгелитѣ въ морално отношение, той трѣбва да има прѣдъ видъ, че тѣ сж нѣщо подобно на растителностьта. И тогава, ако въ морално отношение се изсѣкатъ горитѣ въ човѣка, каква култура ще има той? — Никаква култура.

Слѣдователно, първото нѣщо, което се изисква отъ всички добри хора, е да насаждатъ гори. Щомъ горитѣ се насаждатъ и запазватъ, слѣдъ тѣхъ ще се явятъ изворитѣ. Засега земята е доста суха. Нѣкой казва: сърцето ми е студено. Какво означава студеното сърце? Това показва отсжтствие на гори. Мѣста, дѣто нѣма гори, тамъ климатътъ е студенъ, суровъ. Сжщото нѣщо се забѣлѣзва и въ характера на човѣка. Когато нѣма гори, растителность въ човѣка, и характерътъ му е студенъ, суровъ. Когато срещнемъ нѣкой

грубъ човѣкъ, ние казваме, че горитѣ въ този човѣкъ сж изсѣчени. Какво трѣбва да се направи тогава? Трѣбва да се подобри състоянието на неговитѣ моралнн гори. Когато се изсѣкатъ горитѣ въ моралния животъ на човѣка, неговото лице се деформира. Щомъ човѣкъ прѣстане да върши добро, прѣсгане да дава и да взима, и тогава настава деформиране на неговото лице. Брадата му, която прѣдставя нѣщо велико, започва да полягва малко навжтрѣ. Вдлъбнатината, която се намира на брадата, показва устойчивость въ човѣшкитѣ чувства. Такъвъ човѣкъ е издържливъ въ чувствата си. Нечиститѣ мисли въ човѣка прѣдставятъ порои вода, които се стичатъ отъ височинитѣ и падатъ по брадата, като по този начинъ измиватъ и отнасятъ всичко, каквото намѣрятъ по повърхностьта ѝ, вслѣдствие на което тя постепенно полягва навжтрѣ. Тинята, всичката пръстъ, която прѣдставя добри условия за растителностьта, постепенно се измива и оставатъ само камъни. Слѣдъ нѣколко поколѣния, отъ брадата на този човѣкъ, т. е. отъ тази мѣстность оставатъ да стърчатъ само нѣколко чукари. Тогава казваме, че този човѣкъ се е деформиралъ въ лицето си. При изсичането на моралнигѣ гори, и скулитѣ на лицето започватъ да изпжкватъ навънъ, а странитѣ хлътватъ навжтрѣ. Носътъ сжщо така се деформира. Нѣкой казва: не зная, защо скулитѣ ми сж изкочили навънъ.— Защото горитѣ ти сж изсѣчени. У нѣкои хора пъкъ, въ такива случаи носътъ сж прѣчупва, или скжсява; челюститѣ започватъ да се издаватъ навънъ, като у животнитѣ; черепътъ спада надолу; челото постепенно се изгубва, и този човѣкъ се пригърбва и казва: тежъкъ е животътъ ми! Щомъ центърътъ на тежестьта на човѣшкия мозъкъ мине отзадъ на главата, и животътъ на човѣка става тежъкъ; щомъ центърътъ на тежестьта мине отпрѣдъ на главата, животътъ на човѣка става лекъ. Това нѣщо може да се подложи на научснъ опитъ. Който казва, че животътъ

е тежъкъ, той може да прѣкара теченията отъ задната часть на мозъка си въ прѣдната часть, и по този начинъ да измѣни своитѣ състояния. Измѣни ли състоянията си, и животътъ му става полекъ. Понѣкога електрическото и магнегическото течения въ организма вървятъ перпендикулярно на гръбначния стълбъ, вслѣдствие на коего става силно сътресение въ мозъка. Това се забѣлѣзва у хора, които, като ходятъ, удрятъ силно на петитѣ си. Токоветѣ на обущата у такива хора сж много изядени, и такива хора обикновено биватъ неврастеници. За да не удря силно въ петитѣ си, такъвъ човѣкъ трѣбва да познава законитѣ на ходенето. Злото не е въ изяждането на токоветѣ, но това ходене става причина за голѣми разстройства въ нервната система.

„Давайте, и ще ви се даде!“ Възъ основа на този законъ, и ученикътъ трѣбва да дава на учителя си, за да бжде отъ него наученъ. Когато отивате при нѣкой банкеръ, вие трѣбва да му дадете нѣщо отъ себе си, ако искате и вие да получите нѣщо отъ него. Сега природата насила заставя хората да дадатъ онова, което тѣ не искатъ. Страданията ще ги заставятъ да дават. Въпрѣки това тѣ се питатъ: защо страдаме? Ако не искашъ да страдашъ, трѣбва да дадешъ, защото хамбаръть ти е пъленъ. Нѣкой има 100 — 200 милиона лева. Нека даде часть отъ това богатство и на други хора. Не е въпросътъ да раздаде всичкото си имане на бѣднитѣ, но поне излишното. Ако пъкъ има и богатъ умъ при това, нека впрегне ума си въ работа, да направи една фабрика, едно училище или единъ чифликъ, чрѣзъ който да създаде работа на много хора. Този е правилнията начинъ на даване.

Съврѣменнитѣ учени трѣбва да намѣрятъ единъ методъ за правилното възпитание на младото поколѣние. Много отъ ученитѣ искатъ да приложатъ старитѣ методи, но съ тѣхъ нищо не може да се постигне. Съ старото е ликвидирано

вече, невъзможно е да си служимъ съ него, невъзможно е връщане назадъ. Условията, при които се намираме днесъ, не позволяватъ вече връщане къмъ старого. Всѣко връщане къмъ старото, ще внесе смутъ въ цѣлия животъ. Въ съврѣменнитѣ учени хора се заражда желание да се подмладятъ. Има единъ правиленъ, естественъ пжть за подмладяване. Съврѣменната медицина, напримѣръ, прави опити за подмладяване съ присаждане на нѣкаква жлѣза, но това е врѣменно срѣдство. Слѣдъ това човѣкъ пакъ остарява. Истинското подмладяване седи въ това, да влѣзе човѣкъ въ връзка съ цѣлокупния животъ. Това вече не е подмладяване, но стимулация. Бащата и майката не трѣбва да гледатъ на дѣцата си, като на срѣдство за прѣхрана, да мислятъ, че на старини ще живѣятъ на тѣхенъ гръбъ. Казвамъ: синоветѣ и дъщеритѣ сж разумни души, които сж дошли да живѣятъ при родителитѣ си, не да ги подържатъ, но да изпълнятъ извѣстни закони, да разрѣшатъ извѣстни задачи. Ако тѣ доброволно, отъ любовь, отъ съзнание помагатъ на родителитѣ си, това е благо за самитѣ тѣхъ. Сжщото може да се каже и за държавитѣ. Тѣ не сж създадени отъ хората, но сж творение на Бога. Когато една държава се създава, и тукъ виждаме сжщия законъ. Ето защо, всѣка държава, която не се подчинява на Божия законъ, тя се заличава. Когато единъ домъ не се подчинява на Божия законъ, и той се заличава. Когато единъ човѣкъ не се подчинява на Божия законъ, и той се заличава. Отдѣ се заличава? — Отъ лицето на земята. И когато единъ ученъ човѣкъ не се подчинява на разумнитѣ закони, по които мисъльта се развива, и той се заличава. Това не значи, че той не трѣбва да мисли, но нека да бжде искренъ, да се занимава съ положителната мисъль. Въ положителната мисъль се заключава Истината, а Истината не може да се отрича. Да отречемъ Истината, това значи моментално да умремъ. Дали има истина въ свѣта, да-

ли тя може да се отрича, или не, това е опиталъ единъ отъ съврѣменнитѣ учени. Той свикалъ голѣмо събрание отъ хора и започналъ да отрича Истината, да отрича вселената, да отрича Бога и всѣкакъвъ смисълъ въ живота, като добавилъ: ако, наистина, сжществува нѣкаква сила, ако сжществува Богъ, нека ме порази въ този моментъ! Едва изрекълъ тѣзи думи, и той, наистина, падналъ на земята мъртавъ. Американскитѣ вѣстници веднага изнесоха този важенъ фактъ прѣдъ американската публика. Не само единъ американецъ умрѣ, но много хора пострадаха, като отричаха Истината и сжществуването на Бога. Оттогава много американци станаха внимателни. Много пжти човѣкъ може да се отрече отъ Бога, но при това отричане случва се нѣкога и да умре. Питамъ: ако се отречете отъ Бога, отъ Истината, отъ Висшата интелигентность и разумность, кому ще служите тогава?

Съ това азъ искамъ да ви дамъ едно изяснение, та да се откажете отъ старитѣ възгледи на живота. Съврѣменният човѣкъ трѣбва да се откаже отъ своитѣ стари разбирания и възгледи за нѣщата. Прѣди всичко той трѣбва да се заеме съ изучаването на своя мозъкъ. Човѣкъ трѣбва да изучава своитѣ състояния, както и енергиитѣ на своя мозъкъ, за да може правилно да ги трансформира. Когато човѣкъ е гнѣвенъ, сърдитъ или неразположенъ нѣщо, той трѣбва да знае, че това гнѣвно състояние се дължи на енергия, събрана около ушитѣ, въ задната часть на главата, и той трѣбва правилно да разпрѣдѣли, да трансформира тази енергия, да не стане нѣкакъвъ взривъ. Ако не успѣе да я трансформира, ще този день той ще се скара или съ жена си, или съ дѣцата си, или съ слугинитѣ си. Затова, разгнѣви ли се, нека влѣзе въ стаята си, да се съсрѣдоточи и по нѣкакъвъ начинъ да трансформира тази енергия. Тя може да се впрегне въ работа и разумно да се използува. Че се е разгнѣвилъ човѣкъ, въ

това нѣма нищо лошо, но то показва, че марсъ го е посѣтилъ и му казва, че трѣбва да воюва. Не, той не трѣбва да воюва съ близкитѣ си, но да воюва съ злото въ себе си. На другата сутринь пъкъ го посѣтилъ сатурнъ, и този човѣкъ става подозрителенъ, страхливъ, започва да се съмнява въ всичко и очаква най-голѣмото нещастие. Още като върви по пжтя, той започва да мисли, да не би нѣкой да го срещне, да го убие, или пъкъ да го сполети нѣкакво нещастие. У българитѣ има много суевѣрия. Напримѣръ, когато нѣкой селянинъ тръгва рано сутринь на работа и срещне попъ, той мисли, че ще му се случи нѣкакво нещастие, или пъкъ работата му нѣма да върви добрѣ и се връща дома си. Питамъ този селянинъ: защо се връщашъ отъ пжтя си? Той ме пита: тебе срѣщалъ ли те е попъ? — Не ме е срѣщалъ. — Тогава нищо не знаешъ. Казвамъ: ти трѣбваше да излѣзешъ или прѣди да е тръгналъ попътъ отъ дома си, или слѣдъ като замине той. Други пъкъ вѣрватъ, че ако срещнатъ пълна кола съ дърва, или човѣкъ съ пълни кофи вода, това е на добро. По този случай псалмопѣвецътъ казва: чакайте да мине злото, да минатъ лъжливитѣ числа, да минатъ нещастията, че тогава да излѣзете отъ дома си. Умният човѣкъ прѣдвижда нещастията. Ако минава прѣзъ нѣкоя гора, дѣто има разбойници, той веднага схваща, че му се готви нѣкаква засада, и затова минава отъ другъ пжть, или се обръща къмъ Бога съ молитва: Господи, моля Ти се, отпрати тѣзи хора по другъ пжть, защото работата имъ не е тукъ.. Нека отидатъ при нѣкой богатъ човѣкъ. Мнозина мислятъ, че молитвата не е работа. Важна работа е молитвата; тя може да допринесе много нѣщо на човѣка. Да се молишъ, това е работа; да любишъ, това е работа; да мислишъ, това пакъ е работа. Музиката, науката сжщо така сж работа. Който работи, той може да бжде свободенъ. Който не работи, той пъкъ е всѣкога робъ. Защо човѣкъ става робъ? Защо го

затварятъ въ затвора и му турятъ пранги на краката? — Защото не знае да люби. Нѣкой казва: дотегна ми вече да любя. Казвамъ: ти още не си любилъ. Да любишъ, значи душата ти да се разцъвти като цвѣтъ, на която да накацатъ Божественигѣ пчелички и започнатъ да събиратъ медъ. Казвате: много се радваме! — Щомъ се радвате, вие трѣбва да давате. Забѣлѣжете, напримѣръ, когато пжпешътъ узрѣе, той отдалечъ още започва да мирише. Това показва, че той обича да дава. Съ миризмата си той привлича, готовъ е да дава. Въ това отношение динята е много горделива, тя още не е научила закона на даването. Въ културно отношение пжпешътъ седи по-високо отъ динята. Той отдалечъ вика: азъ съмъ узрѣлъ вече, давамъ ви своя плодъ. Елате да ме отрѣжете. Като ме отрѣжете, всичко можете да направите съ мене, но искамъ сѣмето ми да запазите, да го посадите отново въ земята. Понеже динята е горделива, и да узрѣе, тя никому не съобщава това. Тя казва: който ме намѣри, може да ме отрѣже, ако никой не ме намѣри, азъ ще остана на корена си. Хората, като не знаятъ това, казватъ, че динята е по-скромна. Не, тя е по-слаба въ културно отношение.

Казвамъ: отъ всички растения, отъ всички извори ние можемъ да извадимъ моралъ. Свѣтътъ е пъленъ съ образци, които могатъ да дадатъ нѣкакъвъ моралъ на хората. Като наблюдавамъ проявитѣ на съврѣменнитѣ хора, казвамъ: колко много още има да живѣятъ и да се учатъ хората, докато придобиятъ будно съзнание! Колко внимателенъ трѣбва да бжде човѣкъ, когато отива до нѣкой изворъ! Той трѣбва да слѣди, да не стжпче и най-малкото листенце на цвѣтята около извора. Освѣнъ това, той не трѣбва да бърза да пие отъ водата му, но да се огледа, да види, какво направление има тази вода, дали тече отъ изтокъ или западъ, дали отъ сѣверъ или отъ югъ и, като се увѣри въ

доброто разположение на този изворъ, тогава съ благоговѣние да се приближи и пие отъ водата му. Много отъ болеститѣ на съврѣменнитѣ хора се дължатъ на това, че като пѫтуватъ нѣкѫдѣ изъ планината, изпотени пиятъ студена вода; или, както сѫ били натоварени съ нѣкаква тежка, лоша мисъль, набързо пиятъ студена вода. Пиятъ ли вода въ такова състояние, тѣ непрѣменно ще се разболѣятъ, или ще ги сполети нѣкакво голѣмо нещастие. Пийте вода отъ извори, които сѫ изложени на югъ, а не на сѣверъ! Южнитѣ извори сѫ пълни съ животъ. Може да се пие вода и отъ сѣверни извори, но само при специални условия. Въ България има извори, които дѣйствуватъ добрѣ на хората. Тѣ сѫ опитвали това нѣщо. Всѣки учитель може да направи редъ опити въ това отношение, за да провѣри истинността на думитѣ ми. Учителътъ може да изведе около 50—60 дѣца въ нѣкоя планинска мѣстность, при нѣкой хубавъ, чистъ изворъ и тамъ да прѣкара нѣколко часа. Като се върне, той ще забѣлѣжи, че и въ най-непослушнитѣ дѣца е станало нѣкакво прѣобразование, макаръ и несъзнателно. За да се добератъ до тази положителна наука, хората трѣбва да познаватъ себе си. Тѣ трѣбва да познаватъ всички промѣни, които ставатъ въ тѣхния животъ, както и всички промѣни, които ставатъ въ тѣлото имъ. Послѣ тѣ трѣбва да разбиратъ, доколко тѣхнитѣ устни сѫ възприемчиви къмъ енергиитѣ на живата природа. Забѣлѣжете, има хора, които постоянно си свиватъ устнитѣ. Човѣкъ трѣбва да държи устнитѣ си свободно, да не ги свива. Свиването, изкривяването на устнитѣ, на устата говори за нѣкаква анормалность въ организма. Въ това отношение учителитѣ трѣбва да слѣдятъ зорко върху своитѣ ученици. Защо?—Защото въ свободното и естествено държане на устата се крие правилното възпитание на дѣцата. Ще видите хора, които се почесватъ тукъ-тамъ по главата, бъркатъ въ ушитѣ си и т. н. Изобщо, много хора правятъ дви-

жения, които не сѫ правилни и нссятъ лоши послѣдствия за тѣхъ. Човѣкъ трѣбва да прави хармонични и съзнателни движения. Запримѣръ, ако човѣкъ пипа главата си съ втория пръстъ, съ показалеца, отъ този пръстъ излиза енергия на благородство, която може да възбуди съотвѣтна енергия и импулсъ въ самия него. Тъй щото, трѣбва да има съовѣтствие между импулситѣ на самия човѣкъ и енергиитѣ на неговитѣ пръсти.

Като говоря тѣзи работи, мнозина ще кажатъ, че това е суевѣрие. Не, това сѫ научни данни, които могатъ да се провѣрятъ. Много отъ съврѣменнитѣ учени подържатъ, че човѣкъ може да се възпитава чрѣзъ физически упражнения. Питамъ: какъ може чрѣзъ физически упражнения да се въздѣйствува на човѣка и въ морално отношение, когато той, прѣди всичко, не може и не знае, какъ да държи ржката си? Нѣкой започне да съчинява нѣкаква поезия, и не знае, какъ най-правилно да постави ржката си върху хартията. Какъ е възможно да напише хубава поезия, ако той не знае, какъ да постави ржката си? Или, какъ е възможно цигуларьтъ да свири хубаво, ако той не знае, какъ да държи лжка и цигулката си? Ржката на писателя и на цигуларя трѣбва да бѫдатъ съвършено свободни. Истинскиятъ цигуларь не трѣбва да стиска силно цигулката си съ брадата. Ако цигуларьтъ е майсторъ, цигулката му ще прилепне добрѣ и естествено до брадата му, и ржката ще се движи свободно. При свирене на цигулка има двѣ течения, едно нагорѣ и друго надолу, които течения цигуларьтъ трѣбва да уравновѣсява. Ако тѣзи двѣ течения сѫ правилни, тогава и съзнанието на цигуларя ще бѫде будно; ако тѣ не сѫ правилни, съзнанието му нѣма да бѫде будно. Ако цигуларьтъ нѣма будно съзнание, той силно ще притиска цигулката до брадата си, но тогава ржката му нѣма да бѫде свободна въ движенията си.

Казвате: какво ни интересува въпроса за цигулката и цигуларя? Говоря ви за цигулката и за

цигуларя, защото ги уподобявамъ на хората и на тѣхнитѣ отношения. Имате приятель, когото държите като цигулка до себе си, и казвате: той трѣбва да бжде подъ мое влияние! Какво разбирате подъ думата „влияние“? Влиянието е законъ, който се отнася до висшего съзнание. Може да упражнява влияние върху нѣкого само този, който води чистъ и светъ животъ. Не води ли такъвъ животъ, той може да събуди въ хората само извѣстни стимули, но не и злияние. Влиянието носи най-великитѣ нѣща въ свѣта. Всѣки би желалъ да му влияятъ добритѣ, великитѣ хора. Като отидете на планината, тамъ ще ви влияятъ дърветата, цвѣтята, изворитѣ, върховетѣ, свѣтлината и т. н. Влиянието въ живота не може да се избегне, но поне да е добро. Въ свѣтлината има възвишенъ моралъ, добро влияние, понеже чрѣзъ нея се изразява мисъльта на възвишенитѣ сжщества. Любовьта пъкъ на възвишенитѣ сжщества се изразява чрѣзъ топлината. Слѣдователно, въ онѣзи елементи, които не разбиратъ любовьта, се образува силно горение, вслѣдствие на което нѣкой пжть температурата се подига на хиляда, на двѣ, на три и на повече хиляди градуси. Споредъ съврѣменнитѣ учени, кои сж причинитѣ за повишението и за понижението на температурата? Азъ нѣма да се спирамъ върху въпроса за промѣната на температурата. Това спада къмъ друга область. Едно е важно, обаче: горение безъ изгаряне носи животъ, горение съ изгаряне носи смъртъ.

Христосъ казва: „Давайте, и ще ви се даде“! Въ живота кой дава?—Майката дава, бащата дава, учительтъ дава, слънцето дава, изворитѣ даватъ, горитѣ, дърветата даватъ. Отъ тѣхъ ние ще научимъ закона за даването. Първото нѣщо въ живота на човѣка е да се научи той да дава, но не безразборно. Като видя единъ карамфилъ и го помириша, азъ изпитвамъ голѣмо удоволствие, нѣщо приятно лъха отъ него. Значи, той дава нѣщо отъ себе си. И при най-лошо настроение, като

се помирише карамфилъ, или друго нѣкакво цвѣте, неразположението изчезва. Азъ бихъ прѣпоржчалъ на всички да си насадите по единъ карамфилъ въ саксийка, че като сте неразположени, дайго помирисвате. Този карамфилъ ще ви каже: не бързайте, не се безпокойте, въпросътъ ви ще се уреди. И азъ така разрѣшавамъ въпроситѣ на своя животъ. Казвамъ: нека младитѣ моми и момци се кичатъ съ карамфили, но не откжснати, а живи, поставени въ малки саксийки. Ще кажете, че това не е модно. Тази, именно, е послѣдната мода. При това, въ този карамфилъ има животъ, той не е откжснатъ отъ стъблото си. Като го поносите на гърдитѣ си день — два, и той ще бжде доволенъ, и вие ще бждете доволни. Щомъ прѣцъвти, на другата година пакъ ще цъвне. Какво правятъ днесъ съ младитѣ булки? Турятъ на главата имъ вѣнецъ отъ откжснати цвѣтя, дадатъ имъ въ ржка букетъ отъ откжснати цвѣтя, и слѣдъ това искатъ да бждатъ щастливи. Цвѣтята, поставени на главитѣ имъ, казватъ: както ние ще увѣхнемъ слѣдъ нѣколко часа, такъвъ ще бжде и вашиятъ животъ. Ние не сме и за изкуственитѣ цвѣтя. Ако направите нѣщо, или ако приложите нѣщо въ живота си, нека то бжде такова, въ което да има животъ. Нека носятъ на младитѣ булки саксии съ карамфилчета и съ рози, а не откжснати цвѣтя. И ако прѣзъ цѣлия си животъ младата булка може да запази всички цвѣтя, които сж донесли за сватбата ѝ, каквото и да пожелае тя, каквато работа и да започне, въ всичко ще има успѣхъ. Такова трѣбва да бжде възпитанието на младото поколѣние!

„Давайте, и ще ви се даде"! Ако ние не даваме, ще се деформираме. Ако пъкъ се научимъ да даваме правилно, ние ще дойдемъ до онзи вжтрѣшенъ правиленъ строежъ, коренно да прѣобразимъ себе си. Сега, като наблюдавамъ съврѣменнитѣ хора, азъ се чудя, защо се плашатъ. Казано е въ Писанието: „Потърсете ме въ день скърбенъ.

и азъ ще ви помогна!“ Казано е още: „Прославете ме, и азъ ще ви прославя!“ И наистина, ако нѣкой е лишенъ отъ мѫдрость, да проси отъ Бога. Запримѣръ, има студенти, които професоритѣ имъ постоянно ги кѫсатъ, не могатъ да си издържатъ изпититѣ. Защо ги кѫсатъ?—Понеже нѣматъ вѣра. Има единъ вѫтрѣшенъ разуменъ законъ, който е свързанъ съ сѫществата на вѣрата. И ако човѣкъ спазва този законъ и се рѫководи отъ него, той ще може да разрѣши много въпроси, които го смущаватъ; той ще може да подобри състоянието на своя умъ и на своята паметь. Съврѣменнитѣ хора не сѫ добрѣ въ това отношение. Казватъ за нѣкого, чеималъ силна паметь. Ако наистина, този човѣкъ има силна паметь, нека каже, дѣ сме се срѣщали съ него прѣди двѣ хиляди години. Ще каже, че това е отъ много далечно минало. Питамъ: какъ може да се нарече тогава силна паметь тази, която не може да помни нѣща, станали прѣди двѣ хиляди години само? Значи, най-първо ние трѣбва да възкресимъ въ себе си красивата паметь на доброто, та като срещнемъ единъ човѣкъ, веднага да си обяснимъ, защо го обичаме, или защо имаме неразположение къмъ него. Ако го обичаме, трѣбва да си припомнимъ всички обстоятелства на миналитѣ животи, които, ни свързватъ съ тѣзи хубави чувства; или пъкъ, ако имаме неразположение, да си спомнимъ всички обстоятелства, които сѫ създали това неразположение и да разберемъ, какъ можемъ днесъ да поправимъ тѣзи отношения. Съ такава силна паметь човѣкъ ще може да изправи не само своитѣ лоши отношения съ хората, но ще може да помогне и на другитѣ. Красивото въ религиозния, въ духовния животъ на хората е да се отвори живота на миналото, на настоящето и на бѫдещето, т. е. да можемъ едноврѣменно да живѣемъ въ миналото, въ настоящето и въ бѫдещето. Затова и Христосъ казва: „Давайте, и ще ви се даде“!

Казвамъ: при възпитанието на дѣцата съврѣ-

меннитѣ учители трѣбва да започнатъ съ елементарната геометрия. Изобщо, дѣцата обичатъ геометрията, и ако учителътъ може нагледно да ги запознае съ много основни положения въ живота, той ще може и да насади между тѣхъ истински моралъ. Всѣко дѣте има въ душата си написанъ моралъ, който седи като скрита сила въ него. Моралътъ е съвокупность отъ строго опрѣдѣлени *положения, въ които се криятъ разумни сили,* които чакатъ врѣмето за своето развитие. Да се стремимъ къмъ този моралъ, това подразбира да отворимъ вратата, отдѣто разумнитѣ сѫщества могатъ да дойдатъ за да ни упѫтватъ. Затова се казва въ Писанието: „Съ каквито дружимъ, такива ставаме". Каквото и както мислимъ, такива ставаме. Като четете Посланията, какво разбирате подъ думата „послание"? Подъ думата „Послание" се разбира миналото, въ което е вложено всичко оновa, което е служило за щастието и нещастието на човѣчеството. И ние трѣбва да се освободимъ отъ лошото минало. Всѣка мисъль, която спъва човѣка въ неговото развитие, тя е едно послание; всѣка мисъль, която го подига, и тя е едно послание. Всѣко *неприятно чувство,* което спъва човѣка, това е едно послание; всѣко възвишено чувство, което го повдига, пакъ е едно послание. Какво трѣбва да се направи съ една мисъль, или съ едно чувство, които спъватъ човѣка? Той трѣбва да ги хване съ щипци, като нѣщо отровно, врѣдно за него, и да ги изнесе вънъ отъ своята градина. Това не значи, че трѣбва да се унищожатъ, но да се изхвърлятъ навънъ. Такава мисъль, или такова чувство прѣдставятъ прасета, които непрѣменно трѣбва да излѣзатъ вънъ отъ градината на човѣшката душа. Тѣ нѣматъ право да се настаняватъ въ душата на човѣка и да прѣпятствуватъ на неговитѣ красиви стремежи. Напримѣръ, вие четете философията на Шпенглера, *който казва,* че европейската култура вече залѣзва. Питамъ: какво ще дойде слѣдъ този залѣзъ?

Ние знаемъ, какво настава слѣдъ залѣза. ¡Слѣдъ залѣза винаги настжпва почивка. Залѣзътъ на една култура е начало на друга култура. Изгрѣвъ и залѣзъ сж два процеса, които вървятъ послѣдователно. Значи, въ тѣхъ има смѣна. Иизгрѣвъ и залѣзъ сжщеврѣменно сж двѣ състояния. Като се казва, че европейската култура залѣзва, това подразбира, че тя е изхарчила всички морални припаси, които е имала на разположение и сега не може да ги набави, понеже върви по единъ кривъ, неестественъ пжть на развитие.

Сега, като се говори за благоприятни условия за развитие на народитѣ, всички европейци, главно англичанитѣ, казватъ, че бждещето е на славянитѣ, които изхождатъ отъ Русия, макаръ че тѣ не гледатъ съ разположение на нея. Единъ англичанинъ казва: ние, западнитѣ народи, сме станали много безчувствени. Бждещето е на славянитѣ. Защо, именно, бждещето е на славянитѣ? Той изнася слѣдния фактъ: Въ едно село, въ една руска губерния, обвинили една бѣдна жена вдовица съ четири дѣца, че запалила кжщата на единъ богатъ помѣщикъ. Осждили тази жена на доживотенъ затворъ и я изпратили въ Сибиръ. Научилъ се за това единъ бѣденъ, младъ човѣкъ, който нѣмалъ нйдѣ никого: нито баща, нито майка, нито жена, и си казалъ: азъ нѣмамъ никого въ този свѣтъ. Моятъ животъ нѣма смисълъ. Ето, тази жена е майка на четири дѣца, които се нуждаятъ отъ нея, а сега тя лежи въ затвора. Той отишълъ въ сжда и казалъ: азъ съмъ извършилъ прѣстжплението, за което осждихге бѣдната вдовица. Азъ запалихъ кжщата на богатия помѣщикъ. Тогава сждътъ рѣшилъ да се освободи жената, а младиятъ човѣкъ да се изпрати въ Сибиръ на доживотенъ затворъ. Обаче, слѣдъ години се указало, че нито вдовицата била виновна, нито този младъ човѣкъ. Защо се пожертвувалъ той? Отъ съзнание, отъ разбиране на положението, въ което се намирала тази жена съ четири дѣца.

Слѣдъ години прѣдъ единъ свещеникъ се явилъ истинскиятъ прѣстжпникъ и се изповѣдалъ, че той е запалилъ кжщата на помѣщика. Потърсили тогава младия човѣкъ въ затвора, да го освободятъ, но се указало, че той вече се е поминалъ. Вдовицата, обаче, и до това врѣме още била жива, останала да изгледа своитѣ малки дѣца.

Питамъ: какво заключение може да се извади отъ този примѣръ?—Че въ новата култура се изисква самопожертвуване. Казвате: ние се жертвуваме за отечеството си. Мислите ли, че такова пожертвувание е истинска жертва? Да се пожертвува човѣкъ на бойното поле, това е насилие, а не жертва. Азъ бихъ желалъ хората да отиватъ на бойното поле да се биятъ доброволно, а не по законъ. Нека държавата разчита само на тѣзи, които доброволно отиватъ на бойното поле. Отъ идейно гледище отъ всички се изисква жертва, но доброволно дадена.

И тъй, бждещето е на славянитѣ. Въ този смисълъ славянитѣ не трѣбва да вървятъ по пжтя на западнитѣ народи, защото културата на западнитѣ е култура на насилието. Значи, врѣме е да се даде мѣсто на Истината. Нѣкой казва: трѣбва да уредимъ живота си! Не, хората трѣбва да придобиятъ Истината, а не да мислятъ за уреждане на живота си. Придобиятъ ли Истината, и животътъ имъ ще се уреди. Намѣри ли се Истината, човѣкъ ще разбере, че въ свѣта сжществува само една сила, която управлява. И тогава той трѣбва да подчини волята си на тази Висша воля и разумность. Не се ли подчини на волята Божия, неговата воля ще бжде раздвоена: отъ една страна ще бжде добра, а отъ друга страна—лоша. Обаче, въ природата не е така. Въ природата зла воля не сжществува. Да се говори за зла воля, това подразбира да се реагира срѣщу волята Божия. Когато хората прэтиводѣйствуватъ на волята Божия, тѣ създаватъ злото. Иначе, само по себе си, злото не сжществува. Съврѣменнитѣ хора иматъ не-

правилно понятие за злото. Да се мисли, че злото сжществува като сила въ природата, то е все едно да се мисли, като онѣзи хора, които, като пжтуватъ въ пустинята, дигатъ прахъ съ краката си и казватъ, че цѣлата мѣстность задъ тѣхъ и прѣдъ тѣхъ е само прахъ. Не, това е криво схващане за нѣщата. Ако съврѣменнигѣ хора, по закона на жертвата, се отрекатъ отъ своитѣ лични желания и започнатъ да даватъ, въ тѣхъ ще настане вжтрѣшенъ миръ; и тамъ, дѣто сж мислили, че природата е мъртва, тя щео живѣе; тамъ, дѣто условията сж били най-лоши, растителностьта веднага ще се поправи, и всичко ще започне да расте и да се развива правилно. Само по този начинъ сърцата на хората ще се облагородятъ. Писанието казва: „Богъ държи сърцата на всички хора". Ако е така, не могатъ ли всички хора да отворятъ сърцата си? Щомъ сърцата на хората сж затворени и корави, това показва, че тѣ сж причина затова. Да ходишъ въ църква, това още не е даване; да направишъ едно добро дѣло, това още не е даване. Това е само врѣменно разположение на душата. Важно е, обаче, да знаешъ, какво е твоето отношение къмъ Бога. Когато говоря за Бога, за отношенията на душата къмъ Първата Причина, азъ имамъ прѣдъ видъ съзнателния животъ, който се проявява въ човѣка. Въ това отношение цѣлиятъ космосъ не е нищо друго, освѣнъ изразъ на човѣка. Като се говори за ангелитѣ, напримѣръ, трѣбва да се знае, че тѣ сж разумни сжщества, подобни на хората, съ тѣла приблизително като тѣхнитѣ, съ тази разлика само, че тѣ нито се женятъ, нито се размножаватъ, нито се раждатъ, нито умиратъ. Сега, каквото и да ви се говори за ангелитѣ, вие ще си съставите крива прѣдстава за тѣхъ. Тѣ сж разумни сжщества, които седатъ по-високо отъ човѣка. Когато ангелътъ се храни, той използува всичко, което е приелъ, като храна въ себе си, и отъ нея не остава никакъвъ излишъкъ. При това, тѣ ядатъ много малко, понеже

познаватъ добрѣ всѣка клѣтка на организма си и съзнателно се разговарятъ съ тѣхъ.

Ангелътъ има грамадни знания и възможности, каквито човѣкъ засега още нѣма. Единъ ангелъ мисли и съ краката си, така както и съ главата си. Отъ наше гледище ангелътъ ни се прѣдставя като сфера, но въ сжщность не е сфера. Отъ центъра на тази сфера излизатъ безброй свѣтли лжчи, които прѣдставятъ неговата разумность, неговата интелигентность. Сферата изразява съвършения животъ, формата, която иматъ хората, говори за тѣхното несъвършенство. Засега ние сме въ квадрата, а квадратътъ показва великата мѣрка на Правдата, която изучаваме въ живота си. Отъ квадрата ще минемъ въ петожгълника, послѣ въ шестожгълника и най-послѣ въ трижгълника, дѣто е Богъ. Значи, квадратътъ прѣдставя абсолютната Божия Правда. Той е мѣсто на труда. Като минемъ прѣзъ всички степени на труда, ще влѣземъ въ свободата. Ето защо, като се знае това, не трѣбва да се плашите отъ страданията въ живота, но трѣбва да работите. Ще дойде день, когато ще се справите и съ страданията. Трѣбва ли да се даватъ примѣри за страданията на хората и за резултатитѣ отъ тѣзи страдания? Най-великитѣ хора въ свѣта сж страдали най-много. Обаче, слѣдъ като сж работили усилено върху себе си, тѣ сж прѣодолѣли страданията.

Ще ви приведа единъ примѣръ за страданията на единъ американски студентъ, да видите, какво въ сжщность прѣдставятъ страданията, билъ младъ, красивъ момъкъ обичалъ една отъ своитѣ състудентки въ университета. Докато го обичала и тя, тойималъ разположение да работи, да учи,ималъ импулсъ въ живота си. Единъ день, обаче, тя рѣшила да го изпита. Написала му едно писмо съ слѣдното съдържание: отсега нататъкъ азъ те напущамъ. Ти не си за мене. Потърси друга нѣкоя мома, която да те обича. Като получилъ това писмо, младиятъ момъкъ извед-

нѣкъ посърналъ: животътъ му изгубилъ смисълъ, науката—сѫщо, и каквото започналъ да учи, или да работи, намиралъ, че нѣма защо и за кого да учи и да се развива. Започналъ да ходи чорлавъ, съ скѫсани обуща, недобрѣ облѣченъ — съ една дума съвършено се напусналъ и отчаялъ. Два дни слѣдъ това тя му написала: азъ исках̀ъ само да те изпитамъ. Ти си пакъ моятъ обиченъ. Щомъ получилъ това писмо, той отново заживѣлъ съ радость и осмислилъ живота си. Такова нѣщо сѫ страданията въ живота на човѣка. Докато човѣкъ страда, и животътъ му нѣма смисълъ; щомъ страданието го напусне, и животътъ му се осмисля. Страданието е първото писмо на момата. Радостьта е второто писмо на момата.

Питамъ: дѣ се крие магическата сила на второто писмо, т. е. на радостьта въ човѣка? Магическата сила на второто писмо се крие въ думитѣ: не се обезсърдчавай, азъ исках̀ъ само да те изпитамъ. Той повѣрвалъ и веднага се насърдчилъ. Не трѣбва ли да имате и вие такива отношения къмъ Бога, каквито този студентъималъ къмъ своята съсгудентка? Ти си посърналъ, обезсърдчилъ си се въ живота, не знаешъ, какво да правишъ. Казвамъ: повѣрвай, че Богъ те обича. и веднага ще се насърдчишъ, ще се изправишъ. Повѣрвашъ ли, че никой не те обича, и веднага ще се свиешъ. Прѣди всичко, при васъ трѣбва да дойде една разумна душа, която да ви обикне, за да се почувствувате мощни и свободни. Дѣто има горение, тамъ има и любовь. Любовнитѣ работи ставатъ все изъ горитѣ, дѣто има ядене и пиене. Като говоря, че любовнитѣ работи ставатъ изъ горитѣ, азъ не разбирамъ, че които се обичатъ, тамъ трѣбва да се криятъ, нито пъкъ считамъ, че въ горитѣ се криятъ разбойницитѣ. Подъ думата „гора“ азъ разбирамъ мѣсто, дѣто се развива и расте най-красивиятъ животъ. Да те обича нѣкой, това значи да те срещне една разумна душа и да ти помогне, и то въ такъвъ случай, когато ти се

намирашъ въ най-голѣмо отчаяние. Прѣдставете си единъ баща, човѣкъ съ четири дѣца, останалъ безъ всѣкаква служба, ходи гладенъ, босъ, търси прѣхраната си. Отиде на едно мѣсто, изпѫждятъ го; отиде на друго мѣсто, и оттамъ го изпѫждятъ. Найпослѣ той отива въ гората, отчаянъ, обезсърдченъ, не знае, какво да прави. Започва да се моли на Господа: Боже, на Тебе само ми е надеждата. *Казано е, че Си Любовь. Помогни ми по нѣ*какъвъ начинъ! Слѣдъ малко той срѣща на пѫтя си единъ човѣкъ, който влиза въ положениего му и му помага. Изъ американския животъ има много такива примѣри.

Ще *ви приведа* единъ отъ тѣзи *примѣри* да видите, какви сѫ резултатитѣ на вѣрата и на справедливостьта. Въ единъ американски градъ живѣлъ единъ бѣденъ, но много честенъ и вѣрващъ човѣкъ, който билъ работникъ въ една отъ тамошнитѣ голѣми фабрики. Той минавалъ между всички за много ексцентриченъ човѣкъ, защотоималъ обичай, като влѣзе въ стаята си, да отвори прозорцитѣ и да се моли на Бога. Които го виждали, смѣели се на неговата вѣра и упование въ Бога. По едно врѣме въ фабриката настанала голѣма криза, и господарьтъ на фабриката уволнилъ много отъ своитѣ работници, между които и тази бѣденъ, честенъ работникъ. Той, обаче, не се отчаялъ и не прѣставалъ да се моли на Бога. Единъ день дохожда при него единъ отъ работницитѣ въ сѫщата фабрика, уволненъ като него, подхвърля прѣдъ краката му една умрѣла гарга, и му казва: Ето, вземи тази гарга, Господъ, на когото се молишъ, ще ти помогне! Той искалъ по този начинъ да го подиграе. Бѣдниятъ човѣкъ взима гаргата, но като я хваща случайно за гръкляня, усѣща, че нѣщо твърдо има въ устата ѝ. Отваря устата ѝ и издърпва оттамъ една скѫпоцѣнна огърлица. Като я вижда, разбира, че тази огърлица е на бившата му господарка на фабриката. Той измива огърлицата съ сапунъ и вода и

я занася на господаря си. Господарьтъ, като видѣлъ честността на своя работникъ, отново го назначилъ на работа, като си казалъ: такъвъ честенъ човѣкъ не трѣбва да се изпуща. Другъ на негово мѣсто би задържалъ огърлицата за себе си. Кое бѣше по-добрѣ да направи този работникъ: да продаде огърлицата и да задържи паритѣ за себе си, или да я прѣдаде на господаря си?

Казвамъ: при сегашнитѣ трудни врѣмена на живота, тази огърлица е дошла точно на врѣме. Това сж моменти, чрѣзъ които се познава Божията Любовь. Само при труднитѣ условия на живота ще познаете, че има една душа въ свѣта, която ви търси. Тази душа, именно, е вашиятъ спасителъ. Само по този начинъ ще познаете и великата Истина въ живота. Ако не можете да намѣритѣ онзи, който ви обича, тогава и животътъ ви нѣма да има смисълъ. Ако ние трѣбва да се родимъ само и да умремъ, безъ да намѣримъ великата Истина, тогава и животътъ е безсмисленъ. Казвамъ: само въ любовьта има смисълъ; само въ науката има смисълъ; само въ изкуството има смисълъ. За коя наука и за кое изкуство се говори? Наука съ любовь, изкуство съ любовь даватъ смисълъ на живота. Не е достатъчно само да се мисли за Любовьта, за Мждростьта, за Истината, но свѣтлината, която днесъ иде отгорѣ, минава прѣзъ прозорцитѣ ви и прѣдава думитѣ на Онзи, който ви е пратилъ на земята: Отворете сърцата си на дневната свѣтлина и цъвнете като цвѣтята! Онзи, който ви обича, казва: Растете, развивайте се и завържете плодъ, като плоднитѣ дървета, за жертва на другитѣ! Онзи, който ви обича, казва: Бждете като изворитѣ, които непрѣривно изтичатъ навънъ, и давайте като тѣхъ! Ако човѣкъ не може да направи това, тогава въ какво се заключава неговото благородство? Ако ние не сме готови да изпълнимъ това, въ какво седи готовността ни да прославимъ Бога? Не е въпросътъ себе си да прославимъ, но Бога трѣбва да прославимъ съ

дѣлата си. Не е достатъчно да нссимъ името човѣкъ, но и да го оправдаемъ. Да носимъ името човѣкъ, безъ *да сме такива*, то е все едно, да се наричаме Ангелъ, Христо, Мария и т. н. Ангелъ, напримѣръ, е хубаво име, но всѣки, който носи *това име, ангелъ ли е?* Христо е хубаво име, но всѣки, който носи това име, Христосъ ли е? Сега ние имаме нужда отъ истински вѣрващи хора, които да приложатъ новото учение.

Казваге: въ какво седи новото учение? Новото учение седи въ слѣднитѣ нѣколко положения: Не изсичайте горитѣ, но всѣки день насаждайте по една сѣмка отъ плодни дървета! Всѣки день изчиствайте по единъ трѣвясалъ изворъ! Всѣки день прѣвързвайте счупения кракъ на нѣкое животно! Всѣки день гледайте да насърдчите поне по единъ бѣденъ, *или* нещастенъ човѣкъ! Ако пъкъ вие имате нѣкакво голѣмо нещастие, идете при нѣкой човѣкъ, който страда повече отъ васъ и се постарайте да го утѣшите. Малкото нещастие се лѣкува съ голѣмото. По този начинъ вашата скръбь ще се асимилира, а скръбьта на вашия ближенъ ще се намали. Вие трѣбва да постжпвате като онзи американски майсторъ, който въ врѣме на работа изгубилъ първата фаланга на единъ отъ пръститѣ си. Като показвалъ на работниците си, какъ да дигнатъ единъ голѣмъ камъкъ, за корнизъ на единъ прозорецъ, камъкътъ падналъ върху ржката му и веднага откжсналъ първата фаланга на единъ отъ пръститѣ. Той подигналъ погледа си нагорѣ и казалъ: Благодаря Ти, Господи, че не ми даде по-голѣмо нещастие! И съ радость продължилъ по-нататъкъ работата си. Дойде ли ви нѣкакво нещастие, веднага благодарете на Бога, че се е спрѣло само дотамъ, не се е продължило по-нататъкъ, да дойде по-голѣмо зло.

„Давайте, и ще ви се даде!“ Дошло е врѣме вече за даване, понеже иде сждба *на свѣта*. Господъ иде въ свѣта! Като дойде, Той ще погледне

въ хамбаритѣ, въ главитѣ и въ сърцата на хората и ще каже: Толкова нѣщо вложихъ въ сърцата и въ умоветѣ ви! Какво направихте за мене? Какво ще намѣри Господъ въ хамбаритѣ на богатитѣ хора? Какво ще намѣри въ тевтеритѣ на търговцитѣ? Въ тевтеритѣ на търговцитѣ ще намѣри, че толкова и толкова иматъ да взиматъ и да даватъ. Какво ще намѣри въ складоветѣ на военнитѣ? Въ складоветѣ на военнитѣ Богъ ще намѣри, че хиляди пушки и милиони килограми барутъ се приготвятъ за бой. Какво ще намѣри Господъ въ църквитѣ? — Едиколко си килограма тамянъ, восъкъ и въглища сж изгорѣни. Като отиде Господъ при вѣрващитѣ, какъвъ отчетъ ще Му дадатъ? Богъ нѣма да сжди хората, както тѣ мислятъ, но ето, каква ще бжде сждбата. Господъ ще се изправи прѣдъ всѣки едного, ще го погледне въ очитѣ, ще види всичкитѣ му прѣгрѣшения и ще каже: Ти ще се върнешъ отново на земята, да научишъ уроцитѣ, които досега не си научилъ. Който е научилъ уроцитѣ си и изпълнилъ волята Божия, той ще отиде на небето, да работи при по-добри условия. Като се говори за вѣченъ огънь, въ който душитѣ на грѣшнитѣ ще прѣбждватъ, това подразбира лошитѣ условия на живота, които човѣкъ самъ си е създалъ. Само веднъжъ да ви погледне Богъ въ очитѣ, вие ще съзнаете своята грѣшка и ще кажете: съжалявамъ за милионитѣ години, които прѣкарахъ на земята, безъ да използувамъ добритѣ условия, които имахъ! Съжалявамъ, че не бѣхъ полезенъ нито за себе си, нито за ближнитѣ си, нито за Бога.

Като говоря така, азъ не искамъ да се самоосжждате, защото сега сж най-хубавитѣ минути, най-хубавитѣ часове и дни, когато човѣкъ може да изправи живота си. Това може да стане и въ единъ день само. Казано е въ Писанието: „Ако грѣшникътъ се изправи и се върне отъ своитѣ грѣхове, тѣ нѣма да му се вмѣнятъ; тѣ ще се за-

личатъ отъ книгата на неговия животъ". Христосъ казва на едно мѣсто въ Евангелието, че работницитѣ, които дошли въ единадесетия часъ, получили толкова, колкото и онѣзи, които работили отъ сутриньта. По това, именно, се отличава Божията Любовь. Въ това отношение всички съврѣменни хора иматъ събрана опитность отъ миналитѣ вѣкове, и сега трѣбва да я използуватъ. Изучавайте себе си! Вѣрвайте въ онова, което е вложено въ душата ви! Вие имате желание да правите добро, искате да бждете красиви, да бждете разумни. И прави сте. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който иска да бжде лошъ. Ако има лоши хора въ свѣта, причинитѣ затова не седатъ въ желанието имъ да бждатъ лоши, но тѣ се криятъ другадѣ нѣкждѣ. Въ съзнанието на всички хора живѣе Божествената идея за доброто, за красивото, за разумното. Когато нѣкой човѣкъ направи едно лошо дѣло, или когато прѣзъ него минаватъ лоши мисли и чувства, той веднага се смущава и казва: какво ли ще каже обществото за мене? Значи, той разбира, кое е добро и кое зло, различава доброто отъ злото.

„Давайте и ще ви се даде!" Правете добро, и ще ви правятъ добро! Бждете справедливи, и къмъ васъ ще бждатъ справедливи! Новото учение изисква никой никого да не сжди. И въ Писанието е казано: Всѣки самъ трѣбва да се сжди. Всѣки самъ трѣбва да изправя погрѣшкитѣ си. Ако видите погрѣшка въ нѣкого, оставете го самъ да си я изправи. Вѣрвайте, че всѣки е въ състояние самъ да изправи погрѣшката си. Видите ли погрѣшка у нѣкого, оставете самъ да си я изправи. Не мислете, че той не я вижда и не я знае. Често, отъ нетактичность хората искатъ едни други да изправятъ погрѣшкитѣ си, а съ това повече влошаватъ положението си. Единственият начинъ, по който можете да си изправяте погрѣшкитѣ, е да се сприятелите помежду си и да си кажете погрѣшката, като на себе си. Речете ли да спорите помежду си, това нѣма да ви доведе до поло-

жителни резултати. Така не се поправятъ погрѣшки. По този начинъ нито държавата, нито църквата, нито училището, нито домътъ сж въ състояние да изправятъ погрѣшкитѣ на своитѣ ближни. И държавата е възпитавала, и църквата е възпитавала, и училището е възпитавало, и домътъ е възпитавалъ, но по този начинъ свѣтътъ и до днесъ не се е изправилъ. Подъ думата „възпитание“ се разбира питание, хранене. Слѣдователно, ако за физическото развитие или възпитание на човѣка е нужна доброкачествена храна, колко повече е необходима такава за неговото духовно възпитание. Духовното възпитание седи въ разумното слово, което пъкъ се изразява въ чисти мисли, чувства и дѣйствия.

Мнозина казватъ: тоягата ще спаси свѣта. Тоягата не може да оправи свѣта. Това, което може да създаде хармонични отношения между хората, то е абсолютната вѣра въ Бога, безъ изнасилване едни-други. Азъ говоря за вѣра на съзнанието. Казвате: при такава вѣра хората могатъ да ни изнудватъ. Питамъ: кой може да изнуди слона? Никой не може да го изнуди. Комарътъ може ли да изнуди слона? Не може. Никой не може да изнуди добрия, силния човѣкъ. Слѣдователно, човѣкъ трѣбва да дава даромъ. Положителната вѣра иска отъ насъ да даваме всичко, каквото имаме. Направете опитъ въ това отношение и постарайте се да изчистите тѣлото си, да изчистите ума и сърцето си, да се видоизмѣните и ще видите резултатитѣ отъ чистото даване. Който е гърбавъ, да изправи гърбицата си! Старият дѣдо да стане младъ момъкъ! Азъ съмъ противъ гърбицата. Тя може да се изправи. Послѣ, вие трѣбва да се пазите отъ голѣмитѣ натрупвания. Ако имате голѣми натрупвания, по нѣкакъвъ начинъ трѣбва да се освободите отъ тѣхъ. Сжщо не е за прѣпоржчване и чрѣзмѣрното изтъняване. Човѣкъ трѣбва да бжде нито много пълненъ, нито много слабъ. Има нормални мѣрки, на които трѣбва да отгова-

ряте. Вратътъ трѣбва да бѫде два пѫти по-широкъ отъ размѣра на рѫката. Като хванете рѫката си, отъ нейнитѣ размѣри съотвѣтно тѣлото, вие ще познаете, въ какъвъ пѫть вървите. Тъй щото, човѣкъ трѣбва да работи върху физическото си тѣло и отъ него постепенно да върви къмъ духовното. Освѣнъ това, при пипането на рѫката, по нейната нормална топлина се познава и здравословното състояние на организма. Ако рѫката е студена или гореща повече, отколкото трѣбва, това говори за анормално състояние на организма. Усѣтите ли нѣкакво анормално състояние на организма си, вземете мѣрки да го подобрите: прѣкарайте единъ-два деня въ постъ, пийте повече гореща вода, дишайте чистъ въздухъ и се излагайте на свѣтлина!

Христосъ казва: „Давайте, и ще ви се даде!“ Този е новиятъ начинъ на възпитание. Истински религиознитѣ и духовни хора трѣбва да живѣятъ хигиениченъ животъ. Този животъ е необходимъ, за да могатъ порите на тѣлото да бѫдатъ отворени.

„Давайте, и ще ви се даде!“ Ако ние даваме, и Богъ ще ни дава.

И тъй, пожелавамъ на всинца ви, като давате, и на васъ да се даде!

---

30 недѣлна бесѣда отъ Учителя, държана на 15 май, 1927 г.
г. София

Що искате?

Що искате: „Съ тояга ли да дойда при васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?“*)

„Що искате: съ тояга ли да дойда при васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?“ Този стихъ е изказанъ отъ апостолъ Павелъ, който е билъ ученъ човѣкъ. Той е говорилъ на хората и съ тоягата си. Ако тълкуваме думата тояга въ буквaленъ смисълъ, ще дойдемъ до положение на смърть. Съ тояги хората се убиватъ; съ тояги хората се наказватъ. Въ другъ стихъ отъ Евангелието Христосъ казва: „Когато тръгвате на пжть, не взимайте нито тържикъ, нито дреха, нито обуща, нито тояга.“ Това е казано пакъ на наученъ езикъ. Какво нѣщо е тоягата? Какво нѣщо е дрехата? Какво нѣщо сж обущата? Човѣкъ трѣбва да разбира нѣщата въ тѣхния дълбокъ смисълъ, както трѣбва да разбира и своето естество, а именно, какво прѣдставя той като личность, като индивидъ и като душа. Това сж три различни положения, които трѣбва добрѣ да се разбиратъ. Като личность човѣкъ се прѣдставя въ физическия свѣтъ. Като индивидъ—въ духовния свѣтъ и като душа —въ Божествения свѣтъ. Щомъ се говори за живота на личността, подразбира се материалният животъ. Божественият свѣтъ пъкъ прѣдставя главата, мозъка на човѣка, който е най-важното нѣщо въ организма. Когато казваме, че нѣкой човѣкъ живѣе материаленъ животъ, ние имаме прѣдъ видъ неговата стомашна система, която е тъй необходима, както и мозъчната.

Въ Битието се казва: „Първоначално Богъ създаде небето и земята. А земята бѣше неустроена и пуста“. Земята прѣдставя материалния свѣтъ

---

*) 1 Послание къмъ Коринтянитѣ 4:21

на човѣка, неговия стомахъ. Ето защо, сѫдъ създаването на земята е трѣбвало да минатъ шесть дни, цѣли шесть периода, за да се създаде връзка между духовния и материалния свѣтъ, т. е. между стомаха и дробоветѣ на човѣка.

И тъй, подъ думата тояга се разбира нѣкаква външна сила въ човѣка. Който уповава на тоягата, той е слабъ човѣкъ. Тоягата е прѣходна сила, съ която днесъ ти можешъ да налагашъ другитѣ хора, но утрѣ тебе ще налагатъ. Съврѣменнитѣ хора мислятъ, че който има тояга въ ржцѣтѣ си, той е силенъ човѣкъ. „Нито дреха“. И дрехата е прѣходна сила. Който има топла дреха, и тѣлото му е топло. Обаче, утрѣ врѣмето се стопли, и тази дреха вече не е необходима. Тоягата прѣдставя кармата на хората, за която индуситѣ говорятъ. Тя изразява закона, съ който искатъ да покажатъ, че ще накажатъ нѣкого. Като влѣзете въ нѣкоя българска кжща, дѣто има дѣца, непрѣменно ще видите на стѣната закачена тояга — законътъ на този домъ. Щомъ дѣтето погледне къмъ тоягата, веднага му казватъ: ако направишъ нѣкаква погрѣшка, ето, виждашъ ли тази тояга? Това подразбира, че който сгрѣши въ нѣщо, той трѣбва да изпѣе една миньорна пѣсень. Бащата, като налага дѣтето съ тоягата си, ще види, дали то знае да пѣе хубаво, или не знае. Когато дѣтето пѣе, бащата, като капелмайсторъ, се произнася за пѣсеньта, дали е хубаво изпълнена, или не. Когато дѣтето грѣши и пѣе, прѣдизвикано отъ тоягата, това показва, че то не се е научило хубаво да пѣе и затова трѣбва да се упражнява. Пѣнието е наука, и който не знае да пѣе, ще остане голѣмъ простакъ. Нѣкой казва: азъ не искамъ да пѣя.—Тогава ще останешъ простакъ.—Ама азъ не искамъ да се храня.—И при това положение пакъ ще останешъ простакъ.—Азъ не искамъ да се занимавамъ съ тѣзи или съ онѣзи работи.—Не, ще се занимавашъ съ хубавитѣ работи въ живота; иначе, ще останешъ простакъ. — Азъ съмъ се от-

рекълъ отъ много нѣща. — Ти можешъ да се отречешъ отъ всички твои глупости, но не можешъ да се отречешъ отъ любовьта, отъ мждростьта, отъ истината, отъ кротостьта, отъ въздържанието и отъ редъ още добродѣтели — съ тѣхъ ще богатѣешъ. Когато казвате, че не искате нѣкои нѣща, казвамъ: не трѣбва да искате сж отживѣли врѣмето си. Не трѣбва да искате стари дългове, стари полици, съ тѣхъ да се разправяте. Не искайте комаритѣ да ви посрѣщатъ. Нѣкой казва: знаете ли, какъ ме посрещнаха комаритѣ! И до днесъ още имамъ възпоменание отъ тѣхнитѣ медали.

„Що искате: Съ тояга ли да дойда при васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?“ Питамъ: по какво конкретно се отличава Божественията животъ, по какво—ангелскиятъ и по какво — земниятъ животъ? Въ човѣшкия животъ има два полюса: полюсъ на доброто и полюсъ на злото. Когато злото е отвжтрѣ и прѣодолява, а доброто е отвънъ, тогава има зло на земята. Значи, адътъ господствува на земята. Когато пъкъ доброто прѣодолява и е отвжтрѣ, а злото отвънъ, тогава небето управлява. Тъй щото, на земята постоянно се смѣнятъ двѣ камари—камарата на небето и камарата на земята, т. е. камарата на ада. Ту едната камара се разтуря, ту другата. Днесъ земята се управлява отъ камарата на ада, но хората вече се приготовлятъ за нови избори; врѣме е да дойде на власть камарата на небето. Камарата на ада се отличава отъ камарата на небето по слѣдното: въ камарата на ада злото е и вжтрѣ, и вънъ, а въ камарата на небето доброто е и вжтрѣ, и вънъ. Какво нѣщо е адътъ?—Мѣсто, дѣто и вжтрѣ е зло, и вънъ е зло. Какво нѣщо е небето?—Мѣсто, дѣто и вжтрѣ е добро, и вънъ е добро. Какво нѣщо е човѣшкиятъ животъ?—Мѣсто, дѣто понѣкога отвжтрѣ е добро, а отвънъ зло, а понѣкога отвжтрѣ е зло, а отвънъ добро. Това показва, че въ човѣшкия животъ има два полюса.

Слѣдователно, ако злото прѣодолява у хората, тѣ ще имать една мѣрка, едно разбиране и за живота, и за науката. Всичко ще бжде съобразно разбирането на злото. Въ сжщность злото не е нѣкаква глупава проява и разбиране. То е проява на висша интелигентность, която дава правилни разбирания на Божиитѣ закони. Ако пъкъ доброто прѣодолява, тогава хората ще имагъ други разбирания, друга мѣрка за нѣщата. Въ такъвъ случай всѣки човѣкъ, споредъ живота, който води, спада или въ единия, или въ другия полюсъ. Какво се забѣлѣзва въ човѣка, въ сърцето на когото е злото? Такъвъ човѣкъ живѣе въ голѣмо безпокойствие. Отвънъ той може да разполага съ голѣми богатства, да има почитанието на хората, но отвжтрѣ той е неспокоенъ, не може да спи, има лоши пѣрдчувствия и смущения, започва да губи здравето си: краката му отслабватъ, очитѣ му потъмняватъ и т. н. Това показва, че злото е вжтрѣ въ този човѣкъ. Когато пъкъ доброто е въ сърцето на човѣка, той може да нѣма петь пари въ джоба си, но е радостенъ и веселъ. Значи, условията сж лоши отвънъ, но добри отвжтрѣ. Този човѣкъ има нѣщо мощно въ себе си, заради което всички хора го обичатъ.

Апостолъ Павелъ казва: „Що искате? Съ тояга ли да дойда при васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?“ Той още не засѣга ада, но само запитва: „По човѣшки ли да дойда при васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?“ Азъ отнасямъ тѣзи думи къмъ стиха, който Христосъ е казалъ на ученицитѣ си: „Когато тръгвате на пжть, не взимайте съ себе си нито тържикъ, нито тояга, нито обуща“. Съ тѣзи думи Христосъ искалъ да каже: не угаждайте на стомаха си—на тържика си; не угаждайте на своенравието си — на своята тояга. Дѣто има тояга, тамъ има и своенравие.“ „Не взимай съ себе си нито обуща, нито двѣ дрехи“. Това подразбира: ако имашъ два чифта обуща, или двѣ дрехи, все ще се намѣри нѣкой да бръкне въ тор-

бата ти и да вземе единия чифтъ. Вземе ли нѣщо отъ тебе, тогава ще има споръ. Който носи тояга, пакъ се прѣдвижда споръ, борба. Дълбокиятъ смисълъ, който Христосъ вложилъ въ този стихъ, е слѣдниятъ: който иска да се справи съ себе си, той трѣбва да се освободи отъ заксна на противорѣчията. Като се казва „съ тояга ли да дойда при васъ“, не се подразбира физическа тоята, каквато хората познаватъ. Тази тояга, за която апостолъ Павелъ е говорилъ, тя се намира въ Божествения свѣтъ. Тя прѣдставя ума на човѣка въ по-високъ свѣтъ отъ физическия. Тъй щото, когато човѣкъ иска да се опре на нѣщо, нека се опре на своя Божественъ умъ. На физическия свѣтъ хората се разправятъ съ физическа тояга.

И тъй, стремежи има въ всѣка личность, въ всѣки индивидъ и въ всѣка душа, но тѣзи стремежи се различаватъ. Личността е създала стомаха; индивидътъ е създалъ дробоветѣ, а душата е създала мозъка. Значи, дробоветѣ сж съединителната връзка между стомаха и главата. Главата и стомахътъ сж двата противоположни полюса въ организма на човѣка. Когато говоря за стомаха, азъ не го разбирамъ, както хората го схващатъ, но подразбирамъ една сложна система въ живота на човѣка. Между стомаха и главата на човѣка има тѣсна връзка, затова, като се разстрои стомахътъ, разстройва се и главата. На сжщото основание има тѣсна връзка и между Божествения и материалния животъ. Земниятъ животъ прѣдставя велика лаборатория, въ която трѣбва да се изучава великиятъ животъ въ своята цѣлокупность. И Божественияътъ животъ е велика лаборатория, въ която не се правятъ опити, но се провѣряватъ опититѣ, правени на земята. Който иска да се учи, той непременно трѣбва да слѣзе на земята. Даже и напрѣдналитѣ сжщества има какво да учатъ на земята, затова и тѣ търсятъ начинъ, да слѣзатъ въ материалния, въ земния животъ, да продължатъ своето учение. Нѣкои слизатъ доброволно,

по закона на жертвата; други слизатъ по убѣждение, а трети—чрѣзъ насилие. Нѣкой казва: веднъжъ да отида на небето, не слизамъ втори пѫть на земята. Не, доброволно, или не, човѣкъ все ще слѣзе на земята. По-добрѣ е той да слѣзе доброволно, по свое желание, да се жертвува, да помага на другитѣ, отколкото да го заставятъ на сила. Който не иска да слѣзе доброволно, това подразбира, че той не иска да се подчини на волята Божия.

Има една философия за човѣшкия организъмъ, която непрѣменно трѣбва да се проучи. Например, трѣбва да се изучи устройството на главата, защото тя е едно отъ условията за проявленията на Божествения животъ. Главата е причина за живота на човѣка. Каквато е главата на човѣка, такъвъ е и неговиятъ основенъ капиталъ. Лицето на човѣка прѣдставя капитала, туренъ въ обръщение. То показва, какъвъ капиталъ е изработилъ човѣкъ. Ржцѣтѣ пъкъ показватъ, не само, какъвъ е капиталътъ, туренъ въ обръщение, но още печалбитѣ и загубитѣ, които тѣ допринасятъ. Тѣлото показва изработеното и придобитото прѣзъ хилядитѣ и милионитѣ години, които сж минали прѣди насъ, както и онова, което сме спечелили и изгубили. Тѣлото говори не само за видимитѣ, но и за невидимитѣ *придобивки и загуби*, вслѣдствие на това и слѣдъ заминаването си отъ този свѣтъ, пакъ ще бждемъ свързани съ хората. Казвате: слѣдъ смъртьта тѣлото се стопява, изгнива и изчезва. Не, има нѣщо, което и слѣдъ смъртьта на човѣка, не изчезва отъ тѣлото. Напротивъ, слѣдъ като умре човѣкъ, тогава, именно, той даже по-силно чувствува, че е свързанъ съ хиляди и милиони още сжщества. Значи, съ каквито хора сте били свързани прѣди смъртьта си, тази връзка ще чувствувате най-силно. Ако сте били свързани съ хора на стомаха, напримѣръ, тази връзка ще чувствувате най-много. Ако сте били свързани съ хора на дробоветѣ, съ тѣхъ ще чувствувате най-

силна връзка. Тъй щото, не мислете, че като отидете на онзи свѣтъ, ще бѫдете свободни. Ако на земята сте били свързани съ хора, които живѣятъ само за стомаха си, и на другия свѣтъ ще бѫдете свързани съ тѣхнитѣ желания, които непрѣкѫснато ще ви пекатъ. Да се измѫчвате отъ тѣзи желания, това е равносилно на положението, въ което може да изпадне човѣкъ съ изтънченъ, развитъ слухъ, когато се намѣри между хора, които постоянно се каратъ помежду си. Или ще мязате на човѣкъ съ силно развитъ литературенъ вкусъ, съ вкусъ къмъ поезията, а при това сте принудени да четете нѣкакъвъ романъ, или друга нѣкаква книга, безъ идея и съдържание. Такъвъ човѣкъ, безъ да иска, ще набърчка лицето си, челото си, ще свие вѣждитѣ си. Защо?—По този начинъ той изказва своето недоволство. Има начинъ, когато човѣкъ може да чете нѣкоя книга, която не задоволява вкуса му, безъ да набръчква лицето си и безъ да свива вѣждитѣ си. Какво отъ това, че нѣкой авторъ употрѣбилъ по-рано глагола, а послѣ мѣстоимението? Въ български езикъ поне много нѣща се търпятъ въ граматическо отношение, когато, особено въ нѣкои езици това не е така. Изобщо, всѣки езикъ има свои особености. Запримѣръ, англичанинътъ не може да каже двѣ думи, безъ да употрѣби личното мѣстоимение „азъ“. Въ него личността е силно развита. Той казва: азъ съмъ англичанинъ! Законътъ на Англия е законъ на природата. Каквито сѫ законитѣ на Англия такива сѫ законитѣ и на природата. Англичанитѣ иматъ високо мнѣние за себе си, тѣ сѫ подобни на старитѣ римляни. Отдѣто мине англичанинъ, той все ще фотографира. Англичанинътъ е практиченъ човѣкъ. Въ Европа има главно четири типа народи, съ четири различни характеристики. Тѣ сѫ: славяни, англосаксонци, латини и тевтони.

Ще приведа единъ примѣръ за характернитѣ прояви на нѣкои отъ тия народи. Прѣдъ една ма-

са, подъ открито небе седатъ и се разговарятъ англичанинъ, французинъ, германецъ и славянинъ. По едно врѣме и четирмата виждатъ на небето нѣщо като птици, но не могатъ отдалечъ добрѣ да различатъ, какво е. Англичанинътъ веднага взима чантата, тръгва къмъ мѣстото, изважда бинокла си и започва да изслѣдва какво е това, което хвърчи. Французинътъ веднага отива въ най-близката редакция, да види, дали нѣма нѣщо писано въ вѣстницитѣ по появяването на тѣзи птици. Германецътъ се запжтва къмъ нѣкоя библиотека, да прочете, дали нѣкой ученъ не е писалъ нѣщо въ миналото по този въпросъ. Славянинътъ, обаче, полегналъ на гърба си върху росната зелена трѣва, погледналъ къмъ небето и спокойно казалъ: орли сж това! Той провѣрилъ този фактъ чрѣзъ своята интуиция. Тамъ е философията, да може човѣкъ направо, безъ ничия помощь да провѣри истината. Това не е подигравка, но казвамъ, че всѣки народъ има специфиченъ начинъ за изразяване на своитѣ психологически стремежи и състояния. Англичанинътъ отъ памти-вѣка още е образувалъ тѣзи качества въ себе си. Всѣки човѣкъ има качества, които самъ е изработилъ въ себе си, отъ далечното минало още, и днесъ ги носи, готови въ себе си. Тъй щото, всѣки човѣкъ може да изслѣдва нѣщата, или като англичанина, или като французина, или като германеца, или като славянина. Важниятъ въпросъ е човѣкъ да се добере до Истината, а по кой начинъ ще се домогне до нея, това е второстепенна работа. И като англичанинъ да се добере, не е лошо; и като германецъ да намѣри истината, не е лошо; и като французинъ да намѣри истината, не е лошо; и като славянинъ да намѣри истината, не е лошо. Французинътъ бърза да прочете вѣстницитѣ, да види, какво тѣ пишатъ за истината; германецътъ отива да провѣри въ библиотекитѣ, да види, какво е писано отъ ученитѣ върху истината; англичанинътъ гледа съ бинокла си на небето, да види,

дали този фактъ нѣма да го доведе до нѣкаква търговия. Забѣлѣзано е, когато англичанитѣ откриятъ нѣкакъвъ островъ, тѣ веднага турятъ на това мѣсто знамето си и казватъ: този островъ е нашъ! Славянитѣ пъкъ, понеже иматъ много земя, тѣ казватъ: не ни трѣбва повече отъ това, което имаме. Туй, което виждаме на небето, сж птици; нека си хвъркатъ, както знаятъ и дѣто искатъ. Нека бждатъ свободни!

„Що искате: Съ тояга ли да дойда при васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?“ Отъ този стихъ се вижда, че истинскиятъ животъ може да се развива само при извѣстни условия. Можете да кажете, че така е писано и въ Евангелието. Да, на думи много нѣща сж писани, но въ Писанието едноврѣменно има и закони за разбиране на всичко писано въ него. Запримѣръ, вие можете да четете кой и да е поетъ, можете да изучавате кое и да е изкуство, отъ какво и да е гледище, но при това се изисква и дълбоко разбиране на нѣщата. Сега, запримѣръ, мнозина изучаватъ гръцкото изкуство. Питамъ: защо изучаватъ, именно, гръцкото изкуство? На този въпросъ се даватъ разни отговори. Нѣкои пъкъ изучаватъ египетската архитектура. Изобщо, всѣки чозѣкъ си има извѣстенъ планъ, извѣстна цѣль, защо изучава тази или онази область отъ изкуствата, или отъ науката. Египтянитѣ прѣдставятъ физическия, човѣшкия животъ. Ако е имало държава въ миналото, въ която хората да сж живѣли идеално, това е египетската държава. Нѣкои даватъ за примѣръ индуситѣ, но тѣ не могатъ да се сравняватъ съ египтянитѣ. Ако е въпросъ за истинска култура, такава сж имали само египтянитѣ въ миналото. Ако биха могли на врѣмето си да се запазятъ отъ чужди влияния, тѣ и до днесъ щѣха да задържатъ своята държава. Докато бѣха запазени отъ чуждо влияние, тѣ имаха държава, на която поданицитѣ живѣха въ миръ и съгласие цѣли 5—6000 години. Влѣзе ли чуждото влияние между тѣхъ, тѣ се развалиха. Сж-

щиятъ законъ се отнася и до личния животъ на човѣка. Докато човѣкъ се подчинява на закона на Любовьта, той може да запази своя вжтрѣшенъ миръ и съгласие; щомъ прѣстане да се подчинява на този законъ, той изгубва всичко.

Мнозина схващатъ Бога като личность, искатъ Богъ лично да имъ говори. Не, Богъ не е нито личность, нито индивидъ. Като личность, Той се прѣдставя между хората; като индивидъ—между ангелитѣ. Какъ ще си прѣдставите Бога като душа? Да си прѣдставите душата, това е невъзможно. Всѣко нѣщо, което можете да си прѣдставите, има форма, а щомъ има форма, то не е Божествено. Божественитѣ нѣща нѣматъ никаква форма; тѣ иматъ само съдържание. Ако се говори за форми въ Божествения свѣтъ, тамъ формитѣ се отличаватъ по това, че иматъ свѣтлина, т. е. тѣ сж само свѣтлина. Влѣзете ли въ Божествения свѣтъ, вие ще се намѣрите изключително въ свѣтлината, която може да изпълни изцѣло и сърцето, и ума, и душата ви. Отъ тази свѣтлина вече вие можете да си създадете, колкото форми искате. Обаче, тѣзи форми ще бждатъ пакъ ваши, а не Божествени. По сжщия начинъ и ние въ живота си създаваме нашъ свѣтъ. Съврѣменнитѣ хора, напримѣръ, мислятъ, че все има нѣщо на небето, но кой отъ тѣхъ има ясна прѣдстава за небето? Прѣди всичко хората не помнятъ прѣди колко хиляди години сж излѣзли отъ небето. Тѣ отдавна сж излѣзли отъ небето, и ако днесъ се върнатъ назадъ, ще намѣрятъ голѣми реформи. Не мислете, че въ Божествения свѣтъ не ставатъ промѣни. Напротивъ, тамъ ставатъ даже по-голѣми реформи и прѣобразования, отколкото на земята. Въ Божествения свѣтъ ставатъ промѣни, но така хармонично, че не се раждатъ никакви лоши послѣдствия, никакво зло.

Сега, азъ не искамъ да отвлѣка вниманието ви въ форми, които сж непонятни за васъ, но казвамъ, че тѣзи форми сж свързани и съ физичес-

кия свѣтъ, вслѣдствие на което Божественият животъ се влива въ физическия. Всички това трѣбва да знаятъ, за да могатъ да си помагатъ. Три източника има, чрѣзъ които Божественият свѣтъ ни влияе: чрѣзъ храната, която иде отъ растителното царство; чрѣзъ въздуха, въ който влизатъ свѣтлината, топлината, магнетизмътъ и електричеството и чрѣзъ мисъльта и чувствата. Слѣдователно, тѣзи сж тритѣ най-важни притоци, които постоянно идатъ отъ Божествения свѣтъ. Ако затвориге кой и да е отъ тѣзи притоци, вие ще се намѣрите въ голѣмо противорѣчие. Значи, човѣкъ може да възприема Божественото чрѣзъ храната, чрѣзъ свѣтлината, топлината, електричеството и магнетизма и най-послѣ и чрѣзъ всички останали сили, които дѣйствуватъ въ природата. Човѣкъ може да възприема Божественото и чрѣзъ най-възвишената и чиста мисъль. Божественого се възприема и прѣдава специално чрѣзъ най-чистата и възвишена мисъль, защото и въ мислитѣ има различни категории. Запримѣръ, често хората смѣсватъ едно състояние на приятность съ вѣрата. Не, приятното състояние, прѣдизвикано отъ хубави и приятни чувства, още не е вѣра. То е само едно приятно състояние на добри чувства и на чисти мисли, когато истинската вѣра е принципъ на ума, нѣщо съвършено отдѣлно отъ чувствуванията. Нѣкога човѣкъ може да има добро разположение на духа, но духътъ, самъ по себе си, не може да бжде добрѣ, или лошо разположенъ. Дали сте добрѣ, или лошо разположени духомъ, това е по отношение на вашитѣ чувства. Когато Духътъ дойде между хората, той има двѣ намѣрения: ако ги намѣри злѣ разположени, той ще употрѣби единъ методъ за въздѣйствие; ако ги намѣри добрѣ разположени, той ще употрѣби другъ методъ на въздѣйствие. Споредъ състоянията на хората, той гледа да намѣри съотвѣтенъ методъ, да имъ въздѣйствува. Той може да имъ въздѣйствува или чрѣзъ храната, или чрѣзъ топлината, свѣ-

тлината, електричеството и магнетизма, или най-послѣ чрѣзъ мисъльта и чувствата.

Съврѣменнитѣ хора често си задаватъ въпроса: по кой начинъ може да се поправи свѣтътъ?— Свѣтътъ може да се поправи по три начина. Ако е разстроена стомашната система на човѣка, ще се лѣкува чрѣзъ храната. Ако е разстроена дихателната му система, ще се лѣкува чрѣзъ свѣтлината, топлината, електричеството и магнетизма; и най-послѣ, ако е разстроена мозъчната му система, той ще се лѣкува чрѣзъ мисъльта и чувствата. Искате ли да лѣкувате мозъка си, вие не трѣбва да допущате въ себе си никаква отрицателна мисъль, като се основавате на закона, че Богъ е абсолютна Любовь, абсолютна хармония. Отхвърлите ли всички отрицателни мисли отъ ума си, веднага ще възстановите въ себе си всичката си сила и мощь. Паметьта ви ще се усили, и вие ще почнете да изучавате музика, поезия, изкуство, наука—*всичко това ще започне у васъ да цъвти*, да се развива. Само при Божествения животъ човѣкъ мисли и чувствува правилно. Изгуби ли човѣкъ Божествения животъ, въ него остава само животинското. Това е необходимо да се знае, защото въ повечето съврѣменни хора нѣма чувства, въ пълния смисълъ на думата. У тѣхъ има само елементарни желания, които сж така разпокжсани, че не носятъ нищо полезно за човѣка. За себе си тѣ носятъ нѣщо, но за самия човѣкъ не носятъ нищо жубаво. Божественията животъ е необходимъ за всички хора. Той носи здраве за клѣткитѣ, за мислитѣ и за чувствата на човѣка. Както храната може да разстрои стомашната система на човѣка, така и желанията на човѣка понѣкога сж въ състояние да развратятъ неговитѣ клѣтки, неговитѣ мисли и чувства. Ние трѣбва да знаемъ, че и клѣткитѣ сж живи сжщества; и въ тѣхъ има личности, индивиди и души. Слѣдователно, щастието на човѣка зависи отъ това голѣмо, безбройно количество малки души, групирани въ едно цѣло.

Не мислете, че вие можете да живѣете само за себе си. Никой не може да живѣе за себе си, нито да мисли само за себе си. Ако мислите, че човѣкъ може и трѣбва да живѣе и да мисли само за себе си, вие ще се натъкнете на философия, която носи нещастие. Всички живѣемъ за Бога, за Божията Любовь; умираме за Бога и възкръсваме за Бога. Да любишъ, това е великиятъ смисълъ на живота. Азъ не говоря за обикновената, за човѣшката любовь, но говоря за възвишената, за Божията Любовь, която носи новия животъ и лѣкува хората отъ всичкитѣ имъ рани. Докато човѣкъ има рани, любовьта му не е съвършена; докато човѣкъ има язви въ мозъка си, любовьта му не е съвършена; докато човѣкъ има язви въ стомаха си, любовьта му не е съвършена; докато човѣкъ се безпокои, любовьта му не е съвършена; докато човѣкъ завижда, любовьта му не е съвършена.

Казвамъ: Божественото учение иска да обърне хората въ правия пѫть, който Богъ е опрѣдѣлилъ отъ памти-вѣка. Нѣкои хора сѫ разбрали Бога, нѣкои не сѫ Го разбрали, а нѣкои тепърва ще Го разбератъ. Нѣкой пита: какво нѣщо е Любовьта?—Богъ е Любовь.— Ама какъ ще Го разберемъ? Какъ ще Го познаемъ?—Съ стомаха си. Щомъ разберемъ и познаемъ Бога съ стомаха си, тогава сладко ще ядемъ, сладко ще пиемъ, сладко ще спимъ, ще разбираме езика на всички плодове и растения—на царевицата, на житото, на ориза, на ябълкитѣ, на крушитѣ, а сѫщо така ще разбираме езика и на всички животни и птици. Казвате: всичко, каквото Богъ е създалъ, може да се яде.—Да, съгласенъ съмъ съ това, но ако се ржководите отъ закона на любовьта. Ако ти изядешъ едно агне по закона на любовьта, то ще оживѣе въ тебе; ако не го изядешъ по закона на любовьта, то ще умре въ тебе. Тъй щото, можемъ да ядемъ и птици, и агнета, но само по закона на любовьта. Можете ли, слѣдъ като изяде-

те една птица, да я направите безсмъртна? Ако можете да я направите безсмъртна, тя сама ще се съгласи да стане жертва.

Апостолъ Павелъ казва: „Съ що искате да дойда при васъ—съ тояга ли, или съ любовь и кротъкъ духъ?“ Тоягата подразбира старото учение. Значи, да се яви споръ, кой е правиятъ пжть; има ли вѣченъ животъ, или не; коя църква е права; мжжътъ или жената има повече права; кой домъ е на правата страна? Това сж все елементарни въпроси, стари работи. Истински вѣрващиятъ, истински религиозниятъ, истински духовниятъ човѣкъ е разрѣшилъ тѣзи въпроси. Обаче, който е влѣзълъ въ новия пжть, той трѣбва да знае тѣзи нѣща; нѣма защо да се смущава той отъ старото и да запитва, какво е Господъ, сжществува ли Той и т. н. Ако ти познавашъ Бога съ своята дихателна система, ще имашъ отлични дробове, ще бждешъ отличенъ пѣвецъ. Само ония пѣятъ хубаво, които иматъ добрѣ устроена дихателна система. Само ония могатъ да мислятъ и да чувствуватъ правилно, които иматъ добрѣ устроенъ мозъкъ. Задната часть на мозъка се занимава съ обикновенитѣ чувства; горната часть на мозъка се занимава съ възвишенитѣ чувства, а прѣдната часть на мозъка се занимава съ мисъльта. Да любишъ Бога, това не е способность, това е изкуство, това е чувство. Да философствуваш, това вече е способность. Музиката е способность, тя не спада къмъ областьта на сърцето. Казватъ нѣкому: ще пѣешъ отъ сърце! Не, съ сърце не се пѣе, съ мозъкъ се пѣе. Долната область на мозъка се занимава съ стомаха, т. е. съ грубата енергия. Слѣдователно, въ мозъка има три важни области. Ако главата на нѣкой човѣкъ е продълговата и се развива главно задната ѝ часть, такъвъ човѣкъ е силно чувственъ. У нѣкои хора прѣдната часть на главата, челото е силно развито; тѣ сж умствени хора. У нѣкои хора главата е широка. Значи, у тѣхъ е развита стомашната си-

стема. Тъй щото, като погледнете главата на човѣка, ще познаете, коя система прѣобладава въ него, Като знаете това, нѣма да изпадате въ грѣшки и ще можете правилно да градите и работите върху себе си. Всѣки човѣкъ има недовършена работа, за което се изискватъ хиляди години, докато я завърши. Задъ всѣки човѣкъ седи усилена работа за съграждане на новото. Нѣкои очакватъ да отидатъ на небето, да вематъ участие въ тържествата, които се готвятъ тамъ. Тѣ могатъ да вематъ участие въ тѣзи тържества, но прѣди всичко отъ тѣхъ се изисква велика работа за Бога. Съврѣменнитѣ хора още не сж работили за Бога, тѣ само сж се мжчили и трудили и отсега нататъкъ тѣ ще работятъ за съграждане, за устройване на новото. Какъ ще се работи за съграждане на новото? Нѣма да се започне съ тояга, но ще се започне съ закона на Любовьта, съ кротъкъ духъ. Само по този начинъ човѣкъ може да се абстрахира отъ старото и да живѣе съ новото въ себе си.

Казвамъ: за да постигне това, човѣкъ трѣбва да е готовъ да се откаже отъ старитѣ обичаи, да прѣстане да се занимава съ хората. Ако вие се интересувате отъ това, какво прави този, какво прави онзи, ще можете ли да прѣминете Ниагарския водопадъ само по едно вжже и съ една върлина въ ржка? Искате ли по този начинъ да прѣминете водопада, вие трѣбва да се концентрирате, да забравите ржкоплѣскането, да не виждате, кой какъ ви гледа, или какво говорятъ за васъ. Вие трѣбва да вървите напрѣдъ, защото отъ концентрирането на вашата мисъль ще зависи благополучното прѣминаване на водопада. Ако гледате на всички страни и се интересувате отъ хората, вие ще паднете долу, отдѣто никой не може да ви избави. Докато сте на вжжето, ще мислите само за себе си. Щомъ прѣминете водопада, свободни сте да гледате накждѣто искате. Слѣдователно, и съврѣменнитѣ хора днесъ сж поставени

на такова тънко вжже и ако се интересуватъ отъ това, какво правятъ другитѣ около тѣхъ, тѣ ще паднатъ долу, и никой не ще може да ги извади. Ето защо, тѣ трѣбва да бждатъ внимателни. Нѣкой се занимава съ музика, а другитѣ му казватъ: защо се кривишъ така? Той трѣбва да имъ отговори: елате на моето мѣсто, опитайте, какво е, и ако можете, свирете по-добрѣ отъ мене. Ако е въпросъ за смѣлость, мога да ви приведа примѣръ за двамата американци, които прѣминали Ниагарския водопадъ по вжже; единиятъ отъ тѣхъ съ върлина въ ржка, но самъ, а вториятъ съ другаря си на гръбъ. Питамъ: кой отъ двамата е посмѣлъ: който е на гърба на другаря си, или този, който го прѣнася по вжжето? По-смѣлъ е този, който е на гърба на другаря си, защото той трѣбва да има голѣма вѣра въ него. Слѣдователно, ние трѣбва да имаме такова присжтствие на духа, че безъ страхъ да прѣминемъ прѣзъ всичкитѣ мжчнотии. Казвате: знаете ли, какви мжчнотии имамъ? Казвамъ: каквито мжчнотии да имате, колкото и да се клатушкате на една, или на друга страна, никой нѣма да ви сжди, никой нѣма да ви намира погрѣшки, само вървете напрѣдъ. Въ продължителното пжтуване все ще направите нѣкакво отклонение, но това да не ви спира въ пжтя.

Казвамъ: не се смущавайте отъ отклоненията, които ставатъ въ пжтя ви. Казвате: между насъ нѣма любовь.—Да, това е едно малко отклонение.—Ама ние не се обичаме. — Това е друго отклонение. Тѣзи отклонения сж въ реда на нѣщата, затова не трѣбва да говорите за тѣхъ. Ще бжде чудно, ако пуснете единъ параходъ въ океана, и той да не се клати. И параходътъ ще се клати, и пжтницитѣ ще се клатятъ, ще помнятъ кога сж минавали съ параходъ прѣзъ океана. И нашиятъ организъмъ е параходъ, съ който ние пжтуваме. Земята е бурно море, или океанъ, прѣзъ който минаваме. Казвамъ: здравъ е параходътъ ви, ще издържи на буритѣ и вълнитѣ. Не може да

потъне параходъ, който Богъ е направилъ. Това всѣки трѣбва да има прѣдъ видъ и да се не смущава. Възможностьта за потъване на такъвъ параходъ е изключена не сто на сто, а сто и едно на сто. Нѣкой казва: единъ день азъ ще умра.—Това сж твои заключения. Ако не грѣшишъ, нѣма да умрешъ; ако грѣшишъ, ще умрешъ. — Ама мога ли да свърша училището? —Ако учишъ, ще свършишъ училището; ако не учишъ, простакъ ще умрешъ. — Дали ще придобия съвършенство? — Ако живѣешъ добрѣ, ще придобиешъ съвършенство; ако не живѣешъ добрѣ, нѣма да придобиешъ съвършенство. Това зависи отъ тритѣ системи на човѣка, отъ вжтрѣшното разположение на неговия мозъкъ, на неговитѣ дробове и на неговия стомахъ. Това зависи отъ тѣзи три главни връзки въ човѣка: отъ дѣятелностьта на неговата глава, на неговитѣ дробове и на неговия стомахъ. Другояче казано: ако поставимъ Бога за глава на нашия животъ, всичко можемъ да постигнемъ. Нѣкой казва: да вѣрвамъ въ Господа, това е глупава работа. Питамъ: приятелю, глупаво ли е да живѣешъ съ глава? Глупаво е да живѣешъ безъ глава, но не е глупаво да живѣешъ съ глава. Казвате: може ли да се вѣрва въ духоветѣ, които живѣятъ въ задгробния животъ? Питамъ: можете ли да живѣете безъ дробове? Казвамъ: да вѣрвате въ ангелитѣ, това е възвишенъ животъ; то значи да дишашъ. Да вѣрвашъ въ другитѣ хора, това подразбира низшъ животъ: това е животъ на минералитѣ, на растенията и на животнитѣ. Това е животъ още и на стомаха. Обаче, всичко това е необходимость. Човѣкъ трѣбва да вѣрва въ Бога, защото Той е неговата мозъчна система. Той е главата на неговия животъ. Човѣкъ трѣбва да вѣрва въ ангелитѣ, защото тѣ сж дробоветѣ на неговия животъ. Човѣкъ трѣбва да вѣрва и въ хората, защото тѣ сж неговата стомашна система. При това положение всичко придобива смисълъ. То ще послужи за основа на бждещата философия,

която ще се развие въ всичката си красота и ще донесе новъ редъ и порядъкъ въ свѣта. Бждещитѣ хора ще се радватъ въ тази нова философия, ще се възпитаватъ отъ нея и ще заминаватъ за другия свѣтъ пакъ съ нея. Тогава нѣма да има смъртъ, но ще има само идване и заминаване отъ единия въ другия свѣтъ.

Казвате: какъ да приемемъ това нѣщо? То е прѣвръщане на енергията отъ едно състояние въ друго. За такова прѣвръщане на енергията говорятъ и съврѣменнитѣ учени. Запримѣръ, когато вжглищата горятъ, тѣ се прѣвръщатъ въ топлинна енергия. Отъ тази топлинна енергия водата се прѣвръща въ пара, а отъ водата можете да получите електрическа енергия. Отъ прѣвръщането на енергията отъ едно състояние въ друго и ние се ползуваме, като трансформираме енергиитѣ въ нашия организъмъ. Когато не знаемъ, какъ да ги трансформираме, въ насъ се зараждатъ редъ болезнени състояния. Значи, много отъ болеститѣ на съврѣменнитѣ хора се дължатъ на незнание, вслѣдствие на което се подпушватъ енергиитѣ въ организма. Днесъ най-даровититѣ, най-великитѣ хора, както и обикновенитѣ хора, сж изложени на голѣми страдания. Въпрѣки това, много хора казватъ: и азъ ли трѣбва да страдамъ като другитѣ?—Ако не страдашъ, ти си по-долу отъ обикновенъ човѣкъ. Нѣкои казватъ: хората отъ новото учение сж голѣми мистици, много замислени хора. Чудно! Нима само новитѣ хора сж мистици? Нима само новитѣ хора сж замислени? Всѣки търговецъ е замисленъ. Срѣщашъ единъ търговецъ, нищо не разбира отъ мистицизъмъ, но замисленъ е човѣкътъ. Нѣкой чиновникъ, уволненъ отъ служба, и той мисли, и той става мистикъ. Нѣкой ученикъ не си знае урока, и той мисли, и той става мистикъ. Всички съврѣменни хора сж все мистици. Хора, които нѣматъ полици, сж реалисти. Тази реалность, обаче, не е истинска.

Ще ви приведа единъ примѣръ, да видите,

какъ нѣкои хора гледатъ на духовнитѣ. Офицеръ и войникъ вървятъ по пѫтя и се разговарятъ. Срѣщатъ нѣкои хора отъ религиозно, отъ духовно общество, и войникътъ запитва офицера: тѣзи хора отъ кои сѫ?—Тѣзи хора сѫ отъ изгубенитѣ. —Кои сѫ изгубени хора?— Слѣдъ врѣме ще разберешъ това. Азъ прибавямъ: дѣйствително, много право казва офицерътъ, че тѣзи хора сѫ отъ изгубенитѣ. Всички хора, които сѫ излѣзли отъ рая, сѫ все отъ изгубенитѣ, но отпослѣ намѣрени. Едно врѣме тѣ бѣха изгубени въ грѣхъ, но сега сѫ намѣрени. Блудниятъ синъ не бѣше ли изгубенъ? —Изгубенъ бѣше, но се намѣри. Мнозина се докачатъ отъ това положение и казватъ: какъ, нима ние бѣхме изгубени? Да, изгубени бѣхте, но трѣбва да се радвате, че сега сте намѣрени. Радвайте се, че намѣрихте правия пѫть. Тъй щото, питатъ ли ви, отъ кои сте, ще кажете: отъ изгубенитѣ нѣкога, а сега намѣрени. Тази е правата философия. Нима откриването на тайни въ природата не говори за изгубени нѣща? Сега всички хора се стремятъ къмъ безсмъртието, да придобиятъ новия животъ.

Павелъ казва: „Що искате? Съ тояга ли да дойда при васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?“ Азъ казвамъ: съ любовь. И невидимиятъ свѣтъ, и Богъ идатъ при хората все по закона на Любовьта. Въ Бога нѣма абсолютно никаква тояга, и поменъ не сѫществува отъ нея. Въ небето тоягата сѫществува, но само като приятенъ споменъ. Нѣкой ангелъ, като види тояга на небето, цѣлува я и казва: много нѣщо ме научи тази тояга! Ако не бѣше тя, не бихъ научилъ Божията Любовь. А ние какво правимъ съ тоягата?—Начупваме я на нѣколко парчета, хвърляме я въ огъня и я изгаряме. Ангелътъ върши обратното: взима тоягата съ себе си; тя му служи въ живота като магически жезълъ. Добрѣ е всички да имате тази тояга, но вѫтрѣ въ себе си, а не отвънъ.

И тъй, всички трѣбва да изучавате системата

на вашата глава, системата на вашитѣ дробове и системата на вашия стомахъ. Всички трѣбва да изучаваге влиянието на разнитѣ храни, влиянието на въздуха, влиянието на мислитѣ и чувствата и да видите, каква мощна сила упражняватъ тѣ върху кръвьта на човѣка. Тѣ съставляватъ три велики фактора, които, ако не приложите въ живота си, нищо не можете да научите. Това се отнася и до всички велики хора. И тѣ трѣбва да вървятъ по тѣзи три пѫтища. Само по този начинъ може да се очаква идването на новата култура. И тритѣ метода сѫ добри и за личностьта, и за индивида, и за душата. Тѣ ще ви свържатъ съ миналото, съ настоящето и съ бѫдещето.

---

31 недѣлна бесѣда отъ Учителя, държана на 22 май, 1927 г.
г. София

Благо и леко.

„Защото моето иго е благо, и моето бр҃ме е леко.“*

„Защото моето иго е благо, и моето бр҃ме е леко.“ Ако всѣко живо сѫщество, което е дошло на земята, мисли, че може да пр҃кара живота си въ щастие, безъ мѫчнотии и страдания, то живѣе въ илюзии, въ самоизмама. Всѣко живо сѫщество, веднъжъ дошло на земята, трѣбва да знае, че най-важното нѣщо за него е да разбере сѫщината на живота. Животътъ на земята не може да бѫде нито безъ иго, нито безъ бр҃ме. Който търси лесния пѫть, той очаква на другитѣ хора, тѣ да свършатъ неговата работа. Съврѣменнитѣ хора, напримѣръ, не сѫ си задавали въпроса, даромъ ли идатъ слънчевитѣ лѫчи на земята, или трѣбва да плащатъ и за тѣхъ. Мнозина дори и не подозиратъ, колко усилие, колко трудъ се полага за образуване на свѣтлината, отъ която ние се ползуваме днесъ. Мислите ли, че свѣгътъ, който е тъй разумно създаденъ, трѣбва даромъ да се ползува отъ слънчевата свѣтлина? За всѣко нѣщо въ живота трѣбва да се плаща — нищо не се дава даромъ. Природата е пр҃двидила единъ грамаденъ бюджетъ за разходи, но сѫщевр҃менно тя е пр҃двидила единъ бюджетъ и за приходи, които трѣбва да събере отукъ-оттамъ въ видъ на данъци, или доброволни пожертвувания. Нѣкои разумни сѫщества иматъ строго опр҃дѣлена задача да събиратъ данъцитѣ отъ всички ония, които се ползуватъ отъ благата на природата. Тѣ събиратъ данъцитѣ въ опр҃дѣлено вр҃ме.

Мнозина мислятъ, че свѣтлината, топлината и животътъ се даватъ даромъ на хората, затова нито животътъ си пазятъ, както трѣбва, нито свѣ-

---

*) Матея 11:30

тлината цѣнятъ и използуватъ правилно. За всичко, което природата тъй изобилно дава, трѣбва да се плаща: за живота, за свѣтлината и топлината, за въздуха, за водата и т. н. Животътъ е сила, вложена още отъ памти-вѣка въ човѣшката душа. Отъ осемь хиляди години насамъ сжществуватъ редъ лъжливи теории, отъ които се вижда, че животътъ се дава даромъ, вслѣдствие на което всѣки може да живѣе, както той разбира. Тѣзи теории сж създадени отъ сжщества, които сж останали назадъ въ своето развитие. Днесъ тѣзи сжщества се намиратъ въ мракъ и тъмнина, тъй че въ тѣхенъ интересъ е да държатъ и другитѣ хора при сжщитѣ условия. Много отъ съврѣменнитѣ научни теории, както и нѣкои религиозни системи, сж създадени все отъ тия сжщества. И ако днесъ почти цѣлата земя е покрита съ кости отъ умрѣли хора, това пакъ се дължи на тия сжщества. Голѣма часть отъ катастрофитѣ по земята, които ставатъ отъ осемь хиляди години насамъ, се дължатъ пакъ на тѣхъ.

Сега, като говоря за „осемь хиляди години", азъ нѣмамъ прѣдъ видъ наши официални години, но говоря за научни години. Всѣка научна година се състои отъ 25,000 официални години. Вие сами можете да изчислите, на колко се равняватъ тия осемь хиляди научни години. Може да се яви споръ, какви сж тѣзи научни години, но това не е важно. Цѣлта на разумната природа е да разшири кржгозора на съврѣменния човѣкъ. Едни могатъ да вематъ тѣзи осемь хиляди години въ буквален смисълъ; други — въ прѣносенъ смисълъ, но и при първия, и при втория случай Истината остава една и сжща.

Единъ американски професоръ, д-ръ Стронгъ, ималъ смѣлостьта да разглежда въпроса за създаването на свѣта въ буквален смисълъ. Той казвалъ, че Богъ, наистина, е създалъ свѣта въ шесть дни, както се казва въ Битието. Обаче, той заминалъ за онзи свѣтъ, безъ да докаже на хората

истинността на своето твърдение. Той нѣмалъ достасъчно данни за доказване на своята теория. Другъ американски професоръ, прѣдседатель на Бостонския университетъ, твърдѣлъ, че първиятъ човѣкъ не се явилъ въ Мала-Азия, но нѣкждѣ на сѣверния полюсъ, дѣто билъ раятъ. Обаче, и той не могълъ да докаже своето твърдение, защото нѣмалъ положителни данни. Казвамъ: и при едното, и при другото твърдение, Истината по тѣзи въпроси остава незасегната. Единь день хората ще се добератъ до нея, но сега само я напипватъ.

И тъй, много нѣща могатъ да се твърдятъ, но не могатъ да се докажатъ. Слѣдователно, и Христовитѣ думи „Моето иго е благо, и моето брѣме е леко", могатъ само да се твърдятъ, но не и да се докажатъ. Тѣ трѣбва да се прѣживѣятъ. Забѣлѣжете, напримѣръ, никой не иска да носи иго, нито брѣме, а при това хората иматъ иго, иматъ и брѣме. Кой човѣкъ днесъ не е брѣменъ? Кой човѣкъ днесъ нѣма иго? Ако нѣкой има 100—200,000 лева дългъ, това не е ли иго, не е ли брѣме? Който има такъвъ дългъ, той вече се е ограничилъ, навелъ се е подъ неговата тежесть. Дължишъ нѣкому една голѣма сума. Той те дава подъ сждъ, осжждатъ те да изплатишъ дълга си, и ти губишъ своето достоинство. Това не е ли брѣме? Ти свършвашъ университетъ, но още нѣмашъ служба. Бѣденъ човѣкъ си, обръщашъ се за подкрѣпа тукъ—тамъ, но единъ твой познатъ те нагрубява, обижда те, казва ти нѣкои горчиви думи, и ти не можешъ да възстановишъ честьта си. Защо?—Защото нѣмашъ срѣдства да го дадешъ подъ сждъ. Това не е ли брѣме? Обаче, това сж странични въпроси, само за изяснение. За човѣка е важно да разбира истинския смисълъ на живота. За да го разбере, той трѣбва конкретно да разбере своитѣ първични желания, които играятъ важна роль въ живота му. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ има едно конкретно желание да учи, обаче, ако той е гладувалъ нѣколко дни, не може да

учи. Иска да се яви на изпитъ, не може, краката му не го държатъ, свѣтъ му се вие, губи съзнание. Слѣдователно, първо човѣкъ трѣбва да задоволи нуждитѣ на своя организъмъ, да се нахрани, а слѣдъ това да задоволи своитѣ второстепенни желания. Сѫщо така едно отъ първичнитѣ желания у човѣка е нуждата да диша. Ако не може да диша правилно, той всѣки моментъ рискува да се задуши. Друга първична нужда у човѣка е стремежътъ му да мисли, и то правилно да мисли.

Много отъ съврѣменнитѣ хора сѫ изоставили своитѣ първични желания и нужди и мислятъ за голѣми, за велики работи. Тѣ не се занимаватъ съ всѣкидневнитѣ си идеи и желания, но говорятъ за блага, за щастие, за велики идеи, които не могатъ да се реализиратъ дори слѣдъ хиляди години. Прѣди всичко трѣбва да се знае, че Онзи, Който е поставилъ конкретнитѣ желания и нужди въ човѣка, Той ги е прѣцѣнилъ като важни и необходими. Запримѣръ, какъ може човѣкъ да мисли за велики идеи, ако той е гладенъ, и ако не може правилно да диша и да мисли? Ето защо, първо той трѣбва да изучи естеството на глада. Гладътъ е най-добриятъ учитель и съвѣтникъ на човѣка. По-добъръ съвѣтникъ за човѣка отъ глада нѣма. По-добъръ професоръ за човѣка отъ чистия въздухъ нѣма. И най-послѣ, нѣма по-добъръ професоръ за човѣка отъ свѣтлината. Само свѣтлината може да научи човѣка да мисли правилно.

Сега, като говоря за свѣтлината, азъ не разбирамъ отражението на свѣтлината въ очитѣ. Когато човѣкъ казва, че вижда нѣщата, това не е нищо друго, освѣнъ възприемане отражението на свѣтлината. Въ този смисълъ човѣкъ вижда много малко. Той възприема само нѣколко слънчеви лѫчи, които влизатъ направо въ очитѣ му, получава нѣколко външни впечатления и казва, че вижда свѣта. Това още не е истинско виждане. Запримѣръ, ако азъ кажа, че ви виждамъ, и вие

казвате, че ме виждате, това могатъ да бѫдатъ само прѣдположения. Или ако азъ кажа, че ви чувамъ, и вие казвате, че ме чувате, и това могатъ да бѫдатъ само прѣдположения. Защо? Прѣдставете си, че прѣдъ васъ е поставенъ грамофонъ, на който се свири или говори нѣщо. Вие можете ли да кажете, че виждате и чувате еди-кой си пѣвецъ или говоритель? Не, гласътъ, който слушате да пѣе или да говори, е само отражение отъ гласа на еди-кого си. Нима този човѣкъ е влѣзълъ въ грамофона?

Питамъ: ако е вѣрна теорията, че човѣкъ живѣе въ тѣлото си, защо той постоянно се мѣни? Значи, у човѣка, както и на грамофона, плочитѣ всѣки день се мѣнятъ, вслѣдствие на което и той се мѣни. Днесъ туришъ една плоча, мислишъ по единъ начинъ; утрѣ туришъ друга плоча, мислишъ по другъ начинъ. Днесъ свири плочата на баба ти, утрѣ свири плочата на дѣдо ти, и ти започвашъ да мислишъ като тѣхъ. Около мозъка на човѣка има една игличка, като тази на грамофона, която, като започне да се върти, докарва въ движение цѣлата мозъчна система, и той мисли вече споредъ плочата, която е поставена въ неговия мозъкъ. Когато тази игличка спира движението си, въ мозъка се забѣлѣзва едно спиралообразно движение, вслѣдствие на което и мисъльта моментално спира. Тогава човѣкъ усѣща виене на свѣтъ, губене на съзнание, и той пада на земята. Щомъ движението на игличката се възстанови, и човѣкъ дохожда отново въ съзнание.

Казвате: докажете това! Това не може да се доказва, то е твърдение. За въ бѫдеще може да се докаже, но засега не е възможно. Прѣди години вървя съ единъ приятель изъ града и се разговаряме. Азъ му казвамъ: споредъ моитѣ изчисления Мусала е най-високиятъ планински върхъ на Балканския полуостровъ. Той е по-високъ даже и отъ Олимпъ. Той се засмѣ и ми отговори: има изчисления отъ ученитѣ, споредъ които се

знае, че Мусала не е най-високиятъ върхъ, както ти казвашъ.—Изчисленията на тѣзи учени не сѫ вѣрни. Ще се увѣришъ нѣкога, че съмъ правъ. Обаче, не се мина много врѣме, и нѣкои германски учени направиха свои изчисления и доказаха, че Мусала е съ 33 м. по-високъ отъ Олимпъ. Прѣди години единъ виденъ български геологъ минавалъ покрай Провадия и забѣлѣзалъ, че на нѣкои мѣста отъ земята излизала солена вода. Запитали го, дали близо до това мѣсто има соль? Той казалъ, че имало само солена вода, но не и соль. Азъ казахъ на тия хора, че на това мѣсто, именно, има толкова много соль, че всички българи могатъ да се осолятъ съ нея. И наистина, слѣдъ врѣме учени доказаха, че на това мѣсто има голѣма площь отъ соль, съ около 30 м. дълбочина. Значи, всѣко нѣщо, което се твърди съ положителность, може да се докаже, макаръ и слѣдъ врѣме. Това, което ние знаемъ, нѣма защо да го доказваме. Дѣ се намира соль, или дѣ се намира злато—това нѣщо ще дойде на своето врѣме. Има хора, опрѣдѣлени специално за тази работа, да покажатъ, дѣ се намира соль, злато или други природни богатства. Това не е работа на ученитѣ хора. На единъ светия, на единъ благочестивъ човѣкъ не е опрѣдѣлено да управлява, или да урежда социалния строй на държавитѣ. Това не е тѣхна работа. Трѣбва ли да се доказва на единъ човѣкъ, който цѣлъ животъ ялъ, пилъ и заборчлѣлъ, че не е на правъ пѫть? Слѣдъ като цѣлъ животъ е ялъ и пилъ, той вече е достатъчно опитенъ самъ да оправи работитѣ си. Той знае вече, кой е правиятъ пѫть. Трѣбва ли другъ нѣкой да оправя работитѣ му? Който знае да яде и да пие, той знае и да плаща.

Често съврѣменнитѣ хора не успѣватъ въ своитѣ работи, защото се мѣсятъ въ нѣща, които се явяватъ ни въ клинъ, ни въ ржкавъ въ живота имъ. Запримѣръ, тѣ искатъ да докажатъ, дали човѣкъ е праведенъ и доколко е такъвъ. Този

въпросъ е неразрѣшимъ. Прѣди всичко човѣкъ при разбиранията, които има днесъ, не може да бжде праведенъ на земята. Въ свѣта има само Единъ праведенъ—Той е Богъ. Въ свѣта има само Единъ ученъ—Той е Богъ. Всички други сж ученици, които се учатъ сега. Въ свѣта нѣма и гениални хора. Да се казва, че еди-кой си е гениаленъ, това е човѣшко прѣдположение. По какво се отличава гениалният човѣкъ? Гениалният човѣкъ, въ пълния смисълъ на думата, трѣбва да познава своитѣ сили и способности, да разбира устройството на организма си, да е пъленъ господарь на своята сждба. Истински гениалният човѣкъ, като създаде нѣкаква научна теория, той трѣбва да я обясни и докаже на хората, да я направи приложима въ живота. Да бждешъ гениаленъ човѣкъ, това подразбира да започнешъ нѣщата отново. Има гениални хора въ свѣта, но тѣ идватъ и си заминаватъ, безъ да оставятъ гробове и паметници на земята. Гениалният човѣкъ нѣма гробъ. Ако хората му направятъ гробъ, ако тѣ му издигнатъ паметникъ, това е другъ въпросъ. Обаче, той самъ нито гробъ, нито паметникъ оставя.

Христосъ казва: „Вземете моето иго, защото е благо, и моето брѣме, защото е леко.“ Съврѣменнитѣ хора търсятъ животъ безъ иго, безъ брѣме. Игото прѣдставя ограниченията въ живота. Мислите ли, че ако нѣмате никакво иго, никакво брѣме, животътъ ви ще бжде по-щастливъ отъ сегашния? Игото, което съврѣменнитѣ хора иматъ, съотвѣтствува на напрѣжението на силитѣ, които дѣйствуватъ въ тѣхния организъмъ. То е съобразно съ идеитѣ, които тѣ иматъ. Колкото идеитѣ сж по-силни, толкова и тѣхното иго е по-силно. Игото сжщеврѣменно съотвѣтствува и на чувствата у човѣка. Вслѣдствие на това, който има по-силни мисли и чувства, той изпитва и по-голѣми противодѣйствия. Всѣко тѣло, което се движи съ по-голѣма бързина, изпитва и по-голѣмо съпротивле-

ние. Щомъ е така, схващанията ви за живота трѣбва да бѫдатъ поставени на съвсѣмъ друга основа отъ тази, на която сега живѣете.

Сега, ние нѣма да се спираме върху посрѣдствените схващания за живота. Защо?—Защото съ тѣхъ нищо не може да се постигне. Има хора, които постоянно се безпокоятъ, тревожатъ, че могатъ да изгубятъ живота, щастието, благото си. Майката се безпокои да не изгуби дѣтето си; банкерътъ се безпокои да не изгуби капиталитѣ си; момъкътъ се безпокои да не изгуби своята възлюбена; учителътъ се безпокои да не изгуби ученицитѣ си; ученикътъ се безпокои да не изгуби своето учение; богатиятъ се безпокои за своето богатство; здравиятъ се безпокои за своето здраве и т. н. Нѣма човѣкъ на земята, който да не се безпокои за нѣщо. Обаче, тѣзи тревоги, тѣзи безпокойствия не сѫ реални. Защо?—Понеже въ живота, както и въ природата нищо не се губи, нищо не се придобива. Като казваме, че нищо не може да се придобие, разбираме, че нищо не може да се създаде. И дѣйствително, засега нови нѣща не могатъ да се създадатъ. Защо и за какво, нѣма да обяснявамъ. Едно е важно да знаете, че свѣтътъ е вече на ликвидиране. Той почти е изминалъ кръга на своето развитие. Иде вече нова епоха, въ която нови нѣща ще се създадатъ. За да може човѣкъ да създаде нѣщо ново, той трѣбва да бѫде въ хармония съ цѣлия космосъ, съ всички първични сили, които работятъ въ свѣта. Човѣкъ трѣбва да има правилни схващания за Бога, да разбере Неговата сѫщина. Не е въпросътъ да се опрѣдѣли, какво нѣщо е Богъ, но Той трѣбва да се разбере.

Нѣкой пита: какво нѣщо е вѣчностьта? Вѣчностьта не може да се опрѣдѣли. Ако става въпросъ за проявената, за опрѣдѣлената вѣчность, може да се каже много нѣщо, понеже тя се е самоопрѣдѣлила. За непроявения животъ нищо не може да се каже, но за проявения животъ много

нѣщо може да се каже. Обаче, ако сега се кажатъ много нѣща, тѣ могатъ криво да се разбератъ. Запримѣръ, ако опрѣдѣля характера на човѣка по неговия носъ, по неговитѣ очи, уши, той ще каже: отдѣ знаететова нѣщо? Какво отношение има носа къмъ моя характеръ? Носътъ има отношение къмъ характера на човѣка: дали тсй е широкъ или тѣсенъ, завитъ надолу, като кука, или гърбавъ, той има, ако не абсолютно, то поне относително отношение. Отъ носа се опрѣдѣля и състоянието на дихателната система. И обратно: когато дихателната система на човѣка е добрѣ развита, и носътъ е добрѣ развитъ. Запримѣръ, когато дихателната система у човѣка е добрѣ развита, той диша правилно, вслѣдствие на което мускулитѣ на носа се упражняватъ повече, ноздритѣ се отварятъ широко и, въ края на краищата, носътъ се развива правилно. Когато пъкъ дихателната система у човѣка е слаба, дишането става по-бавно, вслѣдствие на което носътъ се сплесва, ноздритѣ се свиватъ. Ако нѣкой човѣкъ има повече желания, тѣ се отразяватъ върху лицето, главно върху устнитѣ му. Вслѣдствие на многото желания, кръвьта приижда къмъ устнитѣ, и тѣ надебеляватъ. Споредъ астрологията, хора, съ дебели устни и широки ноздри сж извѣстни като венерини типове. Като говоря за венерини типове, азъ нѣмамъ прѣдъ видъ онази венера, която се движи на небето, между звѣздитѣ, но имамъ прѣдъ видъ друга венера, която е на земята. Тази венера, която е на земята, е разумна; тя създава дебелитѣ устни и широкитѣ носове у хората. Тя създава желанията у хората, вслѣдствие на което въ устнитѣ имъ приижда по-голѣмо количество кръвь. Послѣ тя взима четка, като художничка, и размазва равномѣрно червената боя по устнитѣ и по странитѣ. Ще кажете: какво отношение има между червенитѣ устни, червенитѣ страни и желанията на човѣка? Тази червенина е резултатъ на вжтрѣшенъ процесъ, който става у човѣка.

Казвамъ: често хората изпадатъ въ заблуждения. Като видятъ нѣкоя мома съ червени устни и страни, тѣ мислятъ, че този цвѣтъ е естественъ и си правятъ редъ заключения. Въ сжщность, тѣзи моми сами сж се червисали. Като виждатъ, че венера не дохожда съ четката си да ги поначерви, тѣ купуватъ червена боя и сами правятъ устнитѣ и странитѣ си, колкото желаятъ червени. Венера ги е научила на това изкуство. Нѣкои хора пъкъ обичатъ кждрави коси, и ако богинята естествено не ги е накждрила, тѣ купуватъ специални за тази цѣль машинки и сами кждрятъ коситѣ си. Тѣ турятъ тия машинки вечерь, та като станатъ сутринь, коситѣ имъ да сж накждрени. Които иматъ естествено кждрави коси, тѣхната работа е лесна. Питамъ: какво се крие задъ червенитѣ устни и страни? Какво се крие задъ кждравитѣ коси? Обаче, човѣкъ трѣбва да различава краскитѣ. Има една естествена, приятна червенина на лицето и устнитѣ на човѣка, която изразява неговото здравословно състояние. Такъвъ човѣкъ по характеръ е слънчевъ типъ, той е изразъ на живота. Тоноветѣ на краскитѣ въ слънчевитѣ типове сж приятни, чисти. Видите ли такива краски по лицето, или по устнитѣ на нѣкой човѣкъ, ще знаете, че слънцето има правилно, хармонично влияние върху него. Тогава и отношенията на този човѣкъ къмъ слънцето сж правилни. Такъвъ човѣкъ прѣдставя здрава основа, върху която може да се работи. И затова, който иска да бжде гениаленъ, той трѣбва да има правилни отношения къмъ слънцето. Щомъ има правилни отношения къмъ слънцето, и слънцето ще му въздѣйствува. Слънцето има свой прѣдставитель на земята. Колко пжти вие сте срѣщали този прѣдставитель, разговаряли сте се съ него, разправяли сте му за слънцето, за астрологията, а той само се поусмихва. Вие даже не подозирате, че този, съ когото говорите, е прѣдставителтъ на слънцето, който урежда всички работи на земята.

Сега, ако нѣкой ученъ човѣкъ чуе да се говорятъ тѣзи нѣща, ще каже, че това сж заблуждения. Нима между всички теории, които се прѣподаватъ въ университета, нѣма заблуждения? Всѣка теория съдържа въ себе си извѣстна истина, но сжщо така съдържа извѣстна доза лъжа. Отъ мое гледище, въ живота има голѣмо прѣувеличаване на нѣщата. Ако турите подъ микроскопъ едно малко сжщество и го увеличите 2,000 пжти, нима това не е заблуждение? Нима това не е прѣувеличение? Като извадите това малко сжщество отъ микроскопа, вие го виждате вече другояче. По сжщия начинъ хората говорятъ за нѣща, които не сж виждали. Тѣ говорятъ за любовьта, но питамъ: кой е виждалъ любовьта? Ще кажете: любовьта не се вижда, но се чувствува. Не, любовьта не може да се чувствува. Това, което хората чувствуватъ, не е любовь. Любовьта може да се схване само съ човѣшкия духъ. Когато човѣкъ долови само единъ лжчъ отъ любовьта, въ него настава такъвъ миръ, такова разширение, че той веднага разбира отношенията си къмъ хората, и става герой, не се страхува отъ нищо. Обаче, това състояние е моментно. Изгуби ли този лжчъ, той пакъ дохожда въ своето първоначално състояние, става малодушенъ, плаши се, тревожи се, намира се вече въ едно болезнено състояние.

И тъй, първото нѣщо, което се изисква отъ всички хора, е да уредятъ отношенията си съ онзи, който ги обича. Засега всички искатъ все отвънъ да се прославятъ. Не уреждайте въ ироса съ хора, които не ви обичатъ, които не ви познавятъ. Уреждайте отношенията си само съ онзи, който ви обича. Кой е той?— Слънцето. Тъй щото, първата задача на всѣки е да уреди отношенията си съ слънцето. Щомъ уреди отношенията си съ слънцето, съ останалитѣ планети — юпитеръ, нептунъ, марсъ, сатурнъ — лесно ще се уредятъ. Не може ли човѣкъ да уреди отношенията си съ слънцето, съ никоя друга планета не може да ги

уреди. Слѣдователно, всички криви схващания на хората, били религиозни или научни, се дължатъ все на тѣхнитѣ криви отношения къмъ слънцето. И обратно: правитѣ, хармоничнитѣ схващания на хората се дължатъ на правилнитѣ имъ отношения къмъ слънцето.

Сега ние не говоримъ за физическото слънце, но за онова слънце, което е проява на цѣлокупния животъ. Върху него е построенъ разумния, идеалния животъ. Само по този начинъ и вие можете да съградите вашия животъ, вашето щастие. Това може да се докаже съ редъ примѣри отъ живота и развитието на растенията. Хора, които се занимаватъ съ земледѣлие, съ градинарство, сж забѣлѣзали, че растения, или плодни дървета, посадени на богата, хубава почва, винаги сж давали най-добри резултати. Ако пъкъ сжщитѣ тия растения или дървета ги садятъ въ бѣдна, хилава почва, тѣ сж изсъхвали, или сж се развивали много слабо. Такива почви трѣбва непрѣменно да се наторяватъ, за да дадатъ добри плодове.

Нѣкой казва: азъ мисля правилно. Питамъ: твоитѣ отношения къмъ слънцето правилни ли сж? —Не сж правилни, но това не е важно. Не, докато отношенията ти къмъ слънцето не сж правилни, ти не можешъ право да мислишъ. Какво разбирате подъ правилни отношения къмъ слънцето? Ако имате правилни отношения къмъ слънцето, първото нѣщо, което ще констатирате въ себе си, е слѣдното: вие ще прѣстанете да се борите съ себе си, ще се примирите напълно, ще имате правилни схващания за своитѣ мисли и чувства, ще разбирате вашето минало и настояще и ще проникнете въ вашето бждеще. Това не показва, че човѣкъ ще живѣе въ своето минало. Не, човѣкъ не живѣе нито въ миналото, нито въ настоящето, нито въ бждещето си, но за всѣки денъ моментъ той трѣбва да разбира условията, въ които е поставенъ неговиятъ духъ. Тѣзи условия съставятъ за човѣка бѣме, което той неизбѣжно

трѣбва да носи. Ти си гладувалъ два·три деня, нѣмашъ петь пари въ джоба си, но очаквашъ единъ твой приятель да дойде при тебъ, да ти помогне. Минаватъ часъ, два, три отъ обѣщаното врѣме, но той не дохожда, отишълъ нѣкждѣ, забравилъ, че ти имашъ нужда отъ него. Това не е ли иго? Това не е ли брѣме?

И тъй, Христосъ, Който добрѣ разбиралъ човѣшкия животъ, понеже иде отъ областьта на разумния животъ, казва: „Вземете върху себе си моето иго и моето брѣме и се учете отъ мене, защото съмъ кротъкъ и смиренъ по духъ“. Това подразбира: азъ имамъ долини, имамъ и високи върхове; върху мене всичко расте: и грозде, и сливи, и круши, и ябълки, и царевица, и жито—всичко, каквото потърсите за ядене, имамъ. Ако искате да знаете, върху мене растатъ и всички научни теории. И наистина, всѣка научна теория се развива по сжщия законъ, както се развива кравицата, тиквата и т. н. Тя е посѣта върху човѣка, като сѣменце, и трѣбва да минатъ година, двѣ, три, докато израсте и узрѣе това сѣменце, да стане голѣмъ плодъ. Напримѣръ, нѣкое сѣменце отъ тиква попадне на добра почва, и тази тиква сѐ развива добрѣ, узрѣва скоро и хората казватъ: сладка е тази тиква! И теориитѣ, като тиквитѣ, *или сж сладки, или не. Има теории за* самоотричането, подъ влиянието на които много хора се самоотричатъ, *но нѣкои отъ тѣхъ впослѣдствие* съжаляватъ за своето самоотричане. Запримѣръ, много отъ българскитѣ опълченци казватъ: какво направихме ние? Ходихме да гонимъ Михала. Защо мислите, че сте ходили да гоните Михала? — Защото, каквото направихме, не го признаватъ. Ние сме отхвърлени, прѣнебрегнати отъ младото поколѣние. Значи, тѣ сж очаквали да получатъ нѣщо за своята работа, да влѣзатъ въ Царството Божие. Така е, прави сж тѣ, но и Русия като дойде, положението не бѣше по·добро; пакъ не дойде Царството Божие на земята. Впрочемъ, поло-

жението бѣше малко по-добро, отколкото въ турско врѣме, но и тогава, па и сега пакъ има бой. Въ турско врѣме, като влѣзеше турскиятъ ага въ нѣкоя българска кжща, и не му сложатъ кокошка на масата, имаше бой. Питамъ: сега не е ли сжщото? Сега нѣма ли бой? Едно врѣме българитѣ казваха: да ни избави Господъ отъ турцитѣ! Сега нѣма ли пакъ бой? Влѣзете въ нѣкое християнско общество, дѣто очаквате другъ животъ, други отношения и постжпки, но и тамъ има бой. Слѣдователно, и въ турско врѣме, и въ поновитѣ врѣмена на християнството, все има бой. И тогава, хората се обезсърдчаватъ и казватъ: какъ може да се образува истинско религиозно общество? Истинско религиозно общество се образува само тогава, когато хората опрѣдѣлятъ отношенията на сърцето си.

Сега, можете да запитате: когато майката бие дѣтето си, права ли е?—Нѣкога е права, нѣкога не е права. Когато дѣтето иска да сучи, а майката го бие, права ли е тя? — Въ нѣкои отношения е права, въ нѣкои—не е права. Какъвъ е законътъ на природата въ такъвъ случай? Природата точно е опрѣдѣлила, по колко пжти на день майката трѣбва да кърми дѣтето си. Обаче, дѣтето, като не разбира този законъ, почти всѣки часъ иска да сучи. Понѣкога майката излиза отъ търпѣние и набива дѣтето си. Права ли е тогава? —Права е. Тя може да му даде по два-три пжти на день да сучи, и то да се задоволи. Има майки много усърдни въ това отношение: щомъ дѣтето заплаче, и тѣ веднага го кърмятъ. Понѣкога дѣтето може да има нѣкаква болка, но майката пакъ гледа по-скоро да го накърми, като казва: хайде, яжъ и мълчи! Това дѣте не е кжпано нѣколко деня, усѣща се неразположено, плаче, но майката, за да се освободи отъ повече работа, казва: яжъ, но само млъкни! Съ плача си дѣтето казва: майко, окжпи ме! Не искамъ да ямъ. Майката му отгоза-

ря: по-лесно ми е да те нахраня, отколкото да те окжпя.

Казвамъ: отъ всички се изисква дълбоко разбиране, дълбоко проникване въ нѣщата. Всѣки човѣкъ има свое брѣме, както и свое иго. И на всѣки игото и брѣмето сж тежки. Има моменти въ живота на човѣка, когато той усѣща игото и брѣмето си леки. Има моменти пъкъ, когато ги усѣща много тежки. Това сж относителни нѣща. Разумниятъ човѣкъ постепенно се освобождава отъ своето брѣме и отъ своето иго, безъ, обаче, да ги стоварва на гърба на другитѣ. Въ единъ отъ романитѣ на Жюлъ—Верна се разказва за единъ човѣкъ, който изпадналъ въ единъ съвършено усамотенъ островъ, самъ, безъ никакъвъ човѣкъ около себе си. Той си направилъ медено вино, което поставилъ въ нѣколко картунки, и отъ врѣме на врѣме се разхлаждалъ съ него. Единъ день, като минавалъ покрай една рѣка, видѣлъ единъ старецъ, който седѣлъ на отвждния брѣгъ на рѣката. Той се зарадвалъ, че най-послѣ вижда човѣкъ прѣдъ себе си и прѣдложилъ на стареца да го прѣнесе на гърба си, на другия брѣгъ на рѣката. Обаче, като се качилъ на гърба му, старецътъ вече не пожелалъ да слѣзе. Той го носилъ така день, два, три и вечерь, като си лѣгалъ, все на гърба му лежалъ; сутринь, като ставалъ, пакъ на гърба му седѣлъ. Най-послѣ този човѣкъ се видѣлъ въ чудо, какъ да се освободи отъ стареца. Казалъ си: не стига, че попаднахъ въ този самотенъ островъ, но отгорѣ на това ми дойде и това изпитание, да нося толкова тежко брѣме. Единъ день, като обикалялъ острова, дошло му на умъ, че има хубаво медено вино въ картункитѣ си и пийналъ малко. Понеже виното било силно, той скоро се опилъ. Въ това врѣме старецътъ го хваналь за гушата и казалъ: дай и на мене отъ виното! Той му далъ картунката да пие. Старецътъ пилъ отъ виното, докато се опилъ. Слѣдъ това отпусналь ржцѣтѣ си отъ врата на своя другарь

и започналъ да играе. Послѣдниятъ се възползувалъ отъ това положение и веднага свалилъ стареца на земята, като си казалъ: втори пѫть не прѣнасямъ никакъвъ старецъ отъ единия брѣгъ на рѣката на другия. Не ми трѣбва такъвъ другарь!

Питамъ: какво е отношението, каква е връзката между тѣзи двама души и васъ? Дойде нѣкой при васъ и ви казва: моля, подпишете за мене една полица, станете ми поржчитель за хиляда лева. Бѫдете спокойни, ако ми станете поржчитель, азъ ще бѫда внимателенъ къмъ васъ и въ най-скоро врѣме ще изплатя дълга си. Обаче, минаватъ година, двѣ, три, и този човѣкъ не мисли да плаща. Вие плащате за него, но си казвате: втори пѫть не нося старецъ на гърба си! Подпишете ли нѣкаква полица, и вашиятъ животъ става нещастенъ, но и животътъ на стареца става нещастенъ. Азъ съмъ противъ даването пари на заемъ. Ако мислите, че съ 100—200,000 лева можете да подобрите живота си, вие сте на кривъ пѫть. Паритѣ не оправятъ живота на хората. Съврѣменнитѣ държави все взиматъ пари на заемъ, но по този начинъ и до днесъ никоя държава не е могла да оправи рзбогитѣ си. Коя е причината на това? Причината на това седи въ обстоятелството, че отношенията на хората спрѣмо Вѣчния принципъ не сѫ прави. Вслѣдствие на това, днесъ бѣдни и богати, прости и учени не разбиратъ живота. И ако днешнитѣ сиромаси се поставятъ на мѣстото на богатитѣ, и тѣ ще живѣятъ като тѣхъ. Или, ако богатитѣ заематъ мѣстото на сиромаситѣ, и тѣ ще станатъ като тѣхъ идеалисти. Обаче, това не е идея. Какво виждаме днесъ въ живота? Всѣки човѣкъ, като осиромашее, отива при Бога; обаче, разбогатѣе ли, той се отдалечава отъ Бога. Тъй щото, искате ли да отдалечите единъ обикновенъ човѣкъ отъ Бога, направете го богатъ. Въ притчитѣ е казано: „Не ми давай голѣмо богатство да не би да Те забравя. Не ми давай голѣма сиро-

машия, да не Те излъжа. Казвамъ: голѣмата сиромашия и голѣмото богатство сж двѣ крайности, двѣ ограничения. Щомъ човѣкъ дойде до голѣмата сиромашия, трѣбва да му се помогне; щомъ дойде до голѣмото богатство, пакъ трѣбва да му се помогне. Прѣди 20 години американското правителство издаде единъ законопроектъ, споредъ който да се опрѣдѣли точно границата, до която най-много може да се простира богатството на единъ човѣкъ. Ако богатството му надмине тази граница, държавата има право да тури ржка на излишното богатство. Прѣведено на религиозенъ езикъ, този социаленъ американски проектъ се основавалъ, именно, на закона, че голѣмото богатство отдалечава човѣка отъ Бога. Тъй щото, излишното богатство трѣбва да се раздаде за Бога. Държавата не трѣбва да взима тѣзи пари въ джоба си, но да ги раздава на сиромаси, дошли до голѣма бѣднотия, която ги заставя да лъжатъ.

Питамъ: отъ това гледище, какво трѣбва да правимъ съ живота, който ни е даденъ? Съ въздишки животътъ не може да се оправи; съ кършене на ржцѣ, съ убийства, съ затвори и съ тѣмъ подобни, животътъ пакъ не може да се оправи. Животътъ може да се оправи, само като уредимъ отношенията къмъ сърцето си. За да се уредятъ тѣзи отношения, отъ хората се изисква изобилие. Въ мислитѣ и въ чувствата на съврѣменнитѣ хора има извѣстни подпушвания, които се изразяватъ по разни начини. До извѣстна възрасть човѣкъ има силна паметь, чете, работи, занимава се; слѣдъ нѣкоя и друга година той забѣлѣзва, че паметьта му отслабва, и вече прѣстава да се интересува отъ науката. Въ такъвъ смисълъ, какво прѣдставя ученият човѣкъ? Той прѣдставя натоварено животно. Ако се снеме товара на такъвъ ученъ, той прѣстава да бжде ученъ, става обикновенъ човѣкъ. Тъй щото, ако човѣкъ е ученъ, само докато има силна паметь, той не е истински ученъ. Докато има

силна паметь, той може да се ползува отъ всички научни теории; изгуби ли паметьта си, той губи и знанието си. Обаче, знание, което се губи, не е истинско знание, не е истинска храна. Всѣко знание трѣбва да се приложи!

Често вие говорите за планетитѣ и за влиянието, което тѣ указватъ върху човѣка. Като говорите за марсъ, за венера или за друга нѣкоя планета, питамъ: имате ли връзка съ тѣхъ? Нѣщата важатъ за насъ дотолкова, доколкото сме свързани съ тѣхъ. На сжщото основание, като се говори за пробудени души, ние пакъ разбираме тѣзи, къмъ които имаме извѣстни отношения, извѣстни връзки. Казано на обикновенъ, или на религиозенъ езикъ, ние разбираме слѣдното: щомъ опрѣдѣлимъ отношенията си къмъ Бога, или къмъ Вѣчната Любовь, ние се интересуваме вече и отъ всичко онова, което Богъ е създалъ. Ако обичаме нѣкого, ние се интересуваме отъ всѣка негова проява; каквото той направи, ние се радваме. Ако той е поетъ, ние се възхищаваме отъ неговитѣ произведения; ако е художникъ, ние пакъ се възхищаваме отъ неговитѣ произведения, отъ неговитѣ картини; ако е цигуларь, ние се интересуваме отъ неговата музика; ако е облѣкълъ нова дреха, ние пакъ се възхищаваме отъ нея. Ние харесваме всичко, каквото той направи. Само по този начинъ ние можемъ да се изучаваме. Защо?—Понеже любовьта внася у насъ новъ идеалъ, новъ погледъ за нѣщата, благодарение на който намираме, че въ любимия ни човѣкъ и най-малкитѣ работи сж красиви. Когато обичаме Бога, ние едноврѣменно обичаме и всичко онова, което Той е създалъ и казваме: добъръ е Богъ! Ако не обичаме Бога, и отношенията ни спрѣмо Неговитѣ създания не сж прави. Тогава казваме, че хората сж лицемѣри, лоши и т. н. При това положение ние отричаме красотата, изобщо, или красотата на отдѣлнитѣ части.

Казвамъ: красиво нѣщо сж човѣшкитѣ очи! Въ сжщность, кое е хубавото въ човѣшкитѣ очи?

Хубавото въ човѣшкитѣ очи е онзи лжчъ, който излиза отъ сърцето и минава прѣзъ очитѣ. Този лжчъ се срѣща у малко хора. Той обикновено се проявява, когато човѣкъ е въ напълно нормално състояние. Ако схванете този лжчъ, той ще произведе у васъ радость, надежда, разширение, свобода. Човѣкътъ, у когото сте съзрѣли този лжчъ, може да не е ученъ, но той е въ сила да събуди добритѣ състояния у хората. Когато този лжчъ излиза отъ очитѣ на нѣкой човѣкъ, тогава и хора, и животни иматъ пълно довѣрие въ него; нѣма ли този лжчъ, и хората, и животнитѣ бѣгатъ отъ човѣка. Казвате: еди-кой си е ученъ. Питамъ: има ли този лжчъ въ очитѣ си?— Нѣма. — Тогава той не е ученъ човѣкъ. Може да има знания, може да е натоваренъ съ много багажъ, но той не е истински ученъ.

Сега, подъ думата „очи“, азъ разбирамъ прозорци на човѣшкия духъ. Най-цѣнното нѣщо, което човѣкъ има, това сж неговитѣ очи. Като говоря за лжча, който излиза отъ очитѣ на хората, азъ нѣмамъ прѣдъ видъ неговия низшъ умъ, който прѣдставя най-долното състояние на човѣка; азъ нѣмамъ прѣдъ видъ даже и разумността, която е срѣдното състояние на човѣка, но подразбирамъ висшата Божествена Мждрость, която произтича отъ Духа. Слѣдователно, азъ имамъ прѣдъ видъ висшия умъ на човѣка, който крие въ себе си всички дарби и способности. Думата „умъ“ или „омъ“ е санскритска и означава висше:о начало у човѣка. Въ този смисълъ умъ и духъ сж едно и сжщо нѣщо.

Казвамъ: въ това отношение, ако иска да бжде щастливъ, човѣкъ трѣбва да се заеме съ изучаване устройството на своя организъмъ. Истински духовнитѣ и религиозни хора знаятъ това нѣщо, и тѣ сж се заели съ разрѣшението на проблемата за щастието, т. е. съ изучаване на очитѣ. Тѣ гледатъ на очитѣ, като изразъ на любовьта-която се крие въ човѣка. Тѣ разглеждатъ любовь,

та като особенъ свѣтъ, свързанъ съ най-възвишенитѣ сѫщества, които живѣятъ на небето. На земята, обаче, любовьта заема най-долно положение.

Втората стѫпка слѣдъ Любовьта, това е Мѫдростьта. Обаче, вие не можете да се занимавате съ самата Мѫдрость, но се занимавате съ знанието. Запримѣръ, вие трѣбва да се занимавате съ живота на растенията. Защо?—Понеже много растения, както и много плодове ни служатъ за храна. Слѣдователно, вие трѣбва да знаете, какво влияние указватъ тѣ върху вашия организъмъ. Ако ядете череши, напримѣръ, тѣ указватъ едно влияние; ако ядете ябълки, или круши, тѣ указватъ друго влияние; ако ядете тикви, тѣ указватъ трето влияние и т. н. Изобщо, всѣки плодъ служи за проява на една или на друга добродѣтель въ човѣка. Разнообразието на добродѣтелитѣ зависи отъ употрѣбата като храна на различнитѣ растения и плодове. Човѣкъ самъ по себе си не може да бѫде добродѣтеленъ. Той може да възприеме добродѣтелитѣ само отъ растителната храна. И за въ бѫдеще, когато хората се научатъ да се хранятъ правилно, тѣ нѣма да употрѣбяватъ само една храна, напримѣръ, само сливи, или само ябълки, но ще употрѣбяватъ разнообразна храна. Христосъ е казалъ: „Ако не ядете плътьта ми и не пиете кръвьта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Обаче, каквато храна и да употрѣбява човѣкъ, той трѣбва да се храни така, че тази храна да даде плодъ въ него, да се конкретизира. На сѫщото основание всѣко човѣшко желание и всѣка човѣшка мисъль трѣбва да се конкретизиратъ. Ако се конкретизиратъ, тѣ ще внесатъ нова насока въ живота на човѣка, а впослѣдствие тѣ ще дадатъ и новъ плодъ. И всѣки човѣкъ отвънъ, който може да внесе у васъ една нова мисъль, която да се конкретизира, той непрѣменно трѣбва да ви обича. Не можете да внесете въ човѣка нѣкаква нова мисъль, ако не го обичате.

Христосъ казва: „Вземете моето иго и моето

брѣме!“ Слѣдователно, игото и брѣмето сж необходими, за да се конкретизира любовьта. Щомъ човѣкъ приеме закона на любовьта, той непрѣменно ще се ограничи. Първото ограничение въ свѣта е внесено чрѣзъ любовьта. Когато любовьта дойде, тя казва: който иска да бжде мой ученикъ, той непрѣменно трѣбва да се ограничи. Нѣкой казва на приятеля си: азъ те обичамъ. — Щомъ ме обичашъ, ще се ограничишъ. И въ Писанието е казано: „Надпрѣварвайте се да си отдавате почить и уважение! Покорявайте се единъ на другъ!“ Ама нѣкой билъ ученъ—и той ще спазва сжщия законъ. Какво може да се очаква отъ едно религиозно общество, ако членоветѣ му не се покоряватъ единъ на другъ? Това покоряване не трѣбва да става по законъ, но по съзнание, по свобода. Ако хората се покоряватъ по закона на любовьта, питамъ: ще има ли тогава нѣкакво ограничение? Ако хората започнатъ да си налагатъ покорство единъ на другъ по силата на нѣкакви установени правила, това е вече механически законъ. Отъ осемь хиляди години насамъ хората все проповѣдватъ, че свѣтътъ трѣбва да се управлява съ тояга. Казвамъ: направете единъ съзнателенъ опитъ въ това отношение и ще видите, че тоягата има само разрушително влияние. Ако прѣкарате въ нѣкоя гора цѣли 20 години и водите чистъ и светъ животъ, а слѣдъ това излѣзете отъ гората и набиете единъ грѣшникъ съ тояга, той ще спечели нѣщо, ще се поправи, но вие ще изгубите, ще деградирате. Вие ще плащате негови-тѣ дългове, а той ще използува вашето богатство. Между тоягата и васъ ще настане обмѣна: ваша-та енергия чрѣзъ тоягата ще прѣмине въ грѣшника.

И тъй, когато се казва, че не трѣбва да се свързвате съ свѣта, това подразбира, че не трѣбва да се прави връзка между богати и бѣдни. Разбирайте мисъльта ми право. Прѣди всичко, въ отношенията на богати и бѣдни трѣбва да се създаде не външна, привидна връзка, но трѣбва да

се създаде истинска вжтрѣшна връзка, тѣ да се считатъ равни помежду си, като души, излѣзли отъ Бога. Че богатитѣ имали пари, а бѣднитѣ нѣмали пари, това е другъ въпросъ. Паритѣ не могатъ и не трѣбва да опрѣдѣлятъ отношенията на хората. Ако богатитѣ и бѣднитѣ сж свързани помежду си чрѣзъ любовьта, това вече е достатъчно; тѣ ще разрѣшатъ въпроса. Богатиятъ, като има пари, той всѣкога ще може да нагости бѣдния; бѣдниятъ, отъ своя страна, не трѣбва да изисква отъ богатия повече, отколкото му е необходимо. Щомъ богатиятъ нагости бѣдния, това е достатъчно. Бѣдниятъ не трѣбва да пита: ами за утрѣ? Любовьта не мисли за утрѣшния день. Днешниятъ день е въ закона на любовьта; утрѣшниятъ день е извънъ любовьта. Това, което сега прѣживяваме, то е въ закона на любовьта. Въ Писанието е казано: „Ние живѣемъ и се движимъ въ Бога". Тогава, азъ поставямъ на разглеждане слѣдния въпросъ: щомъ Богъ е Любовь, и ние живѣемъ и се движимъ въ Него, щомъ Богъ е свѣтлина и Истина, какъ е възможно тогава Той да ни остави на произвола на сждбата? Това е абсолютно невъзможно! Ако нѣкой ученъ е мислилъ дълго врѣме върху създаването на слънцето и на звѣздитѣ, какго и върху създаването на свѣта, изобщо, и създалъ своя теория, най-послѣ той трѣбва да отиде при Господа и да каже: Господи, азъ имамъ своя теория за създаването на свѣта, но Ти, Който си го създалъ, моля Те, корегирай моята теория и ми покажи, до колко тя е съгласна съ Истината. Слѣдъ това този ученъ трѣбва да остави тетрадката си на Господа и да си замине. Казвате: какъ ще го корегира Господъ? Питамъ: вие оставали ли сте тетрадката си на Господа да ви корегира?

Сега, ще ви разкажа единъ случай, да видите, какъ Господъ може косвено да корегира хората. Двама англичани, млади хора, слѣдвали оксфордския университетъ. Тѣ често се разговаряли

върху задгробния животъ, като разсжждавали, дали има другъ свѣтъ, или не; единъ день тѣ се уговорили: ако, наистина, има другъ свѣтъ, тогава, този отъ тѣхъ, който по-рано замине, ще даде по нѣкакъвъ начинъ доказателство на приятеля си, че има другъ свѣтъ. Слѣдъ извѣстно врѣме единъ отъ двамата студенти заминалъ за онзи свѣтъ, а на земята останалъ да живѣе Мориць, тъй се казвалъ другаря на заминалия. Мориць очаквалъ вече отъ другаря си нѣкакво съобщение отъ онзи свѣтъ. За тази цѣль той правилъ разни сеанси, по единъ, или по другъ начинъ, но нито единъ отъ сеансигѣ не му вдъхвалъ довѣрие. Най-послѣ той прибегналъ до слѣдния случай: взелъ едно малко моливче и единъ бѣлъ, чистъ листъ и ги поставилъ между двѣ плочи. На сутриньта отишълъ да види, дали нѣма нѣщо написано на листчето и останалъ силно изненаданъ, когато видѣлъ написано мотото, което само тѣ помежду си знаели. Тѣ прѣдварително рѣшили, това мого да напише онзи отъ тѣхъ, който по-рано замине за другия свѣтъ. Сжщеврѣменно другарьтъ на Морица написалъ въ това листче и слѣдното: азъ съмъ много добрѣ, но още не ми е дадена работа.

Питамъ: кой другъ може да напише това нѣщо? Мнозина ще кажатъ, че това го е писалъ другъ нѣкой човѣкъ. И така може да се мисли, но важното е, че на плочата било написано мотото, което знаели само Мориць и другаря му. Съврѣменнитѣ хора се отличаватъ съ крайно отрицане на реалностьта. Впрочемъ, азъ не отказвамъ правото на хората да се съмняватъ, да се отнасятъ критически къмъ нѣща, въ които тѣ не сж увѣрени, но казвамъ: има една вѣра, която води хората къмъ великата Истина. Тъй щото, тѣ трѣбва да се прѣдпазватъ отъ лековѣрие, но да се стремятъ къмъ абсолютната, къмъ положителната вѣра. Дойдатъ ли до тази вѣра, тя ще отнеме тѣхното иго и тѣхното брѣме. Забѣлѣзано е, че и богати, и бѣдни, все се измжчватъ. Хората изоб-

що се чувствуватъ изоставени: тѣ ту се залюбватъ, ту се разлюбватъ. Нѣкой казва: влюбихъ се въ еди-коя си мома. Казвамъ: скоро ще бѫдешъ разлюбенъ.—Какъ тъй! Тя е благородна мома.— Ще видишъ, тя скоро ще си намѣри другъ.—Защо?— Законътъ между хората е такъвъ. Ако единъ ангелъ дойде на земята, той ще възлюби всички хора—дѣто мине, все ще направи връзка. Казвате: това е неморално! Моралътъ на земята е безморалие на небето. Като слѣзе на земята, Ангелътъ, ще се влюби въ всички хора, безъ да счита това за грѣхъ. Тогава и за хората казвамъ: не е лошо, не е прѣстѫпно това, че тѣ се влюбватъ, но лошото е тамъ, че искатъ да се обсебватъ, да се ограничаватъ. Да се влюбишъ въ нѣкого, това показва, че имашъ сърце. Обаче, искашъ ли да туришъ гемъ върху сърцето на своя възлюбенъ, това вече е грѣхъ. Значи, опасността въ любовьта се явява тогава, когато човѣкъ иска да ограничи своя възлюбенъ, да го задържи за себе си. Богъ, Който е висшъ принципъ, проява на Любовьта, Той ни показва безграничната си любовь къмъ насъ, като ни оставя напълно свободни. И въ тази свобода ние, или вършимъ волята Му, или грѣшимъ. Той казва: постѫпвайте, както мислите, но единъ день, когато дойдете при мене, тогава азъ ще ви дамъ съвѣтъ, какъ трѣбва да се постѫпва. Нѣкой се чувствува изоставенъ, измѫченъ и казва: защо Господъ се отдалечава отъ менъ? Защо не ми даде нѣкакъвъ съвѣтъ? Казвамъ: прѣди още да се обърнешъ къмъ Бога, Той, като те види, че правишъ нѣщо, което не е добро, казва: споредъ моята любовь, не прави това, което си започналъ! Обаче, ако имашъ силно желание, направи го. Богъ никога и никому не желае злото. Той винаги има прѣдъ видъ доброто, но оставя всѣко сѫщество да се проявява свободно. Богъ никого не ограничава и никому не се налага.

Съврѣменнитѣ хора често разискватъ върху

грѣха. Казвамъ: грѣхътъ може да бѫде неразбранъ, а може да бѫде и разбранъ. Ако грѣхътъ се разбере, като вѫтрѣшна свобода, въ която човѣкъ се проявява правилно и неправилно, тогава той ще помогне за изправянето на много погрѣшки между хората. Само въ свободата може да се грѣши. Прѣдставете си единъ човѣкъ, на когото езикътъ или рѫцѣтѣ сѫ парализирани. Може ли този човѣкъ да грѣши? Външно той не може да грѣши, защото съ парализиранъ езикъ не може да се говори, и съ парализирани рѫцѣ не може да се бие. Такъвъ човѣкъ ще мине прѣдъ хората за светия. Азъ бихъ желалъ да мине за светия само онзи човѣкъ, на когото езикътъ и рѫцѣтѣ сѫ здрави. Слѣдователно, ако нѣкой може да контролира своитѣ удове така, че да не върши никакво прѣстѫпление при здравъ езикъ и при здрави рѫцѣ, той е истински човѣкъ. Прѣдставете си, че азъ искамъ да ви заставя да вѣрвате въ нѣщо, като мене, и по този начинъ ви заблуждавамъ; какво печелите отъ това? Ни най-малко не искамъ да ви заставямъ да вѣрвате въ нѣщата, както азъ вѣрвамъ. Онова, което ме е заставило да вѣрвамъ въ нѣщо, то е специфично за мене; онова пъкъ, което ви е заставило да вѣрвате въ нѣщо, то е специфично за васъ. Нѣма двама души въ свѣта, които да вѣрватъ еднакво, или които да любятъ еднакво. Нѣкой казва: моето сърце гори отъ любовь. Другъ казва: и моето сърце гори отъ любовь. Обаче, едното горение се различава отъ другото. Като измѣрвате температурата на любовьта, ще видите, че единъ човѣкъ има 10,000 ⁰ топлина, другъ има 20,000 ⁰, трети 50,000 ⁰, четвърти 100,000⁰, пети — единъ милионъ градуса и т. н. Слѣдователно, температурата на любовьта може да достигне до два, три, четири, петь, десеть и повече милиона градуси. Като отидете при единъ ангелъ, или при нѣкое възвишено сѫщество, на което вибрациитѣ сѫ много силни, неговата любовь ще има още по-висока

температура. Обаче, любовьта на едно възвишено сѫщество е безлюбие за човѣка. За човѣка любовь е това, което той конкретно може да почувствува. Колкото повече се развива човѣкъ, толкова и неговата любовь се разширява, а сѫщеврѣменно и температурата ѝ се увеличава. Ако нѣкой желае повече, отколкото може да възприеме, това е лакомство.

Сега ще обясня другъ законъ. Взимате шише отъ единъ килограмъ съдържание и отивате при една чешма, или при единъ изворъ да го напълниге. Колко струва това шише съ вода, напълнено отъ самия изворъ? Тази вода, налѣта отъ самия изворъ, докато е на мѣстото си, нѣма никаква цѣна. Кой какъ дойде при този изворъ, ще си напълни шишето даромъ, никому нищо нѣма да плати. Обаче, колкото повече се отдалечавате отъ извора, водата въ шишето става все по-цѣнна, понеже наблизо нѣма подобенъ изворъ, отъ който да си налѣете вода. Слѣдователно, цѣната на водата въ това шише се увеличава пропорционално съ отдалечаването отъ този изворъ. Азъ разглеждамъ въпроса математически и казвамъ: a, a^2, a^3, a^4, a^5, — a^{10}. Значи, величинитѣ a, a^2, a^3, a^4, a^5,—a^{10} прѣдставятъ различни положения или състояния, които непрѣкѫснато се мѣнятъ. И най-послѣ, когато водата стане много скѫпа, казваме, че изворътъ е много далечъ. Ако водата е евтина, казваме, че изворътъ е близо. И когато срещна единъ човѣкъ, чиято любовь е много скѫпа, казвамъ: този човѣкъ е много далечъ отъ Бога. Или, когато срещна човѣкъ, който цѣни много своето знание, казвамъ: този човѣкъ е много далечъ отъ мѫдростьта. По сѫщия начинъ човѣкъ може да бѫде далечъ отъ правдата, отъ истината, отъ добродѣтельта и т. н. Такъвъ е законътъ. Това сѫ положения, твърдения, които по единъ, или по другъ начинъ изясняватъ истината. И колкото повече се отдалечаваме отъ Бога, толкова повече придобиваме критически умъ. Това е пра-

вило, коего показва посока на движение. Разумният, ученият човѣкъ трѣбва да каже: азъ ще се върна къмъ първия изворъ, къмъ източника на нѣщата. Тамъ е крайният прѣдѣлъ. Земята, напримѣръ, можеда се отдалечи отъ слънцето толкова много, че животътъ ни да не бѫде такъвъ, какъвто е сегашният. Ако земята се отдалечи отъ слънцето повече отъ сегашното си разстояние, тя нѣма да бѫде земя, и всѣкакъвъ животъ върху нея ще прѣстане. Тя е земя само при положението, въ което сега се намира. И затова, именно вашитѣ личности, вашитѣ индивиди, вашитѣ души могатъ да живѣятъ и да се развиватъ. Доколкото вие спазвате тази орбита, въ която сега се движите, дотолкова имате условия за развитие. Гуй е една широка, научна область, за изучаването на която се изискватъ специфични условия.

Сега, като се говори много, азъ уподобявамъ многото говорене и резултатитѣ отъ него на положението на бѣдни хора, които сѫ гладували три-четири деня и очакватъ отнѣкѫдѣ да имъ се даде обѣдъ, да задоволятъ глада си. Колкото повече врѣме минава, толкова и гладътъ имъ ще се усилва. Въ Америка има църкви, които даватъ обѣдъ на бѣдни, гладни хора, обаче, условието да получатъ храна било слѣдното: позволено е да се нахрани само този, който е слушалъ проповѣдьта на пастора. Влизатъ тия гладни хора въ църквата и прѣзъ всичкото врѣме, докато продължава проповѣдьта, тѣ само за яденето мислятъ и си казватъ: стига вече толкова проповѣдь, ние знаемъ всичко това! Като ни говоришъ за Божията Любовь, ние искаме да я опитаме реално. И, наистина, по-добрѣ би било първо тѣзи бѣдни и гладни хора да се нахранятъ, а послѣ да имъ се говори за Божията Любовь. Така постѫпва и Богъ: Той първо ни нахранва, а послѣ ни говори.

Христосъ казва: „Вземете моето иго и моето брѣме!“ Какъ да се вематъ игото и брѣмето на Христа?—Доброволно трѣбва да се понесатъ. Тѣ

не могатъ да се налагатъ. И въ дѣйствителность е така. Ако човѣкъ иска да бжде свободенъ, ако иска да се подигне, ако иска да бжде щастливъ, той непрѣменно трѣбва да приеме това иго върху себе си. Ако пъкъ търси животъ безъ иго и безъ ограничения, той ще намѣри своето нещастие. Ограниченията не се налагатъ отвънъ. Това е аксиома. Прѣди всичко, ние сами налагаме ограниченията върху себе си. Богъ не налага ограниченията. Въ невидимия свѣтъ ние сме били свободни, но желанието ни да дойдемъ на земята да се учимъ, ни налага вече извѣстни ограничения. И слѣдъ това да мислимъ, че Богъ ни ограничава, измжчва, или че Той е опрѣдѣлилъ нѣщата така или иначе, това говори за кривитѣ схващания на хората за живота. Богъ е опрѣдѣлилъ едно нѣщо, а ние сме опрѣдѣлили друго. И сега ние опитваме това, което нѣкога сами сме си опрѣдѣлили. Това, което Богъ е опрѣдѣлилъ, ние още не сме опитали. Има едно управление, което Богъ е опрѣдѣлилъ, но до него още не се е дошло. Когато хората приложатъ това управление, тѣ трѣбва да иматъ възвишено съзнание, да управляватъ безъ писани закони. Всички закони трѣбва да бждатъ написани въ човѣшкото сърце. Дали нѣкой ще има свободна професия, или ще бжде назначенъ отъ държавата, той трѣбва да знае законитѣ, които Богъ е написалъ въ сърцето му; той трѣбва да знае и своето прѣдназначение. Тогава службитѣ нѣма да се даватъ съ указъ отъ държавата, но всѣки ще заеме доброволно службата си. Какъ ще разберете това нѣщо? Обаче, при сегашнитѣ разбирания на хората, това управление не може да се приложи. Запримѣръ, ако се каже, че сждиитѣ трѣбва да дойдатъ доброволно, тогава всички ще се явятъ за сждии, всички ще искатъ да управляватъ. Ако е въпросъ за свещеници, всички ще искатъ да проповѣдватъ, да говорятъ на хората, да ги убѣждаватъ. И най-послѣ, ако дойде въпросъ за министри въ България, и тукъ ще се

явятъ много кандидати. Слѣдователно, при сегашното разбиране на хората, при съврѣменния строй, сегашният редъ на нѣщата е естественъ, но не е идеаленъ. Ако бѣше идеаленъ, ние трѣбваше да бждемъ щастливи, а въ сжщность не е така. Ако този строй бѣше идеаленъ, всички хора щѣха да иматъ правото да пжтуватъ по желѣзницитѣ. Така ли е сега? Днесъ, който има пари, само той има право да пжтува; който нѣма пари, нѣма право да пжтува. При това, такситѣ по желѣзницитѣ отъ день на день се увеличаватъ. И ако съврѣменнитѣ хора чакатъ първо държавата да се оправи, а послѣ тѣ да се оправятъ, какво ще бжде тѣхното положение? Обратното е вѣрно: първо трѣбва да се оправятъ гражданитѣ, а послѣ държавата. Държавата може да се оправи, когато между гражданитѣ й има поне нѣколко напълно съзнателни държавници, или министри, които абсолютно да сж убѣдени въ своитѣ идеи. Ако имаше поне нѣколко такива държавници, или министри, тѣ щѣха да образуватъ една верига, едно ядро, около което щѣха да се събератъ още много съзнателни граждани, да формиратъ новитѣ идеи. И затова, именно, разумниятъ, възвишениятъ свѣтъ, въ който хората не вѣрватъ, е рѣшилъ да създаде такова ядро и да започне своята съзнателна работа. Прѣдполага се, че до края на този вѣкъ ще дойдатъ осемь хиляди адепти, които ще се въплотятъ по всички краища на земята и ще дадатъ нова насока на обществения, на религиозния, на семѣйния животъ, както и на цѣлата култура. Всичко до сега сжществуваще ще се измѣни и ще се създаде новъ, правиленъ животъ, какъвто тѣ разбиратъ и познаватъ. Тѣ сж взели прѣдъ видъ всички мѣрки за тази реформа, съ която ще изненадатъ свѣта. Така тѣ ще създадатъ новото човѣчество, каквото никой не е очакналъ. Само по този начинъ свѣтътъ може да се оправи. Какъ ще разберете това? Дотогава, обаче, всички трѣба да бждете готови, да приемете

игото на тѣзи осемь хиляди адепти. Това иго ще ви се наложи.

Като ималъ прѣдъ видъ това положение, Христосъ казалъ на ученицитѣ си: „Вземете моето иго и моето брѣме!“ Азъ не говоря за това иго, което е било прѣди двѣ хиляди години, но говоря за игото, което сега ще дойде. Питамъ: вие готови ли сте да приемете това иго? Искате, или не, то ще ви се наложи. Нѣкои отъ васъ ще го приематъ по закона на любовьта, а на други, които не сж готови да го приематъ по този законъ, ще имъ се наложи. Въ съединенитѣ щати, когато двама видни кандидати спорятъ, кой отъ тѣхъ да бжде избранъ за прѣдседатель на републиката, слѣдъ като единиятъ отъ тѣхъ се избере, другиятъ му изпраща поздравителна телеграма, че много се радва за неговия успѣхъ. Доколко въ сжщность се радва, това е въпросъ, но важното е, че той спазва извѣстни правила на учтивость. Послѣдниятъ знае, че слѣдъ четири години и той ще има надежда да се кандидатира и да бжде избранъ за прѣдседатель.

Мнозина запитватъ: кога ще се оправи свѣтътъ?—Свѣтътъ ще се оправи, когато дойдатъ тѣзи осемь хиляди адепти. Това не подразбира, че трѣбва да напуснете живота си, домоветѣ си, мжжетѣ си. Нѣкоя жена казва: ако напусна мжжа си, азъ ще бжда съвършено свободна. Мжжътъ пъкъ казва: ако напусна жена си, азъ ще бжда съвършено свободенъ. Като се напуснатъ, мжжътъ и жената, тѣ ще бждатъ толкова свободни, колкото е свободенъ волътъ, като напусне дама си, или колкото е свободна кокошката, като напусне курника си. Нѣкоя жена напусне мжжа си, но утрѣ я виждате съ другъ мжжъ; нѣкой мжжъ напусне жена си, но утрѣ го виждате съ друга жена. Нѣкой казва: азъ искамъ да служа на Бога. Той иска да служи на Бога, напуща службата си, но утрѣ търси друга служба. Днесъ напусне градинарството, утрѣ търси друга служба. Питамъ: какво е това напущане? Само разумниятъ, само

високо мѫдриятъ човѣкъ, който е изпълненъ съ любовь, мѫдрость, истина, правда, добродѣтель, може да бѫде напълно свободенъ човѣкъ. Той трѣбва да постави добродѣтелта за основа въ живота си, т. е. той трѣбва да постави слънчевата енергия за основа на живота си, за да бѫде здравъ въ всѣко отношение. Това, което съврѣменнитѣ хора наричатъ неврастения, неразположение на духа, не е нищо друго, освѣнъ състояния, които показватъ, че е дошло врѣме за ликвидиране, за разплащане съ грѣховетѣ, съ дълговетѣ. Здравето на човѣка не трѣбва да е като на съврѣменнитѣ хора, но всѣка клѣтка отъ неговия организъмъ трѣбва да е изтъкана отъ най-чиста, прѣфинена материя, да не се разваля при никакви условия. Като погледнете очитѣ на такъвъ човѣкъ, тѣ не трѣбва да свѣтятъ, но да бѫдатъ като бисери, като скѫпоцѣнни камъни. Въ очитѣ на човѣка трѣбва да се чете неговата интелигентность, да се вижда, че Богъ говори чрѣзъ него. Като погледнете вѣждитѣ на човѣка, трѣбва да съзнавате, че тѣ прѣдставятъ граница между Божествения и човѣшкия животъ. Който има хубави вѣжди, това показва, че този човѣкъ има правилни, красиви отношения къмъ Бога. Който нѣма хубави вѣжди, значи отношенията между Бога и него не сѫ правилни. Ако окапятъ вѣждитѣ на човѣка, това показва, че неговата работа е свършена. Тъй щото, вѣждитѣ сѫ отъ голѣмо значение за човѣка; тѣ показватъ отношението, което сѫществува между видимия и невидимия свѣтъ. Всѣка сутринь, като ставате, вие трѣбва да поглеждате, нормални ли сѫ вѣждитѣ ви, или не. Ако не сѫ нормални, ще молите Бога да възстанови тази граница, т. е. вѣждитѣ ви да бѫдатъ правилни. Ако река да си послужа съ тази азбука, каквато прѣдставятъ вѣждитѣ, ще се разкриятъ много нѣща. Въ вѣждитѣ се крие цѣла наука, но сега за нея нѣма да се говори. Достатъчно е само да се погледнатъ вѣждитѣ на човѣка,

за да се познае, какъвъ е той. Казвате: по какво се познава?—По броя на космитѣ на вѣждитѣ, по формата и дължината, както и по основата имъ. Значи, вѣждитѣ показватъ, какъвъ е проявеният животъ на човѣка.

И тъй, всичко, каквото човѣкъ прѣдставя отвънъ, то е изразъ на много нѣща, но това могатъ да четатъ само разумнитѣ, добритѣ хора. И затова е казалъ Христосъ: „Нѣма нищо скрито-покрито!“ Всичко е изразено навънъ. Затова, именно, човѣкъ трѣбва да бжде абсолютно чистъ. Днесъ нищо не може да се крие. Природата е толкова разумна, че е могла да напише всичко върху тѣлото на човѣка: тя е писала върху лицето, върху главата, върху ржцѣтѣ, върху краката и най-послѣ върху самото тѣло. Казвате: какъ ще дойде Богъ въ свѣта?—Той ще дойде чрѣзъ космитѣ на човѣка, чрѣзъ ржцѣтѣ, чрѣзъ краката, чрѣзъ очитѣ, ушитѣ, носа и т. н. Ако нѣкой иска да ме сжди, ще му каже: по моето лице можете да четете; въ него ще прочетете моето минало, както и моето настояще, а ако сте по-опитенъ, можете да прочетете и моето бждеще. Щомъ прочетете всичко, вие ще имате цѣлата истина. Нѣма какво повече да се говори—всѣка дума понататъкъ е излишна. Истината е написана върху моето тѣло. Ако искате още да знаете, тогава ще ви разправя моитѣ сполучливи и несполучливи опити. Всички нѣща въ живота трѣбва да съдържатъ въ себе си абсолютната истина. Обаче, това не трѣбва да се разправя на мъртви хора. Ако човѣкъ се изповѣдва, той трѣбва да се изповѣда прѣдъ онѣзи, които разбиратъ живота, които сж минали прѣзъ сжщитѣ мжчнотии. И Писанието казва: „Изповѣдвайте се!“ Прѣдъ кого?—Прѣдъ напредналитѣ братя. Съврѣменнитѣ хора страдатъ отъ единъ голѣмъ недостатъкъ, че криятъ своитѣ погрѣшки, но въ края на краищата тѣзи погрѣшки излизатъ на лице. Срѣщашъ нѣкой човѣкъ, тѣлото му мирише; на другъ — устата мирише, на

трети—носътъ мирише и т. н. И слѣдъ всичко това тѣ казватъ: така сме родени. Всѣки самъ може да изправи погрѣшкитѣ си. Какъ?—Като понесе Христовото брѣме и Христовото иго. Кое е първото иго въ свѣта?—Любовьта. Кое е първото брѣме? —Мждростьта.

Сега, азъ желая да се справите съ това иго и съ това брѣме, както разбирате. Справите ли се съ тѣхъ, ще имате Божието благословение. И за въ бждеще, когато дойде послѣдниятъ вѣкъ отъ идването на осемьтѣ хиляди адепти, вие ще бждете първитѣ, които ще посрещнете вашитѣ разумни и напреднали братя. За сега отъ всички се изисква да работятъ за спасението на човѣчеството.

Христосъ казва: „Моето иго е благо — моята Любовь е блага, и моето брѣме е леко — моята Мждрость е лека."

---

32 Бесѣда отъ Учителя, държана на 29 май, 1927 г. гр. София

Двѣ думи.

Въ начало бѣ Словото; и Словото бѣ у Бога; и Словото бѣ Богъ.“ [1])

Ще взема само първитѣ думи отъ първия стихъ: „Въ начало бѣ Словото“.

Да се произнесатъ и да се напишатъ двѣ думи, това е най-лесната работа, но трудно е да се изтълкуватъ и осмислятъ тия думи. Още по-трудно е пъкъ да се реализиратъ тия думи. Реаленъ, дѣйствителенъ свѣтъ, или свѣтъ на щастие и блаженство е този, който има начало, а нѣма край. Който търси края на нѣщата, той живѣе въ материалния свѣтъ. Обаче, въ материалния свѣтъ нѣма слово. Той е безсловесенъ свѣтъ. Както виждате, има извѣстни идеи, които непрѣменно трѣбва да се изяснятъ, да се прѣдставятъ въ простъ видъ. Запримѣръ, ако вие сте пѫтували три деня прѣзъ нѣкоя пустиня и сте ожаднѣли, първата капка вода, която ви даде нѣкой, ще бѫде най-цѣнна за васъ. Послѣ могатъ да ви дадатъ още много капки вода, но веднъжъ сте задоволили жаждата си, вие не искате повече вода. Казвате: тази вода вече не ми е нужна. Значи, първата капка вода е най-цѣнна за васъ; послѣдната капка вода нѣма вече такава цѣна.

Сѫщото нѣщо се отнася и до разбиранията на хората за душата. Тѣ казватъ: душата е малко нѣщо, тя прѣдставя малка часть отъ цѣлото. Прѣдставете си, че всѣка такава часть събира по единъ килограмъ вода. Като се събератъ 100 части по единъ килограмъ, тѣ ще напълнятъ цѣло буре. Това показва, че хората на физическия свѣтъ оцѣняватъ голѣмитѣ, великитѣ работи, когато Божественият свѣтъ се занимава съ безконечно

---

[1]) Иоана 1:1

малкитѣ величини. Красивитѣ нѣща въ свѣта сѫ малкитѣ, а не голѣмитѣ величини.

Сега вие разсѫждавате и казвате: философъ е само онзи, който разбира живота, който нито плаче, нито скърби, нито съжалява. Който плаче, скърби и съжалява, той не разбира живота, той не е философъ. И наистина, кой плаче най-много? —Дѣцата плачатъ най-много. Защо?—Защото нѣматъ никаква философия и се намиратъ, като загубени, като захвърлени въ този свѣтъ; тѣ плачатъ, за да ги намѣри майка имъ, да ги отгледа и отхрани. Като ги намѣри майка имъ, тѣ прѣставатъ да плачатъ. Майката е рибарката, която хвърля мрѣжата въ водата и улавя дѣцата въ мрѣжата си.

„Въ начало бѣ Словото.“ Всички нѣща въ свѣта сѫ създадени само за словото. Онова, което осмисля живота, това е словото. Правишъ кѫща. Защо?—Да влѣзе нѣкой да ти проговори. Правишъ училище. Защо?—Да дойдатъ дѣца да се учатъ. Правишъ църква. Защо? — Да дойдатъ богомолци да се молятъ. Правишъ си нови дрехи. Защо?—За своя възлюбенъ, или за своята възлюбена. Ако вашата възлюбена е нѣма, безсловесна, т. е. не може да говори, тогава и новитѣ ви дрехи ставатъ безсмислени. Слѣдователно, всички нѣща въ свѣта иматъ смисълъ само въ словото. Като се цитира стихътъ „въ начало бѣ Словото“, питамъ: кое е това начало? Това начало азъ наричамъ моментъ на пробуждане съзнанието у човѣка. Въ този моментъ човѣкъ започва да мисли за първия лѫчъ на Божествената Любовь. Тогава човѣкъ се пробужда. Започне ли да мисли за края на нѣщата, той моментално умира. Нѣкой пита: какъвъ ще бѫде краятъ на Вѣчния Животъ? Който пита за края на Вѣчния Животъ, това показва, че неговиятъ край е свършенъ вече; той е свършилъ своя животъ. Какъвъ ще бѫде краятъ на праведния? Когато праведниятъ започне да мисли за края на своя животъ, той ще изпад-

не въ положението на грѣшника. Когато пъкъ грѣшникътъ започне да мисли за началото на нѣщата, животътъ му ще протече като свѣтлина. Слѣдователно, когато праведният започне да мисли за края на своя животъ, той става грѣшникъ; когато грѣшникътъ започне да мисли за началото на своя животъ, той става праведенъ. Какъ ще разберете тѣзи нѣща? Може ли грѣшникътъ, като помисли само за началото на нѣщата, да стане праведенъ? Може. Защо?—Защото само онзи човѣкъ мисли за начало на нѣщата, у когото живѣе Божественото Слово. Тъй щото, мислещъ човѣкъ е само онзи, у когото е Божественото Слово. Може да мисли само онзи, който обича, който люби. И забѣлѣжете, човѣкъ може да мисли само за този, когото обича. Тъй седи истината. Всѣка друга философия, всѣка друга мисъль, въ която нѣма любовь, азъ наричамъ афектация, а не любовь. Такава любовь сѫществува и въ растенията, и въ животнитѣ. Казвате: еди-кой си плаче отъ любовь. Ако е въпросъ за плачъ, и растенията плачатъ, и животнитѣ плачатъ. Какъвъ е смисълътъ на плача?— Еди-кой си скърби. — Ако е въпросъ за скръбь, и растенията, и животнитѣ скърбятъ. Какъвъ е смисълътъ на скръбьта? Скръбьта, страданията сѫ отрицателни прояви, по които може да се намѣри истинскиятъ животъ. Ако човѣкъ скърби и не може да намѣри противоположното нѣщо на скръбьта, тази скръбь нѣма смисълъ; ако човѣкъ се радва и не може да намѣри противоположното на радостьта, тази радость нѣма смисълъ. Радостьта е началото, а скръбьта е краятъ на единъ животъ. Грѣхътъ е краятъ, а правдата е началото на единъ животъ.

Слѣдователно, всички отрицателни прояви, въ които човѣкъ може да изпадне въ живота си, това сѫ зачевания, въ които той е търсилъ само края на нѣщата. Обаче, казано е въ Писанието: „Богъ е безначаленъ и безконеченъ.“ Любовьта, която Богъ изявява къмъ хората, нѣма начало,

нѣма и край. Искате ли да видите края на живота, както и края на любовьта, посѣтете хората и вижте, какъ тѣ свършватъ живота си. Искате ли да намѣрите началото на словото, идете при хората, да видите, какъ се раждатъ. Азъ не подразбирамъ само раждането на съврѣменнитѣ хора, но имамъ прѣдъ видъ процеса на раждането и въ миналото, въ най-отдалеченитѣ врѣмена отъ днесъ, когато вселената едва се е пробуждала, когато ангелитѣ се пробуждали отъ своя дълбокъ сънъ. Това означава начало на словото. Казвате: какво може да стане отъ единъ ангелъ? Питамъ: какво може да стане отъ единъ човѣкъ, който едва сега започва живота си? Единъ знаменитъ проповѣдникъ държалъ нѣколко бесѣди на една конференция. Като свършилъ бесѣдитѣ си, запиталъ: какво мога още да направя? Единъ неговъ приятель му отговорилъ: да си отидешъ въ кжщи. Сжщото може да се каже и за нѣкой писатель, който написалъ много книги. Този писатель казва: написахъ много книги за бждещето поколѣние. Какво още трѣбва да направя?— Да си отидешъ въ кжщи. Съврѣменнитѣ хора, които не знаятъ, какво да правятъ, умиратъ. Които умиратъ, търсятъ края на нѣщата. Какво означава краятъ на нѣщата?—Смъртъ. И дѣйствително, човѣкъ трѣбва да умре, за да дойде до началото на живота. Който иска да намѣри края на нѣщата, той трѣбва да слѣзе въ ада, дѣто ще намѣри края на всички противорѣчия. Който търси началото на нѣщата, той ще отиде въ рая. Значи, краятъ на всички нѣща се намиратъ въ ада, а началото имъ—въ рая.

Иоанъ, който билъ запознатъ съ науката на Божията Любовь, казва: безъ любовь не може да сжществува никаква положителна наука; безъ любовь не можемъ да изговоримъ нито една дума; безъ любовь не можемъ да проучаваме човѣшката душа. Изобщо, безъ любовь не можемъ да направимъ нищо. Любовьта е единствената свѣтлина, съ която разполагаме, за да познаемъ живи-

тѣ сѫщества, съ които сме заобиколени. Да познавашъ една душа, това значи да придобиешъ новъ смисълъ въ живота. Какво би било тогава, ако всички хора въ свѣта отворятъ душитѣ си едни за други? При това, около единъ и половина милиардъ хора днесъ иматъ отношения къмъ васъ. Не само хората, но и млѣкопитаещитѣ, птицитѣ, рибитѣ, насѣкомитѣ, всички живи сѫщества иматъ отношение къмъ васъ. Това е велико благо за човѣка! Всѣко живо сѫщество все допринася нѣщо за щастието на всѣки човѣкъ.

Сега, азъ разглеждамъ този въпросъ, защото той е въ връзка съ закона на кармата. Споредъ обясненията на нѣкои учени, кармата не е нищо друго, освѣнъ странствуване на човѣшката душа изъ козмоса. Слѣдъ като направи обиколка изъ цѣлия козмосъ, слѣдъ като завърши екскурзиитѣ си, тя се връща при Баща си, отдѣто е излѣзла, но вече обогатена, пълна съ опитности и знания. Душата, дошла при своя Баща, не седи безъ работа; тя веднага започва да прилага знанията си: тя работи, създава нови системи. Колкото една душа е по-напреднала, толкова и вселената, която тя създава, е по-голѣма. Казвате: какво може да се работи въ онзи свѣтъ? Ако отидете въ онзи свѣтъ, ще видите, че ангелитѣ работятъ усиленс, цѣли слънчеви системи творятъ.

„Въ начало бѣ Словото“. Нѣкой казва: какво ще стане съ мене, като умра? Като умрешъ, ти ще се разпръснешъ навредъ изъ пространството на безброй малки частици, и тогава отъ тебе нищо нѣма да остане. По този начинъ ти ще научишъ закона на абсолютно малкитѣ величини, и ще се смалишъ. Сега, хората на щастието и нещастието учатъ закона на абсолютно малкитѣ величини, чрѣзъ страданията и смъртьта. Само по този начинъ се лѣкуватъ негативнитѣ страни на живота. Напримѣръ, вие сте недоволни. Казвамъ: има едно изкуство, което може да ви направи доволни. Кое е това изкуство?—Ще вематъ

всичко, каквото имате и ще ви оставятъ безъ никаква собственость. Нѣма да ви дадатъ даже и едно стѫпало, да си туриге крака. Тогава у васъ ще се зароди желание, да имате едно малко мѣстенце, съ каквото разполага микробата, та да осмислите поне малко живота си. Казвамъ: днесъ вие сте на земята, дѣто се сипятъ най-голѣмигѣ богатства, и пакъ сте недоволни. Богъ ви е далъ здраво, силно тѣло, но вие не сте доволни и казвате: защо ни е това тѣло? Храните се, не знаете, защо се храните; спите, не знаете, защо спите; обличате се, не знаете, защо се обличате; дишате, не знаете, защо дишате. Човѣкъ трѣбва да знае защо се храни, защо диша, защо спи, защо се облича и т. н. Човѣкъ яде, а мисли, че яденето е безсмисленъ процесъ. Не, по-смисленъ процесъ отъ яденето нѣма. Безсмисленъ е само, когато човѣкъ прѣяжда. Въ яденето е вложено началото на словото. Нѣкой казва: азъ се уча да постя. — Колко врѣме можешъ да постишъ? Най-много 40 —50 деня. Единъ Ирландецъ постилъ 80 деня, и слѣдъ това умрѣлъ — повече не могълъ да издържи. Има напрѣднали сѫщества, които могатъ да постятъ хиляда години и на края на поста тѣ закусватъ. Съ какво нетърпѣние, съ каква радость очакватъ тѣ тази закуска! Слѣдъ нея тѣ се разцъвтяватъ, като цвѣтъ. Съврѣменнитѣ хора ядатъ на всѣки два-три часа, вслѣдствие на което сѫ обезсмислили процеса на яденето и казватъ: какво прѣдставя яденето? Трѣбва да се знае, че Божественията животъ се влива въ човѣшкия чрѣзъ яденето. Богъ е направилъ устата и езика, за възприемане на този животъ. Когато Христосъ е изказалъ стиха: „Ако не ядете плътьта ми и не пиете кръвьта ми, нѣмате животъ въ себе си“, Той е вложилъ дълбокъ смисълъ въ него. Духовното е скрито въ физическото. Духовниятъ свѣтъ става понятенъ само чрѣзъ физическия. Душата е достѫпна за насъ само чрѣзъ тѣлото. Ако човѣкъ не познава тѣлото си, какъ ще познава душата

си? И ако не познава сърцето си, какъ ще познава ума си? Съврѣменнитѣ физиолози, напримѣръ, иматъ особено понятие за сърцето. Тѣ го счигатъ нѣщо като помпа, отъ свиването и разпущането на която кръвьта се докарва въ движение изъ цѣлото гѣло. Това е отчасти вѣрно, но въ сжщность сърцето само не докарва кръвьта въ движение. За докарване на кръвьта въ движение е причина особена жива сила, която иде като течение въ организма и кара клѣткитѣ на сърцето да пулсиратъ. Тази сила има свой регулаторъ въ мозъка. Слѣдователно, клѣткитѣ на сърцето сж разумни сжщества съ голѣма интелигентность. Слѣдъ клѣткитѣ на мозъка по интелигентность идатъ клѣткитѣ на сърцето. Оттукъ се вади заключението: каквото е сърцето на човѣка, такъвъ е и самиятъ човѣкъ. Затова, именно, идейно човѣкъ трѣбва да държи живитѣ сжщества близо до сърцето си, а далечъ отъ ума си. Защо? Причината за това е слѣдната: когато нѣкои сжщества сж близо до неговото сърце, тѣ идватъ на гости у него, и по този начинъ му носятъ своето благословение. На онѣзи пъкъ, които сж далечъ отъ него, той ще отива на гости и ще имъ занася своето благословение. Правило е: на едни сжщества вие да ходите на гости, а на васъ други да дохождатъ. Слѣдователно, въ умствено отношение вие ще отивате при Бога, а по отношение на сърцето Богъ ще дохожда у васъ, чрѣзъ Духа си. И когато ние казваме, че Господъ трѣбва да ни научи, ще знаемъ, че Той не може да дойде въ ума ни. Дойдемъ ли до живота на ума, ние трѣбва да отидемъ при Бога; за тази цѣль трѣбва да водимъ чистъ и светъ животъ, за да олекнемъ. Сжщото нѣщо е и въ училищата: ученикътъ отива при учителитѣ си, а не учителитѣ при ученика. Такъвъ е законътъ. Нѣма изключение отъ този законъ. Не е извѣстенъ случай, когато учитель да е отишълъ при ученика си. Ученикътъ отива при учителя си. Въ Писанието е казано:

„Които ме намѣрятъ, само тѣ ще придобиятъ живота. Щомъ човѣкъ се допитва до Бога, той ще се освободи отъ злото, което сжществува въ свѣта. Богъ напжтва хората къмъ положително знание.

Съврѣменнитѣ хора и досега още спорятъ, сжществува ли Богъ, сжществува ли Учитель въ свѣта и най послѣ казватъ: какъвъ е смисълътъ на живота? Чудно е, когато единъ ученикъ се запише въ първо отдѣление, научи се да брои до десеть и послѣ казва: какъвъ е смисълътъ на това смѣтане? Той още не знае началото на математиката, а иска да знае, какъвъ е краятъ на тази наука. Питамъ: какво е началото на математиката? Когато единицата се завърти четири пжти около себе си, тя образува двойката. Какво ще разберете отъ това? Ще разберете, че се образува едно количество. Когато двойката се завърти четири пжти около себе си, тя образува тройка и т. н. Такъвъ е законътъ. Или, друго положение: нѣщата ставатъ ясни, осѣзаеми, видими, реални, само когато се сгжстяватъ. Това сж отвлѣчени работи, които иматъ смисълъ къмъ сегашния животъ на хората. Това, което осмисля земния животъ, не е нито богатството, нито знанието, нито тѣлото. Богатството, знанието, тѣлото сж само срѣдства, условия, дадени на човѣка, за да се домогне той до великата Истина, която може да му даде свобода. Подъ думата свобода се разбира работа. Свободата може да се постигне само чрѣзъ усилена работа. Засега хората не сж свободни, но има хора, които и слѣдъ сто хиляди години нѣма да се освободятъ. Казвате: Христосъ ни е освободилъ.— Това още не е свобода. Най-голѣма свобода, човѣкъ може да постигне, когато спазва стиха: „Ако устоите въ моята дума, наистина сте мои ученици; ще познаете Истината, която ще ви направи свободни“. Слѣдователно, само онзи човѣкъ е абсолютно свободенъ, който живѣе въ закона на Любовьта. Такива трѣбва да бждатъ отношенията на ученика къмъ учителя. Който се до-

могне до великата Божествена наука, той ще придобие голѣми опитности. Само тази наука е въ сила да обърне човѣка къмъ Бога. Когато казвате, че сте обърнали нѣкого къмъ Бога, вие се самоизлъгвате. Никой никого не може да обърне къмъ Бога. Да посочите на нѣкой човѣкъ пжтя къмъ Бога, това е възможно; обаче, да го обърнете къмъ Него, това е абсолютно невъзможно! Мойсей на врѣмето си казваше: „До този день още не мога да обърна еврейския народъ къмъ Бога. При това, Мойсей бѣше голѣмъ адептъ и като такъвъ, пакъ не можа да обърне еврейския народъ къмъ Него. И днесъ още евреитѣ не вършатъ това, което Мойсей имъ казвалъ. Днесъ и християнитѣ още не вършатъ това, което Христосъ имъ проповѣдвалъ. Това показва, че у човѣка сжществува вжтрѣшенъ законъ на свобода. Законътъ на свободата, законътъ на великата Истина изисква човѣкъ самъ да се обърне къмъ Бога. Той самъ трѣбва да Го потърси. Въ това отношение човѣкъ трѣбва да разбере, какво нѣщо е сърцето. Той трѣбва да намѣри сърцето си и да го изучи. Слѣдователно, най-важното нѣщо за човѣка е свободата. Всѣки иска да бжде свободенъ. Всѣко живо сжщество иска да го обича нѣкой. Този е основниятъ камъкъ на живота. Когато човѣкъ се убѣди, че има нѣкое сжщество, което го обича, животътъ му се осмисля. Щомъ се поколебае въ тази основна идея, животътъ му отново се обезсмисля. Обаче, пробуди ли се съзнанието на човѣка, той вече разбира, че първото сжщество, което го обича, това е той самъ. Щомъ човѣкъ обикне себе си, той се свързва съ Бога. Иначе, той не може да намѣри истината. Казвате: да обичашъ себе си, това е егоизъмъ. Ако човѣкъ въ любовьта къмъ себе си не може да види онзи, който го обича и внася въ него истината, тази негова любовь нѣма смисълъ, т. е. любовьта му не е на мѣсто.

Иоанъ казва: „Въ начало бѣ Словото“. Той говори за разумното Слово, което иде въ свѣта, да обясни нѣщата и да се всели въ всѣко живо сѫщество. Запримѣръ, вие още не сте си обяснили, какво нѣщо е любовьта. Често хората наричатъ любовь онѣзи повърхностни отношения, когато едни-други се ревнуватъ, дразнятъ, обиждатъ и т. н. Това не е никаква любовь. Това сѫ само изпитания. По този начинъ Богъ изпитва хората, да види, каква е тѣхната любовь. Нѣкой господарь има слуга или слугиня: господарьтъ изпитва слугата, а слугата—господаря си; свещеникътъ се учи отъ своитѣ пасоми, а пасомитѣ се учатъ отъ свещеника; овчарьтъ учи овцитѣ, и овцитѣ учатъ овчаря. Всѣка проява, всѣко отношение на хората едни къмъ други не е нищо друго, освѣнъ изплащане на стари дългове. Това показва, че хората иматъ много дългове. По този начинъ тѣ учатъ закона на златото; тѣ изучаватъ алхимическия законъ, да могатъ отъ малко злато да създадатъ повече, да го увеличатъ. Вие трѣбва да дойдете до знанието, съ което разполага адептътъ, който то, ако има въ джоба си една златна монета, съ нея ще може да прѣкара цѣлъ животъ. Като я тури веднъжъ въ джоба си, прѣзъ цѣлия си животъ ще дава отъ нея, и тя нѣма да се свърши. Както водата тече и не се свършва, така и златото на адепта всѣки день приижда и не се свършва. Ученитѣ казватъ, че златото е твърдо тѣло. Сѫщо така и водата при студъ може да се втвърди. Обаче, адептитѣ, като привличатъ златото отъ пространството, тѣ го докарватъ въ особено състояние, въ най-високото му състояние. Щомъ обикнете златото, вие ще се домогнете до неговия възвишенъ животъ, до неговото най-високо състояние. Това пъкъ ще ви даде голѣми знания. Учёни, които се занимаватъ съ астрология, уподобяватъ златото на слънце. Тѣ го взиматъ като емблема. И дѣйствително, животъ безъ злато не може. Мнозина запитватъ: какво нѣщо е животътъ? Казвамъ:

животътъ, който ние имаме, е злато. Отъ този животъ и вие можете да изкарате, колкото искате злато. Колко злато трѣбва на човѣка за единъ день? Малко злато му трѣбва. Обаче, ако познавате свойствата на златото, което имате въ себе си, съ него вие ще можете да прѣвръщате неблагороднитѣ метали въ злато.

Сега, у васъ може да се яви желзние, часъ по скоро да придобиете това знание. Казвамъ: вие трѣбва да придобиете живота, който носи знанието, а не самото знание. Въ какво седи този животъ?—Въ словото Тогава, за да придобиете това слово, този животъ, какво се изисква отъ васъ?—Положителна вѣра. Божественото учение, Божественото Слово не допуща абсолютно никакво съмнѣние. Съмнѣнието е признакъ на невѣжество. Дѣто има невѣжество, тамъ Словото не може да се прояви, не може да работи. Нѣкои казватъ, че за да се намѣри Истината, човѣкъ трѣбва да се съмнява. Истината се намира само чрѣзъ положителни качества, но не и чрѣзъ съмнѣние.

„Въ начало бѣ Словото". Ние казваме, че Иоанъ е проповѣдвалъ за Христа, а Христосъ прѣди двѣ хиляди години още е проповѣдвалъ на хората, но какво отъ всичко това? Какво сж направили хората прѣзъ тѣзи двѣ хиляди години, слѣдъ като имъ е било говорено словото? Вие трѣбва да знаете, че това начало, за което Иоанъ е говорилъ, днесъ е по-реално, отколкото въ неговото врѣме. Какво сж реализирали хората отъ това слово? Какво сж изработили досега? Словото прѣдставя Божествения планъ, който постепенно ще се реализира. Дѣ е словото у насъ? Велика наука е да знаете, какъ дѣйствува словото въ човѣка. Доколко словото е въ човѣка, се познава отъ това, какво той е изработилъ, какво е придобилъ въ себе си. Има хора, у които словото отсжтствува. Когато словото работи въ нѣкой човѣкъ, вие ще познаете това по степеньта на неговата разумность. Разумният човѣкъ има специ-

фична свѣтлина на съзнанието си. Този човѣкъ е направенъ отъ разумни линии, които сж въ постоянно движение. Ако погледнете на разумния човѣкъ съ окото на ясновидеца, вие ще видите въ него друго сжщество, което постоянно свѣти.

Сега, мнозина отъ васъ се вглеждате повече въ отрицателнитѣ прояви на живота и казвате: ние знаемъ всичко това, което ни се говори. Какво знаете?—Знаемъ стиха „въ начало бѣ Словото". Много пжти сме слушали това нѣщо. — Нищо не сте слушали. Опитвали ли сте онази любовь, при която да сте готови всичко да извършите заради Бога? Можете ли въ тази любовь да изпълните волята Божия? Казвате: ние сме опитвали тази любовь, но вече сме я изгубили. Казвамъ: ако разсжждавате така, вие сте на крива посока. Това, което се губи, не е реално. Ако веднъжъ само сте се докоснали до любовьта, вие не можете да я изгубите. Тя е реалность, а реалностьта не се губи. Законъ е това! Пръстътъ, който е свързанъ съ ржката ми, той не може да се отдѣли по своя воля. За този пръстъ смисълътъ е само ржката. Отдѣли ли се отъ ржката, той е осжденъ на смъртъ. Слѣдователно, когато човѣкъ познае Бога, той става вече удъ на Божествения организъмъ. Само тогава той има тежесть и сигурность въ живота. Той има вече тилъ задъ себе си. Нѣкой бѣденъ човѣкъ ме пита: дѣ е Господъ? Казвамъ: ела съ мене, азъ ще ти покажа, дѣ е Господъ. Започвамъ да му проповѣдвамъ „въ начало бѣ Словото". Той казва: тѣзи нѣща сега не ми трѣбватъ, азъ съмъ бѣденъ човѣкъ, жена ми е болна, дѣцата ми сж гладни, а самъ съмъ голъ и босъ, дрехитѣ и обущата ми сж окжсани. — Почакай малко, азъ сега ще ти покажа, дѣ е Господъ. Завеждамъ го при единъ дрехарь и казвамъ: услужете на този човѣкъ! Бѣдниятъ човѣкъ веднага сваля старитѣ и окжсанитѣ си дрехи и облича нови. Казвамъ: познаващъ ли този човѣкъ? — Не го познавамъ.—Какъ не го познаващъ? Той те облѣ-

че. Слѣдъ това го завеждамъ при единъ обущарь и казвамъ: услужете на този човѣкъ? Бѣдният събува старитѣ обуща и веднага обува нови. Питамъ го пакъ: познавашъ ли този човѣкъ?—Не го познавамъ. — Какъ не го познавашъ! Той те обу. Послѣ този бѣденъ човѣкъ казва: азъ ти благодаря; облѣкохъ се, обухъ се, но гладенъ съмъ. Завеждамъ го въ една гостилница да се нахрани добрѣ.—Ами сега нѣмамъ петь пари въ джоба си. Отивамъ съ него при единъ банкеръ и го питамъ: познавашъ ли този човѣкъ?—Не го познавамъ. — Той те познава и сега ще ти услужа съ една сума. Казвамъ: виждашъ ли сега? Този, който те облѣче, обу, нахрани и напълни кесията ти съ пари, той е Господъ. Иди сега и разкажи на другитѣ, какво направи Господъ заради тебе.

Казвамъ: има една велика, Божествена наука, която показва на човѣка начини и методи, съ които да си послужипр и случай на обезсърдчение. Когато се обезсърдчите, спрете се въ себе си и кажете: защо трѣбва да се обезсърдчавамъ, когато имамъ глава, ржцѣ, крака, съ които мога да прѣодолѣя всички трудности? Значи, Богъ ми даде всички възможности да прѣодолявамъ мжчнотиитѣ въ живота. Едно врѣме нѣмахъ глава, нѣмахъ нито ржцѣ, нито крака. Ако влѣзете въ пространството, като духъ, вие нѣма да имате никакви удове. Духътъ е само мислещъ центъръ. Той има съзнание за себе си, че може да направи много работи, но глава нѣма. Иска да направи нѣщо съ ржцѣтѣ си, но ржцѣ нѣма. Такова е състоянието на обезплътенитѣ човѣшки духове. И най-послѣ, той трѣбва да ходи отъ човѣкъ на човѣкъ, да се моли да му услужатъ въ нѣщо. Духътъ е въ положението на майсторъ, който може да направи много нѣщо, но нѣма инструменти, съ които да си послужи. Като му дадатъ тесла и чукъ, майсторътъ вече е въ ролята си. Тъй щото, докато ние сме на земята, имаме отношения и съ Божия Духъ, имаме отношения и съ духоветѣ у насъ.

Тъй както Богъ е създалъ хората, тѣ прѣдставятъ складове за разумнитѣ души. И затова, всѣка душа, като се въплоти на земята, тя трѣбва да има на разположение всички инструменти, съ които Духътъ може да си послужи Само по този начинъ Духътъ може да работи. Затова и Писанието казва: „Сине мой, дай ми сърцето си!“ Значи, когато Духътъ влѣзе въ сърцето на човѣка, той почва да работи. Ако не разбирате тѣзи закони, вие си създавате голѣми мжчнотии. Мжчнотиитѣ се криятъ въ вжтрѣшното неразбиране на живота. Вземете, напримѣръ, единъ день човѣкъ е щастливъ, а на втория день изгубва щастието си, изгубва смисъла на живота. Да изгубите смисъла на живота, това показва, че не сте били въ реалностьта на нѣщата.

Нѣкой казва: еди-кой си човѣкъ ме обича. Кои сж признацитѣ на истинската обичь? Не се минаватъ двѣ години, и сжщиятъ човѣкъ казва: този, който ме обичаше, вече не ме обича. Питамъ: каква е тази любовь, която слѣдъ двѣ години изчезва? Каква е тази любовь, когато нѣкой ти даде една дреха, а на другия день си я взима? Какво добро е това, което на другия день ще го разказвате налѣво-надѣсно, ще проглушите ушитѣ на хората съ него? Богъ, който е направилъ толкова добрини на хората, не е казалъ дума по това. Той никому не се е хвалилъ, че е направилъ добро на този—на онзи, или че обича хората. Богъ ви прави добро, а вие, като не съзнавате това, всѣки день вършите грѣхове и прѣстжпления. Той само погледне къмъ васъ, усмихне се и мълчи — нищо не казва. И добро да вършите, и зло да вършите, Богъ ви оставя свободни, сами да се учите отъ това, което правите. И когато скърбите, и когато се радвате, Господъ знае, че ще придобиете нѣщо хубаво. Отъ Божествено гледище, между скръбьта и радостьта нѣма разлика. Слѣдователно, ако не искате да скърбите, трѣбва да приложите Божията Любовь въ живота си, да

бждете подобни на Него. Като направите нѣкому добро, не го споменавайте, но радвайте се за самото добро. Направите ли нѣкому добро, не му го натрапвайте, не казвайте, че вие сте го направили. Оставете човѣка свободенъ, той самъ да съзнае доброто, което Богъ му е направилъ чрѣзъ васъ Много християни изпадатъ, именно, въ тази грѣшка. Направятъ едно добро, и послѣ цѣлъ животъ го споменаватъ. Нѣма по-лошо нѣщо отъ това, да ограничишъ съзнанието на човѣка.

Слѣдователно, правилниятъ начинъ за развитие е пжтьтъ на Любовьта и Мждростьта. Въ Божествения свѣтъ нѣщата се даватъ даромъ. Каквого добро направишъ, ще го забравишъ. Този пъкъ, на когото си направилъ добро, той самъ трѣбва да изрази любовьта си спрѣмо тебе. Ако дамъ нѣкому сѣменца отъ хубави плодни дървета, трѣбва да забравя това. Обаче, нѣма да мине много врѣме, и азъ ще получа плодове отъ тѣзи развити вече плодни дървета. Значи, ако обичате нѣкой човѣкъ и му правите добро, то е все едно, че насаждате сѣменца отъ най-хубави плодни дървета въ неговата градина. Вие ще видите, че слѣдъ извѣстно врѣме всички тия сѣмена ще дадатъ плодове, на които и той ще се радва, и вие ще се радвате. По сжщия начинъ и ние трѣбва да разработваме всичко онова, което Богъ ни е далъ, за да можемъ слѣдъ врѣме да принесемъ отъ тѣзи плодове прѣдъ олтаря на Божията Любовь. Като помагаме на другитѣ хора, сжщеврѣменно помагаме и на себе си. Всѣки човѣкъ трѣбва да вложи въ ума си мисъльта да помага, да дава и на другитѣ. Дали ще можете да помагате, или не, то е другъ въпросъ, но никога не трѣбва да се съмнявате въ това. Каже ли нѣкой, че не може да помага на другитѣ, той е слабъ човѣкъ. Погрѣшката седи въ съмнѣнието. Който иска да служи на Бога, той може да реализира всички желания и копнежи на своята душа. Всѣко добро желание може да се реализира още сега, а не слѣдъ хиляди години.

„Въ начало бѣ Словото“. Това начало разполага съ цѣлата вѣчность. Щомъ е така, нѣма защо да се бърза. Законътъ е слѣдниятъ: всѣки день вие виждате слънцето да изгрѣва и да залѣзва. Какво означава изгрѣвътъ на слънцето?—Начало на деня и край на нощьта. Какво означава залѣзътъ на слънцето? — Край на деня и начало на нощьта. Началото на деня е край на нощьта, а краятъ на деня е начало на нощьта. Значи, имаме два живота едноврѣменно. Какъвъ е краятъ на радостьта?—Скръбьта. Какъвъ е краятъ на скръбьта?—Радостьта. Какъвъ е краятъ на знанието? — Невѣжеството. Какъвъ е краятъ на невѣжеството? —Знанието. Слѣдователно, щомъ дойдете до нѣкакво противорѣчие въ живота, ще знаете, че слѣдниятъ моментъ минавате въ възходещо състояние, т. е. вие сте въ началото на нѣщо, отъ което сте се отклонили. Какъвъ е краятъ на безвѣрието?—Вѣрата. Какъвъ е краятъ на вѣрата? — Безвѣрието. Какво е началото на вѣрата?—Безвѣрието. Какъвъ е краятъ на безвѣрието?— Вѣрата. Вѣрата, сама по себе си, има начало, а нѣма край. По сжщия начинъ ние не можемъ да говоримъ и за края на нашия животъ, понеже още не сме завършили нито една стомилионна часть отъ това, което за въ бждеще ни прѣдстои да извършимъ. Прѣди всичко, съврѣменнитѣ хора още не сж развили своитѣ тѣла, както трѣбва. Тѣ така трѣбва да усъвършенствуватъ тѣлата си, че никога да не боледуватъ. Тѣ така трѣбва да изправятъ живота си, че дѣто отидатъ, всѣки да е готовъ да имъ услужи. Адептътъ на доброто само като се усмихне, всички врати прѣдъ него се отварятъ. Достатъчно е той да спре прѣдъ едно плодно дърво, и то вече навежда клонетѣ си прѣдъ него, да си откжсне, който плодъ пожелае. Хиляди примѣри изъ живота ни говорятъ за знанието, което съврѣменнитѣ хора трѣбва да придобиятъ, както и за знанието, до което сега сж дошли. Днесъ знанието на хората е дошло до своя краенъ прѣ-

дѣлъ. Краятъ на живота, споредъ сегашното разбиране на хората, ще бжде смъртьта. Днесъ нищо друго не ги очаква, освѣнъ смъртъ. За да излѣзатъ отъ смъртьта, тѣ трѣбва да измѣнятъ своитѣ стари възгледи. Както живѣятъ, както мислятъ и както чувствуватъ хората днесъ, всичко това не носи нищо друго, освѣнъ скръбь, нещастие слѣдъ нещастие и смъртъ. Съврѣменнитѣ хора трѣбва коренно да измѣнятъ живота си. Това не значи, че сегашниятъ животъ нѣма смисълъ, но всички търсятъ днесъ само края на нѣщата, края на живота.

Срѣщате единъ младъ момъкъ, едва 21 годишенъ, и той вече мисли за края на живота, иска да се осигури, да тури стотина хиляди лева въ нѣкоя банка за черни дни. Той ще се осигури толкова, колкото се е осигурилъ единъ господинъ отъ Варна, който въ врѣме на войната спечелилъ сто хиляди лева. Турилъ паритѣ си въ една банка и казалъ: сега вече се осигурихъ най-малко за 20 години. Войната може да продължи, колкото иска, не ме е страхъ вече. Обаче, слѣдъ 24 часа той умира. Ето какъ се осигурилъ. Това е крива философия. Въ природата не сжществува никаква философия на осигуряването. Този човѣкъ се осигурилъ само за 24 часа.

Казвате: ние трѣбва да бждемъ силни, ако искаме да постигнемъ своитѣ желания. Азъ считамъ силенъ човѣкъ само онзи, който безъ петь пари въ джоба може да прѣкара цѣлъ животъ. Не е въпросътъ да тръгнете отъ кжща на кжща да просите. Както вървите изъ улицата, срѣщате единъ каруцарь и го поглеждате. Той веднага ви прѣдлага да се качите на колата му, да ви заведе дома си. Послѣ, както вървите по улицитѣ на нѣкой градъ, минавате покрай нѣкоя кжща, виждате единъ човѣкъ отвънъ и му се усмихвате. Той веднага ви поканва дома си, да ви нагости. При това, като влѣзете вжтрѣ, вие нѣма да разправяте, че имате жена, дѣца, че сте човѣкъ безъ срѣд-

ства, но ще мълчите. Малко ще приказвате, повече ще мислите. А какво правите вие? Отивате въ нѣкоя кжща, отваряте Библията и като започнете отъ Битието, свършвате съ Откровението—приказкитѣ ви нѣматъ край. Вие искате изведнъжъ да научите хората. Понеже и вие едва сега започвате, то и на хората ще давате малко. Ако отивахъ въ свѣта, ето какво бихъ направилъ азъ. Ще влѣза въ единъ домъ и ще забѣлѣжа, че единъ отъ домашнитѣ страда отъ цирей. Ще взема малко вода, ще го измия, ще го прѣвържа и ще кажа: цирeятъ ще мине, въ скоро врѣме ще се освободите отъ всѣкаква болка. Както казвамъ, така става. Това е проявление на Божията Любовь. Щомъ излѣкувамъ този човѣкъ, той никога вече нѣма да ме забрави, никога нѣма да излѣза отъ ума му. Цирeятъ ще бжде връзка между мене и него. И послѣ, азъ нѣма да кажа на този човѣкъ, че съмъ го излѣкувалъ, но той самъ ще си помисли: какъвъ бѣше този човѣкъ, който така скоро можа да ме излѣкува? Какъ е името ми, какъвъ е баща ми и каква е майка ми, отдѣ съмъ роденъ, това не е важно за него; за него е важно, че го излѣкувахъ. И най-послѣ, ако той пожелае да ме познава, азъ лъкъ ще се заинтересувамъ отъ това, дали той ме обича и дали азъ го обичамъ. Тъй щото, когато искамъ да се запозная съ нѣкой човѣкъ, мене не ме интересува нито името, нито произхождението му, нито какво е свършилъ, но азъ искамъ да зная само едно—мога ли да го обичамъ, и той може ли да ме обича, за да съмъ готовъ при всички условия на живота на всѣкакви услуги и жертви за него, както Богъ е готовъ на всички жертви за насъ. Азъ искамъ да зная, мога ли да постжпвамъ съ този човѣкъ така, както Богъ постжпва съ мене. Като ни е пратилъ на земята, Богъ никога нѣма да ни остави да пропаднемъ. Той ще ни постави въ положение да скжсаме хиляди костюми, за да Го познаемъ. Тѣзи костюми не сж нищо друго, ос-

вѣнъ разнитѣ форми на раждане и прѣраждане. Запримѣръ, много ангели, много адепти, облѣчени въ костюми на обикновенитѣ хора се срѣщатъ навсѣкждѣ по земята, въ голѣмитѣ градове, като въ Лондонъ, въ Парижъ, въ Берлинъ, въ София и другадѣ. Нѣкой казва: какви ли сж ангелитѣ? На видъ тѣ сж обикновени хора, но даватъ насока на всички сжщества въ живота. Тѣ сж капацитети по разни въпроси и прѣдставятъ нѣщо подобно на стрѣлкитѣ въ часовника, които опрѣдѣлятъ врѣмето и даватъ посока на движението. Тѣ сж постоянни по характеръ и прояви и всѣкога вѣрни на обѣщанието си: каквото казватъ, изпълняватъ. Сълзи на очитѣ имъ нѣма да видите, скърби — сжщо нѣматъ, обаче, носятъ скърбитѣ на хората. Богати не сж, но дѣто отидатъ, въ който домъ влѣзатъ, внасятъ богатство и щастие.

Казвамъ: такова трѣбва да бжде новото положение, къмъ което всички хора се стремятъ. Всѣки има нѣкакъвъ идеалъ, но питамъ: какъвъ е този идеалъ, когато всички хора едни-други се ограничаватъ? Днесъ хората се групиратъ и казватъ: има обществено мнѣние! Утрѣ това обществено мнѣние се измѣня. Не, трѣбва да има само едно мнѣние, което прѣзъ всички врѣмена да бжде едно и сжщо. Днесъ хората едни-други се ограничаватъ и казватъ: какво ще каже общественото мнѣние за това? Какво прѣдставя днесъ общественото мнѣние? Често то прѣдставя сборъ отъ най-некултурни хора, отъ хора на модата, облѣчени съ свѣтли, или съ черни дрехи. Какъвъ трѣбва да бжде истинскиятъ цвѣтъ на дрехитѣ? Всѣки човѣкъ има свой любимъ цвѣтъ, който отговаря на него. Всички хора не трѣбва да носятъ еднакви цвѣтове. Всѣки човѣкъ има право самъ да си избира цвѣтъ и моделъ на дрехитѣ, какви-то той желае. Въ природата сжществува вѣчно разнообразие. Такова трѣбва да сжществува и въ живота. Обаче, ние казваме: това не трѣбва да носишъ, или онова не трѣбва да носишъ! Човѣкъ

може да носи, коквото желае, стига то да не бъде спънка въ живота му. Слѣдъ първия костюмъ ще дойде втори, послѣ трети, четвърти, които ще се смѣнятъ единъ подиръ другъ. Всѣка дреха, всѣки костюмъ трѣбва да съотвѣтствува на знанието, което сърцето на човѣка има. Ако човѣкъ е хубаво облѣченъ, това съотвѣтствува на неговия умъ и на неговото сърце едноврѣменно.

И тъй, при тази наука всѣки трѣбва да прѣдвижда своето бъдеще, да знае, какво го очаква. Това интересува човѣка. При това, той иска да знае, богатъ ли ще бъде или сиромахъ, ученъ ли ще бъде или простъ и т. н. Има моменти въ живота на човѣка, които опрѣдѣлятъ неговото положение. Ако разумниятъ човѣкъ иска да подобри сждбата си, и той, като земледѣлецътъ, трѣбва да спазва годишнитѣ врѣмена. Всѣко нѣщо трѣбва да се пестави на врѣме и на мѣсто. Ако го постави на врѣме, и работата му ще излѣзе успѣшна; ако не го постави на врѣме, и работата му нѣма да бъде сполучлива. Ако човѣкъ възприеме истината не на врѣме, той непрѣменно ще я пометне. Казвате: не е мъчно да се възприеме истината. Обаче, трѣбва да се знае, че всѣки човѣкъ не може да възприеме истината, както и всѣки не може да я прѣдаде. За да прѣдадете истината въ душата на другитѣ хора, вие сами трѣбва да бъдете чисти и съвършени. Всѣки може да проповѣдва, но истината може да внесе само онзи, който е чистъ и съвършенъ. И само онзи може да обърне човѣка къмъ Бога, който има чистота и съвършенство. Тъй щото, опасността въ прѣдаване на истината седи въ това, че едноврѣменно съ придаване на положителнитѣ качества, вие придавате на хората и своитѣ отрицателни качества и недъзи. Това е опитано. Има хора, които могатъ да лѣкуватъ по магнетиченъ начинъ, но въ това лѣкуване има опасность, да не би самиятъ магнетизаторъ, съ внасяне на положителното въ своя пациентъ, да внесе и своя нѣкаква бо-

лесть. Тъй щото, той ще го излѣкува отъ една болесть, но ще му внесе друга. Запримѣръ, единъ човѣкъ има нѣкаква физическа болесть, но при лѣкуването си по магнетиченъ начинъ, той изгубва тази болесть, а придобива нѣкакво отрицателно качество, става съмнителенъ, изгубва вѣрата си въ Бога, която по-раноималъ. По-добрѣ е човѣкъ да има нѣкаква външна болесть, отколкото да изгуби вѣрата и любовьта си къмъ Бога. Тъй щото, истината не може да се проповѣдва на всички хора. Който проповѣдва истината, той трѣбва да внесе любовь въ душитѣ на хората. Който проповѣдва истината, той трѣбва малко да говори и да не прѣувеличава нѣщата. Той не трѣбва да изпада въ положението на онзи свещеникъ, който, за да убѣди слушателитѣ си, че наистина Христосъ нахранилъ петхилядень народъ съ петь хлѣба и двѣ риби, той казалъ, че тѣзи хлѣбове били голѣми като могили. По този начинъ ние искаме да докажемъ, че и невъзможнитѣ нѣща сж възможни. Не е така. Ние трѣбва да знаемъ, че малкитѣ нѣща могатъ да се разрастватъ. Вземете, напримѣръ, ако всѣки житенъ класъ дава по 30 зрънца, въ продължение на 15 — 20 години, той може да се развие толкова, че да покрие цѣлата земя. Кога? Ако се дадатъ благоприятни условия на това житно зърно, то ще бжде въ сила да изхрани цѣлата земя. Тази възможность е вложена въ самото житно зърно. Слѣдователно, ако човѣкъ има въ себе си такава малка сила, каквато има въ житното зърно, слѣдъ 5—10 години тя ще се развие въ такава грамадна енергия, че той ще може да разполага съ голѣми богатства, каквито земята има. Може ли да се нарече сиромахъ онзи, който има богатствата на цѣлата земя? Днесъ свѣтътъ се нуждае, именно, отъ такива хора, които могатъ да вѣрватъ и да помагатъ на цѣлото човѣчество. Такъвъ човѣкъ бѣше Христосъ.

Казвате: какъ ще се прѣобрази свѣтътъ? Свѣтътъ вече е прѣобразенъ. Казано е: „Въ нача-

лото бѣ Словото". Сега вече ще се даде начало на новата култура, на новото сѣене. Всички досегашни култури сж били приготовителни условия за идването на новата, на бждещата култура. Врѣме е вече да се посѣе началото на Словото. Това начало не бѣше нито въ врѣмето на Адама, нито въ врѣмето на Мойсея, нито пъкъ въ врѣмето на Христа. Всички тия врѣмена бѣха приготвителни епохи. Сега е врѣме вече за разумното начало, за пробуждане на съзнанието. Христосъ казва: „Когато Синъ Человѣчески дойде на земята, ще намѣри ли достатъчно вѣра между человѣцитѣ? Това означава: когато Любовьта дойде въ свѣта, ще бждатъ ли хората готови да възприематъ тѣзи благоприятни условия на живота, да подематъ тази велика работа? Казвате: какво трѣбва да правимъ? Сега е началото на великата култура, на великата епоха на Любовьта. — Ама знание нѣмаме.—Не се лъжете. Извадете торбитѣ си и ще видите тукъ-тамѣ скрито богатство, знание. Извадете златото отъ торбитѣ си и го стопете. Всичко трѣбва да пожертвувате за Царството Божие. Какво костува на европейскитѣ народи на мѣсто да даватъ срѣдствата си? Съврѣменнитѣ народи влагатъ своитѣ срѣдства за направа на топове, оржжия, задушливи газове, но ако тѣ разбираха нѣщата правилно, биха могли да вложатъ тия срѣдства, тия богатства на друго мѣсто. Казахъ ви, че въ свѣта идатъ вече осемь хиляди адепти. Тѣ сж носители на бждещето, и това бждеще ще се наложи на човѣчеството. Бждещата култура ще се наложи на хората, както спятъ още. Както спятъ хората, сутриньта ще се събудятъ прѣобразени отъ гжсеници въ пеперуди. Много хора сж въ положението на копринените буби, въртятъ си главитѣ на една, или на друга страна. Казвате: какво мисли тази буба? — Тя размишлява, прави си нѣкакви планове, ходи, снове, създава нѣкаква своя архитектура.

Нѣкои казватъ: много отъ съврѣменнитѣ хо-

ра сѫ извѣтрѣли, изѣяни сѫ станали. Не, тѣ не сѫ извѣяни, но размишляватъ, защото иде новото въ свѣта. Тѣ сѫ разумнитѣ хора въ свѣта, които се приготовляватъ за новитѣ условия на живота. Азъ наричамъ извѣтрѣли или извѣяни хора самотия, които не правятъ нищо. Сега е начало на нѣщата. Мислете за това начало, а не за края. Не мислете, че началото е било въ миналото. Не, началото е сега, а краятъ, именно, е билъ въ миналото. И въ Писанието е казано, че нощьта вече е прѣминала. Значи, краятъ е това, което наричатъ тъменъ вѣкъ, нощь. Сега иде пробуждането на онзи свѣтълъ, вѣченъ Божественъ день, въ който Богъ слиза и казва: „Ще залича всичкитѣ имъ грѣхове и нѣма вече да ги поменавамъ. И тогава, отъ мало до голѣмо, всички ще ме познаватъ.“ Нѣма да има нужда вече да се проповѣдва на хората: познай Господа!

Сега ще ви приведа единъ примѣръ за единъ адептъ отъ древностьта. Единъ отъ великитѣ адепти—Анмру-Мура, като завършилъ развитието си, трѣбвало да принесе жертва на свещения огънь на Любовьта. Този безсмъртенъ огънь се палилъ съ особена запалка. Запалката носилъ единъ отъ ученицитѣ на адепта. Каква била изненадата на адепта, когато видѣлъ, че ученикътъ му забравилъ кутията съ запалката. Жертвеникътъ билъ вече приготвенъ, обаче, нѣмало кутията съ запалката. Ще кажете: защо ученикътъ не се затичалъ да я донесе? Този свещенъ огънь трѣбвало да се запали при първия лъчъ на слънцето, а кутията този моментъ, именно, я нѣмало тамъ.

Казвамъ: вие всѣкога трѣбва да носите съ себе си кутията съ запалката, за да може великиятъ адептъ на Любовьта да принесе своята жертва на врѣме. Питамъ: вие носите ли съ себе си огъня на безсмъртието? Това не е за обезсърдчение, но за поощрение. Азъ не разглеждамъ въпроса, както вие досега сте го разглеждали. Какво е до-

сегашното ви положение, не ме интересува; какво е новото ви положение, това е важно и за васъ, и за мене. Казано е: всички ще минемъ отъ смъртъ къмъ животъ. Смъртьта, това е тъмниятъ вѣкъ—вѣкъ на умраза, на убийства и т. н. Цѣлата земя е покрита съ кости на смъртьта. Всички тия кости трѣбва да оживѣятъ. Това значи: всички души, които сж заспали, трѣбва вече да се пробудятъ. Когато Божественото дойде въ човѣка, всички отрицателни състояния и прояви ще изчезнатъ. Безъ него все ще има нѣщо, което да го измжчва. Вие сте недоволни, страдате отъ съмнѣние. Оглеждате се наоколо, нѣма кой да ви обича. И дѣйствително, малко любовь има днесъ на земята. Ако бащата не праща пари на сина си въ странство, синътъ веднага се съмнява въ него и казва: не ми трѣбва такъвъ баща! Сега хората сж толкова материалисти, че ако синътъ не дава нищо на бащата, послѣдниятъ казва: не ми трѣбва такъвъ синъ! Съврѣменнитѣ хора сж крайни материалисти. Докато мжжътъ принася въ кжщи, той е добъръ мжжъ; докато жената работи въ кжщи, тя е добра жена; докато синътъ помага на родителитѣ си, той е добъръ синъ; докато дъщерята помага, и тя е добра дъщеря. Прѣстане ли всѣки да изпълнява своитѣ задължения къмъ дома си, той вече не е добъръ, не е човѣкъ на мѣстото си. Тъй щото, докато се плаща на хората, тѣ сж добри. Днесъ на всички хора се плаща за извършената работа. Азъ разглеждамъ този въпросъ отъ добрата му страна. Не е лошо, че се плаща нѣкому. Че хората работятъ съ пари, въ това нѣма никаква съблазънь. Златото е животъ. Обаче, тъй както се разбира животътъ, ако на единъ професоръ не се плаща, той ще прѣстане да работи. Слѣдователно, ако човѣкъ работи въ тѣлото си, той има животъ; прѣстане ли да работи, всѣкакъвъ животъ изчезва. Значи, отъ всички се изисква работа.

И тъй, истинското благослсвение, което иде

въ свѣта, това е новиятъ животъ, който трѣбва да се вложи въ душитѣ на хората. Съ стария животъ, който сега иматъ, тѣ по никой начинъ не могатъ да влѣзатъ въ невидимия свѣтъ. Стариятъ животъ може да се уподоби на книжнитѣ пари, съ които си служатъ съврѣменнитѣ държави. Тѣ не прѣдставятъ нѣкакъвъ ефективъ. Колко струватъ, напримѣръ, българскитѣ книжни пари? Тѣхната цѣна единъ день ще се изгуби, както се изгуби цѣната на германскитѣ книжни пари. Тѣ се обезцѣниха толкова много, че съ 45 милиарда марки човѣкъ не можеше да си достави единъ добъръ обѣдъ. Това положение мяза на приказкитѣ отъ хиляда и една нощь. Сегашниятъ животъ се е обезличнѝлъ като германскитѣ марки. Човѣкъ, слѣдъ като живѣе сто години на земята, той не може да си изкара даже и за единъ обѣдъ. Като отиде на онзи свѣтъ, и тамъ не може да се нахрани. И въ този, и въ онзи свѣтъ, за да се нахраните, трѣбва да плащате. И затова Христосъ е казалъ: „Събирайте съкровища за онзи свѣтъ, които никой не може да ви отнеме!“ Кои сж тѣзи съкровища, които трѣбва да събирате за снзи свѣтъ? Тѣ прѣдставятъ великото добро, което човѣкъ може да извърши на земята. Питамъ: можете ли да направите такова добро, което да ви радва прѣзъ цѣлия животъ? Човѣкътъ, на когото сте направили такова добро, може да не съзнава това, но вие да го чувствувате и нито за моментъ да не го помрачите съ нѣщо. Това наричамъ азъ добро на Любовьта. То създава голѣма радость за човѣшкия духъ. Ако цѣлиятъ животъ на човѣка е пълненъ само съ такива добрини, той би изпитвалъ неописуема радость. Този е идеалниятъ животъ, който човѣкъ може да прѣкара. Живѣе ли по този начинъ, тогава лъжа нѣма да има, и кражба нѣма да има, и сиромашия нѣма да има—всѣки ще бжде доволенъ отъ положението си. Като видишъ, че нѣкой човѣкъ се готви да краде, ти ще се приближишъ до него и тихичко ще му ка-

жешъ: ти имашъ нужда отъ пари. Колко ти трѣбватъ? Ще му напълнишъ кесията и ще се оттеглишъ. Обаче, при Божиитѣ благословения, които ни сж дадени, днесъ ние сами отваряме вратата на злото.

Новата култура изисква работници за Бога! Тѣзи работници трѣбва да работятъ отъ любовь, да не мислятъ за пари. Обаче, засега златото е велико благо на човѣчеството, и всички хора казвагъ: ние трѣбва да бждемъ богати! Често азъ съмъ казвалъ, че зная мѣстата, дѣто има заровено злато въ земята. По този случай българитѣ ми казвагъ: като знаешъ, дѣ има злато, защо не ни кажешъ, да отидемъ и да го разровимъ, да си платимъ дълговетѣ? Това, че българитѣ иматъ много дългове, се дължи на неизпълнение задълженията си къмъ Бога. Ако тѣ изпълнятъ задълженията си къмъ Бога, азъ ще имъ кажа, дѣ има заровено злато. Ще кажете: ти ни покажи, дѣ е златото, ние обѣщаваме, че ще изпълнимъ задълженията си къмъ Бога. Тѣхното положение мяза на онова, въ което се намѣрилъ единъ циганинъ, който искалъ да прѣгази една рѣка, но не се рѣшавалъ, та се обърналъ съ молитва къмъ свети Никола и му обѣщалъ нѣщо. Той му казалъ: моля ти се, свети Никола, помогни ми да прѣгазя рѣката, безъ да се удавя. Ако ми помогнешъ, ще ти запаля една голѣма свѣщь. Слѣдъ молитвата, той се опиталъ да прѣгази рѣката, и я прѣминалъ благополучно. Като се видѣлъ вече на другия брѣгъ на рѣкага, той се обърналъ пакъ къмъ свети Никола съ думитѣ: свети Никола, ти си богатъ човѣкъ, азъ съмъ бѣденъ, откажи се отъ свѣщьта, която обѣщахъ да ти запаля. При това, както виждашъ, цѣлъ се измокрихъ. И съвременнитѣ хора, какво ли не обѣщаватъ на Бога? Обаче, дойде ли да изпълнятъ обѣщанието си, отказватъ се и намиратъ редъ причини за оправдание. Богъ не се нуждае отъ нищо друго, освѣнъ отъ нашитѣ сърца. И въ новата култура всѣки трѣб-

бва да посвети сърцето си за служене на Любовьта. Това не подразбира, че трѣбва да напуснете живота си, да станете отшелници. Вие трѣбва да се стремите къмъ красивия, къмъ великия животъ. Не мислете, че като станете отшелници, ще бждете добри. Добротата на човѣка седи въ сърцето, което той е посветилъ на Любовьта. Въ това сърце блика свѣтлина; въ това сърце блика животъ. Човѣкъ съ такова сърце знае, кой отъ какво се нуждае и може да му помогне. Отдѣто мине, той знае вече, какво трѣбва да прави. Цѣлия день, отъ сутринь до вечерь, той е заетъ да помага. Азъ разглеждамъ въпроса отъ мое гледище. Ако река да ви сждя, че не сте направили това или онова, не съмъ на правата страна. Важно е, какво азъ мога да направя, затова разглеждамъ въпроса за себе си, като казвамъ: това, което е вѣрно за мене, е вѣрно и за васъ. Нѣкой казва: азъ съмъ боленъ.—Слѣдвайте моя пжть, и всѣкаква болесть отъ васъ ще изчезне.—Ама не съмъ ученъ. — Слѣдвайте моя пжть, и наука ще придобиете. — Какъ да го слѣдвамъ?—Изучавайте ме. Елате при мене, и както постжпвамъ азъ, така постжпвайте и вие. Азъ съмъ търсилъ редъ методи, пжтища, и видѣхъ, че другъ пжть, освѣнъ този на Любовьта, нѣма. Като влѣзете въ Божия пжть, всички болести, всички страдания ще изчезнатъ. Щомъ дойдете до този пжть, ще постигнете всичко, каквото душата ви желае.

„Въ начало бѣ Словото“. Ние трѣбва да приемемъ това слово съ отворени сърца и души. Това слово трѣбва да светне въ училищата, въ домоветѣ, въ църквитѣ, и като се срещнатъ хората, всички да прѣдставятъ запалени свѣщи. Тогава всѣки ще се радва на присжтствието на своя братъ. Това наричамъ азъ хора на новата култура. Днесъ, обаче, хората не се срѣщатъ по този начинъ. Тѣ сж чужди едни на други. Когато хората станатъ запалени свѣщи, тѣ ще се разбиратъ, ще

могатъ да работятъ солидарно, ще правятъ опити отъ различенъ характеръ. Ако сега, напримѣръ, ви кажа, че човѣкъ може да отиде до слънцето, вие ще кажете, че това може да говори само умопобърканъ човѣкъ. Питамъ: прѣди 400 години, когато хората казваха, че може да се лети съ нѣкакви машини изъ въздуха, бѣха ли умопобъркани? И тогава може да сж ги считали за умопобъркани, но днесъ вече не сж такива. Днесъ хората летятъ изъ пространството съ аероплани. Това хвърчене на хората изъ въздуха днесъ още повече осмисля живота имъ. Ако човѣкъ за половинъ часъ може да отиде до слънцето, да види, какъ живѣятъ сжществата тамъ, той нѣма да бжде тъй старъ, както го виждаме днесъ. Ако нѣкой отиде до слънцето и се върне, той ще каже: виждамъ вече, какъ може да се живѣе. Можете ли да отидете поне до луната, като до по-близка станция? Ученитѣ днесъ казватъ, че на луната нѣмало никакъвъ животъ, никаква култура. Така е за човѣкъ, който не е ходилъ тамъ, но за онзи, който е ходилъ и се върналъ отъ луната, не е така. Като слуша твърденията на съврѣменнитѣ учени, той казва: това е само едната страна на въпроса, но азъ зная и другата страна. Който знае, какво има на луната, той нѣма да разправя, да убѣждава хората, да го вѣрватъ, но ще имъ каже: ето единъ билетъ за луната! Идете и вие тамъ и сами вижте, какво има.—Какво има на слънцето?—Заповѣдайте единъ билетъ!—Ама азъ не мога да отида.—Щомъ не можешъ да отидешъ, тази наука не е за тебе. Тази наука е само за онзи, който може да отиде до слънцето, до луната и да се върне обратно на земята. Въпросътъ може да се постави ребромъ: или ще отидешъ самъ да провѣришъ, или ще вѣрвашъ на тѣзи, които сж ходили. За насъ е важно новото, великото, реалното, което можемъ да приложимъ въ живота си.

Христосъ, великиятъ братъ на човѣчеството, днесъ хлопа прѣдъ вратата на всѣко сърце. Не

само Христосъ хлопа, но заедно съ Него хлопатъ и всички ония, които сж избрани като прѣдвѣстници на новото. И за това ние се радваме на всички нови хора, на всички нови течения въ свѣта. Всичко ново работи за доброто. Нѣма крайни течения въ свѣта. Отъ Божествено гледище всички крайни течения работятъ днесъ за реализиране на Божествения планъ, който сега ще се приложи. Знанието, което новата култура носи, е за онѣзи, които го възприематъ. Това знание ще бжде като лѣкъ за всички рани, които старата култура е създала. Имате ли нѣкаква рана, ще вземете отъ това лѣкарство, и раната веднага ще прѣмине. Нѣкой има слаба паметь. И за това има лѣкарство. Другъ има слаби разсждителни способности. И за това има лѣкарство. Новиятъ животъ, новата култура носи хиляди начини и методи, чрѣзъ които може да се подобри живота на съврѣменното човѣчество.

„Въ начало бѣ Словото". Казвате: започнало ли е това начало? Започнала ли е новата култура? Като дойде новата култура, човѣкъ ще има велики стремежи. Тогава духътъ му нѣма да отпада, ще бжде винаги бодъръ и крѣпъкъ. Само чрѣзъ тѣзи велики стремежи, той ще се добере до великата Истина, да стане гражданинъ на Царството Божие. Само по този начинъ човѣкъ ще може да разполага съ всички срѣдства и възможности на своята душа. И по този начинъ само той ще може да възлюби Бога съ всичката си душа, съ всичката си сила и съ всичкия си умъ. Такъвъ човѣкъ, и като става, и като лѣга, ще бжде изпълненъ съ трепетъ къмъ Бога. Тогава ще настане онова врѣме, за което се казва въ Писанието: „Земята ще бжде изпълнена съ знание за Бога".

Виждали ли сте лицето на Бога, или поне лицето на нѣкой ангелъ? Вие се давите въ нѣкоя рѣка, запримѣръ, и ангелътъ ви хваща за ржката, извежда ви вънъ отъ водата и казва: идете си сега дома! Казвате: кой бѣше този, който

ме спаси?—Това бѣше ангелътъ на вашия животъ. Нѣкой човѣкъ е бѣденъ, поставенъ на голѣми изпитания, рискува да изгуби живота си. Веднага се явява неговиятъ ангелъ, подава му ржката си, усмихва му се, извлича го отъ това бѣдствие и му казва: иди си дома! Този човѣкъ се чуди, кой е този, който, въ такъвъ тежъкъ моментъ на живота му, иде съ своята помощь при него. Кой отъ васъ не е миналъ прѣзъ такава опитность? Вие се запитвате: кой бѣше този, който ми помогна? Казвамъ: не е важно, кой бѣше той; важно е, че въ него бѣше скритъ Богъ. Богъ се крие и се изявява чрѣзъ хиляди образи. Той се крие въ всички форми на битието, и въ малки, и въ голѣми. Този, който иде да ви помогне, ще ви подаде ржката си и слѣдъ това ще изчезне. Докато се обърнете, той вече не е при васъ. Когато учителътъ влиза въ класъ, и той се усмихва на ученицитѣ си. Този моментъ е кратъкъ, но въ него се крие цѣлата работа на учителя. И денътъ има своя усмивка. Този моментъ, тази усмивка крие всичкото благо за свѣта. Може да има редъ още промѣни прѣзъ деня, но всичко се крие въ тази усмивка. Тя е най-важното нѣщо въ живота. Нѣкой казва: защо не ми се усмихнешъ?—Нѣма условия. Както виждашъ, тъмно е сега, вечерь е, нѣма да видишъ усмивката ми. И за усмивката се изискватъ условия. Въ това отношение и духовниятъ свѣтъ се изразява съ усмивка. Ти си боленъ, гладенъ, бѣденъ, искашъ усмивка. Какъ ще ти се усмихна? Азъ мога да се усмихна, само слѣдъ като ти донеса дрехи да се облѣчешъ, или слѣдъ като ти дамъ да се нахранишъ, или слѣдъ като те излѣкувамъ. Тогава вече мога свободно да си излѣза, да ти се усмихна и да кажа, че и втори пѫть пакъ ще дойда. Ако пъкъ дойда при васъ, които сте гладни, боси, болни и нищо не ви дамъ, нищо не направя за васъ, а само ви се усмихна, вие ще кажете: защо този човѣкъ дойде и ни остави скръбни? Само онзи може да се усмихне, който е

дошълъ отъ Бога и ви е донесълъ всичкото Негово благословение. Носителитѣ на новата култура ще бѫдатъ богати, ще разполагатъ съ всички срѣдства, ще бѫдатъ силни и мощни. Тѣ ще бѫдатъ извори, които непрѣстанно бликатъ.

Врѣме е вече да се ликвидира съ старото и да се постави въ живота началото на словото, за което се казва: „Въ начало бѣ Словото“. Който приема този день, той е за него. Който не го приема, за него ще дойде другъ день. Приемете ли този день, тогава ще дойдете до велики открития. Тогава ще разберете отношението на слънцето къмъ човѣка, както и отношението на свѣтлината къмъ човѣка. Свѣтлината има седемь цвѣта, и всѣки цвѣтъ е носитель на нѣщо. Питамъ тогава: на какво сѫ носители човѣшкитѣ мисли? На какво сѫ носители човѣшкитѣ чувства? Ние говоримъ за човѣшкитѣ чувства, но тѣ трѣбва да се разбиратъ конкретно, като плодъ. Ние говоримъ и за човѣшкитѣ мисли, които сѫщо така трѣбва да се разбиратъ конкретно, като плодъ. Истинско знание е само това, което вие разбирате конкретно, като плодъ. И тогава, отъ всѣка ваша мисъль, отъ всѣко ваше чувство или отъ всѣко ваше знание вие ще можете да извлѣчете сладостьта, както я извличате отъ зрѣлия плодъ. Човѣшката мисъль или човѣшкото чувство расте въ Божествения свѣтъ, като плодъ. Обаче, съ своето съмнѣние, съ своето невѣрие, съ своята малка любовь хората проглушиха свѣта и се лишиха отъ благоприятнитѣ условия за развитие. Нѣкой казва: знаете ли, колко много съмъ далъ за Господа!—Колко си далъ?—Цѣли десеть хиляди лева. Другъ казва: азъ цѣлъ мѣсецъ съмъ слугувалъ на Господа! Какво прѣдставя единъ мѣсецъ работа за Господа въ сравнение съ дългия животъ, който Богъ ви е далъ? Човѣкъ трѣбва да работи най-малко единъ животъ за Господа. Цѣлиятъ животъ на човѣка трѣбва да бѫде работа за Господа! Въ новата култура Божиитѣ служители нѣма да се ржкополагатъ, както сега. Тѣ

ще бждатъ ржкоположени отгорѣ, чрѣзъ духъ и огънь. Днесъ казватъ за нѣкого, че Духътъ го ржкоположилъ, а въ сжщность този човѣкъ живѣе и свършва по старому. Той започва добрѣ, а свършва злѣ. Новата култура изисква хора абсолютно безкористни, които нито да сждятъ, нито да се самоосжждатъ. Новата култура не се занимава съ неджзитѣ на хората.

Разправяше ми единъ познатъ, виденъ евангелистъ, какъ е постжпилъ при едно оплакване отъ страна на единъ свой другарь. Другарьтъ дохожда при него и започва да му разправя, колко много му дължалъ еди-кой си, пакъ евангелистъ. Като го изслушахъ, казва моятъ познатъ, веднага добавихъ: знаешъ ли какво? Грѣшката тукъ е моя Този човѣкъ отдавна ме бѣше задължилъ да му платя дълга, койтоималъ къмъ тебъ, но азъ забравихъ. Прѣдъ видъ на това, вземи тази сума и считай, че въпросътъ съ него е уреденъ. Това изисква новото учение—да платишъ за брата си, който се е затруднилъ въ живота си, и ти да минешъ за виновенъ. Ще платишъ за брата си, нищо повече. Това е любовь! Сега хората знаятъ само да се оплакватъ и да казватъ: Господи, не виждашъ ли, колко страдамъ, какви голѣми изпитания имамъ? Не, вие не трѣбва да призовавате Бога, да вижда вашигѣ сградания, но трѣбва да Го призовете да види, какво сте посѣли, да види, какво добро сте направили. Като посѣешъ нѣщо, кажи: Господи, ела да видишъ, какво съмъ направилъ! Ако пъкъ нищо не си посѣлъ, ще се обърнешъ къмъ Господа съ думигѣ: Господи, досега нищо още не съмъ посѣлъ, но почакай малко, ще изпълня, каквото трѣбва. Тъй щото, докато нищо не сте посѣли, не викайге Господа да вижда вашигѣ страдания и неправди. Богъ често влиза въ онзи, който ви измжчва, и пита: познавашъ ли, кой съмъ?

Сега ще ви прѣдамъ единъ случай, станалъ нѣкждѣ въ България. Единъ ловецъ отишълъ въ

гората, да лови мечки. По едно врѣме видѣлъ една мечка и насочилъ пушката си къмъ нея. Обаче, пушката била пълна съ сѣчми, вслѣдствие на което той могълъ само да рани мечката, но не и да я убие. Мечката се разярила, хвърлила се върху ловеца и започнала да го натиска, да го души. Като се видѣлъ на тѣсно, ловецътъ веднага се обърналъ къмъ Бога съ молитва: Господи, моля ти се, избави ме отъ тази мечка! Отсега нататъкъ обѣщавамъ, че ще хвърля пушката, нѣма повече да убивамъ мечки. Щомъ се помолилъ така, мечката го отпуснала и продължила пѫтя си въ гората. Слѣдъ това Господъ му казалъ: Какъ нѣма да те натиска тази мечка, щомъ искашъ да я убиешъ? Тази работа не става лесно. Питамъ: кого не е натискала мечка? Човѣкъ трѣбва да обѣщае прѣдъ Бога, че нѣма да убива мечки, ако иска да се освободи отъ тѣхнитѣ лапи. Великата наука на Любовьта е новиятъ пѫть, по който всички хора трѣбва да вървятъ.

Казвамъ: великата наука на Любовьта включва въ себе си всички други науки. Който има любовьта въ себе си, той познава хората, разбира ги и може да се справя при всички положения въ живота. Вземете, въ Америка, напримѣръ, тази културна страна, има редъ бюра отъ опитни физиогномисти, астролози и хиромантици, които услужватъ на хората, когато нѣкой иска да се жени, или когато нѣкое сѣмейство иска да си избере съотвѣтни за тѣхъ слуга или слугиня. По чъртитѣ на лицето, по устройството на главата и по линиитѣ на ржцѣтѣ, тѣ познаватъ, кои хора си подхождатъ, било когато ще влизатъ въ бракъ, или когато ще взиматъ лица за прислуга въ домоветѣ си. Това сж редъ науки, които влизатъ и въ науката на Любовьта. Понѣкога тѣзи учени се подкупватъ, но влѣзатъ ли паритѣ въ тѣзи науки, тѣ вече нѣматъ успѣхъ и попадатъ въ грѣшки. Когато нѣкой човѣкъ дойде при мене, азъ мога да му покажа харктернитѣ чърти на лицето, или на

главата му. Ако той има нѣкаква лоша чърта, която е въ зародишъ, тя е поставена само като малка точица. Обаче, развие ли се тази чърта, тогава вече тя се изразява въ линия, или въ другъ нѣкакъвъ знакъ. Щомъ линиитѣ се оформятъ въ човѣка, той може да види въ себе си правата линия на любовьта, правата линия на мждростьта, правата линия на истината, правата линия на правдата, правата линия на добродѣтельта и т. н. Петь главни линии има на човѣшкото лице, както и на главата му. Който ги знае, той ще ги види разположени въ видъ на пентограмъ на лицето на човѣка. Това не сж измислици, но дѣйствителни положения. Всѣки човѣкъ има тия петь линии. Запримѣръ. ти виждашъ единъ човѣкъ, обикваш го, харесвашъ го и си готовъ, въ случай на нужда, да му дадешъ пари, безъ никакво съмнѣние. И този човѣкъ е готовъ сжщо така да ви услужи. Кое ви дава право да повѣрвате въ този човѣкъ и да го обикнете? Вие виждате въ него линията на любовьта. Така и свѣтскитѣ хора се познаватъ. Усъмните ли се, обаче, веднага и злото се явява. Всички трѣбва да познавате тѣзи петь основни линии по лицето на човѣка. Щомъ научите тѣзи петь линии, ще се заемете съ изучването и на останалитѣ линии по човѣшкото лице. Ако познавате линиитѣ по лицето на човѣка, вие нѣма да си правите илюзии, нѣма да се заблуждавате едни въ други, но ще се разбирате и познавате. По този начинъ хората ще могатъ лесно да се сприятеляватъ. Има хора, които по никой начинъ не могатъ да живѣятъ заедно. Защо? — Понеже тѣхнитѣ знаменатели не могатъ да се подведатъ подъ общъ знаменатель. За да живѣятъ заедно, между тѣхъ трѣбва да дойдатъ други нѣкои. Това не показва, че тѣ сж лоши, но не могатъ да се уравновѣсятъ. Провидението не ги е създало едни за други. Запримѣръ, между краката и ржцѣтѣ има извѣстно подобие. Въ нѣкой случай краката могатъ да помогнатъ на ржцѣтѣ, и ржцѣтѣ

могатъ да помогнатъ на краката, но тѣ извършватъ двѣ противоположни служби. Слѣдователно, ржцѣтѣ и краката не могатъ да се събератъ на едно мѣсто и да си приказватъ. Ако тѣ спратъ своята служба, всичко въ свѣта ще се свърши. Нѣкои мислятъ, че всички хора трѣбва да се събератъ на едно мѣсто. Нѣма защо хората да се събиратъ на едно мѣсто. Едно е важно: всички хора да мислятъ еднакво за любовьта. Еднаквото разбиране не е законъ на еднообразие, но е законъ на велико разнообразие. Въ това разнообразие се крие Божественото. Божествено е, когато човѣкъ е доволенъ отъ себе си, че никога не е изневѣрилъ на своя моралъ, на своето вжтрѣшно разбиране. Доволенъ ли е човѣкъ отъ себе си, всички хора ще бждатъ доволни отъ него; ако човѣкъ не е доволенъ отъ себе си, никой не може да бжде доволенъ отъ него. Ако човѣкъ е доволенъ отъ Божествената свѣтлина, той ще може да изпълни волята Божия. Отъ това гледище, ако човѣкъ върши всичко въ името Божие, тогава най-малката работа ще бжде благословена, ще бжде написана съ златни букви.

Често хората казватъ, че сж отдалечени отъ нѣкого, напримѣръ, че се чувствували отдалечени отъ Бога. Какво разбирате подъ думата отдалечени? Ще приведа единъ примѣръ, за да изясня значението на тази дума. Напримѣръ, единъ писатель иска да напише една голѣма книга. За тази цѣль той взима нѣколко топа хартия и започва да пише: написва първата страница, послѣ втората, третата, четвъртата, и така продължава, докато изпише първото топче хартия. Слѣдъ това оставя първото топче настрана и започва да пише второто топче. Като изпише него, взима третото, послѣ четвъртото и т. н. Така продължава да пише, докато свърши замисленаta книга. Трѣбва ли сега първото топче хартия, което писательтъ отдалечава и туря настрана отъ себе си, да мисли, че той го е изоставилъ? Трѣбва ли слѣдъ то-

ва и второто топче да мисли по сжщия начинъ? Или, трѣбва ли първитѣ страници, които вече сж изписани и оставени настрана, да мислятъ, че писательтъ ги е изоставилъ? Не, този писатель пише, сравнява, връща се отново къмъ първитѣ страници, докато свърши цѣлата работа. Най-послѣ той написва заглавието на книгата върху първото томче и съ това счита, че дѣлото му е завършено. Тази е великата философия на живота, която всѣки трѣбва да разбира. Въ този смисълъ всѣки човѣкъ е листъ отъ великата Божествена книга, която самъ Богъ пише. Всѣки човѣкъ има свое опрѣдѣлено име и мѣсто въ тази книга. Богъ държи всички тия листа въ ума си и какво-то ново напише, сравнява съ написаното дотога-ва. Тъй щото, който мисли, че е изоставенъ отъ Бога, той е още ненаписанъ листъ, къмъ който Богъ току-що се отправя. И ако иска да бжде близо до Бога, той трѣбва да се задоволи съ по-ложението на бѣлъ, ненаписанъ още листъ.

Желая на всички да бждете по умъ далечъ, а по сърце близо до Бога! Слѣдователно, по сър-це всички сте ненаписани още книги, въ които Богъ всѣки день пише по нѣщо ново.

„Въ начало бѣ Словото, и Словото бѣ у Бо-га!“ Това слово трѣбва вече да се прояви!

33. Бесѣда отъ Учителя, държана на 5 Юний 1927 г. въ г. София.

Дойде на себе си.

И като дойде на себе си, рече: „На колко наемници бащини ми остава хлѣбъ, а пъкъ азъ мра отъ гладъ“.*)

„Дойде на себе си“. Ако свѣтътъ се разглежда отъ физическо гледище, всѣки може да го обясни. Ако изговорите думитѣ бѣлъ цвѣтъ, червенъ цвѣтъ, сини очи, черни очи, голѣма кжща, малка кжща, голѣмо дърво, малко дърво, всички тия думи сж разбрани. Или, ако изговорите думитѣ гладенъ съмъ, жаденъ съмъ, спи ми се, уморенъ съмъ—и тия думи сж разбрани. Тѣ не се нуждаятъ отъ обяснение. Обаче, въ цитирания стихъ думитѣ „като дойде на себе си“, тѣ се нуждаятъ отъ обяснение. Тѣзи думи означаватъ пробуждане на човѣшкото съзнание. Пробуждането на съзнанието е непрѣкжснатъ процесъ. Мнозина иматъ повърхностно понятие за този процесъ, както и за процеса зазоряване. Тѣ гледатъ на зазоряването като на врѣменен, еднократенъ процесъ и затова казватъ: съмна се вече! Въ сжщность зазоряването е вѣченъ процесъ. Когато на земята има нѣкакъвъ зоръ, всѣкога се зазорява. Зорътъ на земята никога не прѣстава, вслѣдствие на което зазоряването е вѣченъ, а не врѣменъ процесъ. Откакъ слънцето е изгрѣло, то никога не е залѣзвало; то постоянно грѣе. Слѣдователно, зазоряване има всѣкога.

Нѣкой казва: моето съзнание се пробуди. Да, твоето съзнание се пробуди, но има и смѣни въ състоянията, има день и нощь въ съзнанието на човѣка. Това показва, че въ физическия свѣтъ човѣкъ не седи на едно мѣсто, той постоянно се движи. Вслѣдствие на това и явленията въ природата изглеждатъ прѣкжснати, независими едни отъ

---

*) Лука 15:17.

други. Най-напрѣдъ се явява зората, изгрѣвътъ на слънцето, което постепенно се изкачва до най-голѣмата си височина, до своя зенитъ. Слѣдъ това слънцето започва да слиза, докато съвършено залѣзе. Слѣдователно, отъ зазоряването, отъ изгрѣва на слънцето до залѣза се извършватъ редъ непрѣривни процеси. Отъ научно гледище, ако човѣкъ живѣе само на физическия свѣтъ, знанията му ще бѫдатъ подобни на състоянията, прѣзъ които минава слънцето. Запримѣръ, въ първо врѣме човѣкъ има малко знания, които постепенно се увеличаватъ, дохождатъ до своя зенитъ и послѣ започватъ да отпадатъ, да губятъ своята сила, и той казва: защо ми трѣбва това знание? И безъ знание може да се живѣе. Послѣдната фаза е залѣзъ, нощь на човѣшкитѣ знания. Каже ли човѣкъ така, това показва, че той се изявява само като физическо сѫщество, което минава животъ, подобенъ на дървото. Това подразбира човѣкъ да се роди, да расте, да се развива до извѣстно положение и послѣ да умре.

Казвамъ: този въпросъ е поставенъ другояче. Въ живота си човѣкъ може да заеме три различни положения по отношение на слънцето: той може да пѫтува заедно съ слънцето, може да пѫтува прѣдъ слънцето, а може да пѫтува и слѣдъ слънцето. Ако пѫтува заедно съ слънцето, той ще се намира на зенита на своя животъ, на пълния, на съзършения день; ако пѫтува прѣдъ слънцето, той ще има вѣченъ изгрѣвъ въ живота си; ако пѫтува слѣдъ слънцето, той ще има вѣченъ залѣзъ въ живота си. Обаче, явява се въпросъ: какво да бѫде отношението на човѣка къмъ слънцето? Съ гърба си, или съ лицето си трѣбва да бѫде обърнатъ къмъ слънцето? Щомъ задавате този въпросъ, това показва, че вие разсѫждавате като сѫщества, които живѣятъ само на физическия свѣтъ. Сѫществата отъ духовния свѣтъ иматъ три лица: надѣто се обърнатъ, все слънцето гледатъ. Като казвамъ, че сѫ-

ществата отъ духовния свѣтъ иматъ три лица, това не трѣбва да се разбира буквално. Числото три означава законъ на вѣчна хармония, на вѣчно движение Не само въ триѫгълника има три страни, три плоскости, но сѫщо така и въ свѣта на вѣчното движение има три плоскости. Тъй щото, който има три лица, той е хармониченъ човѣкъ, съ него не може да се води никакъвъ споръ.

„Дойде на себе си". Този синъ дойде на себе си, т. е. съзнанието му се пробуди, и той каза: „На толкова наемници бащини ми остава хлѣбъ, пъкъ азъ мра отъ гладъ". Блудниятъ синъ е поводъ само за изяснение на вѫтрѣшнитѣ състояния, които ставатъ въ човѣка. Често нѣкои ваши мисли, чувства и постѫпки не могатъ да се реализиратъ. Защо?—Понеже се намирате въ положението на блудния синъ: искате да воювате, пари нѣмате; искате да поканите нѣкого на гости, кѫща нѣмате; искате да купите нѣкому дрехи, пари нѣмате; питамъ: може ли да се нарече праведенъ човѣкъ онзи, който не може да подари нѣкому едни нови дрехи? Може ли да бѫде извѣстна на хората една чешма, която тече капка по капка? Само онази чешма е извѣстна на хората, която тече изобилно

Сега ние имаме нови обяснения за нѣщата. Запримѣръ, азъ мога да съмъ далечъ отъ нѣкоя чешма и да се произнеса, изобилно ли тече, или слабо? По какво ще позная? По разположението на хората. Ако тѣ се трупатъ около нея и се каратъ помежду си, значи водата на тази чешма тече слабо. Ако пъкъ хората отиватъ и се връщатъ бързо отъ чешмата, радостни и весели, казвамъ: тази чешма тече изобилно, затова и между хората нѣма разправии и каранници. Когато обичатъ нѣкой човѣкъ, това показва, че той е чешма съ изобилна вода. Когато мразятъ нѣкой човѣкъ и се каратъ около него, той е чешма, която едва тече. Ако синоветѣ слушатъ и почитатъ баща си, той е чешма съ много вода; ако не го обичатъ и

не го слушатъ, той е чешма съ малко вода. Ако слугата не слуша господаря си, послѣдният е чешма съ малко вода. Това сж духовни състояния извънъ врѣмето и пространството на сегашния животъ. Така трѣбва да разглеждате въпроситѣ въ живота. Вие не ги разглеждате дълбоко, и казвате: защо хората не ме обичатъ? Трѣбва да знаете, че ако отношенията ви къмъ невидимия свѣтъ сж прави, тогава и отношенията на хората къмъ васъ ще бждатъ прави. Ако вие се колебаете за нѣщо, тия колебания ще прѣминатъ и въ другитѣ хора.

Казвамъ: при пробуждане на човѣшкото съзнание се забѣлѣзватъ четири важни фази или състояния: пробуждане на самосъзнанието, на съзнанието, на подсъзнанието и на свръхсъзнанието. Отъ фазитѣ, до които е стигнало пробуждането на съзнанието, зависи и човѣшката интелигентность. Ако човѣкъ не разбира закона на вѣчното движение, той не би могълъ да си обясни промѣнитѣ, които ставатъ въ съзнанието му. Запримѣръ, понѣкога съзнанието на човѣка се помрачава толкова, че той изгубва всѣкаква свѣтлина. Това се дължи на факта, че съзнанието на човѣка не е будно. Или, прѣведено на Божественъ езикъ: отношенията на човѣка къмъ Първичната Причина не сж хармонични. Сжщо така и мисъльта му по отношение на законитѣ на мждростьта не е хармонична. И най-послѣ, когато отношенията на човѣка къмъ законитѣ на истината не сж хармонични, пакъ се явява тъмнина въ съзнанието. Промѣнитѣ, които ставатъ въ съзнанието на човѣка сж подобни на музикални тонове, които не траятъ дълго врѣме. Тѣ бързо се смѣнятъ и отъ бързината на траенето имъ зависи и състоянието на човѣка. Промѣнитѣ въ състоянията на човѣка, между скръбь и радость, се дължатъ, именно, на неразбиране законитѣ на вжтрѣшнитѣ процеси. Гладният скърби, защото има нѣкаква липса. Жадният скърби, защото има нѣкаква липса.

Обаче, задоволятъ ли се нуждитѣ на човѣка, той прѣстава да скърби и въ него се язява вжтрѣшно доволство. Доволствого показва, че вжтрѣшнитѣ нужди на човѣка сж задоволени.

„На колко наемници бащини ми изостава хлѣбъ, а азъ мра отъ гладъ“. Съ кого говори блудниятъ синъ?—Съ себе си. По сжщия начинъ и вие нѣкога говорите съ себе си. Може ли човѣкъ да говори съ себе си и на себе си? Ако нѣкой човѣкъ се разговаря съ себе си, всички наоколо го считатъ смахнатъ. Не, този човѣкъ не е смахнатъ, той се разговаря съ себе си. По естество човѣкъ е двоенъ: въ него има едно разумно сжщество, което не взима участие въ личния, въ обикновения му животъ. Това сжщество повече мълчи; докато не го запитатъ нѣщо, не говори. То вижда страданията на човѣка, но нищо не казва, никакъвъ съвѣтъ не дава. То гледа спокойно страданията, сълзитѣ на човѣка, но щомъ той се обърне къмъ него за нѣкакъвъ съвѣтъ, веднага му дава. Щомъ това разумно сжщество даде съвѣта си, веднага се отдалечава. То никога не се интересува отъ послѣдствията на нашитѣ постжпки. Обаче, хората, като своенравни сжщества, искатъ да заставятъ това сжщество да се интересува отъ дребнолиитѣ на тѣхния животъ и казватъ: не виждашъ ли, че ние страдаме? Каквого и да казватъ, това сжщество всѣкога е тихо и спокойно, то разбира езика на страданията. Тъй щого, когато страданията дойдатъ до най-високата си точка, ние можемъ най добрѣ да се разговаряме съ тѣхъ. Човѣкъ, на когото всички клѣтки не сж се разнищили, не сж се разбили отъ страдания, той още не е дошълъ до тѣхъ и не знае, какво нѣщо сж страданията. Страданието е духовенъ въпросъ. То прѣдставя най-великото нѣщо въ живота. Страданието прѣдизвиква най-голѣмо раздвижване на силитѣ въ човѣшкия организъмъ, докато тѣ се уравновѣсятъ. Често хората изплакватъ голѣми вжтрѣшни мжчнотии, които се

дължатъ на подпушвания на порить въ организма имъ. Трѣбза да дойде нѣкакво голѣмо страдание, за да прѣдизвика отпушзане на тия пори. Казваге: нали хората се миятъ съ сапунъ, съ вода, не може ли по този начинъ порить имъ да се отпушатъ? При такова миене порить се измиватъ само отвънъ, а дупчицить имъ отвжтрѣ пакъ оставатъ запушени. Въ тѣлото на човѣка има около седемь милиона пори. Въ това отношение, тѣ прѣдставятъ прозорци, главни отдушници на човѣшкия организъмъ. Когато всички пори сж отворени, човѣкъ е напълно здравъ. Тъй щото, отварянето, отпушзането на порить у човѣка става чрѣзъ вжтрѣшно миене, което наричаме изпотяване. Съврѣменнитѣ хора се миятъ външно, но не и вжтрѣшно, вслѣдствие на което се явяватъ редъ болезнени състояния.

Казвамъ: съврѣменнитѣ хора иматъ една особена философия, съ която тѣ подържатъ, че човѣкъ не трѣбва много да работи, не трѣбва много да се движи, не трѣбва много да яде и т. н. При това, когато видятъ, че нѣкой човѣкъ слабѣе, тѣ казватъ, че работата му е опасна. Дѣйствително, опасна е сухотата, но и затлъстяването е опасно. Сухотата и затлъстяването сж двѣ състояния у човѣка, подобни на богатството и сиромашията. Ако човѣкъ иска да урегулира енергиитѣ въ организма си, той трѣбва да подържа въ себе си мисъльта, че и като богатъ, и като сиромахъ, трѣбва да дава. Ако човѣкъ не дава, ще дойде затлъстяването, скжперничеството, понеже той е спрѣлъ пжтя на Божествената енергия въ себе си. Който не се подчинява на Божествената енергия, която тече въ организма му, той самъ се осжжда на разрушение. По който и да е начинъ, човѣкъ трѣбва да отвори пжть на тази енергия. Това е вѣрно и по отношение на нашитѣ мисли, чувства и желания. Всѣка права мисъль, колкото малка и да е тя, търси пжть да се прояви, да се реализира, понеже има Божественъ произходъ. Въ този

смисълъ ние сме дошли на земята, като съработници съ Бога, да реализираме всички Негови мисли, които се носятъ въ пространството. И доколкото човѣкъ реализира Божественитѣ мисли, дотолкова той расте и се развива. Отъ това гледище, човѣкъ трѣбва да знае, че развитието и растенето му не зависятъ отъ самия него. Клончето само не може да се развива, но енергията, необходима за развитието му, иде отъ цѣлото дърво. Развитието на дървото пъкъ става въ двѣ посоки: къмъ коренитѣ и къмъ клонетѣ. Обаче, има едно вжтрѣшно, централно движение, което иде отъ центъра на живота и изпраща енергии, както къмъ коренитѣ, така и къмъ клонетѣ на дървото. Слѣдователно, всѣко клонче отъ дървото трѣбва да съзнава, че е часть отъ великия организъмъ и ще се подчинява на неговитѣ закони. Каже ли клончето, че може самостоятелно да живѣе и се отдѣля отъ общия организъмъ, то се осжжда на смъртъ. И човѣкъ може да играе въ живота си роля на клонче, но щомъ съзнава, че е часть отъ цѣлото и не се отдѣля отъ него, той ще се развива правилно.

Казвамъ: съзнанието на хората трѣбва да бжде будно първо за физическия свѣтъ, за да реализиратъ най-близкитѣ си идеи. Хората още не живѣятъ правилно даже и физическия си животъ. Никой човѣкъ още не живѣе безъ злоба, безъ съмнѣния, безъ терзания. Съмнѣнието, злобата, умразата прѣдставятъ калъ, тиня въ живота на човѣка. Тѣ сж остатъци отъ животинското царство, отъ царството на дявола. Когато дяволътъ яде и пие, той измива чиниитѣ си и нечистата вода отъ тѣхъ изпраща къмъ хората. И затова, когато двама души се каратъ, щомъ съзнаятъ грѣшката си, тѣ казватъ: дяволска работа бѣше тази разправия! Апостолъ Павелъ казва: „Има разни съсжди—едни за почить, други за безчестие“. Ще кажете, че Богъ е наредилъ нѣщата така. Не, ако хората не се подчинятъ на великия законъ на Любовьта, и

съзнанието имъ не се пробуди, тѣ ще станатъ съсъжди на безчестие. Това подразбира: по-низкостоещитѣ сѫщества отъ васъ, които не вървятъ по Божия пѫть, ще ви направятъ орѫдия за постигане на своитѣ цѣли. Когато нѣкой господарь праща слугата си да краде и му дава за това голѣма сума, въ сѫщность какво печели слугата? Тази кражба може ли да подобри живота на слугата? Този слуга печели толкова, колкото печели човѣкъ, когато механически възприема една теория или едно учение. Запримѣръ, какво ще ме ползува знанието, че земята се върти около слънцето?

Казвамъ: между явленията въ природата и въ живота има извѣстни съотношения. Ето защо, необходимо е човѣкъ да знае и да разбира смисъла на природнитѣ явления и закони. Запримѣръ, когато разглеждамъ въртенето на земята около слънцето, казвамъ: както земята се върти около слънцето, така и азъ ще се въртя около моето слънце. Слѣдователно, щомъ азъ се въртя правилно около моето слънце, тогава и земята се върти правилно около слънцето, като дава възможность на всички други сѫщества да се въртятъ около нея, да растатъ и да се развиватъ. Земята, сама по себе си, е авторитетъ; тя не вѣрва въ никакъвъ другъ авторитетъ, освѣнъ въ Бога. Въ Битието е казано, че въ начало Богъ създаде небето и земята. Първо сѫ били създадени небето и земята, а послѣ се говори за създаването на слънцето. Подъ думитѣ „небе и земя“ се разбира сѫщината на нашия животъ. Подъ думата „земя“ разбираме цѣлия човѣшки родъ. Като се казва, че земята е била неустроена и пуста, Богъ се заелъ първо нея да устрои. Това значи, че Богъ се е заелъ да реформира, да устройва самитѣ насъ. Мнозина казватъ: ние сме направени отъ земя и въ земя ще се прѣвърнемъ.

Питамъ: какво ще придобиете, ако ви разправятъ, какъ е направена земята? При това, самиятъ прѣводъ на Свещеното Писание не е прави-

ленъ. Много думи не сж прѣдадени въ точния имъ смисълъ. Казано е тамъ: „И направи Богъ небето и земята“. Думата „направи“ се отнася до видимия човѣкъ, до проявения човѣкъ. Послѣ се казва, че земята била неустроена и пуста. Какъ се разбира тогава, че земята била направена, когато въ сжщность тя била неустроена и пуста, безъ редъ и порядъкъ? Нѣкой казва: Богъ ме е направилъ.—Да, направенъ си, но не си устроенъ. При такова направяне на човѣка въ него има още калъ на умраза, на злоба, на съмнѣние. Покажете единъ ученъ човѣкъ, или философъ, който е свободенъ отъ съмнѣнието? Въ живота има доста примѣри на търпѣние, но много малко примѣри за отсжтствие на съмнѣние. Разправятъ за Епиктета, единъ отъ гръцкитѣ философи, единъ случай отъ живота му, дѣто той проявилъ велико търпѣние. Епиктетъ билъ робъ на единъ римски патриций, извѣстенъ на всички съ своята голѣма жестокость. Тойималъ много роби, които изтезавалъ безмилостно. Така се отнасялъ и съ Епиктета, обаче, послѣдниятъ при всички случаи оставалъ спокоенъ, невъзмутимъ. Когато господарьтъ го биелъ, Епиктетъ го поглеждалъ усмихнато, съ спокойно лице, безъ да капне сълза отъ очитѣ му. Той даже не се молилъ на господаря си да прѣстане да го бие, но казалъ въ себе си: нека ме бие, колкото иска, щомъ това му прави удоволствие. Това негово поведение особено дразнило господаря му, и единъ день той го повалилъ на земята, натисналъ го и започналъ силно да го удря по крака-та. Епиктетъ понесълъ и този бой съ търпѣние, но казалъ на господаря си само слѣднитѣ думи: господарю, прави съ мене, каквото искашъ, но внимавай да не счупишъ крака ми; счупишъ ли го, не ще мога да ти работя, както досега съмъ правилъ. Наистина, господарьтъ счупилъ крака му. Обаче, този билъ послѣдниятъ изпитъ на Епиктета по търпѣние, който той издържалъ отлично. Съ този изпитъ господарьтъ му билъ побѣденъ, а

Епиктетъ освободенъ отъ робство. Отъ това врѣме Епиктегъ прѣкаралъ до края на живота си въ Гърция, дѣто се проявилъ като философъ и написалъ отлични работи.

Казвамъ: Епиктетъ не вѣрвалъ въ Христа, нѣмалъ нѣкакво вѣрую, отъ което да черпи сила, но далъ примѣръ на човѣчеството за велико търпѣние. Отдѣ черпилъ тази сила? Мнозина твърдятъ, че тойималъ връзки съ апостолъ Павелъ. Слѣдователно, този езичникъ все пакъималъ нѣкаква велика идея въ себе си. Ако Епиктетъ е могълъ да псбѣди своя външенъ господарь, това показва, че всѣки човѣкъ има възможность да направи сжщото. Най-важното за Епиктета е, че тойималъ будно съзнание. Той писалъ като правовѣренъ християнинъ. Въ книгитѣ му нѣма нищо излишно. Каквого е писалъ, се дължи на положителни знания, извлѣчени отъ житейската му опитность. Съчиненията му сж много насърдчителни.

И като дойде на себе си, той каза: „На колко наемници бащини ми остава хлѣбъ, а азъ мра отъ гладъ". Този е само единъ стихъ отъ една дълга Христова бесѣда, която е прѣдадена на съврѣменнитѣ хора отчасти само. Ако имахме на лице цѣлата бесѣда, тя щѣше да ни даде много обяснения на редъ въпроси. Обаче, при това положение, нашата задача е да работимъ за пробуждане на своето подсъзнание, съзнание, самосъзнание и свръхсъзнание. Щомъ постигнемъ това, ние ще дойдемъ до положението, отъ единъ стихъ само да възстановимъ цѣла бесѣда на Христа. Това е възможно, понеже всѣко произнесено слово сжществува въ пространството. По този начинъ ще възстановимъ всички хубави, велики нѣща въ живота, които привидно сж изчезнали.

Нѣкой казва: какъ можемъ да четемъ Евангелието? Правилното четене се състои въ това, като прочете човѣкъ единъ стихъ, да възстанови всичко, което е казано около него. Човѣкъ може да възстанови всички бесѣди, които Христосъ е

държалъ на ученицитѣ си, както и всичко, което е говорилъ отъ двѣ хиляди години насамъ. Казвате: колко е говорилъ Христосъ въ три години? Питамъ: какво прави Христосъ отъ двѣ хиляди години насамъ? Той никога не е мълчалъ, както и сега не мълчи. Христосъ постоянно говори и продължава да говори. Ако съврѣменнитѣ хора могатъ да възстановятъ знанието, което Христосъ е проповѣдвалъ на ученицитѣ си въ продължение на три години, и това, което е говорилъ отъ двѣ хиляди години насамъ, тѣ щѣха да придобиятъ цѣнна наука. Съврѣменнитѣ християни живѣятъ отъ това, което Христосъ е говорилъ прѣди двѣ хиляди години. Малко християни живѣятъ съ това, което Христосъ говори въ послѣднитѣ врѣмена. Христосъ днесъ е прогресиралъ много. Едно врѣме Той е билъ по-слабъ, отколкото е днесъ. На врѣмето мнозина мислили, че Той е слабъ, че не може да се бори, и затова могли да Го разпнатъ. Казвамъ: причината да бѫде разпнатъ Христосъ не е Неговата слабость, друга е причината; обаче, днесъ силата Му е толкова голѣма, че нѣма дърво въ свѣта, на което могатъ да Го разпнатъ. При това, Христосъ не би дошълъ вече на земята. Казвате: нали се говори, че Христосъ и днесъ е на земята? Питамъ: ако слънчевитѣ лѫчи влизатъ въ кѫщата ви, можете ли да кажете, че слънцето ви е посѣтило? Ако слънчевата топлина сгрѣе тѣлото ви, това показва ли, че слънцето е влѣзло у васъ? Ако мислите, че слънцето може да влѣзе въ кѫщата ви, или въ тѣлото ви, вие се самоизлъгвате. Слѣдователно, когато казвате, че Богъ е вѫтрѣ у васъ, това показва, че не разбирате правилно тази идея. Никога Богъ не може да бѫде въ човѣка вѫтрѣ. Духътъ на Бога може да бѫде въ човѣка, но Богъ—никога! Въ човѣкъ, който има дяволска кожа, Богъ никога не може да живѣе. Да се мисли, че Богъ може да живѣе въ физического тѣло на човѣка, това значи да се дава голѣмо значение и цѣна на физическия свѣтъ. Фи-

зическиятъ свѣтъ не сѫществува извънъ духовния и Божествения. Физическиятъ свѣтъ, безъ другитѣ два свѣта, е нищо друго, освѣнъ илюзия.

Казвамъ: безъ духовния и Божествения свѣтъ, физическиятъ прѣдставя сапунени мѣхури, които всѣки моментъ могатъ да изчезнатъ. Колко може да се разчита на такива сапунени мѣхури? Какво може да се направи съ тѣхъ? Нѣкои съврѣменни хора се домогватъ до идеи, подобни на сапунените мѣхури, и казватъ: ще реализираме тѣзи идеи! Обаче, ципицитѣ на тѣзи идеи се пръскатъ и нищо не остава отъ тѣхъ. Слѣдователно, физическиятъ свѣтъ, самъ за себе си, безъ другитѣ свѣтове, не е реаленъ. Само въ този свѣтъ не може да се живѣе. Въпрѣки това, хората се стремятъ да стануатъ богати, щастливи, да живѣятъ добрѣ, именно, на земята. Право е тѣхното желание. И Христосъ дойде на земята, именно, за това, да подобри живота на хората, да ги научи правилно да живѣятъ, за да може Богъ да се всели между тѣхъ. Христосъ искаше да направи връзка между физическия и Божествения свѣтъ. За тази цѣль човѣкъ трѣбва да обърне погледа си навжтрѣ, да подобри първо своя организъмъ, а съ това заедно да подобри и живота си. Нека всѣки прави опити въ това отношение, да изпита силата си. Днесъ много хора мислятъ, че сж силни, безъ да сж провѣрили силата си. Кой отъ васъ, като минава за силенъ, може съ молитвата си само да спре нѣколко хилядна армия въ пжтя ѝ, да я порази и по този начинъ да я обезоржжи, както това направи пророкъ Елисей? Щомъ единъ човѣкъ е направилъ този опитъ, и всички останали могатъ да го направятъ.

Истинского знание седи въ това, човѣкъ да прави опити въ съзнанието си, което прѣдставя велика лаборатория на живота. Чрѣзъ редъ упражнения и опити, човѣкъ може да дойде до възможноститѣ, които се криятъ въ единъ магъ. Има маги, които съ мисъльта си само могатъ да дигнатъ

човѣка въ въздуха. Ще кажете, че това е невъзможно. Питамъ: какъ е възможно да се качите на десетия етажъ на нѣкое здание съ помощьта на асансьоръ? Когато единъ магъ може да дигне човѣка въ въздуха, това показва, че той познава и владѣе законитѣ на мисъльта.

„Дойде на себе си“. Блудниятъ синъ дойде на себе си, когато започна да мисли право. Слѣдователно, чрѣзъ страданията и изпитанията, невидимиятъ свѣтъ или разумната природа желае да насочи мисъльта на хората въ права насока. Започнатъ ли право да мислятъ, тѣ ще могатъ лесно да разрѣшатъ и задачитѣ въ живота. Отъ хиляди години насамъ хората все рѣшаватъ задачитѣ си, но още не сж ги рѣшили правилно. Въ камаритѣ, въ църквитѣ, въ училищата, въ сѣмействата, навсѣкждѣ хората замѣстватъ стари закони и правила съ нови, стари вѣрвания съ нови, дано свѣтътъ нѣкакъ се оправи, но и досега още не е изправенъ. Защо? Желанието на хората да оправятъ свѣта е добро, но методътъ, по който искатъ да постигнатъ това, не е правъ. Приложатъ ли единъ методъ, тамъ спиратъ. То е все едно да кажатъ: зазори се! Слѣдъ малко казватъ: зората се изгуби. Не, зазоряването е непрѣривенъ процесъ. Така и методитѣ за изправяне на човѣчеството сж непрѣривни. Човѣкъ постоянно се чисти, постоянно се изправя. Това сж духовни процеси, които нѣматъ начало и край. Каже ли нѣкой, че съ смъртьта всичко свършва, той е физическо сѫщество само; въ него нѣма нищо духовно. Каже ли нѣкой, че като остарѣе, животътъ изгубва смисъла си, и той е физическо сѫщество.

Казано е въ Писанието: „Които уповаватъ на Господа, тѣ ще възобновятъ силата си“. Дойдатъ ли хората до това положение, тѣ ще могатъ да се разбиратъ помежду си. Който върви въ новия пѫть, той ще разбере смисъла на този стихъ. За тази цѣль съзнанието на хората трѣбва да бѫде въ движение; никакво прѣкѫсване на съзнанието

не трѣбва да става. Дойдатъ ли страдания или радости, изпитания, богатство или сиромашия, за всичко трѣбва да се благодари. За човѣкъ съ будно съзнание, всичко това е привилегия. Тия нѣща прѣдставятъ условия за работа. Дойде ли у васъ невѣжеството, сиромашията, заблуждението, или нѣкакво незаконно желание, ще ги хванете внимателно, ще ги занесете у дома си, ще имъ дадете по една лопата и количка и ще ги впрегнете на работа, като имъ кажете: въ моя домъ има мѣсто за всѣкакъвъ видъ работници.

Съврѣменнитѣ хора страдатъ по причина на това, че съ години носятъ въ себе си извѣстни желания и заминаватъ за онзи свѣтъ, безъ да ги реализиратъ. Тѣ мязатъ на онзи българинъ, който казвалъ, че ще замине за другия свѣтъ съ отворени очи, понеже не могълъ да си хапне баница, полѣта съ прѣсно млѣко и каймакъ. Когато го запитвали, доволенъ ли е отъ това, което е прѣживѣлъ до днесъ, той отговарялъ: всичко, каквото пожелахъ въ живота си, опитахъ, но не можахъ да опитамъ само баница, полѣта съ прѣсно млѣко и каймакъ. Всѣки човѣкъ има по едно нереализирано желание въ живота си. Въ сѫщото положение се намиралъ и този българинъ съ желанието си да яде млѣчна баница. Тази баница се срѣща и въ живота. Който намѣри млѣчната баница и яде отъ нея, той веднага оживява; който не може да я намѣри и да си хапне отъ нея, той умира.

„На колко наемници бащини ми остава хлѣбъ, а азъ мра отъ гладъ“. Питамъ: коя е причината, че много отъ съврѣменнитѣ хора сѫ болни и сиромаси? Нима у Бога нѣма достатъчно сила да излѣкува болнитѣ хора? Нима на земята нѣма достатъчно богатства, за да задоволятъ нуждитѣ на всички хора? Богъ е въ състояние и болнитѣ да излѣкува, и на сиромаситѣ да даде всичко въ изобилие, но Той седи тихъ и спокоенъ, наблюдава какъзо ще направятъ хората при тѣзи анормални

прояви въ живота. Казвате: защо Богъ е далъ на еди-кого си толкова богатства? Щомъ Богъ е далъ на едного, Той ще даде и на васъ, но трѣбва да имате търпѣние, да дочакате благата, които сж опрѣдѣлени за васъ. При каквото положение и да изпаднете, не се смущавайте. Щомъ се смущавате, това показва, че приписвате на Бога пристрастие. Богатиятъ човѣкъ е ходилъ по-често при Бога, хлопалъ е, искалъ да му даде богатство, и Богъ му е далъ. Сиромахътъ не е ходилъ да тропа на вратата на Господа, и затова е останалъ сиромахъ. Ученията е хлопалъ на вратата на Господа, затова има знания. Невѣжиятъ не е хлопалъ на вратата на Господа, затова останалъ простъ. Красивиятъ ходилъ при Господа, хлопалъ на вратата Му, затова станалъ красивъ. Грозниятъ, обаче, не е хлопалъ на вратата на Господа, и нищо не е придобилъ. Тъй щото, искате ли богатства, знания, красота, ще ходите да хлопате на вратата на Господа, и каквото желаете, ще получите.

Единъ вѣрващъ, като челъ въ Евангелието стиха „Хлопайте, и ще ви се отвори; искайте и ще ви се даде“, той отишълъ да хлопа на вратата на владиката, като му казалъ: моля ти се, кажи на Бога, че съмъ бѣденъ, да ми помогне по нѣкакъвъ начинъ. Обаче, работитѣ му не се оправили. Срѣща го другъ бѣденъ и му казва: слушай, остави владиката на спокойствие, нѣма защо да го безпокоишь. Едно врѣме и азъ, като тебе, хлопахъ на владишката врата, но работитѣ ми не се оправиха. Обърнахъ се слѣдъ това къмъ Господа, похлопахъ на Неговата врата, и Той ми помогна. Иди сега и ти при Господа, похлопай, и Той ще ти отговори. Питамъ: кой е владиката? Владиката прѣдставя богатия, ученията, силния човѣкъ въ свѣта. Казвамъ: прѣстанете да хлопате на владишката врата! Прѣстанете да хлопате на вратата на богатия, на ученията, на силния човѣкъ! Прѣстанете да хлопате на вратата на красивата мома, или на вратата на красивия момъкъ!

Сега, азъ говоря за онѣзи хора, които искатъ да придобиятъ истински, дълбоки разбирания за нѣщата, а не механически. Въпроситѣ на живота не се разрѣшаватъ по механически начинъ. При механическото разрѣшение на въпроситѣ, човѣкъ може да стане богатъ и скоро слѣдъ това да осиромашее. Той може да стане ученъ и да изгуби учеността си. При това положение на нѣщата, човѣкъ се намира въ състоянието на машинистъ, който е изхвърленъ вънъ отъ прозорцитѣ на трена. Той казва: едно врѣме бѣхъ ученъ човѣкъ, но слѣдъ като изхвръкнахъ вънъ отъ трена, изгубихъ всичкитѣ си способности.

Съзнанието на съврѣменнитѣ хора трѣбва да се пробуди. Тѣ трѣбва да си създадатъ съвършено нова идея за Бога, като за сѫщество, което обича хората и се грижи, интересува се за тѣхъ, безъ да се тревожи и безпокои. Той има великото търпѣние да дочака врѣмето, когато хората ще се обърнатъ къмъ Него. Той ги оставя да придобиятъ опитности, макаръ да изпиятъ и горчивинитѣ на живота. Той знае, че нѣкога тѣ ще се обърнатъ къмъ Него, и тогава ще имъ помогне. Докато човѣкъ не е научилъ уроцитѣ на живота, той нѣма желание да се обърне къмъ Бога. Придобие ли опитности, той се приближава вече къмъ вратата на Бога, съ всичкото смирение на душата си и Го призовава на помощь. Приближи ли се човѣкъ къмъ Бога, той трѣбва да се изпълни съ смирение, съ вѣра и съ любовь и да каже само нѣколко думи, но тъй интенсивни, че да спечели Божието благоволение. Похлопате ли веднъжъ на вратата на Господа и получите отговоръ, повече не се безпокойте. Ще кажете: ами, ако Господъ ни забрави? Похлопате ли веднъжъ, ще чакате, докато Господъ изпрати благословението си. Ако се забави малко, причината за това е, че Той иска да изпита, да провѣри стремежа, усърдието ви, и тогава да ви отговори. Ако сте готови за това благословение, Богъ нѣма да чака даже да хло-

паге, но прѣди още да сте пристигнали до врата-та Му, Той ще каже на слугитѣ си да ви дадатъ изобилно това, отъ което се нуждаете. Тази е но-вата философия, която съврѣменнитѣ хора трѣ-бва да изучаватъ постоянно. Тя не може да се изучи нито за година, нито за десеть, за сто или повече години. Ако хората не можаха за двѣ хи-ляди години да я изучатъ, и за десеть хиляди го-дини нѣма да я изучатъ. Приготовленията за но-вата философия продължаватъ хиляди години, а приложението ѝ става моментално.

„Дойде на себе си". Добрата чърта въ блуд-ния синъ бѣше готовността му да се върне при баща си, да се разкае и да иска да му работи, като другитѣ слуги. Като го видѣ, баща му излѣ-зе насрѣща, пригърна го, цѣлуна го и каза на слугитѣ си: заколете най-тлъстото теле и го опе-чете, да ядемъ и да се веселимъ, че живъ се е върналъ. Самъ той му даде пръстенъ. Другиятъ синъ, като се върна отъ нивата и видѣ угоще-нието, което бащата прави за блудния синъ, раз-сърди се и не искаше да се яви. Баща му каза: не се сърди! Каквото имамъ, всичко е твое. Оба-че, той бѣше скрилъ нѣщо отъ богатството си и за блудния синъ, което другиятъ братъ не зна-еше. Добриятъ синъ прѣдставя външната страна на живота. Външниятъ, видимиятъ свѣтъ е създа-денъ за всички добри братя, които работятъ на нивата при баща си. Вѣрващитѣ, правовѣрнитѣ пъкъ сж блуднитѣ синове, които сж ходили въ странство, дѣто изяли и изпили всичкото си бо-гатство, и най-послѣ се връщатъ при баща си раз-каени и готови на всѣкаква работа. Нѣкои рели-гиозни мислятъ, че свѣтскитѣ хора, богатитѣ хо-ра сж грѣшни. Не е така. Прѣди всичко, трѣбва да се знае историята на богатия човѣкъ, какъ е започнало неговото разбогатяване. Богатството му не е само физическо, но то се крие въ негово-то сърце и въ неговия умъ. Истински богатиятъ трѣбва да има добро сърце и добъръ умъ. Само

материалното богатство е безпрѣдметно за насъ.

Първото нѣщо, което се иска отъ човѣка, е той да дойде до пробуждане на висшето съзнание въ себе си, за да възстанови отношенията си къмъ Първата Причина. Пробуди ли се това съзнание въ него, той ще придобие въ себе си новата радость, каквато никога не е чувствувалъ. Понѣкога, за кратко врѣме само, човѣкъ изпитва такава радость, но щомъ се натъкне на нѣкакво изпитание, той изгубва радостьта си. Това се дължи на прѣкъсване връзката си съ Първата Причина. Христосъ никога не скъса тази връзка. Въ най-тежкия моментъ на живота си, Той запази будно съзнание, запази връзката си съ Бога и каза: „Господи, въ Твоитѣ ржцѣ прѣдавамъ духа си". Кръвь течеше отъ поритѣ на Христа, но Той издържа, не скъса връзката си съ Бога. Докато кръвьта не започна да изтича отъ поритѣ навънъ, прозорцитѣ и вратитѣ на Божествения свѣтъ бѣха затворени за Христа. Обаче, започна ли да излиза кръвьта отъ поритѣ Му, всички врати и прозорци на Божествения свѣтъ се отвориха за Христа, и Той бѣше приетъ отъ Бога. Ако и вашата кръвь по сжщия начинъ не се пожертвува, никаква възвишена идея не може да се осжществи. Културата, знанието на съврѣменнитѣ хора се дължи на мжчениците за Христовото учение. Каквото тѣ посадиха на врѣмето си, то и до днесъ продължава да расте и да се развива. Сегашнитѣ хора само полизатъ. Които не сж проливали кръвьта си за Христовото учение, тѣ днесъ я проливатъ за отечеството си. Все трѣбва да пролѣе човѣкъ кръвьта си за нѣщо. Жалко е, ако той не може да пролѣе поне капка кръвь за нѣщо възвишено и благородно.

„На колко наемници бащини ми остава хлѣбъ, а азъ мра отъ гладъ". Блудниятъ синъ съзна грѣшката си и се върна при баща си разкаенъ, съ будно съзнание. И съврѣменнитѣ хора трѣбва да постжпятъ по сжщия начинъ. Щомъ се пробу-

ди съзнанието имъ, тѣ трѣбва да кажатъ: на колко хора Богъ отваря сърцата, а ние се обезсърдчаваме, отчайваме и хлопаме на вратитѣ на този-наонзи лѣкарь, или на този-на онзи светия, но отнийдѣ не се чува ни гласъ, ни услишание. Обърнатъ ли се къмъ своя Баща, Той веднага ще ги приеме и ще имъ се изяви. Гордостьта въ човѣка трѣбва да отстжпи на смирението, и така да се язи прѣдъ Бога. Смири ли се човѣкъ, тогава всички добри, благородни хора ще му се притекатъ на помощь. Дойдатъ ли всички хора до това положение, тѣ ще заживѣятъ въ закона на вѣчното зазоряване. За всѣки човѣкъ любовьта трѣбва да бжде въ зазоряването си. Нѣкой чака да дойде любовьта до своя зенитъ, че тогава да я прояви. Любовьта нѣма никакъвъ зенитъ, никакво залѣзване; тя има постоянно зазоряване. Сжщото се отнася и за мждростьта, и за истината. Слѣдователно, Божията Любовь, Божията Мждрость и Божията Истина иматъ само зазоряване. По сжщия законъ и въ всѣка наука трѣбва да има само зазоряване. Ако съврѣменнитѣ хора възприематъ и приложатъ тази мисъль въ себе си, тѣ ще придобиятъ голѣми богатства. Хората иматъ заровени богатства въ себе си, които не знаятъ, какъ да използуватъ. Запримѣръ, на лицето, на главата, на ржцѣтѣ имъ е написанъ живота на тѣхнитѣ дѣди и прадѣди, и ако тѣ знаеха да четатъ по тѣхъ, щѣха да разбератъ себе си, щѣха да избегнатъ много отъ нещастията въ своя животъ. Всѣки самъ трѣбва да чете по ржката си. Не е позволено другъ да чете и да му разказва, какво е написано тамъ. Изучите ли науката хиромантия, вие ще придобиете голѣми богатства. Който познава хиромантията, ще знае, защо срѣдниятъ пръстъ на ржката е най-дългъ, и защо малкиятъ е най-кжсъ. Ще кажете, че Господъ ги е създалъ така. При това, забѣлѣзвате, че пръститѣ на нѣкои хора въ основата си сж по-дебели, а на други—по-тънки. У нѣкои хора пръс-

титѣ горѣ сѫ заострени, а у други—широки. Всичкитѣ органи у човѣка сѫ създадени съобразно неговия характеръ, съобразно неговата душа. Каквато е душата на човѣка, такова е и цѣлото му тѣло; какъвто е умътъ, такива сѫ и очитѣ му; каквото е сърцето, такава е и устата му; какъвто е носътъ, такава е и интелигентноспьта му; каквито сѫ краката, такива сѫ и добродѣтелитѣ му; каквито сѫ ржцѣтѣ, такава е и неговата правда. Очитѣ на нѣкои хора сѫ примрѣжени, дяволътъ имъ турилъ черни очила, вслѣдствие на което тѣ виждатъ всичко черно. Казвамъ: хвърлете чернитѣ очила отъ очитѣ си! Между Бога и васъ не трѣбва да има никаква прѣграда. Човѣкъ трѣбва да гледа направо прѣзъ очитѣ си, безъ никакви прѣгради. Очитѣ трѣбва да сѫ отворени, да виждатъ ясно. Душата на човѣка трѣбва да е така отворена и свободна, че на всичко да се радва. Срѣщате ученъ или простъ, богатъ или сиромахъ, радвайте се; срѣщате нѣкой бѣденъ, падналъ отъ гладъ на пжтя, радвайте се, защото имате възможность да се прояви Божията Любовь. Радвате ли се на всичко, вие сте разбрали Божиитѣ пжтища. Между падналия човѣкъ и васъ се създава връзка, отношение, понеже вие се спирате да помогнете на бѣдния човѣкъ. Ако се образува любовна връзка между двама души, не струва ли единиятъ отъ тѣхъ да падне на улицата и да си навехне крака или ржката?

Нѣкой казва: счупено ми е сърцето. Не, сърцето може само да се нарани, но не и да се счупи. Има случаи, когато трѣбва да се нарани сърцето на човѣка. И Христа боднаха въ сърцето. Питамъ: кой ще запуши тази дупка на Христа? Тя и до днесъ още е отворена. Запитали единъ евреинъ: каква е вашата мисия на земята? Той отговорилъ: нашата мисия е, слѣдъ като се усъвършенствуваме, да запушимъ дупката, която направихме въ сърцето на Христа. Ние трѣбва да възстановимъ изгубената вѣра. Ако ви запитатъ, как-

ва е вашата мисия на земята, и вие трѣбва да отговорите: нашата мисия е да запушимъ, да заздравимъ раната въ сърцето на Христа.

Сега, азъ искамъ да ви наведа на мисъльта, да работите за образуване вжтрѣшна връзка съ Първичната Причина, да си създадете положителна философия на мисъльта. Само по този начинъ ще имате въ душата си вѣчно зазоряване. Отъ ума ви зазиси да изпждите всички облаци и мъгли отъ вашия хоризонтъ. Не мислите ли право, винаги облаци и мъгли ще се движатъ по вашия хоризонтъ. Усъмните ли се, дойдатъ мъгли и облаци, дойде дъждъ, градъ, и вие започвате да страдате. Изведнъжъ човѣкъ не може да придобие свобода. За да придобие свободата си, той трѣбва усилено да работи. Отъ двѣ хиляди години насамъ хората сж изоставили много отъ работата си за Господа недовършена. Нѣкой казва: азъ всѣки день чета молитви, всѣки день върша работата си за Бога. Не, работата за Бога не се заключава само въ четене на молитви. Истинската работа за Бога седи въ това: каквото вършите, да е отъ любовь. Молитва безъ любовь не се приема. Да се мисли, че молитва безъ любовь е приета, това е криво схващане. И дѣтето се моли когато иска хлѣбъ отъ майка си, но то се моли съ любовь и изпитва любовьта на майка си. Ако дѣтето не се молѣше съ любовь, тогава нѣмаше да има никаква разлика между неговата молитва и молитвата на просячето, което иска хлѣбъ отъ тази жена. И дѣтето се моли, и просячето се моли, само че дѣтето се моли на майка си за хлѣбъ съ любовь, а просячето се моли безъ любовь. И затова дѣтето, което иска хлѣбъ отъ майка си съ любовь, седи въ кжщи, а просячето, което иска хлѣбъ безъ любовь, седи отвънъ. Сжщиятъ законъ има приложение и въ отношенията между Бога и хората. Докато съврѣменнитѣ хора отправятъ молитвитѣ си къмъ Бога безъ любовь, тѣ ще седятъ отвънъ; щомъ започнатъ да отправятъ

молитвитѣ си къмъ Бога съ любовь, тѣ ще бѫдатъ приети вѫтрѣ. Тъй щото, будно съзнание се изисква отъ хората, за да могатъ тѣ да запазятъ правилни отношения къмъ Бога. Ако тѣ спазватъ тѣзи отношения, и Богъ ще ги спазва. Колко пѫти хората сѫ нарушавали отношенията си къмъ Бога! Въпрѣки това Той никога не е казвалъ да постѫпватъ по единъ, или по другъ начинъ. Той всѣкога ги е оставялъ свободни. На ония, които сѫ искали да вършатъ Неговата воля, Той мислено имъ е подсказвалъ, какво трѣбва да направятъ. но никога не имъ се е налагалъ. Такъвъ примѣръ имаме въ Новия Завѣтъ съ Захари, на когото се яви ангелъ Господенъ и каза, че волята Божия е жена му да роди синъ. Обаче, Захари се усъмни, за което онѣмѣ до деня, въ който трѣбваше да му се роди синъ. Значи, могатъ да се съмняватъ даже и ония хора, къмъ които Богъ се обръща. Това показва, че на хората е дадена свобода да мислятъ, чувствуватъ и дѣйствуватъ свободно, независимо това, което отвънъ имъ се казва. Който се съмнява, той е несъвършенъ човѣкъ; който не се съмнява, той е съвършенъ. Онѣзи пъкъ, които сѫ будни въ съзнанието, въ самосъзнанието, въ подсъзнанието и въ свръхсъзнанието си, тѣ сѫ новитѣ хора, които идатъ сега. Слѣдователно, ако искате да продължите живота си, да бѫдете носители на новата култура, да бѫдете хора на шестата раса, вие трѣбва да започнете съзнателна работа още днесъ, още тази сутринь.

Нѣкой ще каже: нека започнемъ работата си отъ утрѣ, съ изгрѣването на слънцето. Не, не трѣбва да чакате изгрѣването на слънцето. Който иска да види изгрѣването на слънцето, той трѣбва да се качи въ Божествения свѣтъ, дѣто има вѣчно зазоряване, вѣченъ изгрѣвъ и вѣченъ зенитъ, отъ който слънцето никога не се мърда. Това е вѣчно изгрѣващето слънце, което не се мърда отъ своя зенитъ, но обикаля само около единъ центъръ. Отношенията на това слънце къмъ всички

сѫщества сѫ едни и сѫщи. Това слънце едни наричатъ Богъ, други—духовна сила, трети—вѣченъ животъ и т. н. Тъй щото, първо трѣбва да се започне съ зазоряването, а послѣ съ изгрѣването на слънцето. Слѣдъ това ще се дойде до вѣчния день, до вѣчния зенитъ. Единъ день, когато отидете при ангелитѣ, дѣто ще изучавате тѣхната наука съ хиляди години, ще разберете най послѣ, каква е великата идея за Бога, скрита въ козмическия свѣтъ.

И тъй, първото нѣщо, което се изисква отъ всички, е да започнете съ изучването на тѣлото—това е зазоряването; послѣ, изучавайте сърцето си—това е изгрѣвътъ на слънцето. Най послѣ трѣбва да дойдете до разбиране на душата си, която прѣдставя пълния день, вѣчния зенитъ, чиято свѣтлина огрѣва всичко наоколо си. Който разсѫждава по човѣшки, ще каже: какво ще правимъ слѣдъ това? Щомъ искате и това да знаете, ще се намѣрите въ залѣзъ на слънцето, въ нощь. На другия день ще имате нова зора, новъ изгрѣвъ, новъ зенитъ. Дръжте въ ума си мисъльта, да имате правилни, хармонични отношения къмъ Първата Причина, къмъ Разумното начало въ живота. Докато не създадете въ себе си тѣзи правилни отношения, никаква наука не можете да придобиете. Само по този начинъ ще разберете, че всичко, което става въ живота, е на мѣстото си. Ако човѣкъ не разбира нѣщата така, той ще спори, ще отрича или подържа нѣщата, но това е човѣшката страна, а не Божествената. Отъ Божественото гледище, причината, която потиква всичко къмъ Бога, е на мѣстото си. Въ това отношение идеитѣ на хората сѫ прави; причинитѣ, които ги потикватъ нагорѣ, сѫ прави, но тѣ не сѫ намѣрили правъ пѫть; тѣ не сѫ намѣрили правиленъ методъ, чрѣзъ който да дадатъ изразъ на своя животъ. Вслѣдствие на това, често въ живота на хората има малки или голѣми отклонения отъ правия пѫть. Тѣзи отклонения сѫ потици, които

дават̀ възможност̀ на човѣка да се прояви. Не може ли да се противопостави на даденс отклонение, това показва, че волята му е още слаба. Напримѣръ, колко отъ съврѣменнитѣ хора могатъ да издържатъ като Епиктета? Епиктетъ ималъ тренирано тѣло, устойчиво сърце, което могло да издържа не само външно, но и вжтрѣшно. Като наблюдавате човѣка, колкото и да е сърдитъ, гнѣвенъ, на лицето му ще забѣлѣжите една чърта, която остава неизмѣнна и придава на лицето малко усмихнатъ видъ. Ако този човѣкъ е светия, ще видите, че той се кара на нѣкого, но щомъ дойде при него нѣкой боленъ, той веднага ще го излѣкува; ако дойде нѣкой бѣденъ, и на него ще помогне. Слѣдъ това пакъ ще продължи да се кара на онзи, на когото главата е дебела. Казвате: защо свегията се кара на този човѣкъ? Той не се кара, но чука, изтънява главата му, да я направи, каквато трѣбва. Слѣдъ това ще му каже: сега си свободенъ, върви въ свѣта, да работишъ за другитѣ.

„Дойде на себе си". Пожелавамъ и на васъ такова пробуждане, зазоряване на съзнанието, да дойдете на себе си. Пожелавамъ на всички да се свържете съ Първичната Причина, която ще внесе въ васъ новата култура. Тя всѣки день ще разкрива богатства, скрити, дълбоко заложени въ душитѣ ви. Казвате: ние остарѣхме, никой не ни обича.—Отсега нататъкъ всички ще ви обичатъ.—Знание нѣмаме.—Отсега нататъкъ ще придобивате знание.—Сила нѣмаме.—Отсега нататъкъ, отъ днесъ ще придобиете и сила, и здраве, и богатство—всичко, каквото желаете. Каквото досега сте имали, то е било само прѣдисловие на живота. Космосътъ едва сега е започналъ своето развитие. Въ начало Богъ създаде небето и земята, и земята бѣше неустроена и пуста. Слѣдователно, Богъ сега устройва земята и човѣка върху нея. Казвате: казано е, че Богъ е направилъ, създалъ човѣка. Той е създалъ човѣка, но не го е

устроилъ. Единъ день, когато станемъ съвършени, когато сърцата и умоветѣ ни придобиятъ свѣтлината на ангелитѣ, тогава ще се разберемъ, познаемъ и придобиемъ Божията Любовь. Тази любовь не е въ врѣме и пространство; тя е извънъ врѣмето и пространството; тя е любовьта на вѣчния животъ.

Сега, пожелавамъ на всички пробуждане на Божественото начало въ съзнанието, въ самосъзнанието, въ подсъзнанието и въ свръхсъзнанието. Забравете външнитѣ си прояви и вървете напрѣдъ. Нѣкои отъ васъ сж щестлавни, говорятъ много; други сж горделиви, говорятъ малко. Едни сж страхливи, други—много смѣли. Човѣкъ трѣбва да бжде прѣдпазливъ, но не и страхливъ. Той трѣбва да има любовь къмъ Бога, но да не бжде фанатикъ. Той трѣбва да бжде фанатикъ, да разсжждава, но да не рови.

Казвамъ: всички трѣбва да живѣете въ поезия. Ако дойде прозата, оженете я за поезията. Едни отъ дѣцата ще бждатъ поетични, други — —прозаични, но ще живѣятъ въ миръ и съгласие. Само по този начинъ свѣтътъ ще се оправи. Като говоря така, азъ не казвамъ, че трѣбва да се върнете при баща си, защото вие сте на пжть вече, но мислите, какъ ще ви посрещне баща ви, съ тояга или съ любовь. Вие не трѣбва да изпадате въ положението на онзи свещеникъ, който казвалъ на слугата си: синко, не зная, какво ще правя на онзи свѣтъ. Ще има голѣмо скърцане съ зжби.—Дѣдо попе, поне ти нѣма защо да се тревожишъ. Твоитѣ зжби отдавна сж изпадали, нѣма съ какво да скърцашъ. Не е въпросътъ тамъ, да разчитаме на нѣкакво щастливо съвпадение Ние не трѣбва да се правимъ, че не разбираме нѣщата. Единъ свещеникъ изпраща съ слугата си петь хубави риби на архимандрита и пише на една бѣлѣжка: тукъ има петь риби. По пжтя слугата ги изялъ и занесълъ на архимандрита празна кошничка. Архимандритътъ му казалъ: Стояне,

тукъ имало петь риби.—Така ли, отче, азъ пъкъ се безпокоехъ да не сж изгубени нѣкждѣ?—Не, по този начинъ свѣтътъ не може да се оправи.

Сега, като отивате при своя небесенъ Баща, вие трѣбва да оставите настрана цѣлата човѣшка философия, всички насмѣшки, подигравки, недоразумения и т. н. Всичко това ще се използува като торъ, като прѣдисловие на свободния, на новия животъ, който е животъ на радость и веселие, на вѣчно зазоряване и на вѣченъ изгрѣвъ. Нѣма по-красивъ животъ отъ този, въ който сжществува вѣчно зазоряване на Божията Любовь, на Божията Мждрость и на Божията Истина. Който има зората на новия животъ въ себе си, той всичко е придобилъ; който има изгрѣва на новия животъ въ себе си, той всичко е разработилъ; който има зенита на новия животъ въ себе си, той всичко е осмислилъ.

34. Бесѣда отъ Учителя, държана на 12 юний 1927 г. въ г. София.

Ще оздравѣе.

Рекоха ученицитѣ Му: „Господи, ако е заспалъ, ще оздравѣе“.*)

„Ще оздравѣе“. Само здравиятъ човѣкъ е способенъ за работа. Ако е боленъ, той ще бѫде на легло; ако е умрѣлъ, той ще бѫде въ гроба. При истинското здраве става правилна обмѣна между всички удове на организма. Съврѣменнитѣ хора трѣбва да разбиратъ правилно философията на здравето. Тѣ иматъ много атавистически възгледи върху живота, вслѣдствие на което търсятъ щастието тамъ, дѣто го нѣма. Нѣкой момъкъ се влюби въ една болна мома и очаква да бѫде щастливъ съ нея. Болната мома не може да го направи щастливъ. Изобщо, тя никому не може да донесе щастие. Грѣшниятъ, сиромахътъ, глупавиятъ сѫщо така не могатъ да донесатъ щастие на никого. Питамъ: какво носи умрѣлиятъ? Умрѣлиятъ носи само миризма.—Ами заспалиятъ?—Заспалиятъ носи безгрижие.

Казвамъ: много момци се влюбватъ не само въ болни моми, но тѣ се влюбватъ и въ паритѣ. Обаче, паритѣ сѫ мъртви сѫщества, мъртви моми, умрѣли отъ прѣди милиони години насамъ, и сега трѣбва да дойде нѣкой, да ги възкреси. Нѣкои отъ сегашнитѣ хора сѫ заспали, а други — умрѣли, и за тѣхъ трѣбва да дойде нѣкой, да ги събуди, да ги възкреси. Тѣ сѫ подобни на змийскитѣ яйца. Трѣбва да възкръснатъ нѣкои мъртви или заспали нѣща, но човѣкъ трѣбва да знае кои нѣща да възкресява. Паритѣ трѣбва ли да възкръсватъ? Покажете единъ човѣкъ въ цѣлата история на живота, който, като е възкресилъ паритѣ, той самъ да не е умрѣлъ! Който е възкресилъ паритѣ, той, рано или късно, е билъ убитъ отъ нѣкого.

---

*) Иоана 11:12

Сега, като говоря по този начинъ, азъ имамъ прѣдъ видъ съврѣменната култура и цивилизация, на които съврѣменнитѣ хора сж пълно отражение. Тѣ нѣматъ нѣщо свое изработено, но живѣятъ съ възгледи и разбирания отъ минали култури и цивилизации и затова ще ги чуете и днесъ още да казватъ: безъ пари, безъ злато не може да се живѣе. Ако това твърдение е право, дайте на хората нѣколко тона злато, отнемете всичкото жито отъ хамбаритѣ имъ и вижте, какви ще бждатъ резулгатитѣ. Като съпоставите нѣщата правилно, ще видите, че златото служи само за обмѣна, но не и като цѣль въ живота. Само по този начинъ човѣкъ ще се увѣри, че въ живота има извѣстни идеи, които сж така необходими, както и житното зърно; обаче, има и такива идеи, които служатъ само за обмѣна, като златото. Тѣ сж мъртви идеи, т. е. идеи безъ животъ.

Питамъ: какво се разбира подъ думата „смърть“? Подъ думата смърть се разбира недиференцирано състояние на материята. Ако човѣкъ приеме храна, която не е диференцирана, т. е. въ която не е вложенъ животъ, тя ще му причини смърть. Дървото за познаване доброто и злото, за което се говори въ Битието, било недиференцирано, вслѣдствие на което плодоветѣ му носѣли смърть. По тази причина, именно, Богъ забранилъ на първитѣ хора да ядатъ отъ плодоветѣ на това дърво. Има отрови, отъ които само една капка е въ състояние да прѣдизвика моментална смърть за човѣка. Запримѣръ, достатъчно е да дойде нѣкой при единъ религиозенъ човѣкъ, вѣрващъ въ Бога и да го отклони отъ този пжть, за да внесе въ него най силната отрова. Той може да му каже: слушай, никакъвъ Богъ не сжществува. Яжъ и пий, за нищо не се безпокой. Удари нашироко, да знаешъ поне, защо си живѣлъ. Нѣма по-силна отрова, по страшна смърть за човѣка, ако успѣе нѣкой да го отклони отъ Бога! Такъвъ човѣкъ изпада вече въ хипнотично състояние: дѣто отиде,

той все паритѣ държи въ ума си и за нищо повече не мисли. Питамъ: кой създаде паритѣ?—Човѣкътъ. Започне ли човѣкъ да живѣе само за паритѣ, за богатството, той търси вече лесния пѫть. Който иска да живѣе правилно, той не трѣбва да става робъ на паритѣ, но да стане тѣхенъ господарь. Такъвъ човѣкъ може да бѫде богатъ, да разполага съ пари, когато пожелае. Какъ ще стане богатъ?— Като развие своята чувствителность, своята нервна система. Той ще вземе пръчицата си и съ нея ще открие, дѣ има заровени пари: ще ги разрови и ще разбогатѣе. Има ли смисълъ такъвъ човѣкъ да се моли на този или на онзи банкеръ за пари? Трѣбва ли такъвъ човѣкъ да се моли на светиитѣ да му помогнатъ да разбогатѣе? Едно трѣбва да се знае: светиитѣ пари не даватъ. Тѣ сами нѣматъ пари. Когато дойдоха при Христа да искатъ отъ Него данъкъ, какво направи Той? Петъръ, безъ да мисли много, каза, че Христосъ ще плати данъка, защото и Той се подчинява на общия редъ. Обаче, Христосъ го запита: Петре, въ Царството Божие кой плаща данъкъ — синоветѣ, или поданицитѣ?— Поданицитѣ. Значи, синоветѣ сѫ свободни. За да не ги съблазнимъ, обаче, вземи мрѣжата си и я хвърли въ водата. Първата риба, която хванешъ, извади я отъ мрѣжата, отвори устата ѝ и ще намѣришъ вѫтрѣ единъ скѫпоцѣненъ камъкъ. Продай този камъкъ и съ полученитѣ пари плати данъка!

И тъй, въ новата култура, въ новитѣ разбирания хората трѣбва да държатъ пѫтя на ученитѣ. Тѣ трѣбва да се свържатъ съ хората на експерименталната наука, а не само съ тия на теорията. Ученията трѣбва да прави редъ опити и изслѣдвания, докато се добере до извѣстни закони и правила. Истински ученията не очаква на никого, той не се моли на светиитѣ да му помогнатъ, но работи усилено, прави свои изслѣдвания, търси закони, общи изводи и казва: Богъ е поставилъ извѣстни закони въ живота, които азъ не-

прѣменно трѣбва да изслѣдвамъ и проуча. И той се моли, но неговата молитва прѣдставя само допитване. Когато нѣкой човѣкъ не може да разрѣши единъ въпросъ, той сѐ допитва до нѣкого, какъ трѣбва да разрѣши този въпросъ. Способният човѣкъ се задоволява само съ едно малко загатване—по-нататъкъ той самъ работи.

Сега, напримѣръ, като сте събрани тукъ, мнозина могатъ да ви запитатъ: защо се интересувате отъ новото учение? Наистина, всички заемате извѣстно обществено положение, повечето отъ васъ сж женени, имате жена, дѣца, наредени сте, осигурени сте материално, защо ви е тогава ново учение? Вие имате старо учение; защо ви е ново? Когато хората се държатъ за старото, тѣ се намиратъ въ положение подобно на това, въ което се намиратъ съврѣменнитѣ родители и дѣца. Нѣкой баща има дъщеря, която много обича. Той е толкова привързанъ къмъ нея, че по никой начинъ не желае тя да се ожени. Ако не бѣше нейнъ баща, той би се оженилъ за нея. Той я обича тайно въ душата си. Майка, която има синъ, по сжщия начинъ обича сина си и за нищо не би се съгласила да го ожени за нѣкоя мома. Ако не бѣше негова майка, тя би се оженила за него. Майката казва на сина си: синко, пази се отъ момитѣ! Нали виждашъ, и азъ се оженихъ, но нищо не придобихъ отъ женитбата. И бащата казва на дъщеря си: дъще, не се жени, не ти трѣбва беля на главата! Тукъ имашъ и ядене, и пиене, каквото ти е нужно; защо трѣбва да напущашъ нашия домъ? Това сж факти, които се срѣщатъ въ живота. Обаче, това може да се продължава до извѣстно врѣме. Докато бащата и майката сж здрави, тѣ не искатъ да женятъ дѣцата си, но като остарѣятъ, като почнатъ ржцѣтѣ и краката имъ да не държатъ, бащата казва вече на дъщеря си: нѣма какво, ти трѣбва да си намѣришъ нѣкой момъкъ, да го обикнешъ, да помислишъ и за себе си. Богъ е наредилъ така. Майката, отъ своя стра-

на, казва на сине си: врѣме е вече, синко, и ти да се задомишъ. Намѣри нѣкоя добра мома, която да обикнешъ и се ожените. Така е наредилъ Господъ. Питамъ: какво се постига съ такива женитби?

Сѫщиятъ законъ се отнася и до вѣрванията на хората. Съврѣменнитѣ хора иматъ нѣкои свещени вѣрвания, отъ които не искатъ да се откажатъ по никой начинъ. Обаче, понѣкога условията така се измѣнятъ, че и тѣ сами се чудятъ, какво стана, че приеха новитѣ възгледи, за които никога даже не сѫ помисляли. Запримѣръ, нѣкой не обича даденъ човѣкъ и казва: кракътъ ми нѣма да стѫпи въ дома на този човѣкъ! Обаче, не се минава много врѣме, нѣкаква нужда отъ пари заставя този човѣкъ да отстѫпи отъ първото си рѣшение и да отиде въ дома на онзи, когото не искалъ да види. Нѣкой синъ се сърди на баща си и казва: не искамъ да ямъ! Докога нѣма да яде?—Докато огладнѣе. Гладътъ е такава сила, че е въ състояние да измѣни възгледитѣ на хората.

Сега, да се върнемъ къмъ сѫществената мисъль отъ прочетения стихъ; „Ако е заспалъ, ще оздравѣе“. Изобщо, спещитѣ хора се разглеждатъ като такива, на които мислитѣ и чувствата сѫ разсѣяни. Тѣ водятъ почти обикновенъ животъ и живѣятъ само днесъ за днесъ, безъ да свързватъ миналото съ настоящето, и настоящето съ бѫдещето. Здрави хора пъкъ се наричатъ тѣзи, които живѣятъ въ настоящето, използуватъ миналото, а иматъ прѣдъ видъ и бѫдещето. Спещитѣ хора сѫщеврѣменно сѫ и болни хора, защото сънътъ е болезнено състояние за човѣка. Сънътъ не е естествено състояние. Ангелитѣ, напримѣръ, не спятъ; светиитѣ не спятъ. Обаче, хората, като болни, спятъ. И затова тѣ казватъ: не може безъ сънъ. Да, докато човѣкъ е боленъ, той ще спи. Малкитѣ дѣца спятъ по 10—15 часа на день, обаче, колкото повече растатъ, часоветѣ на съня въ тѣхъ намаляватъ. Старитѣ хора спятъ малко, въ изключи-

телни случаи само спятъ много.

Казвамъ: нѣкои хора се интересуватъ само отъ физическата страна на живота и признаватъ за работа само физическата. Духовниятъ животъ не ги интересува. Тѣ се интересуватъ главно отъ обикновения животъ, който носи най-голѣмитѣ изпитания, страдания и мжчения. Питамъ: защо трѣбва да си създава човѣкъ ненужни страдания? Запримѣръ, нѣкой не вѣрва въ Бога, не вѣрва въ разумнитѣ сжщества, въ напредналитѣ братя, които работятъ върху него и по тѣхенъ адресъ говори лоши думи. По този начинъ той си създава ненужни страдания. Казвамъ: всѣки трѣбва да има прѣдъ видъ, че разумнитѣ, възвишенитѣ сжщества сж добри, но когато хората се опълчаватъ срѣщу Истината, тогава и тѣ сж безпощадни, никому не прощаватъ. Нѣкой казва: съсѣдътъ ми е сърдитъ. Питамъ: кой е виновенъ за това? Ако твоята дъщеря слънчаса, слънцето ли е виновно за това? Често хората се страхуватъ отъ слънчевитѣ лжчи, да не почернѣятъ. Какво лошо има въ почерняването? Който чернѣе отъ слънцето, трѣбва даже да се радва, защото това показва, че той е здравъ човѣкъ. Ако човѣкъ не изгаря, не почернява отъ слънцето, това показва, че той не е здравъ, и затова слънцето не може да му въздѣйствува, не може да го лѣкува. Слѣдователно, ако човѣкъ изгаря отъ слънцето, той трѣбва да се радва, защото слънцето може да го лѣкува. Има хора, които слънцето не може да лѣкува. Между слънцето и човѣка трѣбва да става правилна обмѣна. Чернота, прѣдизвикана отъ слънчевитѣ лжчи, показва, че слънцето е извлѣкло отъ организма на човѣка всички угайки, нечистотии, всичката гжста материя. Ако човѣкъ не почернява, тази гжста материя остава въ организма му и впослѣдствие създава редъ болезнени състояния. Въ духовния човѣкъ тази гжста материя излиза на повърхнината, и той се чисти, а въ обикновения човѣкъ тя остава вжтрѣ. Обикновенитѣ хора вжтрѣ

сѫ жестоки, а отвънъ—меки, добри. Често хората си служатъ съ израза: „Крокодилски сълзи“. Какво подразбира този изразъ?

Въ единъ анекдотъ се разправя, че когато крокодилътъ иска да глътне жертвата си, той плаче върху нея, да я намокри, за да я глътне по-лесно. По сѫщия начинъ постѫпватъ и нѣкои хора. Тѣ плачатъ за нѣкого не защото този человѣкъ е умрѣлъ, нито защото го обичатъ, но понеже искатъ да го изядатъ. Тѣ плачатъ, за да могатъ по-лесно да го глътнатъ. Казвате: това е жестоко. Питамъ: когато заколите едно агне и го сготвите, нали го намазвате отгорѣ съ масло? Защо го намазвате?—Да го глътнете по лесно. Послѣ, туряте отгорѣ малко лукъ, магданозъ, товаонова, да стане по-вкусно.

Казвамъ: злото не седи въ това, че человѣкъ изялъ една овца или кокошка. Това не е нито грѣхъ, нито прѣстѫпление, но то трѣбва да стане по любовь. Ако една овца се влюби въ человѣка, той непрѣменно трѣбва да я изяде. Защо?—Защото животътъ не е нѣщо обективно. Человѣкъ не може да даде живота си другиму, ако не влѣзе да живѣе въ него. И Богъ даде Сина си жертва заради насъ. Казано е: „Ако не ядете плътьта ми и не пиете кръвьта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Значи, ако обичаме Бога, ние трѣбва да ядемъ плътьта му и да пиемъ кръвьта му. Това значи: ако обичаме Бога, непрѣменно трѣбва да абсорбираме Словото Му, което е Неговата плъть, и тогава ще имаме животъ въ себе си. Обаче, мнозина разбиратъ този стихъ буквално, и казватъ, че не трѣбва да ядемъ месо. Да не ядемъ месо, това подразбира да не се удоволствуваме. Да се удоволствуваме, това подразбира да вършимъ грѣхъ, т. е. да ядемъ храна, за която организъмътъ не е готовъ. Ядемъ ли такава храна, тя служи като отрова. Това пъкъ е най-голѣмото зло, което можемъ да извършимъ съ себе си. Месната храна съдържа най-силната отрова за човѣш-

кия организъмъ. Тя символизира „дървото за познаване доброто и злото“. Ева внесе първото животно въ райската градина и го закла. Богъ каза на Адама: „Отъ всички животни и птици, които оставямъ въ рая на твое разположение, нито едно нѣма да заколите. Ще кжсате само отъ плодоветѣ на дърветата и съ тѣхъ ще се храните“. Обаче, единъ отъ чернитѣ адепти влѣзе въ рая и каза на Ева: ако ядете плътьта на животното и пиете кръвьта му, вие ще придобиете вѣченъ животъ. Възъ основа на това, Христосъ казва, че човѣкъ е сталъ человѣкоубиецъ, т. е. той пръвъ е внесълъ въ живота убийството.

Слѣдователно, жената първа внесе месоядството въ свѣта. И сега, за да изкупи този грѣхъ, тя е опрѣдѣлена да ражда дѣцата си съ мжка и да ги кърми съ собственото си млѣко. Всички дѣца, които сега се раждатъ, прѣдставятъ ония избити, заклани души въ миналото. Какво ще кажете на това? Ще кажете, че Господъ е наредилъ, женитѣ да раждатъ, но защо и за какво, не знаете. Не е така. Както днесъ раждатъ и кърмятъ съврѣменнитѣ жени, това е за изкупване на тѣхнитѣ грѣхове. Вижте, напримѣръ, какъ се развиватъ растенията и дърветата. Вземете една сѣмка, боднете я въ земята, и слѣдъ врѣме тя израства и започва самостоятелно да се развива. За нея майка не се грижи: нито я кърми, нито въ пелени я повива, нито въ корито я кжпе. Тя само израства нагорѣ и дава плодъ.

Сега, като се говори така на съврѣменнитѣ хора, нѣкои отъ тѣхъ минаватъ за учени и казватъ: и така може, но и по другъ начинъ може. И Ева разсжждаваше така. Тя казваше: не мога ли да посгжпя и по другъ начинъ? Не съмъ ли господарка на себе си? Не мога ли да заколя това животно? Да, тя може да направи, каквото пожелае, но въ едно отъ своитѣ прѣраждания тя пакъ ще се роди жена, ще се ожени, ще роди единъ нехранимайко, когото ще кърми съ собственото

си млѣко. Нейниятъ синъ е животното, което тя е заклала въ едно отъ своитѣ прѣраждания, и сега е длъжна да му даде животъ, да работи за неговото подигане. Тѣзи нѣща не сж ясни за васъ, но ако бѣхте ясновидци, щѣхте да видите, каква верига отъ минали проявления слѣдва настоящия ви животъ. Сега, като не виждате това, нищо не знаете. Запримѣръ, вие не знаете, защо сте събрани тукъ, дѣ сте били въ миналото, дѣ сте се срѣщали, какви отношения сте имали и т. н. Казвате сега сме братя и сестри, навѣрно и въ миналото сме имали добри отношения. Какво сте били въ миналото, не се знае. Теоретически е така, но трѣбва да сте ясновидци, да видите и разберете всичко. За тази цѣль вие трѣбва да бждете свободни, да разбирете отношенията между хората и правилно да ги използувате.

Най-първо човѣкъ трѣбва да подбира своята храна, тъй щото при процеса на храненето да създаде въ себе си здрави и положителни възгледи за живота. Моята задача досега е била да внеса въ умоветѣ на хората поне единъ правиленъ възгледъ за любовьта, въ нейнитѣ основни, нови форми. Ако съврѣменнитѣ хора бѣха разбрали любовьта, прѣстжпностьта между тѣхъ щѣше да се намали, умътъ имъ щѣше да се просвѣти, а сърцето имъ—да се облагороди. Прѣди всичко, човѣкъ трѣбва де знае, че нѣма здрава, положителна наука безъ любовь; нѣма домъ, нѣма общество безъ любовь. Любовьта е вжтрѣшна връзка въ живота. Нѣма ли любовь, вжтрѣшната връзка ще почива върху свещения егоизъмъ. Обаче, тамъ, дѣто егоизъмътъ цари, всѣкаква връзка се разкжсва. Ето защо, само Любовьта е въ сила да създаде връзки. Мждростьта затѣга тѣзи връзки, а Истината имъ дава свобода и ги реализира. Прѣзъ цѣлата вѣчность любовьта е била и е единствената връзка, която се хвърля въ морето, въ свѣта, да лови риби. Какво ще прави съ тѣзи риби? Вие какво правите съ рибитѣ?—Печете ги. Обаче, трѣ-

бва да знаете, какъ да печете. Ако пъчъ имате едно сѣме, трѣбва да знаете, какъ да го посадите. Послѣ ще дойде мѫдростьта, да ви покаже, въ каква почва да го посадите. Най-послѣ ще дойде истината, да обере плодоветѣ. Слѣдователно, чрѣзъ любовьта, мѫдростьта и истината ще се дойде до вѫтрѣшния смисълъ на живота. Забѣлѣжете, понѣкога у човѣка се явяватъ прояви, каквито у месоядництѣ животни. Ако обидите нѣкой човѣкъ, той е готовъ веднага да се нахвърли върху васъ съ ножъ. Така постѫпваха и английскитѣ жени. суфражисткитѣ, когато воюваха за правата си. Тѣ носѣха на шапкитѣ си голѣми игли, и който се приближаваше до тѣхъ, тѣ го бодѣха. Това принуди английскитѣ държавници да забранятъ на женитѣ да носятъ такива игли на главитѣ си. Тѣ не искаха да имъ дадатъ права, но съ това още повече ожесточиха женитѣ и ги застави да си послужатъ съ разни срѣдства въ борба за свободата.

Питамъ: отдѣ се яви това желание у човѣка, да мушка своя неприятель съ ножъ, или съ друго нѣкакво орѫдие? Не е ли по-добрѣ, щомъ нѣкой иска да се побори съ неприятеля си, да се упражнява извѣстно врѣме, да развие силата си и да излѣзе срѣщу него на борба? Така поне физически ще се развие. Трѣбва ли братъ брата да убива за нищо и никакво? Мушкането съ ножъ е изкуство, което мѫжетѣ прилагатъ. Женитѣ пъкъ си служатъ съ вързване съ вѫже. Какво прави жената, когато иска да постигне нѣщо, за което мѫжътъ не е съгласенъ? Тя ще приготви хубава баница, ще купи винце и ще го покани да яде и да пие. Той ще си хапне добрѣ, ще си пийне и отъ дѣйствието на виното ще заспи. Като заспи, тя ще го завърже съ едно здраво вѫже за краката и за рѫцѣтѣ и като се събуди, ще му се засмѣе и ще каже: сега, ще се съгласишъ ли да изпълнишъ това, което искамъ? Ако не се съгласи, тя ще започне да го налага по всички прави-

ла. Тогава, ще не ще, той ще се съгласи да направи това, което тя иска.

Казвате: никакъвъ моралъ не е това. Питамъ: какъвъ моралъ е този, когато една майка цѣли 20 години е възпитавала сина си въ религиозенъ духъ, карала го е да ходи на черква, учила го е да вѣрва въ Бога, да бжде честенъ и добъръ, но единъ день той се влюбва въ една мома и заради нея зарѣзва всичко. Той не се интересува вече отъ майка си, отъ баща си, на черква не ходи, къмъ хората е невнимателенъ и т. н. Това отъ убѣждение ли е? Не, той прави това отъ страхъ, гледа да угоди на момата, да не я изгуби. Когато затворятъ нѣкого въ участъка и го биятъ, за да се откаже отъ своитѣ убѣждения, питамъ: коя е причината, дѣто той се отказва отъ своитѣ убѣждения? Убѣди ли се въ друго нѣщо, или се отказва отъ страхъ? Той се отказва отъ страхъ, да го не биятъ повече. Често хората се отказватъ отъ своитѣ свещени убѣждения отъ страхъ, да не страдатъ.

Сегашниятъ животъ, съ своитѣ мжчнотии и насилия, е въ състояние да разруши хубавото и красивото у човѣка.

Съ това азъ не искамъ да изнасямъ противорѣчията, които сжществуватъ въ живота, но говоря за атавистическитѣ мисли и чувства, събрани отъ хиляди години насамъ въ живота на човѣка. При дадени условия тѣзи мисли и чувства се проявяватъ, развиватъ се, и по този начинъ разрушаватъ хубавото и възвишеното въ човѣка. Запримѣръ, казватъ за нѣкого, че откакъ се влюбилъ, разбилъ живота си. Какво лошо има въ това, че се е влюбилъ? Любовьта трѣбва да бжде чиста и света. Истинска любовь азъ наричамъ тази, при която момъкътъ, който се е влюбилъ въ момата, даде пълна свобода на чувствата, на вѣрванията ѝ и каже: Господъ, въ Когото ти вѣрвашъ, е свещенъ, както за тебе, така и за мене. И ако ти се откажешъ отъ Него заради мене, тогава и азъ ще

се откажа отъ тебе. Момата пъкъ трѣбва да каже на своя възлюбенъ: заради мене ти не трѣбва да се откажешъ отъ майка си и отъ баща си. Тази е идеалната любовь между двама млади. Майката и бащата, отъ своя страна, трѣбва да кажатъ на двамата млади, че прѣди всичко, тѣ трѣбва да останатъ вѣрни на идеала, който Богъ е вложилъ въ душитѣ имъ. Не кажатъ ли така, нѣма идеализъмъ въ живота. Его защо, въ живота се изисква вжтрѣшна идейность, а не да се налагатъ хората единъ на другъ, споредъ обстоятелствата. Само по този начинъ човѣкъ може да бжде здравъ. Само по този начинъ ще има пълно разбиране между всички хора.

Съврѣменнитѣ хора трѣбва да бждатъ много внимателни въ думитѣ, въ езика си. Говори ли човѣкъ, особено прѣдъ общество, той трѣбва да изпитва, да провѣрява думитѣ си, да слѣди, каква сила и значение влага въ тѣхъ. Защо?—Защото всѣка дума може да се тълкува двояко. Говори ли човѣкъ лично, той трѣбва малко да говори. Всѣка дума, която изговаря, прѣдварително той трѣбва да я прѣцѣди прѣзъ деветь решета и тогава да я пусне въ обръщение. Забѣлѣзано е, напримѣръ, когато човѣкъ иска да каже нѣщо идейно, той тогава, именно, мълчи; когато говори лично за себе си, много нѣща разправя. Когато човѣкъ изнася нѣща отъ своя личенъ животъ, той може да създаде цѣлъ романъ. Другъ пъкъ, като разправя за себе си, увлича се и най-послѣ казва, че всичко това видѣлъ на сънъ. Казвамъ: това не е нито сънъ, нито ясновидство, но въображението му рисува тѣзи картини. Той иска още да убѣди хората, че отгорѣ му диктували тѣзи нѣща. Който разбира законитѣ, той знае, отдѣ идатъ тѣзи истории. Ще дойде нѣкой да ми разправя, че донесълъ тази вода отъ еди-кой си изворъ. Казвамъ: азъ съмъ открилъ тази вода и съмъ я опитвалъ много пжти. Трѣбва ли да ми разправяте това, което азъ зная?

Казвамъ; любовьта образува първата връзка. Тя дава топлина, начало на живота. Дойде ли любовьта въ човѣка, въ него се явява мощь, сила и той казва: сега вече азъ мога всичко да направя. Човѣкътъ на любовьта е богатъ, той не се нуждае отъ нищо. Какво е умора, упадъкъ, той не знае. Любовьта никога не отпада. Това е едно отъ нейнитѣ свещени качества. Колкото повече врѣме минава, любовьта все повече и повече се усилва. За любовьта прѣпятствие нѣма. Явятъ ли се нѣкакви прѣпятствия, тя ги прѣодолява. Любовь, въ която ставатъ промѣни, показва, че почвата, теренътъ, върху който животътъ се гради, е слабъ. И тогава нищо друго не остава, освѣнъ да се изучатъ свойствата на твърдата материя. Азъ съмъ изнесълъ прѣдъ васъ много нѣща, но има много още, които нѣма да изнеса, защото тѣ сж твърда храна. Днесъ всички знаятъ, че твърдата храна не е за дѣцата. Тя е само за възмжжалитѣ. Често се говори, че човѣкъ не трѣбва да се жени. Тази е една твърда мисъль, която не е за дѣца. Тя се отнася само за съвършенитѣ. За несъвършенитѣ казвамъ: човѣкъ трѣбва да се жени, колкото пжти иска.—Колко пжти трѣбва да се женя?—Жени се 99 пжти по деветь. Дойде другъ, пита: колко пжти трѣбва да се женя? — Ти ще се женишъ още 85 пжти. На трети казвамъ: ти ще се женишъ още 80 пжти. Най-послѣ, на четвърти казвамъ: ти ще се женишъ още веднъжъ.

Слѣдователно, който се жени, той се учи отъ жена си. За да дойде човѣкъ до закона на съвършенството, той трѣбва да е миналъ прѣзъ 99 професори. Жената не дохожда на земята да готви на мжжа си, но тя се явява като негова професорка, да му държи лекции. Когато жената — професоръ иска отъ мжжа си да ѝ купи нѣщо, съ това тя иска да му каже: ако ти не си способенъ да платишъ за уроцитѣ си, азъ нѣма да те уча. Може ли той да намаже колата съ малко масло, всичко тръгва добрѣ. Така е поставенъ днесъ въ-

просътъ за женитбата не само за българитѣ, но за всички хора на земята. Разбере ли човѣкъ физическия животъ, той ще разбере и духовния. Сѫщото се отнася и до идеитѣ. Човѣкъ трѣбва да има такава идея въ живота си, която за нищо да не отстѫпва отъ него. Запримѣръ, най-първо той трѣбва да обича Бога и да знае, какъ да Го обича. Нѣкой казва: азъ никога не съмъ виждалъ Бога; тогава, какъ мога да Го обичамъ? Питамъ: съ виждане ли се проявява любовьта? Чудно нѣщо! Ако трѣбва да виждате Бога, за да Го обичате, какво ще кажете тогава за слѣпитѣ хора? Въ сѫщность, има слѣпи, които любятъ Бога повече отъ онѣзи, които виждатъ. Въ историята на човѣчеството има случаи, когато слѣпъ човѣкъ люби повече отъ този, който вижда. Нѣкои слѣпи познаватъ любещитѣ хора само съ докосване до тѣхъ. Като се докосвате до хората на любовьта, тѣ излѫчватъ особена топлина, особени трептения, които човѣкъ никога не забравя. Между хората на любовьта се създава вѫтрѣшна връзка. Въ душата на човѣка, любовьта прѣдставя готова клада за запалване. Тя е огнище, на което сѫ поставени дърва или вѫглища. Достатъчно е само да се докоснете до него съ запалена клечка, и огъньтъ се запалва. При това, колкото врѣмето минава, толкова повече огъньтъ, любовьта се разраства.

И тъй, при сегашнитѣ условия на живота, всички хора се нуждаятъ отъ здрави възгледи, съ които да надраснагъ възгледитѣ на съврѣменното общество. Младиятъ трѣбва да люби и да знае, защо люби. Който се жени, той пъкъ трѣбва да знае, защо се жени и да люби като жененъ човѣкъ, т. е. като човѣкъ, който се е свързалъ вече въ името на любовьта. Който умира, трѣбва да знае защо умира; той трѣбва да люби като умрѣлъ. Който заспива, и той трѣбва да има любовь. Будниятъ пъкъ, който седи около заспалия, когото обича, трѣбва да знае, кога да го събуди. Така направи и Христосъ, като събуди Лазаря. Ка-

зва се въ Писанието за Христа, че Той обича Марта, обичалъ сестра ѝ, обичалъ и Лазаря. А не го обичаше, щѣше ли да го възкръси? С вателно, първото нѣщо, необходимо за в вие да обичате Бога, и Той да ви оби обичаше Мария, Марта и брата имъ, Лазаря, за щото и тѣ Го обичаха. Вие казвате, че ще възкръснете, а сѫщеврѣменно питате: обича ли ни Господъ? Какъ ще ви възкръси, ако не ви обича? Да се задава такъвъ въпросъ, то е все едно да сте въ положението на мома, която женятъ. Тя се запитва: обича ли ме този човѣкъ? Казвамъ: пипни рѫката му и ще разберешъ! Ако отъ неговата топлина се запалятъ дърветата на твоята клада, той те обича. Не те ли обича, ти ще умрешъ отъ студъ; твоятъ огьнъ нѣма да се запали.

Значи, вие трѣбва да имате нови, свѣжи, правилни възгледи за любовьта. Любовьта носи физически, духовенъ и умственъ животъ. Изопачи ли се любовьта, въ човѣка се явяватъ редъ отрицателни състояния. Тъй щото, упадъкътъ на човѣка се дължи на изопачаването на любовьта. Затова, именно, въ новата култура, въ новитѣ вѣрвания любовьта трѣбва да се внесе като нова фаза на живота. Това може да се постигне при условие, да има човѣкъ пълно довѣрие къмъ всеобемащата любовь, къмъ Бога. Обаче, животътъ на съврѣменнитѣ хора е пъленъ съ подозрѣния. Защо трѣбва да подозира човѣкъ? Нека стане ясновидецъ, да провѣрява всичко. Човѣкъ трѣбва да вѣрва само въ онова, което вижда. Подава ли се човѣкъ само на онова, което чува, което му нашепватъ отвънъ, той ще има постоянни смущения въ ума и въ сърцето си. Защо трѣбва човѣкъ да се смущава? На онзи, който се смущава, казвамъ: спри се, концентрирай ума си и провѣри всичко, което виждашъ и възприемашъ! Само по този вѫтрѣшенъ начинъ човѣкъ може да се домогне до Истината. Що се отнася до думитѣ на този — на онзи, това нищо не значи. Питамъ: ти самъ видѣ

ли това нѣщо?—Видѣхъ.—Съ кои очи: съ физическитѣ или съ духовнитѣ? Да виждашъ нѣщата съ физическитѣ си очи, това не е истинско виждане. Нѣкой хваналъ ржката на нѣкого, другъ цѣлуналъ нѣкого, това още нищо не значи. Никой не знае вжтрѣшнитѣ потици или намѣрения въ душата на човѣка. Вие не знаете още, когато момъкъ цѣлуне нѣкоя мома, какво може да направи той съ нея слѣдъ 10—15 години. Вие трѣбва да бждете физиономисти, или френолози, за да познавате човѣка.

Единъ богатъ американецъ изпраща портрета на единъ младъ момъкъ до единъ знаменитъ американски физиономистъ съ слѣднага молба: моята дъщеря се е влюбила въ този момъкъ. Искамъ да ми кажете, слѣдъ като видите и нейния, и неговия портретъ, ще мотатъ ли тия двама души да водятъ единъ хармониченъ животъ, да се разбиратъ помежду си. Физиономистътъ отговаря категорично: по никой начинъ вашата дъщеря не трѣбва да се ожени за този човѣкъ. Ако тѣ се оженятъ, слѣдъ двѣ години той ще я убие. Той е прѣстжпенъ типъ. Дъщерята отказва на този момъкъ. Той се оженва за друга мома. Слѣдъ двѣ години, обаче, той убива жена си.

Сега, и вие трѣбва да учите, да придобиете тази положителна наука: като вѣрвате, да знаете, защо вѣрвате; като обичате, да знаете, защо обичате. Освѣнъ това, каквото човѣкъ има, той трѣбва да го цѣни. Само по този начинъ между хората могатъ да се създадатъ правилни отношения. Ако и ние имаме сжщитѣ отношения помежду си, каквито свѣтътъ има, по какво се различаваме отъ тѣхъ? Въ сжщность, само онзи, който живѣе въ любовьта и я прилага, той има единъ плюсъ въ себе си. Човѣкъ може да не съзнава, въ какво седи този плюсъ. но той трѣбва да влѣзе дълбоко въ живота, да проникне дълбоко въ себе си, да оцѣни всичко, каквото има. Човѣкъ трѣбва да се постави на голѣми противорѣчия, за да оцѣни

онова, което му е дадено. Понѣкога човѣкъ [illegible]ѣ-бва всичко да изгуби, за да го оцѣни. Запри[illegible]ъ, нѣкой казва: бѣденъ съмъ, нищо нѣмамъ. [illegible]що ми е това голо здраве? Въ варненско нѣкжд[illegible] имало единъ младъ, здравъ момъкъ, който се н[illegible]ричалъ Стоянъ. Той често казвалъ на майка [illegible] мамо, здраве, сила имамъ, но бѣденъ съмъ! Защо ми е това здраве? Случило се, че Стоянъ тежко заболѣлъ, три години боледувалъ. При това положение, той казвалъ на майка си: мамо, нищо не искамъ, освѣнъ здраве. Ако ми помогне Господъ да оздравѣя, ще цѣня само здравето си. И съ камъни да ме товари, ще се радвамъ на здравето си и доволенъ ще бѫда. За този Стоянъ се говори въ българскитѣ народни пѣсни.

Казвамъ: като знаемъ цѣната на здравето, и ние трѣбва да искаме отъ Бога главно здраве, животъ, пъленъ съ свѣтли мисли и чувства. Имаме ли това, и съ камъни да ни товари, ние ще бѫдемъ радостни и доволни. Вземете, запримѣръ, живота на първитѣ християни. Тѣ бѣха подлагани на мѫки, на изтезания, но всичко прѣтърпѣха, всичко понесоха съ радость за своя идеалъ—Христа. Съ това, обаче, тѣ спасиха живота на хиляди хора, като ги обърнаха къмъ Бога. Така е било, и така ще бѫде всѣкога за човѣкъ, който живѣе по Бога. Пѫтьтъ на този човѣкъ е винаги отворенъ.

Мнозина се оплакватъ, че нѣматъ пари. Единъ попъ ми казваше: ти проповѣдвашъ хубаво, но пари нѣмашъ. Освѣнъ това, и одежди нѣмашъ. Като чета нѣкоя молитва, азъ веднага си турямъ епитрахилъ. Безъ епитрахилъ работата не върви. И ти трѣбва да четешъ съ епитрахилъ. Казвамъ: дѣдо попе, и азъ имамъ епитрахилъ. Изваждамъ отъ джоба си едно малко шишенце, пълно съ една особена течность и казвамъ: този е моятъ епитрахилъ. Достатъчно е, като отида нѣкждѣ, да сипя само три капки отъ тази течность, и всички изпитвтъ нейното благотворно дѣйствие. Отъ тази

ечность болни оздравявать; страдащи се просвѣтявать; недоволни се задоволяватъ. При това, никакво възнаграждение не искамъ отъ никого. Обаче, млѣчната баница ме чака. Свещеникътъ ме запитва: можешъ ли да ми кажешъ, каква е тази течность? Казвамъ: нѣма защо да я знаешъ. Ти имашъ епитрахилъ, съ който си служишъ. Ако искашъ да придобиешъ тази течность, ела съ мене, да ме придружавашъ.

Сега, да се върнемъ къмъ основната мисъль. Отъ всички се изискватъ трезви идеи. Ние не сме за аскетизма, но за правилнитѣ идеи. Ние не сме за вжтрѣшнитѣ ограничения, за изтезанията, но за правилнитѣ, за идеалнитѣ отношения между хората. И ако човѣкъ търпи, ако люби, ако търси истината и славата Божия, единъ день той ще има свещенъ дѣлъ въ всичко това. Ако е заспалъ, той ще се пробуди. Въ този смисълъ, първото нѣщо, което ви пожелавамъ, е да бждете здрави, въ широкъ смисълъ на думата. Само по този начинъ могатъ да се възстановятъ между хората правилни отношения. Безъ здраве нищо не се постига.

Слѣдователно, за да се постигне това, което душата желае, изисква се усилена работа. Вземете, напримѣръ, за да посветимъ двѣ минути отъ врѣмето си за работа за Господа, за възстановяване мира между всички хора, между всички общества и народи, трѣбваше редъ приготовления. За приготовлението отиде повече врѣме, отколкото за работата, която свършихме. Всѣки трѣбва да знае, че красотата и смисълътъ на постиженията седи повече въ приготовленията за тѣхъ, отколкото въ самитѣ постижения. Двѣтѣ минути, които посветихме въ работата за Бога, прѣдставятъ идейното, което твори и създава. Приготовлението прѣдставя обработване на идейното. То може да се обработва прѣзъ цѣлия день. Разберете ли така живота, той ще стане лекъ и приятенъ. Ако опрѣдѣлятъ цѣлъ часъ за молитва, всички ще се

уплашатъ. Опрѣдѣлятъ ли само двѣ мину молитва, както бѣше днесъ, тѣ сж като въздухъ, като хубавата вода и като твърдата чва, на която седимъ.

35. Бесѣда отъ Учителя, държана на 19 юний, 1927 г. София.

СЪДЪРЖАНИЕ

		Стр.
1.	Вехтото премина	3
2.	Двама синове.	32
3.	Робъ и синъ	59
4.	Изостаналитѣ укрухи	85
5.	Сто пенязи	106
6.	Ще ви се даде	142
7.	Що искате	181
8.	Благо и леко.	201
9.	Двѣ думи	234
10.	Дойде на себе си	270
11.	Ще оздравѣе.	295